

بررسی احکام قانونی حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری
و کسب‌وکار مصوب مجلس یازدهم
(۱۳۹۹/۳/۷ تا ۱۴۰۳/۳/۶)

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل:

۲۱۲۸۱

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی احکام قانونی حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار مصوب مجلس یازدهم
(۱۳۹۹/۳/۷ تا ۱۴۰۳/۳/۶)

نوع گزارش: طرح/لایحه □، نظارتی ■، راهبردی □، پیش‌نویس قانونی □

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه محیط کسب‌وکار و تنظیم‌گری بخشی، گروه توسعه و برنامه‌ریزی)

تهیه و تدوین‌کنندگان: احمد مرکز‌المیری، رضا بختیاری‌نژاد

ناظران علمی: محمدصادق محمدیان، سیدمحسن علوی‌منش، سیدمهدی بنی‌طبا، موسی شهبازی‌غیاثی

صفحه‌آرا: منیره حاجی محمدی

ویراستار ادبی: زهره عطاردی

واژه‌های کلیدی:

۱. کسب‌وکار
۲. تولید
۳. حمایت
۴. سرمایه‌گذاری
۵. تسهیلات
۶. قانون

تاریخ شروع مطالعه: ۱۴۰۴/۶/۱

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۱۱/۶

به نام خدا

فهرست مطالب

چکیده	۱
خلاصه مدیریتی	۱
۱. مقدمه	۳
۲. پیشینه پژوهش	۵
۳. بخش‌های مورد حمایت و انواع حمایت‌ها	۶
۴. قوانین مصوب دوره یازدهم در خصوص حمایت از کسبوکار، تولید و سرمایه‌گذاری	۱۲
۶. تحلیل کمی	۱۶۱
۷. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری	۱۷۶
منابع و مأخذ	۱۸۰

فهرست جداول

جدول ۱. قوانین مصوب مجلس یازدهم در خصوص حمایت از کسبوکار، تولید و سرمایه‌گذاری	۱۳
جدول ۲. احکام حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسبوکار؛ مصوب مجلس یازدهم	۱۵
جدول ۳. دست‌بندی موضوعی احکام حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسبوکار در مجلس یازدهم	۱۶۱
جدول ۴. دست‌بندی بخش‌های مورد حمایت در احکام قانونی مصوب مجلس یازدهم	۱۶۷
جدول ۵. نقشه جامع انواع حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسبوکار، در بخش‌های مختلف در مصوبات دوره یازدهم مجلس شورای اسلامی	۱۷۰
جدول ۶. نهادها و دستگاه‌های مجری قوانین حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسبوکار	۱۷۴

فهرست شکل‌ها

شکل ۱. نمودار دست‌بندی موضوعی احکام حمایت از تولید و کسبوکار در مجلس	۱۶۴
شکل ۲. نمودار میزان تغییرات انواع احکام حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسبوکار در مجلس یازدهم در مقایسه با مجالس هفتم تا دهم	۱۶۶
شکل ۳. نمودار بخش‌های مورد حمایت در احکام قانونی مصوب مجلس یازدهم (۱)	۱۶۸
شکل ۴. نمودار بخش‌های مورد حمایت در احکام قانونی مصوب مجلس یازدهم (۲)	۱۶۸
شکل ۵. تغییرات بخش‌های مورد حمایت در احکام قانونی مجلس یازدهم در مقایسه با مجالس هفتم تا دهم	۱۶۹

بررسی احکام قانونی حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و
کسب‌وکار مصوب مجلس یازدهم
(۱۳۹۹/۳/۷ تا ۱۴۰۳/۳/۶)

Doi: [10.22034/mrc.report.21281](https://doi.org/10.22034/mrc.report.21281)

چکیده

در یازدهمین دوره تقنینی، در بازه زمانی ۱۳۹۹/۳/۷ تا ۱۴۰۳/۳/۶، در مجموع ۱۵۴ قانون به تصویب رسید. از میان ۱۵۴ قانون مصوب، ۲۶ قانون، حاوی ۴۸۵ حکم هستند که به‌طور مستقیم و در مواردی غیرمستقیم، ناظر به حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار است؛ قانون «برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت» با ۲۵۲ حکم، حدود ۵۲ درصد از احکام حمایتی را در خود جای داده است، همچنین ۳۶ درصد سایر احکام حمایت از تولید و کسب‌وکار موضوع این گزارش نیز در ۹ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها، اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن، جهش تولید دانش‌بنیان، حمایت از مالکیت صنعتی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار، مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق، جهش تولید مسکن و اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، مقرر شده است. بدین ترتیب، در مجموع، ۸۸ درصد احکام حمایتی مجلس یازدهم در ۱۰ عنوان قانونی مقرر شده است. از این‌رو، ضروری است مجلس شورای اسلامی با توسل به ابزارهای نظارتی مندرج در قانون اساسی، اجرای مفاد قانونی را به‌طور بایسته و کامل تحقق بخشد. لازم به ذکر است؛ از مجموع ۴۸۵ حکم استخراج شده، ۲۷۲ مورد از احکام به کلیه بخش‌های اقتصادی اختصاص دارد و پس از آن سهم بخش‌های صنعت، انرژی و کشاورزی، بیش از سایرین بوده است.

خلاصه مدیریتی

بیان / شرح مسئله

در پژوهش حاضر، احکام مصوب مجلس یازدهم (خردادماه ۱۳۹۹ تا خردادماه ۱۴۰۳) درخصوص حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار، به‌همراه مهلت تعیین شده برای اجرای هریک از احکام و مجری هر حکم و نوع و بخش مورد حمایت، احصا شده است. پیشتر گزارشی با موضوع مشابه (به شماره ۱۸۳۵۳، مردادماه ۱۴۰۱) درخصوص مصوبات چهار دوره تقنینی (هفتم تا دهم) انجام شده بود. هدف از انجام این پژوهش‌ها، فراهم کردن زمینه برای نظارت مؤثرتر مجلس، به‌ویژه از طریق کمیسیون‌های تخصصی است.

نقطه‌نظرات / یافته‌های کلیدی

مطالعه انجام شده نشانگر آن است که از میان ۳۷ نوع حمایت معرفی شده در این گزارش، ۶ نوع حمایت «تقویت ضمانت اجرای قانون»، «ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی»، «مقرراتی»، «تأمین مالی»، «زیرساختی» و «برنامه‌ریزی» دارای بیشترین فراوانی هستند؛ به‌گونه‌ای که بیشترین حمایت با ۶۰ مورد (۱۲.۵ درصد) به‌صورت مشترک، ناظر بر «تقویت ضمانت اجرای قانون» و «ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی» است. پس از آن نیز سهم حمایت «مقرراتی» بیش از ۱۰ درصد و شامل ۵۲ مورد است (این نوع حمایت به مکلف کردن دولت یا دستگاه‌های اجرایی به تدوین لایحه یا دیگر مقررات (در قالب‌های برنامه، اسناد سیاستی، بخشنامه، دستورالعمل و ... بازمی‌گردد). در ادامه بیشترین سهم احکام حمایتی به‌ترتیب به «تأمین مالی» (۴۴ مورد)، «زیرساختی» (۳۶ مورد) و «برنامه‌ریزی» (۳۲ مورد) تعلق دارد. لازم به ذکر است؛ دو حمایت «آمایش سرزمین» و «حمایت یارانه‌ای» هیچ سهمی در مصوبات مورد بحث ندارند. همچنین شش نوع حمایت «خرید تضمینی»، «ارتقای استاندارد»، «حمایت ارزی»، «اولویت خرید محصولات داخلی»، «تأمین زمین» و «تشویق بهره‌وری» هرکدام دو بار تکرار شده است و کمترین فراوانی را دارند.

در مقایسه بررسی احکام قانونی حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار مصوب چهار دوره تقنینی هفتم تا پایان دهم، سهم پنج حمایت «تأمین مالی»، «ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی»، «زیرساختی»، «مالیاتی» و «شفاف‌سازی اطلاعات» بیشتر از باقی انواع حمایت‌های بود. کمترین سهم نیز به حمایت‌های «حمایت یارانه‌ای»، «تأمین آب»، «رفع موانع قانونی مقرراتی»، «حمایت ارزی» و «محدودیت واردات» تعلق داشت.

از مجموع ۴۸۵ حکم مربوط به حمایت از تولید و کسب‌وکار، ۲۷۲ مورد از احکام به کلیه بخش‌های اقتصادی اختصاص دارد. پس از آن به‌ترتیب بخش‌های صنعت با ۴۲ مورد، انرژی با ۴۰ مورد و کشاورزی با ۳۹ مورد قرار دارند. کسب‌وکارهای فعال در بخش‌های فناوری اطلاعات، بازرگانی و سلامت نیز به‌ترتیب با ۵، ۴ و صفر، حکم کمترین سهم را داشتند. در ادوار هفتم تا دهم نیز سهم احکام حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار در کلیه بخش‌ها بیش از نیمی از کل احکام بوده است. پس از آن نیز سهم بخش کشاورزی با فاصله زیادی بیشتر از سایرین بوده و صنعت و گردشگری و صنایع دستی در جایگاه بعدی قرار داشتند.

از مجموع ۴۸۵ حکم حمایتی مصوب مجلس یازدهم، در ۴۵۷ حکم، نهاد یا دستگاه مشخصی به‌عنوان مجری تعیین شده است. در ۲۸ حکم باقی‌مانده، نهاد مشخصی به‌عنوان مجری مقرر نشده است. در ۳۸ مورد از کل احکام مورد بحث، دو یا چند دستگاه، به‌طور مشترک مسئول اجرای حکم، تعیین شده‌اند. سهم مجموعه دولت که با عبارت‌هایی مانند «دولت»، «هیئت‌وزیران» و «دستگاه‌های اجرایی» مشخص شده با ۱۸/۷۶ درصد، بیش از دیگر موارد است. سهم دستگاه قضایی نیز که با عبارت «قوه قضائیه»، و نهادهای زیرمجموعه آن (سازمان بازرسی کل کشور و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور) مشخص شده، برابر با ۸/۲۵ درصد احکام است. همچنین از بین دیگر دستگاه‌ها، بانک مرکزی، وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت امور اقتصادی و دارایی بیش از سایر دستگاه‌ها، مکلف به اجرای احکام حمایت از تولید و کسب‌وکار شده‌اند؛ به‌طوری که سهم هریک به‌ترتیب ۳۵، ۳۲ و ۲۹ حکم بوده که معادل ۷/۲۳ درصد، ۶/۶ درصد و ۵/۹۸ درصد کل احکام مورد بررسی گزارش حاضر است.

پیشنهاد راهکارهای تقنینی، نظارتی یا سیاستی

بررسی مصوبات مورد بحث در مجلس یازدهم نشان می‌دهد که قانون «[برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت](#)»، بیشترین تعداد احکام حمایتی را در خود جای داده است؛ به‌طوری که حدود ۵۲ درصد (۲۵۲ حکم) از احکام موضوع گزارش حاضر، در قانون مذکور مقرر شده است. این امر، نشانگر اهمیت قانون برنامه و ضرورت نظارت بر اجرای احکام آن برای بهبود محیط کسب‌وکار است. همچنین ۳۶ درصد سایر احکام حمایت از تولید و کسب‌وکار موضوع این گزارش نیز در ۹ قانون به این شرح درج شده است:

(۱) [قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها](#)؛

(۲) [قانون اصلاح مواد \(۱\) و \(۷\) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم \(۴۴\) قانون اساسی و اصلاحات](#)

[بعدی آن](#)؛

(۳) [قانون جهش تولید دانش‌بنیان](#)؛

(۴) [قانون حمایت از مالکیت صنعتی](#)؛

(۵) [قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران](#)؛

(۶) [قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار](#)؛

(۷) [قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق](#)؛

(۸) [قانون جهش تولید مسکن](#)؛

(۹) [قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز](#).

بدین ترتیب، در ۹ قانون پیش‌گفته و قانون برنامه هفتم، در مجموع، ۸۸ درصد احکام حمایتی مقرر شده است. از این‌رو، با توجه به محوری بودن قانون برنامه هفتم و همچنین ۹ قانون برشمرده شده برای اعمال حمایت‌های مختلف از کسب‌وکارها، ضروری است مجلس شورای اسلامی با توسل به ابزارهای نظارتی مندرج در قانون اساسی، اجرای مفاد قانونی را به‌طور بایسته و کامل تحقق بخشد.

۱. مقدمه

یکی از روش‌های پی بردن به نظرات و رویکردهای قانونگذاران و دولت‌ها درخصوص نحوه حمایت از تولید، کسب‌وکار و سرمایه‌گذاری، تحلیل محتوای قوانین مصوب از لحاظ کمی و کیفی است. تحلیل محتوا، یک روش پژوهشی است که برای بررسی و تفسیر محتوای متنی، تصویری، صوتی یا سایر انواع داده‌ها به کار می‌رود. این روش به دو نوع کمی و کیفی تقسیم می‌شود که هریک ویژگی‌ها، قوانین و کاربردهای خاص خود را دارند. تحلیل محتوای کمی بر شمارش و اندازه‌گیری عناصر مشخص در محتوا تمرکز دارد و از داده‌های عددی برای تحلیل استفاده می‌کند؛ و هدف آن، شناسایی الگوها، فراوانی‌ها و روابط آماری در داده‌هاست. تحلیل محتوای کیفی بر تفسیر معانی، مضامین و زمینه‌های محتوا تمرکز داشته و به دنبال درک مفاهیم، ارزش‌ها و پیام‌های نهفته در داده‌هاست.

موضوع گزارش پیش رو، شناسایی و دسته‌بندی احکام قانونی ناظر بر حمایت از تولید، کسب‌وکار و سرمایه‌گذاری، مصوب مجلس یازدهم است. بدین‌ترتیب، احکام ناظر به حمایت از حوزه‌های پیش‌گفته و همچنین تعداد هریک از بخش‌های مورد حمایت و نهاد/دستگاه‌های مکلف در احکام قانونی مذکور، احصا شده و نکاتی با توجه به روش کمی مطرح شده است. در گزارش حاضر، تحلیل کیفی ارائه نشده است.

سؤالات تحقیق

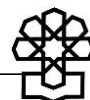
اول) کدام‌یک از احکام قانونی برای حمایت و بهبود تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار طی دوره یازدهم، با توجه به کلیدواژه‌های مرتبط با حمایت از تولید و کسب‌وکار و تکالیف مربوط در عنوان قانون، به تصویب رسیده‌اند؟

دوم) دستگاه(های) متولی حکم کدام هستند؟

سوم) چه مهلتی برای اجرای احکام موضوع این تحقیق مقرر شده است؟

روش تحقیق

چنان‌که گفته شد، روش تحقیق حاضر، عیناً روش تحقیق گزارش پیشین درخصوص ارزیابی احکام قانونی مرتبط با کسب‌وکار در چهار دوره تقنینی هفتم تا دهم است. بدین‌شرح که احصای قوانین مربوط به حمایت از تولید و سرمایه‌گذاری در دوره تقنینی یازدهم بر مبنای کلیدواژه‌های مربوط بوده است. کلیدواژه‌هایی که با استفاده از آنها، قوانین مربوط به حمایت از تولید و سرمایه‌گذاری و تکالیف مرتبط با بهبود محیط کسب‌وکار احصا شده‌اند، به این شرح بوده است:

۱. ارزش افزوده	۱۹. توسعه	۳۷. کاداستر
۲. استمهال	۲۰. تولید	۳۸. کارآفرین
۳. اشتغال	۲۱. حمایت	۳۹. کارگر
۴. اصناف	۲۲. خدمات	۴۰. کسب و کار
۵. اقتصاد مقاومتی	۲۳. خصوصی	۴۱. کشاورزی
۶. بازرگانی	۲۴. دانش بنیان	۴۲. گمرک
۷. بانک	۲۵. رشد	۴۳. مالیات
۸. بیمه	۲۶. رقابت	۴۴. مجوز
۹. تأمین اجتماعی	۲۷. سرمایه گذار	۴۵. معادن
۱۰. تأمین مالی	۲۸. صادرات	۴۶. معافیت
۱۱. تجارت	۲۹. صادرکننده	۴۷. معدن
۱۲. تسهیل	۳۰. صنایع	۴۸. مواد اولیه
۱۳. تسهیلات	۳۱. صنعت	۴۹. مهندسی
۱۴. تعاون	۳۲. صنف	۵۰. نرخ ارز
۱۵. تعاونی	۳۳. عمومی	۵۱. نرخ سود
۱۶. تعرفه	۳۴. غیردولتی	۵۲. واردات
۱۷. تکنولوژی	۳۵. فناوری	۵۳. وام
۱۸. توانمندی	۳۶. فنی	۵۴. یارانه

۲. پیشینه پژوهش

در طول سال‌های گذشته، گزارش‌های متعددی با استفاده از این روش در مرکز پژوهش‌های مجلس، تدوین و منتشر شده است. مشخصات برخی از گزارش‌های مربوط به این شرح است:

- مرکزالمیری، احمد و فاطمه عزیزخانی و سعید حاتمی‌زاده و موسی شهبازی‌غیائی، «تصویری از هشت دوره قانونگذاری مجلس شورای اسلامی در حوزه اقتصاد (۷ خردادماه ۱۳۵۹ تا ۶ خردادماه ۱۳۹۱)» (گزارش اول - ویرایش دوم)، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات اقتصادی، شماره مسلسل ۱۴۳۵۸، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۵.

- مرکزالمیری، احمد و سعید حاتمی‌زاده، «عملکرد تقنینی مجلس نهم در حوزه اقتصاد (۷ خردادماه ۱۳۹۱ تا ۶ خردادماه ۱۳۹۵) ۱. تصویر کلی»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات اقتصادی، شماره مسلسل ۱۵۱۹۶، دی‌ماه ۱۳۹۵.

- مرکزالمیری، احمد و سیدامیر سیاح، «الگوی راهبردی حمایت از تولید؛ ۳. رویکردها و روش‌های حمایت از تولید در ۶ قانون برنامه توسعه»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات اقتصادی، شماره مسلسل

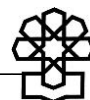
۱۵۴۷۴، مردادماه ۱۳۹۶؛ و - مرکزالمیری، احمد و بختیاری‌نژاد، رضا، «بررسی نحوه حمایت از تولید و کسب‌وکار در قانون برنامه هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران و مقایسه آن با قوانین برنامه پیشین»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات اقتصادی، شماره مسلسل ۲۰۶۰۳، فروردین‌ماه ۱۴۰۴.

- مرکزالمیری، احمد و مریم احمدیان، «بررسی احکام قانونی حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار مصوب چهار دوره تقنینی هفتم تا پایان دهم (۱۳۸۳/۳/۷ تا ۱۳۹۹/۳/۶)»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۸۳۵۳، مردادماه ۱۴۰۱.

۳. بخش‌های مورد حمایت و انواع حمایت‌ها

در گزارش‌های پیشین، دسته‌بندی‌های مختلفی از حمایت‌ها، بخش‌های مورد حمایت و ... مورد توجه قرار گرفته است. برای نمونه، درخصوص بررسی قوانین برنامه توسعه از منظر مورد بخش، در دو گزارش منتشره، حمایت‌ها از کسب‌وکار و تولید در قالب ۲۰ نوع، دسته‌بندی شده است [۱] [۲].

روش به کار گرفته شده در گزارش حاضر، با ملاحظه امکان مقایسه، دقیقاً منطبق با روش گزارش بررسی احکام قانونی حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار مصوب چهار دوره تقنینی هفتم تا پایان دهم است [۳]. به عبارت دقیق‌تر، با استفاده از دسته‌بندی ۳۷گانه گزارش پیشین از انواع حمایت‌ها و دسته‌بندی بخش مورد حمایت به ۱۴ بخش، مفاد مصوب مجلس یازدهم مورد بررسی قرار گرفته و از این طریق، امکان مقایسه یافته‌ها با مجالس هفتم تا دهم میسر شده است. از این‌رو، «قانون برنامه هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران» به‌عنوان مهم‌ترین قانون در موضوع مورد بحث گزارش حاضر که توسط مجلس یازدهم به تصویب رسیده، مجدداً با دسته‌بندی ۳۷گانه از حمایت‌ها و همچنین در قالب ۱۴ بخش مورد حمایت بررسی و تحلیل شده است [۲].

- انواع حمایت‌ها از تولید، کسب‌وکار و سرمایه‌گذاری به این شرح دسته‌بندی شده است:

۱	ارتقای استاندارد	۲۰	حمایت بیمه‌ای
۲	اولویت خرید محصولات داخلی	۲۱	حمایت تعرفه‌ای
۳	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	۲۲	حمایت حقوقی قضایی
۴	آمایش سرزمین	۲۳	حمایت دیپلماتیک
۵	برنامه‌ریزی	۲۴	حمایت زیرساختی
۶	بهبود محیط کسب‌وکار	۲۵	حمایت یارانه‌ای
۷	پرداخت مطالبات دولتی	۲۶	خرید تضمینی
۸	تأمین آب	۲۷	خصوصی‌سازی
۹	تأمین زمین	۲۸	دسترسی به بازار داخلی
۱۰	تأمین مواد اولیه	۲۹	رفع موانع قانونی مقرراتی
۱۱	تأمین مالی	۳۰	تسهیل صدور مجوزها
۱۲	تشویق بهره‌وری	۳۱	شفاف‌سازی اطلاعات
۱۳	تشویق صادرات	۳۲	فنی و آموزشی
۱۴	تقویت ضمانت اجرای قانون	۳۳	مالیاتی
۱۵	حمایت ارزی	۳۴	مبارزه با قاچاق
۱۶	حمایت از تشکله‌ها	۳۵	محدودیت واردات
۱۷	حمایت از تعاونی‌ها	۳۶	مشاوره بخش خصوصی در مقررات‌گذاری
۱۸	حمایت از حقوق مالکیت	۳۷	مقرراتی
۱۹	حمایت از رقابت		

- بخش‌های مورد حمایت از تولید و کسب‌وکار، به ۱۴ بخش (با ملاحظه تفکیک موضوع) به این شرح تفکیک شده است:

۱	انرژی	۸	سایر خدمات
۲	بازرگانی	۹	صنعت
۳	کلیه بخش‌ها	۱۰	کشاورزی
۴	حمل و نقل	۱۱	گردشگری و صنایع دستی
۵	حوزه‌های دانش‌بنیان	۱۲	معدن
۶	خدمات مالی	۱۳	فناوری اطلاعات
۷	ساختمان و مسکن	۱۴	سلامت

دسته‌بندی و احصای احکام حمایتی در گزارش حاضر، با نگرشی همه‌جانبه صورت گرفته است. بدین معنی که هر حکمی که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم، در بازه زمانی کوتاه‌مدت، میان‌مدت یا بلندمدت، با هدف حمایت از تولید، کسب‌وکار و سرمایه‌گذاری به تصویب رسیده، در فهرست احکام قانونی جدول ۲ درج شده است. توضیح مختصری از هریک از انواع حمایت‌ها و تدابیر ۳۷‌گانه، در مواردی با ذکر مثال با توجه به قوانین مصوب مجلس یازدهم، در ادامه آمده است.

۱. ارتقای استاندارد

در برخی از احکام، دستگاه‌ها به رعایت و ارتقای استانداردها و جلوگیری از تولید یا ورود کالاهای غیراستاندارد مکلف شده‌اند.

۲. اولویت خرید محصولات داخلی

برخی از احکام قانونی، با محتوای الزام دستگاه‌های اجرایی به خرید کالای داخلی و ممنوعیت کالای خارجی به تصویب رسیده است.

۳. ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی

بسیاری از مواد قانونی در حوزه‌های مختلف، ناظر به ایجاد و توسعه سامانه‌هایی با هدف کارآمدی، تسریع و شفافیت است. این دسته از احکام درخصوص دستگاه‌های اجرایی و قوه قضائیه به وفور در قوانین متعدد، به‌ویژه قانون برنامه به‌چشم می‌خورد.

۴. آمایش سرزمین

احکامی درخصوص تکلیف دولت به انجام فرایند آمایش سرزمین و اقداماتی بر مبنای آن وضع شده‌اند.

۵. برنامه‌ریزی

در برخی از احکام قانونی، دولت یا برخی دستگاه‌های اجرایی به برنامه‌ریزی برای دستیابی به برخی اهداف مکلف شده‌اند. تکالیفی که با عنوان «برنامه‌ریزی» دسته‌بندی شده‌اند، اغلب تکالیفی کلی و مبهم محسوب می‌شوند. همان‌طور که در ادامه گفته خواهد شد، چنان‌که حکمی ناظر به تدوین و تصویب هر نوعی از سند سیاستی و الزام‌آور باشد، با عنوان حمایت «مقرراتی» مورد توجه قرار گرفته است.

۶. بهبود محیط کسب‌وکار

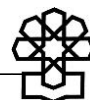
از این لحاظ احکام حمایتی با هدف بهبود محیط کسب‌وکار به تصویب می‌رسد، می‌توان کلیه احکام مندرج در جدول ۲ را ذیل عنوان بهبود محیط کسب‌وکار دسته‌بندی کرد. با وجود این، احکامی که در نوع خاصی از حمایت قابل دسته‌بندی نیست و به‌طور کلی با هدف بهبود محیط کسب‌وکار به تصویب رسیده، تحت این عنوان دسته‌بندی شده‌اند.

۷. پرداخت مطالبات دولتی

تکلیف دولت به پرداخت مطالبات ناشی از پیمانکاری یا دیگر قراردادهای بخش خصوصی، ذیل عنوان «پرداخت مطالبات دولتی» دسته‌بندی شده است.

۸. تأمین آب

با توجه به وضعیت وخیم منابع آبی در کشور، برای تأمین آب در بخش کشاورزی و صنعت، برخی تمهیدات در قوانین اندیشیده شده است.

۹. تأمین زمین

در مجلس یازدهم، برخی احکام قانونی درباره تأمین زمین، به‌طور خاص با هدف توسعه فعالیت‌های دانش‌بنیان به تصویب رسیده است.

۱۰. تأمین مواد اولیه

احکامی مربوط به تأمین مواد اولیه، به‌ویژه در صنایعی مانند پتروشیمی، در مجلس یازدهم وضع شده است.

۱۱. تأمین مالی

بسیاری از احکام قانونی با هدف تأمین مالی بنگاه‌ها به تصویب رسیده‌اند. شمار این احکام قانونی به‌دلیل آنکه عمده مشکل بنگاه‌ها همواره کمبود منابع مالی محسوب می‌شود، بسیار قابل توجه است. در مجلس یازدهم «قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها» با تمرکز بر این حمایت به تصویب رسید.

۱۲. تشویق بهره‌وری

برخی از احکام، به‌طور خاص با هدف تشویق و ارتقای بهره‌وری در بخش‌های کشاورزی، صنعت و... به تصویب رسیده‌اند.

۱۳. تشویق صادرات

مشوق‌های در نظر گرفته شده با هدف افزایش صادرات، با این عنوان دسته‌بندی شده‌اند.

۱۴. خرید تضمینی

در مجلس یازدهم نیز موادی راجع به خرید تضمینی محصولات کشاورزی وضع شده است.

۱۵. تقویت ضمانت اجرای قانون

چنان‌که دستگاه یا نهاد مسئول یک حکم، به ارائه گزارش عملکرد خود به مجلس یا هر نهاد دیگری مکلف شده باشد، حکم مربوط تحت عنوان «تقویت ضمانت اجرای قانون» فهرست شده است.

۱۶. حمایت ارزی

در دوره‌های پیش از مجلس یازدهم، به‌دلیل دسترسی بیشتر به منابع ارزی، حمایت‌هایی برای در دسترس قرار دادن ارز برای تولید و کسب‌وکار در نظر گرفته شده بود. درباره این حمایت در مصوبات مجلس یازدهم با توجه به کمبود و محدودیت ارز به‌دلیل تحریم‌ها، حکمی به تصویب نرسیده است.

۱۷. حمایت از تشکله‌ها

حمایت از تشکیل و توسعه تشکله‌های بخش خصوصی و تعاونی، موضوع بخشی از احکام مصوب مجلس یازدهم بوده است.

۱۸. حمایت از تعاونی‌ها

بخشی از احکام قانونی، به حمایت از شکل‌گیری و فعالیت تعاونی‌ها اختصاص یافته است. در «گزارش پیشین»، احکامی درخصوص این نوع حمایت به‌ویژه در «قانون اصلاح موادی از قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران» (مصوب ۱۳۹۳/۲/۱۷) به تصویب رسیده بود. در مجلس یازدهم، حمایت از تعاونی‌ها در قالب دیگر حمایت‌ها، از جمله مکلف نمودن دولت به برنامه‌ریزی برای «ایجاد شبکه ملی تعاونی‌های زنان» و تأمین مالی تعاونی‌ها در قانون برنامه هفتم، صورت گرفته است.

۱۹. حمایت از حقوق مالکیت

در «گزارش پیشین» درخصوص احصای احکام مصوب مجالس هفتم تا دهم درخصوص حمایت از مالکیت، به مواردی اشاره شد که دولت مکلف شده مالکیت خود را بر منابع ملی و اراضی موات و دولتی با اجرای تدابیری مانند تهیه حدنگاری (کاداستر) تثبیت کند. بدیهی است چنین امری، به شفافیت بیشتر نظام مالکیت و در مجموع، تضمین بیشتر مالکیت کمک خواهد کرد. با وجود این، در مجلس یازدهم، وجه فکری (معنوی) حقوق مالکیت مورد توجه قانونگذار قرار گرفت و احکام متعددی در حمایت از حقوق مالکیت فکری (معنوی) به تصویب رسید.

۲۰. حمایت از رقابت

احکام قانونی متعددی با هدف راهبردی و کلان حمایت از رقابت وضع شده‌اند. برای مثال، در ماده (۱۵) «قانون مدیریت خدمات کشوری» (مصوب ۱۳۸۶/۷/۸) مقرر شده است «دولت مکلف است با رعایت قوانین و مقررات مربوط از ایجاد انحصار، تضییع حقوق تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان جلوگیری و فضای رقابت سالم و رشد و توسعه و امنیت سرمایه‌گذاری و برقراری عدالت و تأمین اجتماعی و بازتوزیع درآمد و فراهم نمودن زمینه‌ها و مزیت لازم و رفع بیکاری را فراهم نماید». این هدف کلی، با تصویب «قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی» و تشکیل نهادهایی مانند «شورای رقابت»، پیگیری شده است.

۲۱. حمایت بیمه‌ای

حمایت از تولید و کسب‌وکار با ابزار بیمه‌ای، با این عنوان دسته‌بندی شده است. متولی اعمال چنین حمایت‌هایی، سازمان تأمین اجتماعی است.

۲۲. حمایت تعرفه‌ای

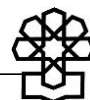
این نوع از حمایت، با ابزارهای تعرفه‌ای و با هدف نهایی حمایت از تولید داخلی صورت می‌گیرد. در بند «د» ماده (۱) «قانون امور گمرکی» (مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲)، «حقوق ورودی» (یا تعرفه) به این شرح تعریف شده است: «حقوق گمرکی معادل چهار درصد (۴٪) ارزش گمرکی کالا به اضافه سود بازرگانی که توسط هیئت‌وزیران تعیین می‌شود؛ به‌علاوه وجوهی که به موجب قانون، گمرک مسئول وصول آن است و به واردات قطعی کالا تعلق می‌گیرد، اما شامل هزینه‌های انجام خدمات نمی‌شود».

۲۳. حمایت حقوقی قضایی

در برخی از احکام قانون برنامه توسعه هفتم، مفادی درخصوص قوه قضائیه و به‌طور خاص، ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی برای بهبود عملکرد قضایی پیش‌بینی شده است. در مواردی نیز برای ضمانت اجرای بیشتر برخی از احکام، وظایفی برای قوه قضائیه در نظر گرفته شده که با عنوان کلی حمایت حقوقی قضایی دسته‌بندی شده است.

۲۴. حمایت دیپلماتیک

در موارد متعددی، وزارت امور خارجه مکلف به رایزنی با دیگر کشورها و سازمان‌های بین‌المللی و اتخاذ تدابیری ویژه برای حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار در کشور شده است.

۲۵. حمایت زیرساختی

برخی از تکالیف مقرر شده برای دولت، به‌ویژه در قانون برنامه هفتم درخصوص موضوعاتی مانند اصلاح و بهبود خاک کشاورزی، اصلاح ساختار فناوری واحدهای تولیدی در جهت افزایش بهره‌وری انرژی (برق و گاز)، و توسعه تولید برق از منابع تجدیدپذیر، در زمره حمایت زیرساختی قرار گرفته‌اند. احکام مربوط به تأمین آب و زمین به‌دلیل اهمیت، ذیل عناوین مستقل فهرست شده‌اند. علاوه‌براین، با آنکه «ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی» از منظر کلان، حمایتی زیرساختی محسوب می‌شود، بااین‌حال حمایت پیش‌گفته نیز به‌دلیل فراوانی و اهمیت، به‌طور جداگانه احصا شده است.

۲۶. حمایت یارانه‌ای

در برخی از قوانین مصوب دوره‌های تقنینی هفتم تا دولت، دولت مکلف به پرداخت یارانه، به‌ویژه برای حمایت از بخش کشاورزی شده بود. در مجلس یازدهم، حکمی ناظر به این نوع حمایت به تصویب نرسیده است.

۲۷. خصوصی‌سازی

در ادامه اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی و «قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی» (مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۸) احکام در دوره یازدهم تقنینی به تصویب رسیده است.

۲۸. دسترسی به بازار داخلی

در برخی احکام قانونی، تدابیری برای تسهیل دسترسی برخی تولیدکنندگان یا فعالان اقتصادی به بازار در نظر گرفته شده است.

۲۹. رفع موانع قانونی مقرراتی

احکام مربوط به شناسایی و حذف قوانین و مقررات دست‌وپاگیر و مخل تولید و کسب‌وکار، ذیل عنوان «رفع موانع قانونی مقرراتی» دسته‌بندی شده‌اند.

۳۰. تسهیل صدور مجوزها

ماده (۷) «قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی» به‌طور خاص با اهداف شفاف‌سازی تسهیل، تسریع صدور مجوزهای کسب‌وکار به تصویب رسید و به‌دفعات، اصلاح شده و مفادی به آن الحاق شد. در مجلس یازدهم نیز این اهداف دنبال شد و «قانون اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن» به تصویب رسید. علاوه‌براین، در «قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار» نیز مفادی به ماده (۷) قانون مذکور الحاق شد.

۳۱. شفاف‌سازی اطلاعات

در مواردی، دستگاه‌ها و نهادهای حاکمیتی مکلف شده‌اند انواع خاصی از داده‌ها و اطلاعات را منتشر کرده و یا در سامانه‌های مربوط بارگذاری کنند. این دسته از تکالیف، ذیل عنوان «شفاف‌سازی اطلاعات» قرار گرفته‌اند.

۳۲. فنی و آموزشی

احکامی درباره تکالیف دولت به ارائه کمک‌های فنی و آموزشی به شهروندان و بنگاه‌ها با هدف حمایت از تولید و کسب‌وکار به تصویب رسیده که با این عنوان دسته‌بندی شده‌اند.

۳۳. مالیاتی

گرچه مقرر کردن هرگونه مالیات برای کسب‌وکارها، ازجمله مهم‌ترین بارهای مقرراتی محسوب می‌شود، با وجود این در مواردی، احکامی قانونی برای معافیت مالیاتی یا تسهیل در پرداخت مالیات به تصویب رسیده است.

۳۴. مبارزه با قاچاق

این موضوع به‌طور خاص در «قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز» توسط قانونگذار در دوره یازدهم تقنینی مورد توجه قرار گرفته است.

۳۵. محدودیت واردات

محدودیت‌های ورود کالاهای خارجی به‌منظور حمایت از تولید و کسب‌وکارهای داخلی، در برخی از احکام قانونی پیش‌بینی شده است.

۳۶. مشاوره بخش خصوصی در مقررات‌گذاری

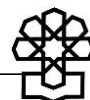
ضرورت نظرخواهی و به مشارکت طلبیدن بخش خصوصی توسط مقررات‌گذار، در قالب احکام قانونی متعددی، ازجمله در «قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار» مورد توجه قانونگذار قرار گرفت. در مجلس یازدهم نیز در مواردی بر این مهم تأکید شده است.

۳۷. مقرراتی

در برخی از احکام، دولت به تدوین لایحه یا دیگر مقررات (در قالب‌های برنامه، دستورالعمل و ...) مکلف شده است. احکام مربوط به مکلف کردن دولت به تدوین و تصویب آیین‌نامه‌های اجرایی، در پژوهش حاضر احصا نشده‌اند.

۴. قوانین مصوب دوره یازدهم درخصوص حمایت از کسب‌وکار، تولید و سرمایه‌گذاری

در مجلس یازدهم، در بازه زمانی ۱۳۹۹/۳/۷ تا ۱۴۰۳/۳/۶، درمجموع ۱۵۴ قانون به تصویب رسیده که در ۲۶ مورد، احکامی درخصوص حمایت از کسب‌وکار و تولید و سرمایه‌گذاری درج شده است. عناوین قوانین مذکور و تاریخ تصویب آنها در جدول ۱ قابل مشاهده است.

جدول ۱. قوانین مصوب مجلس یازدهم در خصوص حمایت از کسب و کار، تولید و سرمایه گذاری

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب
۱	قانون اصلاح قانون تضمین خرید محصولات اساسی کشاورزی	۱۳۹۹/۰۸/۰۵
۲	قانون اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن	۱۳۹۹/۱۱/۱۵
۳	قانون مالیات بر ارزش افزوده	۱۴۰۰/۰۳/۰۲
۴	قانون اصلاح موادی از قانون حمایت از توسعه صنایع پایین دستی نفت خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه گذاری مردمی	۱۴۰۰/۰۳/۰۵
۵	قانون برخی احکام مربوط به اصلاح ساختار بودجه کل کشور	۱۴۰۰/۰۴/۰۱
۶	قانون جهش تولید مسکن	۱۴۰۰/۰۵/۱۷
۷	قانون ساماندهی صنعت خودرو	۱۴۰۰/۰۸/۲۶
۸	قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۱۴۰۰/۱۱/۱۰
۹	قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار	۱۴۰۰/۱۲/۲۴
۱۰	قانون جهش تولید دانش بنیان	۱۴۰۱/۰۲/۱۱
۱۱	قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی	۱۴۰۱/۰۶/۳۰
۱۲	قانون مانع زدایی از توسعه صنعت برق	۱۴۰۱/۰۸/۱۵
۱۳	قانون الزام به ثبت رسمی معاملات اموال غیرمنقول	۱۴۰۱/۰۹/۰۶
۱۴	قانون معافیت واردات مواد اولیه دارویی، شیر خشک و تجهیزات پزشکی از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده	۱۴۰۱/۰۹/۲۳
۱۵	قانون اصلاح ماده (۵) قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی	۱۴۰۱/۱۱/۰۵
۱۶	قانون نحوه تشکیل و فعالیت تشکلهای صنفی - تخصصی	۱۴۰۱/۱۱/۱۷
۱۷	قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۱۴۰۲/۰۳/۳۰
۱۸	قانون ایجاد منطقه آزاد تجاری - صنعتی مازندران	۱۴۰۲/۰۶/۲۷
۱۹	قانون ایجاد منطقه آزاد تجاری - صنعتی دوغانرود	۱۴۰۲/۰۶/۲۷
۲۰	قانون ایجاد منطقه آزاد تجاری - صنعتی سرخس	۱۴۰۲/۰۶/۲۹
۲۱	قانون تسهیل تکالیف مؤدیان جهت اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان و اصلاح آن (مصوب ۱۴۰۲/۱۰/۱۸)	۱۴۰۲/۰۸/۲۳
۲۲	قانون اساسنامه سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور	۱۴۰۲/۱۰/۱۰
۲۳	قانون ساماندهی و نظارت بر تجارت مرزی (کولبری و ملوانی) و ایجاد اشتغال پایدار مرزنشینان	۱۴۰۲/۱۱/۲۵
۲۴	قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها	۱۴۰۲/۱۲/۲۲
۲۵	قانون حمایت از مالکیت صنعتی	۱۴۰۳/۰۳/۰۱
۲۶	قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران	۱۴۰۳/۰۳/۰۱

مأخذ: یافته‌های گزارش.

۵. احکام قانونی در خصوص حمایت از سرمایه‌گذاری و تولید، مصوب دوره یازدهم

در جدول ۲، خلاصه‌ای از هریک از احکام مربوط در قوانین ناظر بر حمایت از تولید و کسب‌وکار، مهلت اجرا (در صورت قید در حکم) و نهاد یا نهادهای متولی اجرا ذکر شده است. در مواردی که در یک ماده یا یک تبصره، دو یا چند تکلیف مشخص شده بود، تکالیف مصوب به تفکیک آمده است. علاوه بر این، چنان‌که در قانونی، حکم یا احکامی از دیگر قوانین اصلاح شده، در پاورقی‌ها با عنوان توضیحات لازم ارائه شده است.

در خصوص جدول ۲، نکاتی به شرح زیر قابل توجه است:

نخست؛ در مجلس یازدهم، در مجموع ۱۵۴ قانون به تصویب رسید. از بین قوانین تصویب شده، ۲۶ قانون حاوی احکامی با موضوع حمایت از کسب‌وکار، تولید و سرمایه‌گذاری است که احکام هریک از قوانین به تفکیک در جدول ۲ «احکام حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار؛ مصوب مجلس یازدهم» قید شده است.

دوم؛ به سبک و سیاق «گزارش پیشین» فقط یک نوع حمایت متناظر با هر حکم، قید شده است. توضیح اینکه چه‌بسا بتوان برای هریک از احکام قانونی احصا شده، چند نوع حمایت در نظر گرفت. اما در جدول ۲، اصلی‌ترین حمایت با توجه به محتوای حکم، قید شده است.

سوم؛ در گزینش قوانین و احکام ناظر بر حمایت از کسب‌وکار، تولید و سرمایه‌گذاری، از روش «گزارش پیشین» تبعیت شده است. برای نمونه، قوانین مربوط به پروتکل‌ها، کنوانسیون‌ها و موافقت‌نامه‌های بین‌المللی، بین‌کشوری و بین کشور و سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای که باید طبق اصول هفتاد و هفتم (۷۷) و یکصد و بیست و پنجم (۱۲۵) به تصویب مجلس نیز برسند در جدول ۲ حذف شده‌اند؛ اگرچه به‌طور کلی بر فضای سرمایه‌گذاری، سرمایه‌گذاری و تولید تأثیر گذارند.

چهارم؛ نکته مهم در انتخاب احکام ۲۶ قانون مندرج در جدول، اینکه تلاش شده احکام قانونی مصوب با هدف حمایت از کسب‌وکارها و بنگاه‌های اقتصادی احصا شود. برای نمونه، در مجلس یازدهم قانونی با عنوان «قانون ساماندهی بازار زمین، مسکن و اجاره‌بها» در تاریخ ۱۴۰۳/۲/۱۰ به تصویب رسید. قانون مذکور، مشحون از احکامی است که به‌ویژه با اصلاح یا الحاق موادی به «قانون مالیات‌های مستقیم» (مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳)، «قانون روابط موجر و مستأجر» (مصوب ۱۳۷۶/۵/۲۶)؛ و «قانون ساماندهی و حمایت بر تولید و عرضه مسکن» (مصوب ۱۳۸۷/۲/۲۵) با هدف ساماندهی به بازارهای زمین، مسکن و اجاره‌بها، تدوین و تصویب شده است. گرچه در نهایت، حمایت از بازارهای مذکور چه‌بسا به بهبود کسب‌وکار در بخش مسکن نیز بینجامد، با وجود این، هدف اصلی قانونگذار از تصویب مواد قانون مورد بحث، نه بهبود محیط کسب‌وکار یا حمایت از تولید مسکن، بلکه ساماندهی به بازار زمین و مسکن و اجاره‌بها از طریق ایجاد سامانه‌های اطلاعاتی و پیش‌بینی راهکارهایی برای جلوگیری از سفته‌بازی در این بازارها بوده است. به عبارت دیگر، گرچه اغلب مواد «قانون ساماندهی بازار زمین، مسکن و اجاره‌بها» از جنس حمایتی است، اما این حمایت نه معطوف به کسب‌وکار، بلکه ناظر به حمایت از اقشار آسیب‌پذیر در تأمین مسکن و پرداخت اجاره‌بها است و بر این اساس، قانون مذکور در فهرست قوانین حمایت از کسب‌وکار در گزارش حاضر قرار نگرفته است.

جدول ۲. احکام حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار؛ مصوب مجلس یازدهم

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
قانون اصلاح قانون تضمین خرید محصولات اساسی کشاورزی (مصوب ۱۳۹۹/۸/۵) ^۱						
۱	(۱)	به‌منظور نیل به خودکفایی در محصولات اساسی کشاورزی موضوع این قانون، «شورای قیمت‌گذاری و اتخاذ سیاست‌های حمایتی محصولات اساسی کشاورزی» که از این پس در این قانون به‌اختصار شورا نامیده می‌شود با وظایف و ترکیب زیر تشکیل می‌شود: الف - وظایف: ۱. تعیین قیمت تضمینی محصولات اساسی کشاورزی با در نظر گرفتن معیارهای زیر: ۱-۱. هزینه‌های واقعی تولید و سود متعارف؛ ۱-۲. حفظ رابطه مبادله داخل و خارج بخش کشاورزی؛ ۱-۳. آخرین نرخ تورم اعلامی مرکز آمار ایران؛ ۱-۴. هزینه تمام شده محصول مشابه وارداتی شامل هزینه خرید در مبدأ، هزینه‌های حمل‌ونقل، تعرفه‌های وارداتی، هزینه‌های حمل داخلی کشور و سایر هزینه‌های مترتب بر واردات محصول مشابه؛ ۲. ۲-۱. تعیین نحوه خرید توسط بخش دولتی؛ ۲-۲. تعیین نحوه خرید توسط بخش غیردولتی از جهت میزان و سهمیه خرید، خرید حداقل به قیمت تضمینی تعیین شده، نحوه حمل‌ونقل و سایر موارد مرتبط که نیاز به هماهنگی بین بخش‌های دولتی و غیردولتی دارد؛	لازم‌الاجرا شدن قانون	شورای قیمت‌گذاری و اتخاذ سیاست‌های حمایتی محصولات اساسی کشاورزی	خرید تضمینی	کشاورزی

۱. طبق این قانون، ماده واحده «قانون تضمین خرید محصولات اساسی کشاورزی» (مصوب ۱۳۶۸/۶/۲۱)، اصلاح شده و موادی به آن الحاق شده است.

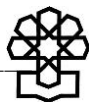
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۲		۳. تعیین نوع و میزان انواع ابزارهای حمایتی از جمله تسهیلات، کمک‌های بلاعوض، یارانه سود و کارمزد تسهیلات، یارانه انواع نهاده‌ها و عوامل تولید؛ در چارچوب قوانین و مقررات مربوطه؛ ۴. تعیین سیاست‌های اجرایی صادرات و واردات محصولات اساسی کشاورزی در چارچوب قوانین و مقررات مربوطه؛	لازم‌الاجرا شدن قانون	شورای قیمت‌گذاری و اتخاذ سیاست‌های حمایتی محصولات اساسی کشاورزی	مقرراتی	کشاورزی
۳	(۳)	به‌منظور جلوگیری از هرگونه معامله سلف و پرداخت به‌موقع قیمت محصولات تضمینی خریداری شده به کشاورزان، سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است اعتبارات مصوب مربوط به خرید تضمینی محصولات کشاورزی در قالب بودجه سالیانه را هم‌زمان با خرید محصولات مذکور صد درصد (۱۰۰٪) تخصیص دهد.	لازم‌الاجرا شدن قانون	-	خرید تضمینی	کشاورزی
قانون اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن (مصوب ۱۳۹۹/۱۱/۱۵)^۱						
۴	(۲)	به‌منظور تسهیل سرمایه‌گذاری در ایران، مراجع صدور مجوزهای کسب‌وکار موظفند شرایط و فرایند صدور یا تمدید مجوزهای کسب‌وکار را به‌نحوی ساده کنند که هر متقاضی مجوز کسب‌وکار در صورت ارائه مدارک مصرح در درگاه ملی مجوزهای کشور بتواند در حداقل زمان ممکن، مجوز مورد نظر خود را دریافت کند. سقف زمانی برای صدور مجوز در هر کسب‌وکار، توسط «هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار» تعیین و در درگاه مذکور اعلام می‌شود.	لازم‌الاجرا شدن قانون	مراجع صدور مجوزهای کسب‌وکار	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۵		تبصره «۱»- در صورتی که هریک از مراجع صادرکننده مجوز کسب‌وکار از ارائه مجوز در ظرف زمانی تعیین شده در درگاه یاد شده امتناع کند، متقاضی مجوز می‌تواند علاوه بر ارائه شکایت حضوری یا الکترونیک به مرکز ملی رقابت، کتباً از بالاترین مقام دستگاه اجرایی با استاندار مربوط، تسریع در صدور مجوز مورد نیاز خود را درخواست کند. در	لازم‌الاجرا شدن قانون	مراجع صدور مجوزهای کسب‌وکار	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها

۱. طبق این ماده، ماده (۷) «قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی» (مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۸) اصلاح شد و تبصره‌هایی به آن الحاق شد.

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		این موارد، بالاترین مقام دستگاه اجرایی یا استاندار مربوط موظف است ظرف حداکثر هفت روز کاری از تاریخ ثبت درخواست، با دعوت از متقاضی صدور مجوز و مراجع صادرکننده مجوز، موضوع را بررسی و در چارچوب قوانین، زمینه صدور فوری مجوز مورد درخواست را فراهم کند. بالاترین مقام دستگاه اجرایی یا استاندار مربوط موظف است اشخاصی که در صدور مجوز کسب و کار اخلاف یا اهمال کرده اند را به هیئت تخلفات اداری معرفی کند. این اشخاص چنانچه هیئت مذکور تخلفشان را تأیید کند، به مجازات‌های مقرر در بندهای «د» به بعد ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷ محکوم می‌شوند.				
۶		تبصره «۲»- هریک از مراجع صادرکننده مجوز کسب و کار موظفند درخواست متقاضیان مجوز کسب و کار را مطابق شرایط مصرح در درگاه مذکور دریافت و بررسی کنند. صادرکنندگان مجوز کسب و کار اجازه ندارند به دلیل «شباع بودن بازار»، از پذیرش تقاضا یا صدور مجوز کسب و کار امتناع کنند. امتناع از پذیرش مدارک و درخواست مجوز و تأخیر بیش از ظرف زمانی تعیین شده در درگاه مذکور در صدور مجوز برای متقاضیانی که مدارک معتبر مصرح در درگاه یاد شده را ارائه داده اند، مصداق اخلاف در رقابت موضوع ماده (۴۵) این قانون است.	لازم‌الاجرا شدن قانون	مراجع صدور مجوزهای کسب و کار	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۷		تبصره «۳»- کلیه مراجع صادرکننده مجوز موظفند ظرف مدت چهار ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، نسبت به اظهار عنوان و تکمیل شناسنامه صدور، تمدید، اصلاح و لغو مجوزها براساس استاندارد تعیین شده طبق ضوابط قانونی توسط هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار بر روی درگاه ملی مجوزهای کشور به صورت الکترونیکی اقدام کنند. در صورت عدم اظهار و ثبت و تکمیل اطلاعات موضوع این ماده بر روی درگاه مذکور در مهلت زمانی تعیین شده، الزام اشخاص به اخذ مجوزی که	چهار ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	مراجع صدور مجوزهای کسب و کار	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		اطلاعات آن در این درگاه ثبت نشده، ممنوع است و بالاترین مقام دستگاه اجرایی یا مرجع صادرکننده مجوز و یا مقامات و مدیران مجاز از طرف وی مسئول حسن اجرای این ماده هستند.				
۸		هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار موظف است پس از بارگذاری اطلاعات مربوط به مجوزها توسط مراجع صادرکننده مجوز، ظرف مدت ۶ ماه نسبت به تعیین سقف زمانی صدور مجوز در هر کسب‌وکار و شرایط و مراحل صدور مجوز اقدام و در درگاه ملی مجوزهای کشور منتشر نماید.	۶ ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	مراجع صدور مجوزهای کسب‌وکار	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۹		... هیئت [مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار] موظف است حداکثر تا مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون، شرایط و مراحل صدور مجوزهای کسب‌وکار در مقررات، بخشنامه‌ها، آیین‌نامه‌ها و مانند اینها را به‌نحوی تسهیل و تسریع نماید و هزینه‌های آن را به‌نحوی تقلیل دهد که صدور مجوز کسب‌وکار در کشور با حداقل هزینه و مراحل آن ترجیحاً به‌صورت آنی و غیرحضوری و راه‌اندازی آن کسب‌وکار در کمترین زمان ممکن صورت پذیرد. مصوبات هیئت مذکور در مورد بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌ها پس از تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی و در مورد تصویب نامه‌های هیئت‌وزیران پس از تأیید هیئت‌وزیران برای کلیه مراجع صدور مجوزهای کسب‌وکار و کلیه دستگاه‌ها و نهادها که در صدور مجوزهای کسب‌وکار نقش دارند لازم‌الاجرا است.	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۱۰		فعالیت... هیئت [مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار] پس از انجام تکالیف مذکور نیز استمرار یافته و در صورتی که تحقق این اهداف به اصلاح قوانین نیاز داشته باشد، هیئت مذکور موظف است پیشنهادهای لازم را برای اصلاح قوانین تهیه و به مراجع مربوطه ارائه کند.	لازم‌الاجرا شدن قانون	هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار	مقرراتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۱۱		بند «۱» تبصره «۳»- در مواردی که تصمیمات هیئت مقررات‌زدایی در جهت بهبود محیط کسب‌وکار و تسهیل صدور مجوزها، نیازمند تصویب هیئت‌وزیران است، وزیر امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف دو هفته، تصمیمات هیئت را برای هیئت‌وزیران ارسال کند. هیئت‌وزیران موظف است پیشنهادهای این هیئت را حداکثر ظرف چهل‌وپنج روز رسیدگی و نسبت به آنها تصمیم‌گیری کند.	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزیر امور اقتصادی و دارایی	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۱۲		تبصره «۴»- کلیه مراجع صادرکننده مجوز موظفند حداکثر ظرف یک سال پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، ثبت درخواست و صدور کلیه مجوزهای خود را به‌صورت الکترونیکی (غیر کاغذی)، براساس اولویت تعیین شده توسط دبیرخانه هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار، مطابق جزئیات مندرج در شناسنامه مصوب و از طریق درگاه ملی مجوزهای کشور انجام دهند.	یک سال از لازم‌الاجرا شدن قانون	کلیه مراجع صادرکننده مجوز	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۱۳		اقدام به صدور مجوز و ارائه خدمات خارج از موارد ثبت شده در این درگاه توسط مراجع صادرکننده مجوز به متقاضیان پس از مهلت مذکور ممنوع است و شورای رقابت موظف است حسب گزارش دبیرخانه هیئت مذکور و یا شکایت ذی‌نفع، نسبت به موضوع رسیدگی و براساس مقررات مربوطه اتخاذ تصمیم کند.	یک سال از لازم‌الاجرا شدن قانون	شورای رقابت	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۱۴		پس از راه‌اندازی درگاه مذکور، تغییر در شرایط صدور یا تمدید مجوزهای کسب‌وکار چنانچه در جهت تسهیل صدور و تمدید مجوزها باشد، بلافاصله به دستور رئیس هیئت در درگاه یاد شده اعمال می‌شود و چنانچه تغییر، شامل افزایش مراحل یا مدارک مورد نیاز و به هر نحو، مشکل کردن صدور یا تمدید باشد، شرایط جدید باید از ۶ ماه قبل از اجرا، در این درگاه اعلام شود.	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزیر امور اقتصادی و دارایی	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۱۵		مراجع صادرکننده مجوز کسب و کار حق ندارند حتی با توافق متقاضی مجوز، هیچ شرط یا مدرکی یا هزینه‌ای بیش از آنچه در درگاه مربوطه تصریح شده، از متقاضی دریافت مجوز کسب و کار مطالبه کنند.	لازم‌الاجرا شدن قانون	مراجع صادرکننده مجوز کسب و کار	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۱۶		تخلف از حکم این تبصره مشمول مجازات موضوع ماده (۶۰۰) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵/۳/۲ است.	لازم‌الاجرا شدن قانون	قوه قضائیه	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۱۷		بند «۱» تبصره «۴» - کلیه مراجع صادرکننده مجوز مکلفند استعلامات الکترونیکی مرتبط با صدور، تمدید، اصلاح و لغو مجوزها را با شرایط مورد نیاز درگاه ملی مجوزهای کشور در اختیار دبیرخانه هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار قرار دهند.	لازم‌الاجرا شدن قانون	مراجع صادرکننده مجوز کسب و کار	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۱۸		بند «۲» تبصره «۴» - مراجع صدور مجوز حق ندارند در کل فرایند انجام کار، مدارک و استعلامات را به صورت تکراری برای صدور یک عنوان مجوز از متقاضی دریافت دارند.	لازم‌الاجرا شدن قانون	مراجع صادرکننده مجوز کسب و کار	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۱۹		بند «۳» تبصره «۴» - کلیه درگاه‌های تخصصی مجوز (ملی - استانی) با حفظ موجودیت، مکلفند درخواست و صدور مجوز خود را فقط از طریق درگاه ملی مجوزهای کشور انجام دهند.	لازم‌الاجرا شدن قانون	مراجع صادرکننده مجوز کسب و کار	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۲۰		بند «۴» تبصره «۴» - راهبری و مدیریت درگاه ملی مجوزهای کشور با دبیرخانه هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار است و کلیه امور مرتبط با سخت‌افزار، نرم‌افزار، زیرساخت و امنیت آن توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تأمین می‌شود.	لازم‌الاجرا شدن قانون	دبیرخانه هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۲۱		وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است در حوزه تأمین زیرساخت، سخت‌افزار، نرم‌افزار و بستر امنیتی و فنی داده‌ها، براساس انتظارات اعلامی وزارت امور اقتصادی و دارایی اقدام نماید. بار مالی احتمالی ناشی از ارائه فعالیت مزبور توسط وزارت ارتباطات	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		و فناوری اطلاعات، از محل قانون اجازه تعیین و وصول حق امتیاز فعالیت بخش غیردولتی در زمینه پست و مخابرات مصوب ۱۳۹۲/ ۹/ ۵ تأمین می‌شود.				
۲۲		بند «۵» تبصره «۴»- نحوه فعالیت درگاه ملی مجوزهای کشور ظرف سه ماه با پیشنهاد دبیرخانه هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد و برای تمامی مراجع صادرکننده مجوز لازم‌الاجراست.	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	وزیر امور اقتصادی و دارایی	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۲۳		تبصره «۵»- از تاریخ تصویب این قانون، وظایف و اختیارات کارگروه موضوع ماده (۶۲) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران... به هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار... منتقل می‌شود و ماده (۶۲) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران لغو می‌شود. ^۱	لازم‌الاجرا شدن قانون	-	رفع موانع قانونی مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۲۴		تبصره «۶»- در مورد آن دسته از فعالیت‌های اقتصادی که نیازمند اخذ مجوز از دستگاه‌های متعدد می‌باشند، دستگاه اصلی موضوع فعالیت، وظیفه مدیریت یکپارچه، هماهنگی و اداره امور اخذ و تکمیل و صدور مجوز را برعهده خواهد داشت و از طریق ایجاد پنجره واحد به‌صورت حقیقی یا در فضای مجازی با مشارکت سایر دستگاه‌های مرتبط به‌گونه‌ای اقدام می‌نماید که ضمن رعایت اصل هم‌زمانی صدور مجوزها، سقف زمانی مورد نظر برای صدور مجوز از زمان پیش‌بینی شده توسط هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار تجاوز ننماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون	مراجع صادرکننده مجوز کسب‌وکار	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها

۱. براساس صدر ماده (۶۲) «قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۹)» (مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵)، «در کلیه مواردی که فعالیت اشخاص حقیقی و حقوقی منوط به اخذ مجوز اعم از گواهی، پروانه، جواز، استعلام یا موافقت و موارد مشابه آن از دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی است، دستگاه‌های مذکور موظفند حداکثر مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون، نوع مجوز و فعالیت مربوط و نیز میانی قانونی موکول بودن فعالیت به اخذ مجوز و همچنین شیوه صدور، تمدید، لغو و سایر مقررات ناظر بر آن را رسماً به کارگروهی متشکل از معاونت، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور، معاونت حقوقی رئیس‌جمهور، وزیر امور اقتصادی و دارایی، کار و امور اجتماعی و دادگستری و نیز سه نفر از نمایندگان مجلس از کمیسیون‌های برنامه و بودجه، اصل نودم (۹۰) قانون اساسی و اقتصادی به‌عنوان ناظر اعلام نمایند. در صورت عدم ارسال مستندات موضوع این ماده در مهلت تعیین شده، الزام اشخاص حقیقی و حقوقی به اخذ مجوز ممنوع است و بالاترین مقام دستگاه و مقامات مدیران مجاز از طرف وی مسئول حسن اجرای این حکم می‌باشند...».

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		در ایجاد فرایند پنجره واحد، دستگاه‌های فرعی صدور مجوز موظفند نسبت به ارائه خدمات از طریق استقرار نماینده تام‌الاختیار در محل پنجره‌های واحد و یا در فضای مجازی اقدام و همکاری لازم را به عمل آورند...				
۲۵		⇒ دستورالعمل‌های مربوطه شامل رویه‌ها و ضوابط و نحوه برخورد با متخلفان (براساس قوانین و مقررات)، که به تأیید هیئت‌وزیران رسیده است و همچنین فهرست دستگاه‌های اصلی در صدور مجوز در فعالیت‌های مختلف متناسب با شرایط توسط هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار موضوع ماده (۳) قانون اصلاح مواد (۱)، (۶) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی تهیه و ابلاغ می‌شود...	لازم‌الاجرا شدن قانون	- هیئت‌وزیران - هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۲۶		تبصره «۸»- ایجاد هرگونه مجوز جدید حسب قوانین و مقررات مربوط تابع احکام این ماده بوده و مراجع مسئول و ذی‌ربط مجوز مکلفند ظرف یک ماه پس از تعریف مجوز جدید، ضمن اعلان رسمی مراتب به دبیرخانه هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار، نسبت به ثبت عنوان و تکمیل شناسه صدور، تمدید، اصلاح و لغو مجوز جدید براساس استاندارد پیاده‌سازی شده بر روی درگاه ملی مجوزهای کشور اقدام نمایند...	لازم‌الاجرا شدن قانون	مراجع صادرکننده مجوز کسب‌وکار	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۲۷		⇒ هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار موظف است ظرف دو ماه پس از بارگذاری اطلاعات مربوط به مجوز جدید در درگاه ملی مجوزهای کشور، نسبت به انجام تکالیف خود درخصوص بررسی و تأیید آن اقدام نماید.	دو ماه پس از بارگذاری اطلاعات مربوط به مجوز جدید در درگاه ملی مجوزهای کشور	هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۲۸		تبصره «۹»- مراجع صادرکننده مجوز مکلفند آن دسته از مجوزهای کسب و کار را که می‌توان اعلان متقاضی را جایگزین صدور مجوز کرد، شناسایی و با تصویب هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار اعلام کنند. در این گونه موارد، ثبت اعلان متقاضی در درگاه تخصصی مجوز کسب و کار به منزله صدور مجوز خواهد بود...	لازم‌الاجرا شدن قانون	مراجع صادرکننده مجوز	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۲۹		→ هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار می‌تواند موارد موضوع این تبصره را رأساً شناسایی و مراجع صادرکننده مجوز را مکلف به جایگزینی ثبت اعلان به جای صدور مجوز کند...	لازم‌الاجرا شدن قانون	هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۳۰		→ همچنین مراجع صادرکننده مجوز مکلفند فهرست کسب و کارهای زیرمجموعه خود اعم از نیازمند مجوز یا نیازمند ثبت اعلان را به همراه اسامی و نشانی صاحبان آن کسب و کار به تفکیک استانی و شهرستانی و به صورت داده باز در پایگاه اطلاع‌رسانی خود منتشر و به صورت مستمر آن را به‌روز کنند...	لازم‌الاجرا شدن قانون	مراجع صادرکننده مجوز	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۳۱		تبصره «۱۰»- دستگاه‌های زیرمجموعه قوای سه‌گانه و اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، تعاون ایران و اصناف ایران و تشکلهای کارفرمایی و کارگری ذی‌ربط حسب مورد مکلفند برنامه اجرایی - عملیاتی ارتقای رتبه و امتیاز ایران در شاخص سهولت انجام کسب و کار ^۱ را که به تصویب هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار می‌رسد، اجرا [کنند].	لازم‌الاجرا شدن قانون	- دستگاه‌های زیرمجموعه قوای سه‌گانه - اتاق ایران - اتاق تعاون - اتاق اصناف - تشکلهای کارفرمایی و کارگری ذی‌ربط	بهبود محیط کسب و کار	کلیه بخش‌ها

۱. لازم‌به ذکر است؛ ارزیابی و انتشار گزارش‌های سالیانه این شاخص از سال ۲۰۱۹ متوقف شده و به جای آن، شاخصی با عنوان «آمادگی کسب و کار» (Business Ready) طراحی و اجرا شده است. ایران تاکنون در این شاخص مورد ارزیابی قرار نگرفته است.

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۲		⇒ [نهادها و دستگاه‌های مسئول اجرای ماده مکلفند] گزارش خود از نحوه اجرای این برنامه را هر ساله و تا پایان اردیبهشت‌ماه سال بعد به دبیرخانه هیئت مذکور ارائه کنند.	پایان اردیبهشت‌ماه سال اول لازم‌الاجرا شدن قانون	- دستگاه‌های زیرمجموعه قوای سه‌گانه - اتاق ایران - اتاق تعاون - اتاق اصناف - تشکل‌های کارفرمایی و کارگری ذی‌ربط	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۳۳		تبصره «۱۲»- مفاد این ماده علاوه‌بر مراجع صادرکننده مجوز، شامل آن دسته از فعالیت‌های دستگاه‌ها و مراجع مصرح در ماده (۲۹) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه... ازجمله وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و فرهنگ و ارشاد اسلامی و مؤسسات، مراکز، نهادها و کانون‌های حرفه‌ای و تخصصی دولتی و غیردولتی و همچنین خدمات قوه قضائیه و دستگاه‌های زیرمجموعه آن خواهد بود... .	-	-	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۳۴		⇒ سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران موظف است اطلاعات مربوط به فرصت‌های سرمایه‌گذاری در کشور را از طریق درگاه ملی مجوزهای کشور در اختیار متقاضیان قرار دهد.	لازم‌الاجرا شدن قانون	سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
قانون مالیات بر ارزش‌افزوده (مصوب ۱۴۰۰/۳/۲)						
۳۵	(۸)	تبصره «۴»- صرف‌نظر از آنکه مؤدی به عرضه کالاها و خدمات معاف یا مشمول اشتغال داشته باشد، مالیات و عوارض خرید مربوط به ماشین آلات خطوط تولید وی قابل کسر، تهاتر و استرداد می‌باشد.	لازم‌الاجرا شدن قانون	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۶		تبصره «۶»- سازمان مکلف است با رعایت تبصره‌های «۲» و «۴» این ماده مالیات و عوارض پرداختی واحدهای تولیدی یا معدنی دارای مجوز تأسیس را که در دوره‌های قبل از بهره‌برداری جهت خرید کالاهای و خدمات مورد نیاز برای تأسیس و راه‌اندازی واحد مورد نظر پرداخت کرده‌اند، مسترد نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	کلیه بخش‌ها
قانون اصلاح موادی از قانون حمایت از توسعه صنایع پایین‌دستی نفت خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه‌گذاری مردمی ^۱ (مصوب ۱۴۰۰/۳/۵)						
۳۷	(۳)	بند «ت»- خوراک تحویلی به واحدهای مذکور از نظر قواعد مالی در حکم صادرات نفت خام و میعانات گازی است و تنفس خوراک برای اجرای این قانون، از محل سهم سالیانه صندوق توسعه ملی تا سقف سی‌وپنج درصد (۳۵٪) سهم ماهیانه آن صندوق و مطالبات ارزی صندوق توسعه ملی از دولت و شرکت ملی نفت ایران تأمین می‌شود. تسویه حساب این واحدها با صندوق توسعه ملی بابت بازپرداخت اقساط تنفس خوراک، علاوه بر سهم صندوق توسعه ملی از محل فروش خوراک به آنها در طی سنوات آتی خواهد بود. وجه معادل سهم دولت و شرکت ملی نفت ایران از هزینه خوراک طرح‌های موضوع این قانون در دوره تنفس خوراک، ابتدا در صورت تکافوی سی‌وپنج درصد (۳۵٪) از سهم ماهیانه صندوق توسعه ملی از صادرات نفت، میعانات گازی و گاز توسط بانک مرکزی از حساب صندوق کسر و به حساب دولت و شرکت ملی نفت ایران (با اولویت پرداخت سهم شرکت ملی نفت ایران) واریز و در صورت عدم تکافو، بابت تسویه بدهی آنها به صندوق توسعه ملی استفاده می‌شود. هیچ‌یک از نهادها یا شرکت‌های دولتی و حاکمیتی حق ندارد شرکت مالک طرح را به پرداخت بخشی از هزینه خوراک در دوره تنفس خوراک ملزم و درازای آن، طول دوره تنفس خوراک را طولانی‌تر کند. مقررات	لازم‌الاجرا شدن قانون	-	حمایت زیرساختی	انرژی

۱. به موجب این قانون، موادی از «قانون حمایت از توسعه صنایع پایین‌دستی نفت خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه‌گذاری مردمی» (مصوب ۱۳۹۸/۴/۲۴) اصلاح شد.

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		مربوط به تسویه حساب خوراک نفت خام و میعانات گازی در سایر قوانین، در مورد طرح‌های موضوع این قانون از پایان دوره تنفس خوراک قابل اجرا خواهد بود.				
۳۸		بند «ح» - در صورتی که شرکت مجری طرح، طرح را در گام (فاز) های مختلف با رعایت شروط این قانون در مورد هر گام (فاز) طراحی کرده باشد، پس از تأیید وزارت نفت در مورد بهره‌برداری از هر گام (فاز) می‌تواند تنفس خوراک متناسب با همان گام (فاز) را دریافت کند. در صورتی که گام (فاز) اول طی شصت ماه از زمان صدور مجوز تنفس خوراک و هر گام (فاز) بعدی طی دوازده ماه پس از آن به بهره‌برداری نرسد، به‌ازای هر ماه تأخیر به میزان یک درصد (۱٪) از مبلغ معادل ارزش تنفس خوراک همان گام (فاز) کسر می‌شود.	لازم‌الاجرا شدن قانون	-	حمایت زیرساختی	انرژی
۳۹	(۵)	وزارت نفت موظف است در زمان اعطای مجوز طرح، نسبت به اعطای مجوزهای ذیل برای واحدهای مشمول این قانون اقدام کند: ... بند «پ» - مجوز پیش‌فروش تا سقف پنجاه درصد (۵۰٪) فراورده‌ها به‌اندازه حداکثر پنجاه درصد (۵۰٪) میزان سرمایه‌گذاری ارزش‌گذاری شده به شرکت‌های خارجی در قبال دریافت تسهیلات تأمین مالی خارجی (فاینانس) یا تأمین تجهیزات با فناوری پیچیده (به تشخیص وزارت نفت)	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت نفت	تشویق صادرات	انرژی
۴۰	(۵) مکرر	طرح‌های تکمیل زنجیره ارزش با رعایت مقررات مندرج در این قانون و پس از تأیید وزارت نفت در مورد میزان سرمایه‌گذاری انجام شده در آنها مشمول دریافت تنفس خوراک می‌شوند؛ شرکت مجری طرح تکمیل زنجیره ارزش، از زمان شروع بهره‌برداری از این طرح می‌تواند مطابق قرارداد تأمین خوراک با شرکت تأمین‌کننده آن، از تنفس در پرداخت هزینه خوراک برخوردار شود و پس از اتمام دوره تنفس خوراک نسبت به پرداخت اقساط مربوط به حساب صندوق توسعه ملی مطابق شرایط این قانون اقدام کند؛	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت نفت	تأمین مواد اولیه	انرژی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		در این صورت شرکت مجری طرح نیز معادل همان مبلغ را از پرداخت هزینه خوراک خود مطابق بند «ت» ماده (۳) این قانون کسر می کند. قرارداد خوراک منعقد فی مابین دو شرکت تا پایان دوره تنفس خوراک باید با تأیید وزارت نفت باشد.				
قانون برخی احکام مربوط به اصلاح ساختار بودجه کل کشور (مصوب ۱۴۰۰/۴/۱)						
۴۱	ماده واحد	جزء «۴» بند «الف» - [دولت مکلف است لایحه بودجه سنواتی را علاوه بر قوانین و احکام ذی ربط با رعایت احکام زیر تهیه، تدوین و به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید]. تحويل خوراک از جمله نفت خام و میعانات گازی به اشخاص حقیقی و حقوقی با سازوکار ضمانت بانکی یا اعتبار اسنادی و تسویه آن حداکثر ظرف سه ماه از زمان تحويل به استثنای مدت زمان مذکور برای موارد مشمول در قانون «حمایت از توسعه صنایع پایین دستی نفت خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه گذاری مردمی...».	لازم الاجرا شدن قانون	دولت	تأمین مواد اولیه	انرژی
۴۲		جزء «۷» بند «الف» - [دولت مکلف است لایحه بودجه سنواتی را علاوه بر قوانین و احکام ذی ربط با رعایت احکام زیر تهیه، تدوین و به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید]. ایجاد زیرساخت های مورد نیاز برای کاهش خام فروشی نفت خام، گاز طبیعی و میعانات گازی و افزایش عرضه داخلی آنها به پالایشگاه ها و پتروشیمی ها با هدف تشویق بخش غیردولتی به مشارکت در طرح های توسعه صنایع پایین دستی و تکمیل زنجیره ارزش نفت خام، گاز طبیعی و میعانات گازی از طریق اعطای تنفس خوراک و استفاده از ظرفیت شرکت های دانش بنیان و ابزار بازار سرمایه کشور جهت تأمین دانش فنی و سرمایه مورد نیاز این طرح ها و همچنین پیش بینی ردیف مستقل در بودجه سنواتی برای کلیه منابع حاصل از عرضه داخلی نفت خام و میعانات گازی.	لازم الاجرا شدن قانون	دولت	حمایت زیرساختی	انرژی
۴۳		جزء «۸» بند «الف» - [دولت مکلف است لایحه بودجه سنواتی را علاوه بر قوانین و احکام ذی ربط با رعایت احکام زیر تهیه، تدوین و به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید].	لازم الاجرا شدن قانون	دولت	شفافیت اطلاعات	انرژی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		ارائه فهرست میزان معافیت‌های مالیاتی، گمرکی و بیمه‌ای و درصد معافیت هریک از آنها و همچنین ارائه جدول بدهی‌ها و مطالبات قطعی شده و تعهدهای دولت به اشخاص حقوقی خصوصی، تعاونی و مؤسسات عمومی غیردولتی، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری				
قانون جهش تولید مسکن (مصوب ۱۴۰۰/۵/۱۷)						
۴۴	(۳)	«صندوق ملی مسکن» به منظور ایجاد هم‌افزایی، تقویت توان حمایتی و تخصیص بهینه منابع مالی بخش مسکن، با کارکرد تجميع و تخصیص منابع مالی موضوع این قانون، حداکثر تا سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون تشکیل می‌گردد. منابع این صندوق از محل منابع حاصل از واگذاری زمین‌های موضوع این قانون و منابع وصولی مربوط به اجاره ۹۹ ساله، مالیات‌های مرتبط با حوزه زمین، مسکن، مستغلات و ساختمان، منابع پیش‌بینی شده برای بخش مسکن در قوانین بودجه سنواتی، منابع حاصل از بازگشت اصل و فرع خطوط اعتباری مسکن مهر، اقساط برگشتی صندوق پس‌انداز مسکن یکم در هر سال، کمک‌های خیرین و سایر منابعی که در اساسنامه صندوق پیش‌بینی می‌گردد، تأمین می‌شود و به مصارف صندوق از جمله یارانه سود تسهیلات، تخفیف در هزینه صدور و تمدید پروانه ساختمانی، گواهی پایان کار ساختمان، هزینه‌های تأمین و انتقال زیرساخت و مشارکت در ایجاد امکانات، خدمات روبنایی و کاربری‌های غیرانتفاعی (آموزشی، مذهبی، درمانی، فضای سبز، فرهنگی، ورزشی و تجهیزات شهری) در توسعه شهری ایجاد شده مطابق با الگوی مصوب شورای عالی مسکن برای طرح (پروژه)‌های مسکونی موضوع این قانون اختصاص می‌یابد. .	لازم‌الاجرا شدن قانون	دولت	تأمین مالی	ساختمان و مسکن
۴۵	(۴)	بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی مکلفند حداقل بیست درصد (۲۰٪) از تسهیلات پرداختی نظام بانکی در هر سال را با نرخ سود مصوب شورای پول و اعتبار به بخش مسکن اختصاص دهند، به‌صورتی که در سال اول اجرای قانون از حداقل سه میلیون و	لازم‌الاجرا شدن قانون	بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی	تأمین مالی	ساختمان و مسکن

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		ششصد هزار میلیارد ریال تسهیلات برای واحدهای موضوع این قانون کمتر نباشد و برای سال‌های آینده نیز حداقل منابع تسهیلاتی مذکور با افزایش درصد صدراذکر مطابق با نرخ تورم سالیانه افزایش یابد.				
۴۶	(۵)	وزارت راه و شهرسازی مکلف است با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی، نسبت به تأسیس، توسعه و تسهیل مقررات فعالیت صندوق‌های سرمایه‌گذاری موضوع بند «۲۰» ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران... برای تأمین مالی ساخت و اجاره واحدهای مسکونی از طریق جذب سرمایه بخش خصوصی اقدام نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت راه و شهرسازی	مقرراتی	ساختمان و مسکن
۴۷	(۱۳)	وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است به منظور پوشش خطرپذیری (ریسک) ساخت مسکن، امکان پیش‌خرید و سایر ابزارهای پوشش خطرپذیری خرید مصالح ساختمانی (صرفاً فولاد و سیمان) را در بورس کالا فراهم نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت امور اقتصادی و دارایی	دسترسی به بازار داخلی	ساختمان و مسکن
۴۸	(۱۸)	در راستای رصد و نظارت بر بازار مسکن، ثبت کلیه معاملات املاک و مستغلات اعم از خرید، فروش، پیش‌خرید، پیش‌فروش، رهن و اجاره مسکن برای متعاملین در بنگاه‌های مشاوران املاک توسط بنگاه‌ها و برای سایر متعاملین خارج از بنگاه‌های مشاوران املاک توسط خود متعاملین، در سامانه معاملات املاک و مستغلات کشور و اخذ شناسه (کد) رهگیری بدون اخذ هزینه الزامی است.	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت امور اقتصادی و دارایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	ساختمان و مسکن
۴۹		تبصره- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است ظرف یک ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون سامانه ثبت معاملات املاک و مستغلات کشور را به صورت رایگان به وزارت راه و شهرسازی منتقل نماید.	یک ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت صنعت، معدن و تجارت	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	ساختمان و مسکن
۵۰	(۱۹)	وزارت راه و شهرسازی مکلف است هر سه ماه یک‌بار نسبت به انتشار عمومی و ارائه گزارش عملکرد مکتوب و رسمی در خصوص اجرای مفاد این قانون به کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی اقدام نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت راه و شهرسازی	تقویت ضمانت اجرای قانون	ساختمان و مسکن

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۵۱	(۲۳)	وزارت کشور موظف است با همکاری وزارت راه و شهرسازی و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، ترتیبی اتخاذ نماید تا در مراحل صدور پروانه تا صدور سند تفکیکی و کلیه مراحل کارشناسی و نظارتی مسکن، چه به صورت انبوه‌سازی و چه مشارکتی یا انفرادی، هیچ گونه اقدام موازی و مکرر اعم از رأساً و یا با ارجاع به یکدیگر انجام نشده و هر مرحله تنها یکبار توسط شهرداری و یا سازمان نظام مهندسی و یا سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، صورت پذیرد.	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت کشور	تسهیل صدور مجوزها	ساختمان و مسکن
قانون ساماندهی صنعت خودرو (مصوب ۱۴۰۰/۸/۲۶)						
۵۲	(۲)	دولت موظف است طی مدت سه سال از لازم‌الاجرا شدن این قانون با اجرای صحیح سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی و سیاست‌های کلی تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی با اقدامات سیاست‌گذاری، نظارتی و تنظیم‌گری (رگولاتوری) و رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن زمینه رقابت‌پذیری در صنعت خودرو را فراهم نماید.	سه سال از لازم‌الاجرا شدن قانون	دولت	حمایت از رقابت	صنعت
۵۳	(۵)	وزارت صنعت، معدن و تجارت... مکلف است در افق سند چشم‌انداز بیست‌ساله بسترهای لازم را برای ورود فناوری‌های جدید و مستقل تولید خودرو با همکاری شرکت‌های معتبر خودروسازی جهان و یا به صورت سرمایه‌گذاری مشترک با شرکت‌های فعال موجود فراهم سازد. ^۱	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت صنعت، معدن و تجارت	فنی و آموزشی	صنعت
۵۴	(۶)	سازمان ملی استاندارد مکلف است در اجرای استانداردهای مصوب مرتبط با خودروهای وارداتی، ساخت داخل و قطعات آنها در هر سال به گونه‌ای برنامه‌ریزی کند که از واردات و تولید خودروهای خارج از استانداردهای مذکور جلوگیری نماید. همچنین	یک سال از لازم‌الاجرا شدن قانون	سازمان ملی استاندارد	ارتقای استاندارد	صنعت

۱. در ادامه این ماده مقرر شده است: «آیین‌نامه اجرایی این ماده ظرف سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری اتاق‌ها و انجمن‌های تخصصی تولیدی ذریبط تهیه می‌شود و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد».

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		شماره گذاری خودروها توسط نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران منوط به تأیید سازمان ملی استاندارد است. ^۱				
۵۵	(۹)	وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با همکاری سازمان ملی استاندارد، سازمان نظام مهندسی معدن و سازمان نظام مهندسی کشاورزی ظرف ۶ ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون، نسبت به ساماندهی و ارتقای کیفیت سایر خودروهای سنگین وارداتی و تولید داخل از جمله ماشین‌های راه‌سازی، معدنی، کشاورزی و منابع طبیعی اقدام نماید.	۶ ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت صنعت، معدن و تجارت	ارتقای استاندارد	صنعت
قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز^۲ (مصوب ۱۴۰۰/۱۱/۱۰)						
۵۶	(۳)	تبصره «۱» - علاوه بر مواردی که در بندهای «ج» و «ح» ماده (۱۱۳) قانون امور گمرکی... و اصلاحات بعدی آن، قاچاق محسوب می‌شود، وجود هرگونه کالای اضافی هم‌نام یا هم‌نوع به میزان بیش از پانزده درصد (۱۵٪) در واحد کالا از قبیل تعداد یا وزن یا حجم همراه کالای اظهار شده نیز قاچاق محسوب می‌شود. مغایرت پانزده درصد (۱۵٪) یا کمتر از آن قبل از ترخیص، در صورتی که کالا ممنوع نبوده و به موجب این قانون یا قوانین دیگر قاچاق محسوب نشود، حسب مورد مشمول حداکثر ضمانت اجرای مقرر در ماده (۱۰۸) یا ماده (۱۱۰) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ و اصلاحات بعدی آن است.	-	-	مبارزه با قاچاق	کلیه بخش‌ها
۵۷	(۱۲) (ماده ۲ مکرر)	تبصره «۳» - بانک مرکزی مکلف است حداکثر سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون دسترسی مستمر و برخط صرافی‌ها، بانک‌ها و مؤسسات مالی اعتباری به سامانه ارزی	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	بانک مرکزی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

۱. در تبصره «۲» این ماده مقرر شده است: «وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است ظرف سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، آیین‌نامه اجرایی ارتقای کیفیت تولید خودرو، کاهش مصرف سوخت، اجرای کامل استانداردهای مصوب و استانداردهای مورد نیاز قطعه‌سازی، استانداردهای ایمنی و آلاینده‌گی و همچنین رقابت‌پذیر نمودن و توسعه شبکه و کیفیت خدمات پس از فروش را تهیه و جهت تصویب به هیئت وزیران تقدیم کند. وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است آیین‌نامه مذکور را پس از تصویب در هیئت وزیران جهت اجرا به کلیه خودروسازان و مراکز ذی‌ربط ابلاغ نماید».

۲. «قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز» در تاریخ ۱۳۹۲/۱۰/۳ به تصویب رسیده است.

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		را جهت ثبت معاملات با قابلیت وارد کردن اطلاعات مندرج در تبصره «۲» این ماده فراهم نماید.				
۵۸		تبصره «۴» - بانک مرکزی مکلف است ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون با رعایت ملاحظات شورای عالی امنیت ملی، نسبت به انتشار فهرست صرافی‌های مجاز و تشریفات قانونی و مسیرهای مجاز ورود و خروج ارز در روزنامه رسمی کشور و درگاه اینترنتی بانک مرکزی اقدام نماید. هرگونه تغییرات بعدی نیز باید توسط بانک مرکزی از طرق مزبور فوراً به اطلاع عموم برسد.	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	بانک مرکزی	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۵۹	(۱۷) ماده ۶ مکرر ۱	وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است به‌منظور ابلاغ مقررات تجاری در فرایندهای تجارت نظیر مقررات مذکور در آیین‌نامه مقررات صادرات و واردات و ضامم آن، «سامانه مقررات تجاری» را ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، ایجاد، راه‌اندازی و بهره‌برداری نماید. این وزارت موظف است آخرین مقررات تجاری را حداکثر ظرف بیست‌و‌چهار ساعت به‌صورت الکترونیکی و برخط به کلیه دستگاه‌هایی که مسئولیت اعمال مقررات تجاری یا نظارت بر آن را برعهده دارند از جمله سازمان‌های توسعه تجارت ایران و گمرک جمهوری اسلامی ایران ابلاغ نماید و دستگاه‌های مزبور موظفند به‌محض ابلاغ، مقررات مذکور را به‌صورت سامانه‌ای اعمال نمایند.	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت صنعت، معدن و تجارت	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۶۰		تبصره «۱» - وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است مقررات تجاری مذکور را در اسرع وقت جهت اطلاع‌رسانی به عموم مردم به‌طریق مقتضی منتشر نماید.	-	وزارت صنعت، معدن و تجارت	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۶۱	(۱۸) ماده ۶ مکرر ۲	وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط ظرف دو ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، از طریق سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا، امکان صدور قبض انبار و حواله انبار را برای کلیه انبارها و مراکز نگهداری کالا فراهم نماید؛ به‌نحوی که اسناد مزبور متضمن اطلاعاتی از قبیل اطلاعات کمی و کیفی	دو ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت صنعت، معدن و تجارت	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		کالا، مالک کالا، محل نگهداری، تحویل دهنده، تحویل گیرنده و تاریخ و زمان صدور سند باشند...				
۶۲		و ورود کالا به انبارها و مراکز نگهداری کالا و خروج کالا از آنها بدون قبض انبار و حواله انبار موضوع این ماده، مستوجب محکومیت نگهداری کننده به جریمه نقدی به میزان یکصد میلیون (۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال یا معادل یک چهارم ارزش کالای موضوع تخلف، هر کدام که بیشتر باشد، است. کلیه نگهداری کنندگان تجاری کالاهای ضروری که تعیین مصادیق آنها، به تشخیص ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز یا ستاد تنظیم بازار است و از طریق سامانه مقررات تجاری ابلاغ می شود، ملزم به ثبت آئی اطلاعات نگهداری کالا در سامانه مذکور و ارائه و دریافت قبض و حواله موضوع این ماده هستند. در خصوص کالاهایی که شناسه کالا در مورد آنها اجرایی شده است، ثبت اطلاعات بر این اساس انجام می شود. استنکاف عمدی از ثبت آئی اطلاعات کالاهای ضروری و ارائه و دریافت قبض و حواله آنها مستوجب ضمانت اجراهای مقرر در تبصره «۴» ماده (۱۸) این قانون است...	دو ماه از لازم الاجرا شدن قانون	-	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش ها
۶۳		تبصره - جزء در مواردی که شورای عالی امنیت ملی تعیین می کند، ارائه عمدی هرگونه خدمات نظیر بیمه، ضمانت (گارانتی)، نصب، تعمیر و تأمین قطعات به کالاهایی که جرائم و یا تخلفات موضوع این قانون نسبت به آنها ارتکاب یافته است، با علم به وقوع جرم یا تخلف صورت گرفته، تخلف محسوب و در صورتی که در این قانون یا سایر قوانین برای آن ضمانت اجرای شدیدتری تعیین نشده باشد، مستوجب جریمه نقدی معادل یک تا دو برابر ارزش کالای موضوع تخلف است.	دو ماه از لازم الاجرا شدن قانون	-	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار (مصوب ۱۴۰۰/۱۲/۲۴)						
۶۴	(۱) ^۱	کلیه مجوزهای کسب و کار که سلامت، محیط زیست، بهداشت عمومی اجتماعی، نظم و انضباط پولی، مالی و ارزی، فرهنگ و امنیت ملی را به صورت مستقیم تهدید می کنند یا مستلزم بهره برداری از منابع طبیعی یا تغییر کاربری اراضی کشاورزی هستند، به تشخیص هیئت مقررات زدایی و بهبود محیط کسب و کار و تأیید هیئت وزیران در صورتی که تا سه ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون در درگاه ملی مجوزهای کشور ثبت شوند، به عنوان مجوزهای تأیید محور که نیازمند بررسی و تأیید مراجع صدور مجوز است معرفی شده و فعالیت در آنها نیازمند طی مراحل اخذ مجوز براساس ماده (۷) این قانون می باشد. از چهار ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون، سایر مجوزهای کسب و کار به عنوان مجوزهای ثبت محور شناخته می شوند و اتمام مراحل ثبت نام در درگاه ملی مجوزهای کشور به منزله صدور مجوز است. متقاضیان این مجوزها باید در زمان ثبت نام در درگاه ملی مجوزها، فرم تعهد به اخذ استانداردهای اجباری و مراعات قوانین و شرایط حرفه ای مورد تأیید هیئت مقررات زدایی و بهبود محیط کسب و کار را امضا نمایند. مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار موظف است حداکثر ظرف سه روز کاری پس از تکمیل ثبت نام در درگاه ملی مجوزهای کشور، مجوز به همراه شناسه یکتای صادره برای شخص حقیقی یا حقوقی متقاضی به شکل برخط را صادر کند و مراتب را به اطلاع نهادهای نظارتی، اتاق های ایران، تعاون و اصناف، اتحادیه های صنفی، تشکلهای ذی ربط و دستگاه های اجرایی مربوط از جمله سازمان امور مالیاتی کشور و سازمان تأمین اجتماعی برساند و مجوزهای صادره را به صورت عمومی منتشر کند...	چهار ماه از لازم الاجرا شدن قانون	مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش ها

۱. طبق صدر ماده (۱) «قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار»، «متن زیر به عنوان ماده (۷) مکرر، به قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی الحاق می شود».

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۶۵		تبصره «۲»- کلیه مجوزهای کسب و کارهای تأییدمحور که شرایط اخذ مجوزشان پس از اتمام مهلت مندرج در صدر این ماده و تأیید هیئت وزیران توسط مرجع صادرکننده مجوز در درگاه ملی مجوزهای کشور بارگذاری نشود با تشخیص هیئت مقررات زدایی و بهبود محیط کسب و کار و پس از تأیید هیئت وزیران به مجوز ثبت محور تغییر پیدا می کنند و هیئت وزیران موظف است ظرف یک ماه نسبت به مصادیق مذکور اتخاذ تصمیم نماید. سازمان بازرسی کل کشور و هیئت مقررات زدایی و بهبود محیط کسب و کار موظفند رئیس و یا مدیران، مسئولان و اشخاصی که کوتاهی نمودن آنها در این خصوص محرز است را حسب مورد به شورای رقابت یا هیئت تخلفات اداری معرفی کنند...	چهار ماه از لازم الاجرا شدن قانون	- سازمان بازرسی کل کشور - هیئت مقررات زدایی و بهبود محیط کسب و کار	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش ها
۶۶		تبصره «۳»- چنانچه هریک از مراجع صدور مجوز در موعد مقرر در درگاه ملی مجوزهای کشور، پاسخ درخواست کننده مجوز را اعم از قبول یا رد اعلام نکند، به منزله موافقت در نظر گرفته شده و مجوز مورد نظر از طریق درگاه ملی مجوزهای کشور به طور خودکار صادر شده و در اختیار متقاضی قرار می گیرد. تمامی مسئولیت های حقوقی و صنفی که در رابطه با مجوزهای صادره، برعهده مرجع صادرکننده است، درخصوص مجوزهای صادره شده در این فرایند نیز پابرجاست. مرجع صدور مجوز در صورت رد درخواست، موظف است دلایل و مستندات تصمیم خود را به صورت مکتوب به اطلاع متقاضی برساند.	لازم الاجرا شدن قانون	مراجع صادرکننده مجوزهای کسب و کار	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش ها
۶۷		تبصره «۴»- وضع هرگونه محدودیت و مانع در مسیر صدور مجوز، که خارج از چارچوب این قانون باشد به دلایلی از قبیل اشباع بازار، محدودیت ظرفیت و حدود صنفی یا براساس تعداد و یا فاصله جغرافیایی دارندگان و یا متقاضیان آن مجوز، ممنوع است. در صورت محدودیت منابع طبیعی یا محیط زیستی، وضع محدودیت جدید به	لازم الاجرا شدن قانون	مراجع صادرکننده مجوزهای کسب و کار	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		تشخیص نهادهای ذی ربط، منوط به تأیید هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار و با تصویب هیئت‌وزیران مجاز است و تا قبل از تصویب هیئت‌وزیران محدودیت جدید نافذ نخواهد بود.				
۶۸		تبصره «۶»- در مواجهه با استعلام مأموران دولتی، نظامی، انتظامی و ضابطان قضایی، ارائه شناسه یکتای مجوز صادره از سوی دارنده مجوز کفایت می‌کند. در صورت مثبت بودن استعلام، درخواست مدارک اضافی برای مجوز کسب و کار، جرم محسوب و مرتکب به یکی از مجازات‌های تعزیری درجه ۶ موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی... محکوم می‌شود.	لازم‌الاجرا شدن قانون	قوه قضائیه	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۶۹		تبصره «۷»- ۶ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون هرگونه استعلام، تمدید یا ابطال مجوز، تنها از طریق شناسه یکتای مجوز صادره از طریق درگاه ملی مجوزهای کشور قابل انجام است. امکان استعلام شناسه یکتای صادره برای دارندگان مجوزها در درگاه ملی مجوزهای کشور باید برای عموم مردم فراهم باشد. مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار موظف است برای مجوزهای کسب و کار اخذ شده قبل از لازم‌الاجرا شدن این قانون با درخواست کتبی یا الکترونیکی دارنده مجوز، ظرف یک ماه از زمان درخواست، شناسه یکتا صادر کند. کسب و کارهایی که از دو سال پس از لازم‌الاجرا شدن این تبصره، شناسه یکتا نداشته باشند، به لحاظ قانونی فاقد مجوز محسوب می‌شوند.	-	مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۷۰	(۲)	وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری معاونت ذی ربط رئیس‌جمهور حداکثر ۶ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، با استفاده از ظرفیت‌های موجود نسبت	۶ ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت امور اقتصادی و دارایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		به اصلاح و ارتقا «پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار» اقدام نماید... ^۱				
۷۱		دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری... مکلفند پیش‌نویس آیین‌نامه، دستورالعمل یا بخشنامه خود را یک هفته قبل از صدور، در تارنمای (سایت) خود به اطلاع عموم و فعالان اقتصادی برسانند تا فرصت لازم برای اعلام نظرات عموم یا فعالان اقتصادی و تشکل‌ها وجود داشته باشد.	۶ ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	دستگاه‌های اجرایی	مشاوره بخش خصوصی در مقررات‌گذاری	کلیه بخش‌ها
۷۲		همچنین دستگاه‌های اجرایی مکلفند هرگونه آیین‌نامه، دستورالعمل یا بخشنامه یا مقرر خود را بلافاصله در پایگاه مذکور ثبت نمایند و به اطلاع عموم برسانند. یک سال پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، مقررات تنها در صورت ثبت در پایگاه موضوع این ماده نافذ می‌باشد.	شش ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	دستگاه‌های اجرایی	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۷۳		بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است حداکثر سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، دستورالعمل نحوه ثبت الکترونیکی قراردادهای تسهیلات بانکی را تهیه کند و به تصویب شورای پول و اعتبار برساند... ^۲	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	بانک مرکزی	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۷۴		بانک‌ها و مؤسسات اعتباری موظفند در چارچوب دستورالعمل مذکور و با استفاده از ظرفیت‌های موجود، سامانه الکترونیکی قراردادهای تسهیلات را با امکان دسترسی هر تسهیلات‌گیرنده به اطلاعات تسهیلات خود ظرف یک سال پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون ایجاد نمایند و نسبت به ثبت الکترونیکی قراردادهای تسهیلات و قراردادهای وابسته از جمله ضمانت، ارزیابی وثایق، امهال مطالبات، اقرار به دین، تهاتر، صلح و توافق، رضایت‌نامه و هرگونه توافق مرتبط با تسهیلات اقدام نمایند. یک سال پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، دریافت هرگونه وجه قانونی مرتبط با تسهیلات توسط بانک‌ها و	یک سال از لازم‌الاجرا شدن قانون	بانک‌ها و مؤسسات اعتباری	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

۱. براساس ماده (۲) «قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار»، این ماده به‌عنوان ماده (۳۰) به «قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار» الحاق شده است.

۲. براساس ماده (۲) «قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار»، این ماده به‌عنوان ماده (۳۱) به «قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار» الحاق شده است.

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		مؤسسات اعتباری (از قبیل کارمزد، هزینه کارشناسی، اصل، سود، وجه التزام و غیره) در قالب قرارداد درج شده در سامانه مذکور انجام خواهد پذیرفت.				
۷۵		تبصره ۱ - درخصوص قراردادهای تسهیلاتی که قبل از لازم‌الاجرا شدن این قانون منعقد شده است، منوط بر اینکه بیش از سه سال از تسویه آنها نگذشته باشد، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری مکلفند یک هفته پس از ثبت درخواست مشتری یا سایر متعهدین ذی‌ربط در شعبه، یک نسخه از قرارداد و اطلاعات کامل تسهیلات مزبور از جمله جدول اقساط را به آنها ارائه نمایند.	یک سال از لازم‌الاجرا شدن قانون	بانک‌ها و مؤسسات اعتباری	شفافیت اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۷۶		تبصره ۲ - تا زمان پیاده‌سازی سامانه الکترونیکی قراردادهای تسهیلات که حداکثر یک سال پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون است، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری مکلفند ظرف یک ماه پس از انعقاد قرارداد، ترتیبی اتخاذ نمایند که مشتریان اعم از تسهیلات‌گیرنده، ضامنان و راهنان با ورود به صفحه شخصی خود در درگاه بانک، امکان دسترسی به تصویری از نسخه کاغذی قرارداد تسهیلاتی خود را داشته باشند یا در صورت درخواست، این قراردادها به صورت کاغذی به تسهیلات‌گیرندگان تسلیم و رسید تحویل تصویر قرارداد به مشتری، در پرونده شعبه نگهداری شود.	یک ماه پس از انعقاد قرارداد	بانک‌ها و مؤسسات اعتباری	شفافیت اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۷۷		تبصره ۳ - بانک مرکزی موظف است ضوابط انضباطی لازم برای بانک‌ها و مؤسسات اعتباری در راستای اجرای این ماده را در دستورالعمل مذکور در صدر این ماده پیش‌بینی کند. در هر حال محاسبات این سامانه الکترونیکی مبنای امور مربوط نظیر صدور اجراییه، دادخواست مطالبه وجه، تهاتر، تسویه حساب و امهال قرارداد از سوی بانک است و کلیه مراجع قانونی موظفند صرفاً این اطلاعات را ملاک و مبنای اقدام قرار دهند. حکم این تبصره مانع از اختیارات مقام قضایی نیست.	لازم‌الاجرا شدن قانون	بانک مرکزی	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۷۸		تبصره «۴» - متخلفان از مفاد این ماده یا از نرخ‌های مصوب شورای پول و اعتبار، اعم از مدیران یا کارکنان خاطی شبکه بانکی علاوه بر جبران کلیه خسارات وارده به مشتریان، حسب مورد به مجازات مقرر در ماده (۵۷۶) قانون مجازات اسلامی... و یا ممنوعیت از اشتغال در بانک‌ها و مؤسسات اعتباری در هر حال حداکثر تا دو سال محکوم می‌گردند.	لازم‌الاجرا شدن قانون	قوه قضائیه	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
قانون جهش تولید دانش‌بنیان (مصوب ۱۴۰۱/۲/۱۱)						
۷۹	(۱)	بند «الف» - [کلیه دستگاه‌های اجرایی... موظفند: سالیانه فهرست اقلام راهبردی خود و نیز توانایی‌های فناورانه داخلی و خلأهای موجود کشور و برآورد ارزش و زنجیره‌های تأمین هر کدام را با تعیین اولویت‌ها به شورای راهبری فناوری‌ها و تولیدات دانش‌بنیان موضوع ماده (۲) قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات مصوب ۱۳۸۹/۸/۵ با اصلاحات بعدی ارائه دهند. رعایت الزامات زیر در این راستا ضروری است: ۱. تعیین اقلام با ارزیابی بالای یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) دلار؛ ۲. تعیین موارد آسیب‌زای تأمین این محصولات از خارج در شرایط تحریم و غیر آن؛ ۳. پیش‌بینی تناسب واردات این محصولات با روند تحولات کشور در حوزه فناوری؛ ۴. تناسب با ظرفیت بازار داخلی و صادراتی؛ ۵. میزان حساسیت و نقش محصول در حوزه امنیت غذایی، دفاعی، سلامت، صنعت و امنیت کشور.	پایان هر سال از لازم‌الاجرا شدن قانون	دستگاه‌های اجرایی	شفافیت اطلاعات	حوزه‌های دانش‌بنیان
۸۰		بند «ب» - [کلیه دستگاه‌های اجرایی... موظفند: منابع و اختیارات خود را با اولویت استفاده از ظرفیت همه ذی‌نفعان، شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و واحدهای فناور مستقر در مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری برای تکمیل و توسعه زنجیره‌های ارزش	لازم‌الاجرا شدن قانون	دستگاه‌های اجرایی	بهبود محیط کسب‌وکار	حوزه‌های دانش‌بنیان

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		مذکور و تسهیل سرمایه‌گذاری و ارتقای توانمندی‌های فناورانه و تولیدی اقلام راهبردی در داخل کشور و توسعه صادرات آنها... به کار گیرند.				
۸۱		⇒ [کلیه دستگاه‌های اجرایی... موظفند:] منابع و اختیارات خود را با اولویت استفاده از ظرفیت همه ذی‌نفعان، شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان... براساس آیین‌نامه‌ای که توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت و با همکاری معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور و سازمان برنامه و بودجه کشور تهیه و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد به کار گیرند.	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت صنعت، معدن و تجارت	مقرراتی	حوزه‌های دانش‌بنیان
۸۲	(۲)	ستاد تسهیل و رفع موانع تولید... با همکاری دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی و مرکز همکاری‌های تحول و پیشرفت ریاست‌جمهوری موظف است نسبت به تشخیص نقاط آسیب‌پذیر اقتصادی و صنعتی ناشی از تحریم‌ها اقدام نموده و اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در حوزه‌های اقتصادی و صنعتی که در فهرست تحریم‌ها قرار گرفته‌اند را با ارائه مشاوره و رفع چالش‌های آنها در حوزه‌های آسیب‌پذیر از جمله تعاملات بین‌المللی، مالیات، گمرک، تسهیلات بانکی و تبادلات ارزی مورد حمایت قرار دهد.	لازم‌الاجرا شدن قانون	ستاد تسهیل و رفع موانع تولید	رفع موانع قانونی مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۸۳	(۳)	به‌منظور حمایت از صنعت ماشین‌سازی کشور، بند «غ» ماده (۱۱۹) قانون امور گمرکی اصلاحی مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ حذف می‌شود و واردات ماشین آلات و تجهیزات خدمات تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی مشمول حقوق ورودی است. دولت موظف است متناسب با ظرفیت تولید کشور و به‌منظور حمایت هدفمند و مدت‌دار از ساخت داخل، سالیانه حقوق ورودی این کالاها اعم از سود بازرگانی و سایر دریافتی‌های موضوع‌بند «د» ماده (۱) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ را تعیین نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون	دولت	محدودیت واردات	کلیه بخش‌ها
۸۴		تبصره - دولت موظف است با رعایت اصل پنجاه‌وسوم (۵۳) قانون اساسی پس از تأمین هزینه‌های اجرای این قانون از محل منابع حاصل از اجرای این ماده، منابع حاصله مازاد	لازم‌الاجرا شدن قانون	دولت	تأمین مالی	حوزه‌های دانش‌بنیان

۱. طبق بند «غ» ماده (۱۱۹) قانون امور گمرکی: «واردات ماشین آلات خط تولید که به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت و گمرک جمهوری اسلامی ایران، مورد نیاز واحدهای تولیدی، صنعتی و معدنی مجاز می‌شوند باشد».

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		را در قالب بودجه سنواتی به عنوان افزایش سرمایه به نهاد عمومی غیردولتی صندوق نوآوری و شکوفایی موضوع ماده (۵) قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات اختصاص دهد تا با اولویت تولید بار اول و ارتقای توانمندی فناورانه داخلی ساخت ماشین آلات خط تولید و طراحی مهندسی، در قالب تسهیلات و سرمایه‌گذاری تخصیص یابد.				
۸۵	(۴)	پ ^۱ - دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و نیروهای مسلح و مجموعه‌های زیرنظر مقام معظم رهبری با اذن ایشان مکلفند در صورت درخواست شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و واحدهای فناور مستقر در مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری، مطالبات قطعی آنها را در قراردادهای مربوط به خود یا دستگاه‌های اجرایی دیگر به عنوان تضمین معتبر برای فرایند ارجاع کار، انجام تعهدات، پیش‌پرداخت و حسن انجام کار بپذیرند و به همان میزان، مطالبات متقاضی تا زمان انجام تعهدات را مسدود نمایند. در صورتی که میزان مطالبات متقاضی از مبلغ تضامین مورد نظر کمتر باشد، لازم است متقاضی صرفاً معادل کسری مطالبات، ضمانت‌نامه معتبر ارائه نماید... ^۲	لازم‌الاجرا شدن قانون	دستگاه‌های اجرایی	تأمین مالی	حوزه‌های دانش‌بنیان
۸۶		ت - در مورد احکام قطعی دادگاه‌ها و اسناد لازم‌الاجرا ثبتی و دفاتر اسناد رسمی و سایر مراجع قضایی علیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری، سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است در اجرای بند «ج» ماده (۲۴) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴، قراردادهای مرتبط با تولید محصولات دانش‌بنیان با واحدها و مؤسسات موضوع قانون	لازم‌الاجرا شدن قانون	سازمان برنامه و بودجه کشور	حمایت حقوقی قضایی	حوزه‌های دانش‌بنیان

۱. طبق بند «پ» ماده (۴) «قانون جهش تولید دانش‌بنیان»، این متن به عنوان بند «د» به ماده (۹) «قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی» مصوب ۱۳۹۸/ ۲/ ۱۵ الحاق می‌شود.
 ۲. در ادامه ماده مقرر شده است: «این‌نامه اجرایی این بند حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه می‌شود و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد».

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات را در اولویت قرار دهد.				
۸۷		ج - با هدف حمایت از اقتصاد دانش‌بنیان و با عنایت به جهش قابل‌توجه تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان کشور، مبلغ سی هزار میلیارد (۳۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال، به سرمایه‌کنونی صندوق نوآوری و شکوفایی موضوع ماده (۵) قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات اضافه می‌شود.	لازم‌الاجرا شدن قانون	-	تأمین مالی	حوزه‌های دانش‌بنیان
۸۸		چ - در راستای تسهیل سرمایه‌گذاری بخش خصوصی برای تقویت زیست‌بوم فناوری، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است برای ساختمان‌هایی که توسط بخش خصوصی و تعاونی در اراضی پارک علم و فناوری احداث می‌شود، سند مالکیت اعیانی صادر نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	حمایت حقوقی قضایی	حوزه‌های دانش‌بنیان
۸۹		تبصره بند «چ» - پارک‌های علم و فناوری حق واگذاری اراضی متعلق به خود را دارند.	لازم‌الاجرا شدن قانون	پارک‌های علم و فناوری	تأمین زمین	حوزه‌های دانش‌بنیان
۹۰	(۵)	کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری، دانشگاه‌ها، مراکز و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مجازند تمام یا بخشی از دارایی‌های فکری، دستاوردهای پژوهشی و حق بهره‌برداری از آنها را حسب مورد پس از اخذ رضایت کتبی مؤلف، پدیدآورنده، مخترع و دارنده حق جهت بهره‌برداری علمی و پژوهشی در اختیار شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و واحدهای فناور مستقر در مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری و یا افراد فعال در انجام طرح (پروژه) اعم از اعضای هیئت‌علمی، دانشجویان و پژوهشگران به‌صورت بلاعوض در جهت تجاری‌سازی آنها با رعایت موارد	لازم‌الاجرا شدن قانون	دستگاه‌های اجرایی	فنی و آموزشی	حوزه‌های دانش‌بنیان

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		امنیتی و اصول محرمانه بودن واگذار و یا در جهت تجاری سازی یافته های علمی با کارآفرینان، قرارداد مشارکت منعقد نمایند. ^۱				
۹۱	(۶)	الف - در تبصره بند (۲۴) ماده (۵۵) قانون شهرداری اصلاحی مصوب ۱۳۵۲/۵/۱۷، پس از عبارت «دفتر مهندسی» عبارت «و دفتر شرکت های دانش بنیان» اضافه می شود. ^۳	لازم الاجرا شدن قانون	شهرداری	رفع موانع قانونی مقرراتی	حوزه های دانش بنیان
۹۲	(۹)	قوه قضائیه مکلف است به منظور رسیدگی به کلیه اختلافات در زمینه های علمی و فناوری مابین اشخاص، اعم از حقیقی و حقوقی، با اشخاص حقیقی و حقوقی دانش بنیان، فناور و نخبگان، شعبه یا شعب تخصصی در شوراهای حل اختلاف و دادگاه ها، تشکیل دهد. شعب تخصصی موضوع این ماده می توانند بین طرفین سازش ایجاد نمایند و یا در صورت توافق طرفین، پرونده را جهت رسیدگی به داوری ارجاع دهند.	شش ماه لازم الاجرا شدن قانون	قوه قضائیه	حمایت حقوقی قضایی	حوزه های دانش بنیان
۹۳		⇒ دستورالعمل نحوه تشکیل شعب مذکور، حداکثر ظرف شش ماه پس از ابلاغ این قانون، توسط رئیس قوه قضائیه تصویب می گردد.	شش ماه لازم الاجرا شدن قانون	قوه قضائیه	مقرراتی	حوزه های دانش بنیان
۹۴	(۱۰)	الف - یک بند به عنوان بند «ی» به ماده (۲۹) قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۳/۱/۲۵ به شرح ذیل الحاق می شود: «ی در مواردی که به تشخیص بالاترین مقام دستگاه اجرایی متقاضی خرید، محصول دانش بنیان برای بار اول در کشور ساخته می شود و دارای مشابه داخلی نباشد، با تأیید	لازم الاجرا شدن قانون	دستگاه های اجرایی	اولویت خرید محصولات داخلی	حوزه های دانش بنیان

۱. در ادامه ماده مقرر شده است: «آیین نامه اجرایی این ماده حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون توسط وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه می شود و به تصویب هیئت وزیران می رسد».
 ۲. «قانون شهرداری» در تاریخ ۱۳۳۴/۴/۱۱ توسط کمیسیون مشترک مجلسین به تصویب رسیده است.
 ۳. طبق این تبصره، «شهرداری در شهرهایی که نقشه جامع شهر تهیه شده مکلف است طبق ضوابط نقشه مذکور در پروانه های ساختمانی نوع استفاده از ساختمان را قید کند. در صورتی که برخلاف مندرجات پروانه ساختمانی در منطقه غیرتجاری محل کسب یا پیشه و یا تجارت دایر شود شهرداری مورد را در کمیسیون مقرر در تبصره «۱» ماده (۱۰۰) این قانون مطرح می نماید و کمیسیون در صورت احراز تخلف مالک یا مستاجر با تعیین مهلت مناسب که نباید از دو ماه تجاوز نماید در مورد تعطیلی محل کسب یا پیشه و یا تجارت ظرف مدت یک ماه اتخاذ تصمیم می کند.
- دایر کردن دفتر وکالت و مطب و دفتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق و دفتر روزنامه و مجله و دفتر مهندسی و دفتر شرکت های دانش بنیان وسیله مالک از نظر این قانون استفاده تجاری محسوب نمی شود».

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		کارگروهی زیرنظر شورای راهبری فناوری‌ها و تولیدات دانش‌بنیان موضوع ماده (۲) قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات متشکل از نماینده معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور، نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت و نماینده دستگاه اجرایی متقاضی، الزام به برگزاری مناقصه نبوده و موارد مورد معامله موضوع این ماده، با مؤسسات و شرکت‌های دانش‌بنیان، واحدهای فناور مستقر در مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری، سراهای نوآوری دانشگاه آزاد اسلامی، جهاد دانشگاهی و واحدهای خلاق، بدون انجام تشریفات قانون برگزاری مناقصات انجام می‌شود...».				
۹۵	(۱۱)	ت - با هدف حمایت از تعمیق فناوری و استفاده حداکثری از توان شرکت‌های دانش‌بنیان، موارد زیر به‌عنوان اعتبار مالیاتی با قابلیت انتقال به سنوات آتی به شرکت‌ها و مؤسسات متقاضی اعطا شده و به همین میزان از مالیات قطعی شده سال تخصیص سرمایه مذکور یا سال‌های بعد کسر می‌شود. ۱. حداکثر سی درصد (۳۰٪) سرمایه‌گذاری مستقیم شرکت‌های پذیرفته شده در بورس تهران و یا بازار اول و یا دوم فرابورس ایران و یا شرکت‌های دارای سرمایه ثابتی به میزان حداقل یک سی‌ام سرمایه صندوق نوآوری و شکوفایی، در شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و فناور. ۲. سرمایه‌گذاری غیرمستقیم شرکت‌های مذکور در جزء (۱) این بند در تأسیس یا افزایش سرمایه صندوق‌های پژوهش و فناوری موضوع ماده (۴۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و صندوق‌ها و نهادهای سرمایه‌گذاری موضوع بندهای (۲۰) و (۲۱) ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب	لازم‌الاجرا شدن قانون	-	مالیاتی	حوزه‌های دانش‌بنیان

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		۱۳۸۴/۹/۱ که فعالیت آنها در تأمین مالی فناوری و نوآوری و فعالیت‌های دانش‌بنیان به تأیید شورای راهبری فناوری‌ها و تولیدات دانش‌بنیان رسیده باشد... ^۱				
۹۶	(۱۲)	الف - استانداران سراسر کشور موظفند با همکاری پارک‌های علم و فناوری داخل استان، منابع استانی و اختیارات خود را با اولویت تقویت فعالیت‌های نوآورانه و شناسایی و حل مسائل بومی و با استفاده از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان، واحدهای فناور مستقر در مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری، مراکز نوآوری دانشگاهی، کسب‌وکارهای نوآورانه و خلاق در استان به کار گیرند.	لازم‌الاجرا شدن قانون	استانداران	تأمین مالی	حوزه‌های دانش‌بنیان
۹۷		پ - یک جزء به عنوان جزء (۱۰) به بند «ب» ماده (۳۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، ^۲ به شرح زیر الحاق می‌شود: « ۱۰ حمایت از توسعه و تجاری‌سازی فناوری‌های راهبردی برای رفع چالش‌های استان، ایجاد، توانمندسازی و توسعه شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان، واحدهای فناور مستقر در مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری و واحدهای خلاق، تقویت فعالیت‌های تحقیق و توسعه بنگاه‌های بزرگ اقتصادی استان و استفاده حداکثری از ظرفیت طرح‌های توسعه‌ای استانی و خریدهای دولتی در ارتقای بازار شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و فناور استان».	لازم‌الاجرا شدن قانون	شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان	بهبود محیط کسب و کار	حوزه‌های دانش‌بنیان
۹۸	(۱۵)	شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان یا اعضای هیئت‌مدیره و مدیران عامل آنها، در موضوعات مرتبط با همان شرکت یا مؤسسه می‌توانند علاوه بر استفاده از وکلای دادگستری برای طرح هرگونه دعوا یا دفاع یا تعقیب دعاوی مربوط و همچنین موارد مصرح در ماده (۳۵) قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب (در امور مدنی)	لازم‌الاجرا شدن قانون	شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان	حمایت حقوقی قضایی	حوزه‌های دانش‌بنیان

۱. در ادامه ماده مقرر شده است: «آیین‌نامه اجرایی این بند حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور، وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، صنعت، معدن و تجارت و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه می‌شود و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد...».

۲. در بند «ب» «قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور»، وظایف و اختیارات شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان بر شمرده شده است.

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱، از کارکنان خود با داشتن یکی از شرایط ذیل به‌عنوان نماینده حقوقی استفاده نمایند: ۱. دارا بودن یکی از مدارک کارشناسی یا بالاتر در رشته حقوق، ۲. دو سال سابقه کار قضایی یا وکالت یا مشاوره حقوقی به شرط عدم محرومیت قبلی از اشتغال به قضاوت یا وکالت. تبصره ارائه معرفی نامه نمایندگی حقوقی به مراجع قضایی الزامی است.				
۹۹	(۱۷)	الف - صندوق نوآوری و شکوفایی و صندوق‌های پژوهش و فناوری غیردولتی موضوع ماده (۴۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مجازند به‌عنوان رکن ضامن برای تأمین مالی در بازار سرمایه فعالیت نمایند. سازمان بورس و اوراق بهادار نیز مکلف است ضمن تسهیل انتشار انواع صکوک در طرح‌های فناورانه، امکان تخصیص بخشی از منابع صندوق‌های سرمایه‌گذاری دارای مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار را در صندوق‌ها و نهادهای مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران که در حوزه تأمین مالی فناوری و نوآوری فعالیت می‌کنند، فراهم کند. ^۱	لازم‌الاجرا شدن قانون	سازمان بورس و اوراق بهادار	تأمین مالی	حوزه‌های دانش‌بنیان
۱۰۰		ب - دستگاه‌های متولی ارائه کمک‌های فنی و اعتباری خارجی موظفند این کمک‌ها را با هدف توسعه صادرات محصولات دانش‌بنیان اختصاص دهند. ^۲	لازم‌الاجرا شدن قانون	دستگاه‌های متولی ارائه کمک‌های فنی و اعتباری خارجی	تشویق صادرات	حوزه‌های دانش‌بنیان
۱۰۱		پ - بانک مرکزی، سازمان امور مالیاتی و سازمان تأمین اجتماعی موظفند با رعایت محرمانگی امکان دریافت الکترونیکی و برخط داده‌های مرتبط با فعالیت شرکت‌ها و	لازم‌الاجرا شدن قانون	- بانک مرکزی - سازمان امور مالیاتی - سازمان تأمین	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	حوزه‌های دانش‌بنیان

۱. در ادامه ماده مقرر شده است: «آیین‌نامه اجرایی این بند توسط سازمان بورس و اوراق بهادار با همکاری معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور و صندوق نوآوری و شکوفایی ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد».

۲. در ادامه ماده مقرر شده است: «آیین‌نامه اجرایی این بند ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون به پیشنهاد معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور با همکاری ستاد کل نیروهای مسلح و وزارت امور خارجه تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد».

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۱۰۲		مؤسسات دانش بنیان و فناور را برای معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور و صندوق نوآوری و شکوفایی فراهم نمایند.		اجتماعی		
		ت - سازمان های توسعه ای مجازند در طرح های فناورانه مصوب شورای راهبری فناوری ها و تولیدات دانش بنیان به صورت مستقیم یا از طریق بازار سرمایه و یا به صورت غیرمستقیم از طریق عاملیت صندوق نوآوری و شکوفایی و با رعایت قوانین و مقررات مربوطه و در چارچوب قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی سرمایه گذاری نمایند.	لازم الاجرا شدن قانون	سازمان های توسعه ای	تأمین مالی	حوزه های دانش بنیان
قانون مدیریت داده ها و اطلاعات ملی (مصوب ۱۴۰۱/۶/۳۰)						
۱۰۳	(۲)	سیاست گذاری و تصویب راهبردهای کلان نظام تولید، نگهداری، پردازش، دسترسی، یکپارچه سازی، تبادل و امنیت داده ها و اطلاعات ملی با هدف افزایش قدرت حکمرانی، ساماندهی و انسجام بخشی به نظام تبادل داده ها و اطلاعات، گسترش تبادل اطلاعات میان دستگاه ها و نهادهای مشمول این قانون و تسهیل دسترسی به اطلاعات پایه برای کسب و کارهای بخش خصوصی برعهده «شورای عالی فضای مجازی» است.	لازم الاجرا شدن قانون	شورای عالی فضای مجازی	مقرراتی	کلیه بخش ها
۱۰۴	(۳)	«کارگروه تعامل پذیری دولت الکترونیکی» مصوب شورای عالی فضای مجازی موظف است در تصمیم گیری های خود به استثنای امر قضا نسبت به اعمال سیاست ها و راهبردهای کلان و نظارت و مدیریت بر نحوه نگهداری، پردازش، دسترسی، یکپارچه سازی، امنیت و به ویژه تبادل و به اشتراک گذاری داده ها و اطلاعات موضوع این قانون اقدام نماید.	لازم الاجرا شدن قانون	کارگروه تعامل پذیر دولت الکترونیکی	ایجاد و توسعه سامانه های اطلاعاتی	کلیه بخش ها
۱۰۵		تبصره ۲ - کارگروه [تعامل پذیری دولت الکترونیکی] مکلف است گزارش های عملکرد دستگاه ها و نهادهای مشمول این قانون را هر سه ماه یکبار به مجلس شورای اسلامی و شورای عالی فضای مجازی ارائه نماید.	هر سه ماه یکبار	کارگروه تعامل پذیر دولت الکترونیکی	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۱۰۶	(۴)	تبصره - دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون و ارائه‌دهندگان خدمات ذیل تنظیم گران‌بخشی موظفند امکان دسترسی و تبادل داده‌ها و اطلاعات ملی را صرفاً براساس سطوح دسترسی تعیین شده توسط کارگروه تعامل‌پذیر دولت الکترونیکی فراهم نمایند.	لازم‌الاجرا شدن قانون	دستگاه‌های اجرایی	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق (مصوب ۱۴۰۱/۸/۱۵)						
۱۰۷	(۱)	دولت از طریق وزارت نفت مکلف است سوخت صرفه‌جویی شده یا مصرف نشده حاصل از اجرای طرح‌های بهینه‌سازی را معادل متوسط بازدهی نیروگاه‌های حرارتی محاسبه کند و این سوخت را براساس سازوکار ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور... به سرمایه‌گذاران معرفی شده توسط وزارت نیرو تحویل دهد و یا معادل ریالی آن را پرداخت کند...	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت نفت	تأمین مالی	انرژی
۱۰۸	(۲)	وزارت نیرو مکلف است با هماهنگی وزارت نفت میزان تقاضای سوخت مایع نیروگاه‌ها را به‌صورت جداول ماهیانه برای یک سال به تفکیک نوع سوخت در خردادماه هر سال اعلام کند.	خردادماه هر سال	وزارت نیرو	تأمین مواد اولیه	انرژی
۱۰۹		وزارت نفت ضمن پیش‌بینی در لوایح بودجه سنواتی، مکلف به تأمین و تکمیل موجودی سوخت مخازن مورد نیاز نیروگاه‌ها براساس جداول اعلام شده ماهیانه است.	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت نیرو	حمایت زیرساختی	انرژی
۱۱۰	(۸)	سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است در لوایح بودجه سنواتی، ردیف مشخصی را تحت عنوان «تعهدات دولت بابت مابه‌التفاوت قیمت‌های تمام شده و تکلیفی فروش برق مصرفی و انشعاب» به‌نحوی پیش‌بینی کند که ظرف سه سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، کلیه مطالبات صنعت برق با استفاده از ابزارهای مالی مختلف تسویه شود...	سه سال از لازم‌الاجرا شدن قانون	سازمان برنامه و بودجه کشور	پرداخت مطالبات دولتی	- انرژی - صنعت

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۱۱۱		⇒ [سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است گزارش اجرای حکم] را در پایان تیرماه هر سال به کمیسیون‌های اقتصادی، انرژی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی ارائه کند...	پایان تیرماه هر سال	سازمان برنامه و بودجه کشور	تقویت ضمانت اجرای قانون	- انرژی - صنعت
۱۱۲	(۹)	دولت از طریق سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است در لوایح بودجه سنواتی تهاتر بدهی سرمایه‌گذاران غیردولتی بخش برق که عدم ایفای تعهدات قانونی دولت (یا شرکت‌های دولتی)، براساس سقف مشخص شده در گزارش سازمان حسابرسی، منجر به معوق شدن اقساط تسهیلات ایشان شده است، ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن قانون بودجه هر سال براساس موافقت بالاترین مرجع تسهیلات‌دهنده اعم از هیئت‌عامل، هیئت‌مدیره و هیئت‌امنا را با بدهی دولت پیش‌بینی کند.	سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن قانون بودجه	دولت	پرداخت مطالبات دولتی	- انرژی - صنعت
۱۱۳	(۱۰)	وزارت نیرو مکلف است با همکاری وزارت نفت و سازمان برنامه و بودجه کشور برنامه حذف تدریجی قیمت‌گذاری انرژی در طول زنجیره تولید، انتقال و توزیع برق و انتقال تمام یارانه‌ها به انتهای زنجیره قبل از عرضه به مصرف‌کننده نهایی را ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه کند و به تصویب هیئت‌وزیران برساند...	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت نیرو	مقرراتی	- انرژی - صنعت
۱۱۴		⇒ صد درصد ... منابع حاصل در قالب لوایح بودجه سنواتی ابتدا برای تسویه یارانه در پایان زنجیره و سپس برای حمایت از طرح‌های بهره‌وری انرژی در صنعت برق هزینه خواهد شد.	لازم‌الاجرا شدن قانون بودجه سالیانه	وزارت نیرو	تشویق بهره‌وری	- انرژی - صنعت
۱۱۵	(۱۳)	شرکت‌های تولید برق حرارتی دولتی و شرکت‌های برق منطقه‌ای مکلفند منابع تعیین شده در بودجه مصوب سالیانه خود را پس از گردش خزانه به‌ترتیب به شرکت مادر تخصصی تولید نیروی برق حرارتی و شرکت مادر تخصصی توانیر بابت ردّ دیون یا سرمایه‌گذاری در توسعه، اصلاح و بهینه‌سازی نیروگاه حرارتی و شبکه برق کشور... پرداخت کنند.	لازم‌الاجرا شدن قانون	- شرکت‌های تولید برق حرارتی دولتی - شرکت‌های برق منطقه‌ای	پرداخت مطالبات دولتی	- انرژی - صنعت

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۱۱۶	(۱۴)	در اجرای تبصره (۳) ماده (۶۱) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی، دولت مکلف است هر سال مبلغ سوخت مصرف نشده یا تخصیص حواله معادل آن به شکل سبد سوخت مایع یا معادل نفت خام به تولیدکنندگان نیروگاه‌های تجدیدپذیر برای فروش یا عرضه در بهابازار (بورس) انرژی را در لوایح بودجه سنواتی پیش‌بینی کند. انواع نیروگاه‌های برق آبی (کمتر یا بیشتر از ۱۰ مگاوات) نیز مشمول حکم این ماده هستند. ^۱	لازم‌الاجرا شدن قانون بودجه سالیانه	دولت	تأمین مالی	- انرژی - صنعت
۱۱۷	(۱۷)	وزارت نیرو مکلف است پس از اطمینان از تأمین برق مورد نیاز داخلی طبق برنامه اعلامی سالیانه، مجوز صادرات برق تولیدی را برای بخش خصوصی به‌ویژه برق تولیدی از منابع تجدیدپذیر صادر کند، مشروط بر آنکه با سیاست‌های صادراتی دولت مغایرت نداشته باشد.	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت نیرو	تشویق صادرات	- انرژی - صنعت
۱۱۸		تبصره - سوخت مورد نیاز برای تولید برق صادراتی نیروگاه‌های حرارتی موضوع این ماده با نرخ صادراتی، محاسبه و هزینه انتقال آن برای صادرات (به‌استثنای برق تولیدی از منابع تجدیدپذیر) مطابق تعرفه اعلامی توسط شرکت مادر تخصصی توانیر تعیین می‌شود.	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت نیرو	تشویق صادرات	- انرژی - صنعت
قانون الزام به ثبت رسمی معاملات اموال غیرمنقول (مصوب ۱۴۰۱/۹/۶)						
۱۱۹	(۱)	یک سال پس از راه‌اندازی رسمی «سامانه ساماندهی اسناد غیررسمی» موضوع ماده (۱۰) این قانون، هر عمل حقوقی اعم از عقد و ایقاع که موضوع یا نتیجه آن انتقال مالکیت عین یا انتقال حق انتفاع (اعم از عمری یا رقبی برای مدت بیش از دو سال) یا انتقال حق ارتفاق اموال غیرمنقول باشد و وقف و نیز انعقاد عقد رهن درخصوص آنها و انعقاد عقود مفید انتقال منافع اموال مذکور برای مدت بیش از دو سال و اجاره به شرط تملیک و هر نوع پیش‌فروش ساختمان اعم از اینکه به‌صورت سهمی از کل عرصه و یا	یک سال پس از راه‌اندازی رسمی سامانه ساماندهی اسناد غیررسمی	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

۱. در ادامه ماده مقرر شده است: «آیین‌نامه اجرایی این ماده ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون به پیشنهاد وزارت نیرو تهیه می‌شود و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد».

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		اعیان باشد و تعهد به انجام کلیه اعمال حقوقی مذکور، باید در سامانه ثبت الکترونیک اسناد به ثبت برسد، در غیر این صورت دعاوی راجع به اعمال حقوقی مذکور که ثبت نشده باشد و ادله راجع به آنها، در بخشی که مفید موارد مذکور است، نزد مراجع قضایی، شبه قضایی و داوری قابل استماع نبوده و فاقد اعتبار است و جز دعاوی استرداد عوضین، هیچ شکایت کیفری یا دعاوی حقوقی یا تقاضایی درخصوص آن عمل حقوقی و اسناد مربوط به آن از قبیل شکایت انتقال مال غیر، دعاوی اثبات یا تنفیذ معامله، ابطال سند رسمی مالکیت، الزام به تنظیم سند رسمی، خلع ید، تخلیه ید و الزام به اجرای تعهدات مندرج در آن در مراجع مذکور مسموع نیست. همچنین اسناد ثبت نشده راجع به اعمال حقوقی مذکور در هیچ یک از دستگاه های اجرایی... پذیرفته نمی شود و در مراجع قضایی و اداری مذکور فقط شخصی مالک ملک، شناخته می شود که در دفتر املاک سازمان ثبت اسناد و املاک کشور... ملک به نام او به ثبت رسیده یا از مالک رسمی به ارث برده باشد.				
۱۲۰	(۳)	تبصره ۲- سازمان مکلف است ظرف یک سال از لازم الاجرا شدن این قانون، امکان دسترسی دلالت معاملات املاک و اشخاص حقیقی و حقوقی به سامانه ثبت الکترونیک اسناد را به منظور انجام استعلامات مربوط و ثبت اعمال حقوقی موضوع ماده (۱) این قانون، فقط در قالب قراردادهای یکسان و نمونه (بدون امکان کاهش یا افزایش شروط قراردادی توسط متعاملین و دلالت معاملات املاک) در مورد املاک دارای سند رسمی فراهم کنند.	یک سال از لازم الاجرا شدن قانون	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	شفاف سازی اطلاعات	کلیه بخش ها
۱۲۱	(۱۰)	سازمان مکلف است، ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این قانون، سامانه ای را با عنوان «ساماندهی اسناد غیررسمی» جهت ثبت ادعاهای راجع به مالکیت عین، مالکیت منافع	یک سال از تاریخ ابلاغ قانون	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	ایجاد و توسعه سامانه های اطلاعاتی	کلیه بخش ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		بیش از دو سال و حق انتفاع و حق ارتفاق اموال غیرمنقول و مستندات مربوط به آنکه قبل از راه‌اندازی سامانه مذکور ایجاد شده و فاقد سند رسمی هستند، ایجاد نماید. مدعیان مذکور مکلفند ظرف دو سال از تاریخ راه‌اندازی این سامانه نسبت به درج مستندات و ادعاهای خود در سامانه مذکور و ظرف دو سال از تاریخ درج در سامانه، حسب مورد نسبت به تنظیم سند رسمی یا طرح دعوای الزام به تنظیم سند رسمی یا دعوای مرتبط در مراجع قضایی یا هر امر قانونی لازم دیگر به‌منظور اخذ سند رسمی مالکیت، اقدام و مدرک مربوط را در سامانه درج نمایند. پس از اقدام متقاضی، مراجع قانونی مربوط مکلفند اقدامات انجام شده توسط متقاضی و نیز نتیجه آن را در سامانه موضوع این ماده درج نمایند. پس از مهلت مزبور هیچ ادعایی در سامانه قابل ثبت نیست. در صورت انقضای مواعد فوق‌الذکر و عدم اقدام قانونی مدعیان مذکور، ادعاهای مزبور علیه اراضی عمومی و دولتی از جمله اراضی ملی، موات، خالصه، مستحدث و ساحلی و همچنین علیه اشخاص ثالث با حسن نیت (بی‌اطلاع از معاملات معارض قبلی) دارنده سند رسمی، قابل استناد، استماع و معارضه نیست. با وجود این، مدعی مذکور می‌تواند برای مطالبه قیمت مال غیرمنقول خود به نرخ روز حسب مورد به اشخاص ثالث که عالمناً نسبت به بارگذاری ادعاهای مستند به اسناد جعلی یا خلاف واقع در سامانه اقدام کرده‌اند، یا عالمناً نسبت به معامله معارض با حق وی اقدام کرده‌اند یا ید ما قبل خود رجوع کند. دادگاه‌ها مکلفند دعوای مطالبه قیمت روز مال غیرمنقول را در این موارد بپذیرند. راه‌اندازی رسمی سامانه موضوع این ماده به دستور رئیس قوه قضائیه در روزنامه رسمی اعلان عمومی می‌گردد.				
۱۲۲		تبصره ۸- کلیه دستگاه‌های اجرایی و واحدهای مذکور در ماده (۲۹) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مکلفند،	دو سال پس از راه‌اندازی سامانه	دستگاه‌های اجرایی	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها

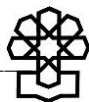
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		حداکثر تا دو سال پس از راه اندازی سامانه موضوع این ماده، در خصوص اموال غیرمنقول عمومی و دولتی از جمله اراضی ملی، موات، خالصه، مستحدث و ساحلی که مطابق قانون متعلق به دولت جمهوری اسلامی ایران بوده و تصدی آن اراضی برعهده آنان است و هنوز سند رسمی آنها صادر نگردیده است، ادعاها و مدارک مربوط را در سامانه موضوع این ماده ثبت نمایند. عدم ثبت ادعا و مدارک در این سامانه، نافی مالکیت دستگاهها و واحدهای مذکور نیست.	ساماندهی اسناد غیررسمی			
۱۲۳		→ مقامات و کارکنان متخلف از حکم این تبصره به مجازات مقرر در بند «د» ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری محکوم می شوند. مفاد این تبصره نسبت به سازمان اوقاف و امور خیریه در خصوص موقوفات عام غیرمنقول و دستگاههای زیرنظر ولی فقیه در خصوص اموال غیرمنقول در اختیار آنان از جمله مجهول المالك، بلا صاحب، ارث بلاوارث، اعراضی، رها شده، اموال غیرمنقول غائبین مفقودالاثَر، اموال غیرمنقول حاصل از تخمیس و خروج از ذمه و اجرای اصل (۴۹) قانون اساسی جاری است. ^۱	دو سال پس از راه اندازی سامانه ساماندهی اسناد غیررسمی	-	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخشها
قانون معافیت واردات مواد اولیه دارویی، شیرخشک و تجهیزات پزشکی از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده (مصوب ۱۴۰۱/۱۰/۲۸)						
۱۲۴	ماده واحد	واردات مواد اولیه دارویی، مواد اولیه شیرخشک اطفال، موارد مصرفی در حوزه پزشکی و توانبخشی شامل لوازم کار، مواد اولیه و قطعات ساخت و یدکی تجهیزات که فاقد مشابه تولید داخل باشند، صرفاً با مجوز وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تأیید وزارت صنعت، معدن و تجارت از سال ۱۴۰۱ در مبادی گمرکی از پرداخت مالیات و عوارض ارزش افزوده معاف است.	لازم الاجرا شدن قانون	-	مالیاتی	سایر خدمات

۱. در ادامه ماده مقرر شده است: «آیین نامه اجرایی این تبصره ظرف شش ماه از لازم الاجرا شدن این قانون به پیشنهاد وزارتخانه های راه و شهرسازی و جهاد کشاورزی به تصویب هیئت وزیران می رسد».

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
قانون اصلاح ماده (۵) قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی اصلاحی ۱۴۰۱/۱۱/۵ (مصوب ۱۴۰۲/۶/۲۲) ^۱						
۱۲۵	ماده واحد ^۲	الف - سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با دریافت هفت درصد (۷٪) حق بیمه سهم بیمه شده از مأخذ کسر حق بیمه از کارگران دارای پروانه مهارت فنی شاغل مستقیم به‌عنوان سهم کارگر و معادل بیست‌وپنج درصد (۲۵٪) مجموع عوارض صدور پروانه ایجاد یا توسعه، احداث و یا افزایش تراکم ساختمان، تخریب و نوسازی بنا و تعمیرات اساسی (علاوه‌بر عوارض پرداختی) به‌عنوان سهم مالک، این کارگران را بیمه نماید. در صورت عدم تأمین منابع لازم جهت گسترش پوشش بیمه‌ای کارگران با تصویب هیئت‌وزیران، افزایش مجموع عوارض تا معادل سی درصد (۳۰٪) و به‌صورت سالیانه حداکثر در سقف معادل دو و نیم درصد ... بلامانع است.	لازم‌الاجرا شدن قانون	سازمان تأمین اجتماعی	حمایت بیمه‌ای	کلیه بخش‌ها
۱۲۶		تبصره ۶ بند «الف» - سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با هماهنگی وزارتخانه‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی، کشور و راه و شهرسازی از محل منابع حق بیمه سهم کارفرمایی با ایجاد زیرساخت‌های مناسب و همچنین بهره‌مندی از سامانه رفاه ایرانیان و سایر سامانه‌های مرتبط، نسبت به شناسایی دقیق کارگران شاغل در امر ساختمان در دوره اشتغال اقدام نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون	سازمان تأمین اجتماعی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۱۲۷		ح - سازمان تأمین اجتماعی مکلف است حداکثر سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این بند، معادل و متناسب با درآمدهای این قانون، کارگران ساختمانی متقاضی را پس از بررسی مدارک و احراز اشتغال به‌عنوان کارگر ساختمانی تحت پوشش بیمه‌ای قرار دهد.	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	سازمان تأمین اجتماعی	حمایت بیمه‌ای	ساختمان و مسکن
قانون نحوه تشکیل و فعالیت تشکلهای صنفی تخصصی (مصوب ۱۴۰۱/۱۱/۱۷)						

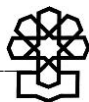
۱. «قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی» در تاریخ ۱۳۸۶/۹/۹ به تصویب رسیده و در سه نوبت (۱۳۹۰/۴/۸؛ ۱۴۰۱/۱۱/۵؛ و ۱۴۰۲/۶/۲۲) اصلاح شده است. اصلاح اخیر قانون، چنانکه از نام آن برمی‌آید، محدود به اصلاح مواد الحاقی در اصلاحیه ۱۴۰۱/۱۱/۵ است.

۲. طبق ماده واحد قانون مذکور، «بند «الف» و تبصره‌های آن و بندهای «ج»، «ز» و «ح» ماده (۵) قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی اصلاحی ۱۴۰۱/۱۱/۵ به شرح ذیل اصلاح می‌شود...».

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۱۲۸	(۲)	به منظور صدور مجوز اولیه، پروانه فعالیت و نظارت بر فعالیت تشکلهای ملی و استانی موضوع ماده (۳) این قانون به ترتیب کارگروه تشکلهای صنفی تخصصی در سطح کشور و استان تحت عناوین «کارگروه کشوری» و «کارگروه استانی»، مرکب از اعضای ذیل تشکیل می شوند: الف) کارگروه کشوری... ب) کارگروه استانی...	لازم الاجرا شدن قانون	-	حمایت از تشکلهای	کلیه بخشها
۱۲۹	(۱۳)	تبصره - دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مکلفند در فرایند وضع مقررات عام الشمول، حسب مورد نظرات و پیشنهادهای تشکلهای صنفی تخصصی مربوط به موضوع را (در صورت ارائه) دریافت نمایند.	لازم الاجرا شدن قانون	دستگاههای اجرایی	مشاوره بخش خصوصی در مقررات گذاری	کلیه بخشها
قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۴۰۲/۹/۷)						
۱۳۰	(۴)	الف - وظایف [بانک مرکزی به شرح زیر است]: ۳. ایجاد زیرساختهای فنی لازم برای تحقق اهداف بانک مرکزی از جمله تشکیل پایگاه (های) جامع جمع آوری و تحلیل داده، ۵. ایجاد زیرساختهای بانکی لازم برای تسهیل مبادلات خارجی کشور.	لازم الاجرا شدن قانون	بانک مرکزی	ایجاد و توسعه سامانههای اطلاعاتی	خدمات مالی
۱۳۱		الف - وظایف [بانک مرکزی به شرح زیر است]: ۴. توسعه نهادهای تضمین و توثیق مورد نیاز در عملیات و خدمات بانکی، ۷. ایجاد و تقویت زمینهها، ابزارها و نهادهای لازم برای تأمین مالی بانکی خردفراگیر، ۱۱. برنامه ریزی و تمهید مقدمات مورد نیاز برای دسترسی عادلانه عموم خانوارها و بنگاهها و مناطق مختلف کشور به تسهیلات و خدمات بانکی، ۱۲. توسعه روشهای تأمین مالی بانکی زنجیره تولید.	لازم الاجرا شدن قانون	بانک مرکزی	تأمین مالی	خدمات مالی
۱۳۲		الف - وظایف [بانک مرکزی به شرح زیر است]:	لازم الاجرا شدن	بانک مرکزی	مقرراتی	خدمات مالی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		۱۰. تکمیل و به‌روزرسانی الگوی عملیاتی بانکداری اسلامی با استفاده از مراکز علمی حوزوی و دانشگاهی و تهیه پیش‌نویس لوایح لازم در این زمینه... .	قانون			
۱۳۳		الف - وظایف [بانک مرکزی به شرح زیر است]: ۱۴. گسترش و تنظیم‌گری فناوری نوین مالی (فین‌تک) فعال در حوزه نقل و انتقال پول و ابزارهای پرداخت .	لازم‌الاجرا شدن قانون	بانک مرکزی	زیرساختی	خدمات مالی
۱۳۴	(۱۰)	الف - رؤسای اتاق‌های «بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران»، «تعاون ایران» و «اصناف ایران» الزاماً باید برای شرکت در نشست‌های ویژه سیاستگذاری پولی و ارزی و استماع نظرات آنان دعوت شوند. شرکت رؤسای اتاق‌های یاد شده در نشست‌های ویژه هیئت‌عالی، منوط به رعایت بندهای «الف»، «ب»، «ت»، «ث» و «خ» ماده (۶۰) این قانون است. همچنین رئیس کل می‌تواند افراد دیگری از بخش دولتی، تعاونی یا خصوصی و یا کارشناسان مستقل را به‌منظور اطلاع از نظرات مشورتی آنان به‌صورت موردی با رعایت قواعد محرمانگی موضوع ماده (۱۱) این قانون برای حضور در نشست‌های ویژه سیاستگذاری دعوت کند... .	لازم‌الاجرا شدن قانون	بانک مرکزی	مشاوره بخش خصوصی در مقررات‌گذاری	کلیه بخش‌ها
۱۳۵	(۲۰)	الف - کلیه مؤسسات اعتباری موظفند سامانه‌های عملیاتی خود را مطابق الگوی ابلاغی بانک مرکزی به‌گونه‌ای تنظیم کنند که هرگونه تغییر در موارد زیر بلافاصله و به‌صورت برخط برای بانک مرکزی و کلیه اعضای هیئت‌مدیره، هیئت‌عامل و مدیران ذی‌ربط مؤسسه اعتباری قابل مشاهده باشد: ۱. مانده سپرده‌ها، به تفکیک انواع سپرده، ۲. مانده تسهیلات اعطایی، به تفکیک انواع تسهیلات، ۳. مانده کل تعهدات پذیرفته شده به نفع اشخاص به تفکیک نوع تعهدات،	لازم‌الاجرا شدن قانون	کلیه مؤسسات اعتباری	شفاف‌سازی اطلاعات	خدمات مالی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		۴. مانده تسهیلات و تعهدات کلان، به تفکیک جاری، سررسید گذشته، معوق، مشکوک‌الوصول و امهال شده، ۵. مانده تسهیلات اعطایی و تعهدات پذیرفته شده به نفع «اشخاص مرتبط» به تفکیک جاری، سررسید گذشته، معوق، مشکوک‌الوصول و امهال شده، ۶. صورت تفصیلی تسهیلات و تعهدات مربوط به مصادیق اشخاص مذکور در اجزای (۴) و (۵) این بند به همراه نرخ سود و وثایق دریافتی در هر مورد، به تفکیک جاری، سررسید گذشته، معوق، مشکوک‌الوصول و امهال شده، ۷. مانده تسهیلات اعطایی به دولت، شرکت‌های دولتی و سایر دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری به تفکیک جاری، سررسید گذشته، معوق، مشکوک‌الوصول و امهال شده، ۸. جمع مطالبات غیرجاری به تفکیک سررسید گذشته، معوق، مشکوک‌الوصول و نسبت مطالبات غیرجاری به کل مطالبات مؤسسه اعتباری، ۹. میزان تسهیلات غیرجاری امهال شده، ۱۰. مانده بدهی به بانک مرکزی به تفکیک سرفصل‌های مربوط، ۱۱. مانده مطالبات از بانک مرکزی به تفکیک سرفصل‌های مربوط، ۱۲. مانده بدهی به سایر مؤسسات اعتباری، به صورت سرجمع و تفکیک شده، ۱۳. مانده مطالبات از سایر مؤسسات اعتباری، به صورت سرجمع و تفکیک شده، ۱۴. میانگین و بالاترین نرخ سود پرداخت شده به سپرده‌گذاران در یک سال گذشته، ۱۵. میانگین و بالاترین نرخ سود تسهیلات اعطا شده در یک سال گذشته، ۱۶. نسبت کفایت سرمایه مؤسسه اعتباری، ۱۷. نسبت‌های نقدینگی مؤسسه اعتباری به تفکیک انواع،				

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		۱۸. میزان سهام مؤسسه اعتباری در بنگاه‌های اقتصادی به تفکیک، ۱۹. ذخایر عمومی و اختصاصی مطالبات مشکوک‌الوصول به تفکیک انواع و تغییرات آنها، ۲۰. دارایی، بدهی و تعهدات ارزی مؤسسه اعتباری و تغییرات آن، ۲۱. فهرست دارایی‌های مؤسسه اعتباری (غیر از تسهیلات)، ۲۲. مانده اوراق مالی اسلامی به تفکیک دولتی و غیردولتی.				
۱۳۶		چ - بانک مرکزی موظف است با استفاده از اطلاعاتی که به موجب این ماده دریافت می‌کند و سایر اطلاعات دریافتی از مؤسسات اعتباری، ملغده تسهیلات و تعهدات کلان هر «ذی‌نفع واحد» و مانده تسهیلات و تعهدات «اشخاص مرتبط» با هریک از مؤسسات اعتباری را به تفکیک اشخاص، به همراه نرخ سود، مدت بازپرداخت، دوره تنفس، وضعیت بازپرداخت (جاری، سررسید گذشته، معوق یا مشکوک‌الوصول) و نوع و میزان وثیقه دریافت شده از طریق پایگاه اطلاع‌رسانی خود در دسترس عموم قرار داده و به‌روزرسانی نماید...	لازم‌الاجرا شدن قانون	بانک مرکزی	شفاف‌سازی اطلاعات	خدمات مالی
۱۳۷	(۴۴)	چ - بانک مرکزی موظف است... با هدف افزایش تاب‌آوری اقتصاد کشور، زمینه‌های لازم برای انعقاد پیمان‌های پولی دو یا چندجانبه را فراهم کند.	لازم‌الاجرا شدن قانون	بانک مرکزی	حمایت دیپلماتیک	خدمات مالی
۱۳۸	(۴۷)	الف - بانک مرکزی موظف است به پیشنهاد شورای سیاستگذاری پولی و ارزی و تصویب هیئت‌عالی، مؤسسات اعتباری را که در چارچوب اسناد بالادستی توسعه اقتصادی کشور، در زمینه تأمین مالی طرح‌های توسعه‌ای، فعال‌سازی زنجیره‌های تولید، گسترش زیرساخت‌ها، توسعه دانش و فناوری، ایجاد اشتغال، توسعه زیرساخت‌های تولید مسکن و افزایش صادرات فعالیت مؤثر داشته‌اند، از طریق ارائه تسهیلات بلندمدت و خطوط اعتباری، مورد حمایت قرار دهد. پیشنهاد اعطای تسهیلات و خطوط اعتباری موضوع این ماده، صرفاً در نشست‌های ویژه سیاستگذاری پولی و ارزی، با حضور رئیس کل، وزیر	لازم‌الاجرا شدن قانون	بانک مرکزی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		امور اقتصادی و دارایی و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور قابل طرح بوده و تصویب آن مستلزم موافقت دوسوم اعضای هیئت عالی است.				
۱۳۹	(۵۳)	الف - رئیس کل موظف است در اردیبهشت و آبان هر سال، گزارش عملکرد و برنامه های بانک مرکزی مشتمل بر سیاست های پولی، ارزی و اعتباری، نظارت بانکی، تحولات اقتصادی، دلایل انحراف احتمالی نرخ تورم و سایر متغیرهای هدف از پیش بینی های ارائه شده در گزارش قبلی، عملکرد بانک مرکزی و شبکه بانکی کشور در حمایت از تولید، اشتغال و رشد اقتصادی و وضعیت سلامت و ثبات نظام بانکی را که به تصویب هیئت عالی رسیده است، به صورت مکتوب به رئیس و نمایندگان مجلس شورای اسلامی ارائه و بخش های غیر محرمانه آن را برای اطلاع عموم منتشر نماید.	اردیبهشت و آبان هر سال	بانک مرکزی	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش ها
۱۴۰	(۵۴)	الف - بانک مرکزی موظف است از ابزارهای ارتباطی مناسب برای مدیریت انتظارات و تحقق اهداف مندرج در ماده (۳) این قانون استفاده کند. سیاست های رسانه ای و اطلاع رسانی بانک مرکزی به پیشنهاد رئیس کل به تصویب هیئت عالی می رسد. مسئولیت اعلام سیاست ها و مواضع بانک مرکزی در چارچوب سیاست های رسانه ای و اطلاع رسانی مصوب، با رئیس کل است.	لازم الاجرا شدن قانون	بانک مرکزی	شفافیت اطلاعات	کلیه بخش ها
۱۴۱		ب - بانک مرکزی موظف است حداقل ماهی یکبار، آمارهای اقتصادی و اطلاعات نظام بانکی را در چارچوب مقررات مصوب هیئت عالی، برای عموم منتشر کند.	ماهیهانه از لازم الاجرا شدن قانون	بانک مرکزی	شفافیت اطلاعات	کلیه بخش ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۱۴۲		پ - بانک مرکزی موظف است صورت‌های مالی و شاخص‌های عملکردی «اشخاص تحت نظارت» ^۱ را در بازه‌های زمانی مشخص در چارچوب مقررات مصوب هیئت‌عالی، برای عموم منتشر کند.	لازم‌الاجرا شدن قانون	بانک مرکزی	شفافیت اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۱۴۳		ت - حداقل یک‌بار در سال صورت‌های مالی بانک مرکزی پس از ارائه گزارش حسابرسی هیئت نظار و تصویب مجمع عمومی بانک مرکزی با رعایت قواعد محرمانگی برای عموم منتشر می‌شود.	سالیانه از لازم‌الاجرا شدن قانون	بانک مرکزی	شفافیت اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۱۴۴	(۶۲)	الف - کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی از جمله شرکت‌های دولتی مستلزم ذکر نام و نهادهای عمومی غیردولتی، قوه قضائیه، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، مکلف به همکاری با بانک مرکزی برای اجرای این قانون هستند.	لازم‌الاجرا شدن قانون	کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۱۴۵		ب - [کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی] موظفند با رعایت قوانین و مقررات مربوط به محرمانگی اطلاعاتی را که به تشخیص هیئت‌عالی برای انجام وظایف بانک مرکزی لازم است، در اختیار آن بانک قرار دهند. مستنکف، به انفسال از خدمت از یک تا پنج سال محکوم می‌شود... .	لازم‌الاجرا شدن قانون	کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
قانون ایجاد منطقه آزاد تجاری - صنعتی مازندران (مصوب ۱۴۰۲/۶/۲۷)						
۱۴۶	ماده واحد	تبصره ۳ - سازمان منطقه موظف است ظرف یک سال و نیم پس از تشکیل، طرح جامع منطقه را با رعایت اسناد و طرح‌های ملی بالادستی تهیه و برای تصویب به شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی ارائه کند. این شورا موظف است	یک سال و نیم پس از تشکیل سازمان منطقه...	سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی مازندران	برنامه‌ریزی	کلیه بخش‌ها

۱. در بند «ر» ماده (۱) «قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران»، «اشخاص تحت نظارت» به این شرح تعریف شده است: «کلیه مؤسسات اعتباری، صندوق‌های قرض‌الحسنه، تعاونی‌های اعتبار و سایر مؤسسات سپرده‌پذیر، شرکت‌های واسپاری (لیزینگ)، صرافی‌ها، شرکت‌های مدیریت دارایی‌های مؤسسات اعتباری، شرکت‌های اعتبارسنجی ارائه‌دهنده خدمات به مؤسسات اعتباری و سایر اشخاصی که به انجام عملیات یا ارائه خدمات بانکی و ارائه ابزارهای پرداخت، اشتغال دارند، در این قانون، با عنوان «اشخاص تحت نظارت» یاد می‌شوند. تشخیص مصادیق، برعهده بانک مرکزی است».

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		حداکثر ظرف شش ماه پس از دریافت طرح جامع، نسبت به تصویب آن اقدام و مراتب را جهت اجرا ابلاغ کند.				
۱۴۷		تبصره ۴ - حکم تبصره (۳) ۱ قانون ایجاد هفت منطقه آزاد تجاری - صنعتی و ایجاد سیزده منطقه ویژه اقتصادی مصوب ۱۳۹۹/۲/۳۰ درخصوص این منطقه لازم الاجراست. ۲	لازم الاجرا شدن قانون	-	محدودیت واردات	کلیه بخش‌ها
۱۴۸		تبصره ۶ - دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مکلف است هر شش ماه یکبار گزارش عملکرد منطقه آزاد تجاری - صنعتی ایجاد شده به موجب این قانون را تهیه و به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه کند.	هر شش ماه یکبار	دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
قانون ایجاد منطقه آزاد تجاری - صنعتی دوغارون (مصوب ۱۴۰۲/۶/۲۷)						
۱۴۹		تبصره ۳ - سازمان منطقه موظف است ظرف یک سال و نیم پس از تشکیل، طرح جامع منطقه را با رعایت اسناد و طرح‌های ملی بالادستی تهیه و برای تصویب به شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی ارائه کند. این شورا موظف است حداکثر ظرف شش ماه پس از دریافت طرح جامع، نسبت به تصویب آن اقدام و مراتب را جهت اجرا ابلاغ کند.	یک سال و نیم پس از تشکیل سازمان منطقه...	سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی دوغارون	برنامه‌ریزی	کلیه بخش‌ها
۱۵۰	ماده واحد	تبصره ۴ - حکم تبصره (۳) [بند ۲] قانون ایجاد هفت منطقه آزاد تجاری - صنعتی و ایجاد سیزده منطقه ویژه اقتصادی مصوب ۱۳۹۹/۲/۳۰ درخصوص این منطقه لازم الاجراست.	لازم الاجرا شدن قانون	-	محدودیت واردات	کلیه بخش‌ها
۱۵۱		تبصره ۶ - دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مکلف است هر شش ماه یکبار گزارش عملکرد منطقه آزاد تجاری - صنعتی ایجاد شده به موجب این قانون را تهیه و به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه کند.	هر شش ماه یکبار	دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها

۱. تبصره «۳» بند «۲» صحیح است.

۲. در تبصره «۳» بند «۲» ماده واحد «قانون ایجاد هفت منطقه آزاد تجاری - صنعتی و ایجاد سیزده منطقه ویژه اقتصادی» مقرر شده است: «واردات کالا از خارج کشور به مناطق آزاد ایجاد شده به موجب بند (۱) این ماده واحد به منظور عرضه به مسافران ممنوع و اعطای معافیت کالای همراه مسافر از مناطق مذکور به سرزمین اصلی صرفاً شامل کالاهای تولید شده در آن مناطق می‌باشد».

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
قانون ایجاد منطقه آزاد تجاری - صنعتی سرخس (مصوب ۱۴۰۲/۶/۲۹)						
۱۵۲	ماده واحد	تبصره ۳ - سازمان منطقه موظف است ظرف یک سال و نیم پس از تشکیل، طرح جامع منطقه را با رعایت اسناد و طرح‌های ملی بالادستی تهیه و برای تصویب به شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی ارائه کند. این شورا موظف است حداکثر ظرف شش ماه پس از دریافت طرح جامع نسبت به تصویب آن اقدام و مراتب را جهت اجرا ابلاغ کند.	یک سال و نیم پس از تشکیل سازمان منطقه...	سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی سرخس	برنامه‌ریزی	کلیه بخش‌ها
۱۵۳		تبصره ۴ - حکم تبصره (۳) [بند ۲] قانون ایجاد هفت منطقه آزاد تجاری - صنعتی و ایجاد سیزده منطقه ویژه اقتصادی مصوب ۱۳۹۹/۲/۳۰ درخصوص این منطقه لازم‌الاجراست.	لازم‌الاجرا شدن قانون	-	محدودیت واردات	کلیه بخش‌ها
۱۵۴		تبصره ۶ - دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مکلف است هر شش ماه یکبار گزارش عملکرد منطقه آزاد تجاری - صنعتی ایجاد شده به موجب این قانون را تهیه و به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه کند.	هر شش ماه یکبار	دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
قانون تسهیل تکالیف مؤدیان جهت اجرای «قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان» (مصوب ۱۴۰۲/۸/۲۳ و اصلاح آن مصوب ۱۴۰۲/۱۰/۱۸)						
۱۵۵	(۱)	از تاریخ ۱۴۰۲/۱۰/۱ کلیه مؤدیان اعم از حقیقی و حقوقی ملزم به صدور صورت حساب الکترونیکی موضوع قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان مصوب ۱۳۹۸/۷/۲۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی هستند...	از تاریخ ۱۴۰۲/۱۰/۱	کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۱۵۶		... به منظور رعایت مواعد زمانی موضوع بندهای (۱) و (۲) این ماده، سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است به‌ازای هر ماه تأخیر نسبت به مواعد مزبور، به میزان پنج درصد (۵٪) و تا سقف پنجاه درصد (۵۰٪) از منابع اختصاصی سازمان امور مالیاتی	از تاریخ ۱۴۰۲/۱۰/۱	سازمان برنامه و بودجه	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها

۱. طبق ماده واحد «قانون اصلاح ماده (۱) قانون تسهیل تکالیف مؤدیان جهت اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان» (مصوب ۱۴۰۲/۱۰/۱۸)، متن ذیل جایگزین ماده (۱) قانون تسهیل تکالیف مؤدیان جهت اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان مصوب ۱۴۰۲/۸/۲۳ شده است.

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		کشور موضوع ماده (۲۱۷) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ را کاهش دهد. پس از اینکه سازمان امور مالیاتی کشور به تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی امکان صدور و ارسال صورت‌حساب‌های الکترونیکی توسط کلیه مؤدیان را فراهم نمود، درصدهای کاهش‌یافته به حالت قبل بازمی‌گردد.				
۱۵۷	(۶)	تبصره ۱ - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است ظرف دو ماه، مطابق ساختار اعلامی توسط سازمان، به رسید پرداخت صادر شده توسط دستگاه‌های کارت‌خوان و گزارش الکترونیکی دریافتی از درگاه‌های الکترونیکی پرداخت، شماره منحصربه‌فرد مالیاتی تخصیص دهد و آن را در رسید یا گزارش پرداخت مذکور درج نماید.	دو ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	بانک مرکزی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۱۵۸		... بانک مرکزی موظف است اطلاعات رسید یا گزارش پرداخت هر روز را حداکثر تا پایان روز بعد به سامانه مؤدیان منتقل کند.	دو ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	بانک مرکزی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۱۵۹		تبصره ۳ - کلیه دستگاه‌های اجرایی... و سازمان‌های وابسته به آنها که حسب مقررات قانونی متولی رصد و دریافت اطلاعات مربوط به جریان کالا و خدمات از مبادی تولید و واردات تا سطح خرده‌فروشی از طریق سامانه‌های دولتی از قبیل سامانه جامع تجارت ایران و سامانه ثبت الکترونیکی معاملات نفتی (ثامن) موضوع قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز... می‌باشند، موظفند با رعایت الزامات صدور صورت‌حساب الکترونیکی موضوع این قانون اطلاعات مذکور را به‌ترتیبی که سازمان مقرر می‌کند به سامانه مؤدیان منتقل کنند. در این صورت مؤدیان تکلیفی درخصوص ثبت مجدد اطلاعات یا صدور مجدد صورت‌حساب الکترونیکی معاملات مذکور ندارند.	لازم‌الاجرا شدن قانون	دستگاه‌های اجرایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

۱. براساس ماده (۶) قانون مذکور، «دو تبصره به‌عنوان تبصره‌های (۱) و (۳) به ماده (۵) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان به‌شرح زیر الحاق می‌شود و عنوان تبصره این ماده به تبصره (۲) تغییر می‌یابد».

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۱۶۰	(۸)	به منظور تسهیل تکالیف مؤدیان مشمول این قانون، سازمان می‌تواند مؤدیانی که میزان فروش سالیانه آنها کمتر از بیست و پنج برابر معافیت موضوع ماده (۸۴) قانون مالیات‌های مستقیم باشد را از صدور صورت حساب الکترونیکی معاف نماید. مأخذ محاسبه مالیات و عوارض مؤدیان مذکور با توجه به میزان فروش آنها در هر دوره مالیاتی و ضریبی که توسط سازمان تعیین می‌شود، محاسبه و مالیات آن پس از کسر اعتبار قابل قبول، دریافت می‌شود. ضریب مذکور براساس نوع کسب و کار، ترکیب اقلام خریداری شده مؤدی که در سامانه مؤدیان ثبت شده و با توجه به نرخ مالیات بر ارزش افزوده اقلام خریداری و فروخته شده مؤدی در چارچوب آیین نامه اجرایی این ماده که ظرف یک ماه از تاریخ لازم الاجرا شده آن، توسط سازمان تهیه شده و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، محاسبه می‌گردد. در صورت خرید سایر مؤدیان از مؤدیانی که از معافیت موضوع این ماده، استفاده می‌کنند خریدهای مذکور مبنای محاسبه اعتبار مالیاتی نمی‌باشد و به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته نمی‌شود. همچنین مصرف کنندگان نهایی که از مؤدیان مذکور خرید کنند، مشمول حکم ماده (۱۸) این قانون نمی‌شوند. رسید دستگاه کارت خوان بانکی یا درگاه پرداخت الکترونیکی مؤدیان با میزان فروش سالیانه بیشتر از نصاب موضوع این ماده، (با رعایت تبصره‌های (۱) و (۲) این ماده) از ابتدای دومین دوره بعد از اتمام دوره عبور فروش سالیانه از میزان فوق صورت حساب الکترونیکی محسوب نمی‌شود.	لازم الاجرا شدن قانون	سازمان امور مالیاتی کشور	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
قانون اساسنامه سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور (مصوب ۱۴۰۲/۱۰/۱۰)						
۱۶۱	(۴)	وظایف و اختیارات سازمان [آموزش فنی و حرفه‌ای کشور]... عبارت است از:	لازم الاجرا شدن قانون	سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور	فنی و آموزشی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		۱. هماهنگی و همکاری با دستگاه‌های اجرایی ارائه‌دهنده آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی غیررسمی در چارچوب مصوبات شورای عالی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی، ۲. مشارکت و همکاری با ارکان نظام موضوع ماده (۵) قانون نظام جامع آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی در استقرار و اجرای چارچوب صلاحیت حرفه‌ای، ۳. اتخاذ تدابیر لازم برای تضمین کیفیت آموزش‌های فنی، حرفه‌ای و مهارتی غیررسمی در چارچوب صلاحیت حرفه‌ای، ۴. تعمیم و ترویج آموزش‌های فنی و حرفه‌ای (شایستگی‌های فنی، غیرفنی و عمومی) برای ارتقای سطح آگاهی جامعه، ۸ ... ارائه خدمات مشاوره و هدایت حرفه‌ای و شغلی و کارآفرینی به متقاضیان آموزش فنی و حرفه‌ای، ۹. ایجاد مراکز سنجش مهارت و تعیین صلاحیت حرفه‌ای در چارچوب قانون نظام جامع آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی و زیرنظر شورای عالی آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی، ۱۰. سنجش مهارت و صلاحیت شغلی مهارت آموزان و صدور گواهینامه مهارت و شایستگی و صلاحیت شغلی، ۱۲ ... صدور مجوز تأسیس مراکز کارآموزی جوار کارگاه و یا بین کارگاهی و آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای آزاد در داخل و خارج از کشور، نظارت بر فعالیت آنها و لغو مجوز مراکز و آموزشگاه‌هایی که برخلاف قانون و مقررات و استانداردها عمل نمایند.				

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		۱۳. اعتبارسنجی و رتبه‌بندی مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای دولتی، آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای آزاد و سایر ارائه‌دهندگان آموزش‌های مهارتی غیررسمی دولتی و غیردولتی دارای مجوز از سازمان، ۱۴. جلوگیری از فعالیت اشخاص حقیقی یا حقوقی فاقد مجوز آموزش فنی و حرفه‌ای که از عنوان سازمان یا آموزشگاه فنی و حرفه‌ای سوءاستفاده می‌کنند از طریق مراجع ذی‌ربط، ۱۵. تربیت مربی و نیروی فنی برای ارائه آموزش‌های فنی، حرفه‌ای و مهارتی در بخش‌های دولتی و غیردولتی و بازآموزی و رتبه‌بندی آنها به‌منظور افزایش کیفیت مهارت‌آموزی، ۱۷. ... مطالعه و شناسایی تغییرات بازار آموزش مهارت‌ها، فناوری‌ها، شایستگی‌ها و شیوه‌های نوین مهارت‌آموزی در سطح ملی و بین‌المللی و نیازهای بازار کار فعلی و آتی و مشاغل آینده، ۱۸. انجام پژوهش‌های کاربردی و آینده‌پژوهی در حوزه آموزش‌های فنی، حرفه‌ای و مهارتی و وظایف و مأموریت‌های سازمان، ۱۹. اجرای برنامه‌های ترویجی برای ارتقای فرهنگ کار و مهارت‌آموزی و کارآفرینی، برگزاری جشنواره ملی مهارت و سایر رویدادهای ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی مرتبط، ۲۰. تولید محتواهای آموزشی، انتشار کتب و منابع آموزشی و نشریات مورد نیاز مرتبط با آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی غیررسمی، ۲۱. همکاری و مشارکت با مؤسسات، انجمن‌های علمی، حرفه‌ای، اتحادیه‌ها و صنوف حرفه‌ای و شغلی و مراکز علمی، فنی، آموزشی و پژوهشی داخلی و خارجی معتبر				

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		به منظور تدوین استاندارد شایستگی و ارزشیابی و ارتقای کیفیت و توسعه آموزش‌های فنی، حرفه‌ای و مهارتی غیررسمی، ۲۲. انعقاد تفاهم‌نامه و هرگونه سند همکاری در زمینه آموزش، پژوهش و سنجش مهارت و صلاحیت حرفه‌ای با اشخاص حقیقی و حقوقی دولتی و غیردولتی داخلی و خارجی معتبر با رعایت قوانین و مقررات مربوط، ۲۳. سازماندهی و جذب کمک‌های فنی، اجرایی و مالی اشخاص حقیقی و حقوقی دولتی و غیردولتی داخلی و بین‌المللی به منظور ارتقای سطح کمی و کیفی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارتی در چارچوب قوانین و مقررات مربوط، ۲۴. برگزاری، حضور و مشارکت فعال در مسابقات آزاد، ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی مهارت‌ها... .				
۱۶۲		[وظایف و اختیارات سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور عبارت است از:] ... ۵ تدوین استانداردهای آموزش، شایستگی و ارزشیابی حرف و مشاغل با مشارکت شاغلین خبره و عوامل بازار کار در چارچوب قوانین و مقررات مربوط، ... ۷ طراحی، تدوین و اجرای برنامه‌های آموزش فنی، حرفه‌ای و مهارتی غیررسمی به صورت دولتی، غیردولتی، نیمه دولتی (تعاملی) و مشارکت بین‌المللی در قالب آموزش‌های حضوری (مستقیم)، نیمه حضوری و مجازی براساس نیاز بازار کار در حرف و مشاغل مختلف، ... ۲۷ تهیه و تنظیم شیوه‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مورد نیاز در حوزه وظایف سازمان در چارچوب قوانین و مقررات مربوط ظرف شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون.	لازم‌الاجرا شدن قانون	سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۱۶۳		[وظایف و اختیارات سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور عبارت است از:]	لازم‌الاجرا شدن قانون	سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		... ۲۶ ایجاد بانک اطلاعاتی مهارت آموختگان و رصد اشتغال آنان ظرف شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون.				
۱۶۴		[وظایف و اختیارات سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور عبارت است از:] ... ۶ احداث، توسعه، بازسازی و تجهیز مراکز و کارگاه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای و سنجش مهارت و صلاحیت حرفه‌ای.	لازم‌الاجرا شدن قانون	سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور	حمایت زیرساختی	کلیه بخش‌ها
۱۶۵	(۱۵)	سازمان [آموزش فنی و حرفه‌ای کشور] مجاز است نسبت به معرفی داوطلبان مهارت‌آموزی فاقد شغل به واحدهای صنعتی، تولیدی و خدماتی داوطلب که ظرفیت آموزشی دارند، اقدام نماید. آموزش‌های مذکور رایگان می‌باشد و مهارت‌آموزی که توأم با کار نباشد در طول دوره آموزش مشمول قوانین و مقررات کار و تأمین اجتماعی ویژه شاغلین نمی‌باشد.	لازم‌الاجرا شدن قانون	سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور	فنی و آموزشی	کلیه بخش‌ها
قانون ساماندهی و نظارت بر تجارت مرزی (کولبری و ملوانی) و ایجاد اشتغال پایدار مرزنشینان (مصوب ۱۴۰۲/۱۱/۲۵)						
۱۶۶		تبصره ۱- دولت موظف است ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون، اقدامات قانونی لازم جهت تهیه و تصویب برنامه آمایش و تحول در بازارچه‌های مرزی و برنامه توسعه و تجهیز بنادر کوچک استان‌های ساحلی جنوب کشور را به عمل آورد.	شش ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	دولت	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۱۶۷	(۳)	تبصره ۲- به منظور برقراری امنیت و واپایش (کنترل مجدد) مؤثر مرزها، وزارت کشور موظف است با همکاری ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، وزارت اطلاعات، سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، نسبت به شناسایی معابر و مسیرهای اصلی ورود و خروج کالای قاچاق از مرزهای شرقی، غربی و جنوبی کشور و تهیه اطلس جغرافیای جرم قاچاق در مناطق مرزی اقدام نماید. دولت موظف است علاوه بر اعتبارات این قانون، بودجه متناسب با اجرای اطلس مذکور را ظرف پنج سال به‌نحوی در قوانین بودجه سنواتی تخصیص دهد که ضمن انسداد	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت کشور	مبارزه با قاچاق	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		کامل مرزهای غیر رسمی استان‌های موضوع تبصره (۱) ماده (۱) این قانون، از فعالیت مبادی ورودی غیرمجاز زمینی و دریایی که خارج از نظارت گمرک جمهوری اسلامی ایران است، جلوگیری به عمل آید.				
۱۶۸		تبصره ۳- دولت موظف است با همکاری و مشارکت نهادهای عمومی و انقلابی، برنامه جامع و عملیاتی توسعه فعالیت‌های اقتصادی در مناطق مرزی و ایجاد اشتغال پایدار مرزنشینان با تمرکز بر کولبران، ملوانان شناورهای سنتی باری و صیادی را با توجه به سیاست‌های کلی آمایش سرزمین و اسناد ملی و استانی مرتبط با آن و متناسب با سطح محرومیت و توسعه نیافتگی مناطق و تخصیص اعتبارات لازم در قوانین بودجه سنواتی به‌نحوی تدوین و اجرایی نماید که تا پایان سال پنجم اجرای این قانون، مرزنشینان واجد شرایط لازم، از شغل پایدار و با درآمد کافی همراه با نظام تأمین اجتماعی مناسب بهره‌مند باشند.	سالیانه	دولت	برنامه‌ریزی	کلیه بخش‌ها
۱۶۹	(۴)	به‌منظور راهبری، نظارت و هماهنگی اجرای این قانون، کارگروهی با مسئولیت وزیر صنعت، معدن و تجارت و با عضویت نماینده ویژه رئیس‌جمهور در ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، وزرای کشور، اطلاعات، امور اقتصادی و دارایی، راه و شهرسازی و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور با شرح وظایف ذیل تشکیل می‌گردد. همچنین نماینده سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و دو نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به انتخاب کمیسیون اقتصادی مجلس، به‌عنوان ناظر و بدون حق رأی در این کارگروه عضویت خواهند داشت. نماینده سایر دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی با تشخیص رئیس کارگروه می‌توانند بدون حق رأی در جلسات شرکت کنند:	لازم‌الاجرا شدن قانون	کارگروه موضوع ماده (۴) قانون ساماندهی و نظارت بر تجارت مرزی (کولبری و ملوانی) و ایجاد اشتغال پایدار مرزنشینان	مقرراتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		۱. تدوین و ابلاغ دستورالعمل‌ها و شیوه‌نامه‌ها و فرایندهای اجرایی مرتبط در چارچوب قوانین و مقررات بالادستی. ۲. تعیین نوع کالای وارداتی براساس مقررات و سیاست‌های صنعتی و تجاری دولت و تعیین سقف سالیانه میزان واردات هریک از استان‌ها متناسب با ظرفیت‌های تجاری و میزان واردات کولبری و ملوانی در هر استان و با رعایت اصل چهل‌وهشتم (۴۸) قانون اساسی و سیاست‌های کلی آمایش سرزمین و اسناد ملی و استانی مرتبط با آن و متناسب با سطح محرومیت و توسعه‌نیافتگی مناطق. ۳. پیشنهاد میزان افزایش پلکانی عوارض و سود بازرگانی سالیانه متعلق به کالاهای وارداتی جهت تصویب در هیئت‌وزیران. ۴. هماهنگی، پیگیری و نظارت بر اجرای این قانون و آیین‌نامه‌های اجرایی آن ۵. تعیین دستورالعمل اجرایی و شرایط خروج کالاها از استان‌های مرزی در چارچوب قوانین و مقررات. ۶. پیشنهاد نحوه توزیع منابع موضوع ماده (۳) این قانون و پیگیری و نظارت بر آن در چارچوب قوانین و مقررات... .				
۱۷۰	(۵)	نظارت بر حسن اجرای این قانون در استان‌های مشمول برعهده شورای ساماندهی مبادلات مرزی هراستان است. شورای مذکور موظف است گزارش عملکرد اجرای احکام این قانون را در بازه‌های زمانی سه ماهه به کارگروه موضوع ماده (۴) این قانون ارائه نماید. گزارش‌های مذکور در صورت تشخیص رئیس کارگروه، جهت قرائت در دستور کار جلسات کارگروه قرار می‌گیرد.^۱	لازم‌الاجرا شدن قانون	شورای ساماندهی مبادلات مرزی استان	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها (مصوب ۱۴۰۲/۱۲/۲۲)						

۱. شایان ذکر است در ماده (۶) قانون مقرر شده است: «آیین‌نامه‌های مقرر در این قانون ظرف سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن آن توسط کارگروه موضوع ماده (۴) این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد».

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۱۷۱	(۲)	تبصره ۴ - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است به منظور توسعه نظام اعتبارسنجی و با هدف تأمین اطلاعاتی شرکت‌های اعتبارسنجی و سایر استفاده‌کنندگان مجاز به تشخیص شورا «پایگاه داده اعتباری کشور» را با استفاده از امکانات موجود ایجاد نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون	بانک مرکزی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	خدمات مالی
۱۷۲		دستگاه‌های اجرایی... که داده‌ها و اطلاعات اقتصادی، مالی و معاملاتی، دارایی‌ها، شغل، انواع تخلفات و جرائم مؤثر بر رتبه اعتباری را در اختیار دارند، مکلفند با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی، اطلاعات مورد نیاز را در زمان مقرر در اختیار بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران قرار دهند. در صورتی که هریک از تأمین‌کنندگان از انجام تکالیف این تبصره امتناع نمایند یا اطلاعات مورد نیاز را به صورت ناقص منعکس نموده یا در فرایند تأمین اطلاعات، اخلال عمدی ایجاد کنند، اشخاص حقیقی خاطی در دستگاه‌های مذکور به مجازات تعزیری درجه شش موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی محکوم می‌شوند.	لازم‌الاجرا شدن قانون	دستگاه‌های اجرایی	تقویت ضمانت اجرای قانون	خدمات مالی
۱۷۳	(۵)	نهادهای مالی فعال در بازارهای پول و سرمایه و بیمه و نهادهای وثیقه‌پذیر می‌توانند با استفاده از گزارش‌های پایگاه داده اعتباری کشور، گزارش اعتباری شرکت‌های اعتبارسنجی یا گزارش رتبه‌بندی اعتباری از مؤسسات رتبه‌بندی موضوع بند (۲۱) ماده (۱) قانون بازار اوراق‌بهادار جمهوری اسلامی ایران نسبت به تأمین منابع یا ارائه خدمت مالی، پرداخت تسهیلات، تضمین یا ایجاد تعهدات اقدام نمایند. این امر، نافی مسئولیت نهادهای مزبور در شناسایی مخاطره (ریسک) اعتباری متقاضی نخواهد بود... ^۱	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت امور اقتصادی و دارایی	تأمین مالی	خدمات مالی

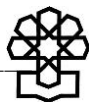
۱. در ادامه ماده مقرر شده است: «آیین‌نامه اجرایی این ماده ظرف حداکثر سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی و با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه شده و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد».

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۱۷۴	(۹)	وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، با استفاده از ظرفیت‌ها و امکانات موجود «سامانه جامع وثایق» را که از این پس در این قانون، «سامانه» نامیده می‌شود، طراحی نماید...	شش ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت امور اقتصادی و دارایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۱۷۵		⇒ دستورالعمل تنظیم قراردادهای و فرایندهای آن با پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی به تصویب شورا می‌رسد. جزئیات اطلاعات مربوط به تعیین وضعیت هریک از وثایق یا اموال مرهون توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی ابلاغ می‌شود.	شش ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	شورای ملی تأمین مالی	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۱۷۶		تبصره ۱ - نهاد وثیقه‌پذیر مکلف است اطلاعات موضوع بند «ژ» ماده (۱) این قانون را در سامانه ثبت نماید. اجرای وثیقه، وصول مطالبات و ایفای تعهدات از محل وثیقه صرفاً در صورتی ممکن است که پس از ایجاد سامانه، اطلاعات مربوط به فرایندهای توثیق هم‌زمان با پذیرش قطعی وثیقه در سامانه ثبت شده و شناسه یکتا دریافت شده باشد...	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت امور اقتصادی و دارایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	خدمات مالی
۱۷۷		⇒ دستورالعمل اجرایی این ماده توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و تصویب می‌گردد.	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت امور اقتصادی و دارایی	مقرراتی	خدمات مالی
۱۷۸		تبصره ۲ - حکم این ماده نافذ احکام قانونی ثبت رهن و وثیقه املاک نزد سازمان ثبت اسناد و املاک کشور نیست. سازمان مزبور مکلف است اطلاعات مربوط به ثبت رهن و وثیقه و فرایند آن را در چارچوب ساختار داده‌ای که به تصویب شورا می‌رسد به‌صورت برخط، آنی و اعلامی به سامانه موضوع این ماده ارائه نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۱۷۹		تبصره ۳ - به‌منظور افزایش قیمت فروش و نقدشوندگی وثایق و شفافیت در مزایده‌ها، قوه قضائیه و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظفند مزایده‌های شعب اجرای احکام، دوایر اجرای ثبت و تصفیه امور ورشکستگی را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی	لازم‌الاجرا شدن قانون	- قوه قضائیه - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - وزارت صنعت،	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	خدمات مالی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۱۸۰		دولت (ستاد) برگزار کنند. وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است امکان برگزاری این مزایده‌ها را در سامانه مزبور فراهم سازد...		معدن و تجارت		
		دستورالعمل نحوه استفاده از تضامین بدل از تضمین نقدی و همچنین میزان و چگونگی اخذ و آزادسازی این تضامین ظرف شش ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.	شش ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	رئیس قوه قضائیه	مقرراتی	خدمات مالی
۱۸۱	(۱۰)	الف - کلیه دستگاه‌های اجرایی که اطلاعات مرتبط با مال و دارایی موضوع وثیقه دارند از جمله سازمان ثبت اسناد و املاک کشور (با رعایت تبصره (۲) ماده (۹) این قانون) و دیگر دستگاه‌های تابعه قوه قضائیه و فرماندهی کل انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلفند ظرف سه ماه از تاریخ اعلام وزارت امور اقتصادی و دارایی به آنها ضمن ایجاد زیرساخت‌های لازم و اتصال به سامانه و ثبت اطلاعات وثایق و اموال مرهون، اقدامات زیر را انجام دهند: ۱. تبادل اطلاعات از طریق سامانه و دریافت درخواست نهاد وثیقه‌پذیر به همراه سایر مدارک مورد نیاز به صورت برخط. ۲. تمهید مقدمات و انجام عملیات تنظیم یا ثبت قرارداد و یا گواهی توثیق و جلوگیری از نقل و انتقال آن به نفع نهاد وثیقه‌پذیر و ارسال برخط نسخه‌ای از مستندات مربوط به عملیات انجام شده به سامانه نظیر سند و یا گواهی توثیق و ممنوعیت نقل و انتقال وثیقه به انضمام مستنداتی مانند استعمال مربوط به مفاد حساب و عدم بدهی مالیاتی که در تنظیم اسناد مذکور از مراجع ذی ربط اخذ شده است. ۳. انجام اقدامات مربوط به آزادسازی وثایق پس از دریافت برخط درخواست آزادسازی وثایق و ارسال نتیجه اقدامات انجام شده به سامانه.	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	کلیه دستگاه‌های اجرایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

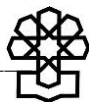
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۱۸۲	(۱۶)	در راستای تسهیل تأمین مالی شرکتی از بازار بدهی، شرکت‌های متقاضی انتشار اوراق صکوک، می‌توانند در چارچوب دستورالعملی که به‌منظور ایجاد تناسب نرخ سود با صرف مخاطره (ریسک) با رعایت مصوبات شورای عالی بورس و براساس رتبه اعتباری شرکت و نوع اوراق بدهی با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب شورا می‌رسد، نرخ سود اسمی یا سود دوره‌ای (کوپن) اوراق بدهی غیردولتی را تعیین نمایند. تبصره دستورالعمل تعیین شرایط خریداران اوراق پرمخاطره توسط شورا تعیین می‌شود.	لازم‌الاجرا شدن قانون	شورای ملی تأمین مالی	مقرراتی	خدمات مالی
۱۸۳	(۲۲)	به سازمان امور مالیاتی کشور، گمرک جمهوری اسلامی ایران و سازمان تأمین اجتماعی اجازه داده می‌شود اوراق مالی اسلامی منتشر شده ازسوی خزانه و اوراق گام (وراق گواهی اعتبار مولد) را بابت مطالبات مالیاتی، حقوق ورودی، حق بیمه و جریمه‌های مربوط بپذیرند.	لازم‌الاجرا شدن قانون	- سازمان امور مالیاتی کشور - گمرک جمهوری اسلامی ایران - سازمان تأمین اجتماعی	مالیاتی	کلیه بخش‌ها
۱۸۴	(۲۳)	هیئت‌وزیران مکلف است در چارچوب قوانین، آیین‌نامه اجرایی توسعه روش‌های تأمین مالی مبتنی بر پیش‌فروش یا خرید اعتباری کالاها و خدمات و کاهش مخاطرات این روش‌ها و تأمین حقوق مالی و غیرمالی طرفین معامله را ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، تصویب و ابلاغ نماید.	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	هیئت‌وزیران	مقرراتی	خدمات مالی
۱۸۵	(۲۴)	در مواردی که طبق قانون ازجمله ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور یا بنابر تصویب شورا، جبران صرفه‌جویی حاصل از سرمایه‌گذاری به‌صورت پرداخت نقدی و یا واگذاری دارایی برعهده دستگاه اجرایی است، به دستگاه اجرایی مذکور اجازه داده می‌شود هم‌زمان یا قبل از آغاز طرح (پروژه) در چارچوب «قوانین» و «مصوبات شورای عالی بورس و اوراق‌یادار»، اوراق گواهی صرفه‌جویی	لازم‌الاجرا شدن قانون	دستگاه‌های اجرایی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		منتشر نموده و یا اوراق گواهی صرفه‌جویی منتشر شده از سوی سرمایه‌گذار را تضمین نماید. دستگاه اجرایی ذی‌ربط مکلف به تحویل دارایی پایه گواهی صرفه‌جویی یا معادل آن از دارایی دیگر و یا معادل نقدی آن مطابق قرارداد است.				
۱۸۶	(۲۵)	به‌منظور معرفی ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری دولتی و غیردولتی در کشور و جذب تأمین مالی خارجی، «سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران» مکلف است با همکاری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، اتاق تعاون ایران و اتاق اصناف ایران ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، با استفاده از امکانات موجود نسبت به ایجاد زیرساخت الکترونیکی تحت‌عنوان «سامانه جامع اطلاعات سرمایه‌گذاری کشور» اقدام نماید. اطلاعات مندرج در سامانه مذکور باید علاوه‌بر زبان فارسی، حداقل به دو زبان پرکاربرد دنیا برای تمامی سرمایه‌گذاران قابل رؤیت بوده و امکان بارگذاری اطلاعات و مطالعات طرح (پروژه) را برای متقاضیان جذب تأمین مالی خارجی فراهم نماید. تبصره ۱ - سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران موظف است به‌تمامی اشخاصی که متقاضی انجام یا جذب تأمین مالی خارجی هستند دسترسی لازم برای استفاده از خدمات سامانه موضوع این ماده را به‌صورت رایگان اعطا نماید. ^۱	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۱۸۷	(۲۶)	به‌منظور ارتقای توان رقابت در جذب منابع مالی خارجی و تحقق ورود سرمایه خارجی مصوب برای اجرای طرح‌های دارای مجوز هیئت سرمایه‌گذاری خارجی موضوع ماده (۶) قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی اصلاحی ۱۳۸۶/۱۱/۸، کلیه دستگاه‌های اجرایی متولی طرح‌های سرمایه‌گذاری مکلفند:	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	کلیه دستگاه‌های اجرایی	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها

۱. در تبصره «۳» همین ماده مقرر شده است: «آیین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی حداکثر سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد».

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		الف - ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون، فهرست فرصت‌ها، بسته‌ها و طرح (پروژه)‌های سرمایه‌گذاری، مجوزهای بدون نام، مشوق‌های سرمایه‌گذاری و تسهیلات قابل ارائه به سرمایه‌گذاران در حوزه کاری خود را شناسایی و به زبان فارسی و دو زبان کاربرد دنیا تدوین نموده و علاوه بر ارائه به سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران در سامانه جامع اطلاعات سرمایه‌گذاری کشور درج و حداقل هر سه ماه یکبار به‌روزرسانی نمایند.				
۱۸۸		ب - [کلیه دستگاه‌های اجرایی متولی طرح‌های سرمایه‌گذاری مکلفند] نسبت به انجام مطالعات پیش امکان‌سنجی موضوعات بند «الف» به‌صورت هر سه ماه یکبار و به‌روزرسانی اطلاعات مربوط به آنها و اعلام به سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران، به زبان فارسی و دو زبان کاربرد دنیا و درج آن در سامانه جامع اطلاعات سرمایه‌گذاری خارجی کشور اقدام نماید.	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	کلیه دستگاه‌های اجرایی	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۱۸۹		پ - [کلیه دستگاه‌های اجرایی متولی طرح‌های سرمایه‌گذاری مکلفند] اقدامات و پیگیری‌های لازم برای جذب و به‌کارگیری سرمایه‌های خارجی که موافقت اصولی اولیه آن برای اخذ مجوز سرمایه‌گذاری خارجی صادر شده را، انجام داده و گزارش پیشرفت تحقق ورود سرمایه خارجی در هر سرمایه‌گذاری را هر شش ماه یکبار به سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران ارائه نمایند.	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	کلیه دستگاه‌های اجرایی	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۱۹۰		دستورالعمل اجرایی این ماده ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و ابلاغ می‌گردد.	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت امور اقتصادی و دارایی	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۱۹۱	(۲۷)	دستگاه‌های اجرایی و استانداری‌ها با همکاری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، اتاق تعاون ایران و اتاق اصناف ایران موظفند ظرف شش ماه از لازم‌الاجرا شدن	شش ماه از لازم‌الاجرا شدن	- دستگاه‌های اجرایی - استانداری‌ها	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		این قانون، نسبت به تهیه، تصویب و انتشار فهرست بسته‌های سرمایه‌گذاری بدون نام در بخش‌های مختلف اقتصادی مربوط به خود با به‌روزرسانی الزامی در هر شش ماه یک‌بار اقدام و با رعایت شرایط رقابتی، آنها را به سرمایه‌گذاران واجد شرایط واگذار نمایند. در خصوص بسته‌هایی که قابلیت جذب سرمایه‌گذار خارجی دارد، دستگاه اجرایی یا استانداری موظف است مجوز مربوط را در سامانه موضوع ماده (۲۵) این قانون بارگذاری نماید...	قانون			
۱۹۲		⇒ وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است امکان صدور بسته‌های سرمایه‌گذاری بدون نام را از طریق درگاه ملی مجوزهای کشور... ایجاد نماید.	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت امور اقتصادی و دارایی	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۱۹۳		تبصره ۲ - پس از واگذاری بسته سرمایه‌گذاری بدون نام، هیچ دستگاه اجرایی یا نهادی حق مطالبه مجوز جدید را از سرمایه‌گذار ندارد و نمی‌تواند نسبت به ابطال مجوزی که صادر نموده اقدام کند.	لازم‌الاجرا شدن قانون	کلیه دستگاه‌های اجرایی	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۱۹۴		⇒ اشخاص متخلف و همچنین بالاترین مقام دستگاه اجرایی یا نهاد ذی‌ربط متخلف از حکم این تبصره به دو تا پنج سال انفعال از خدمات دولتی محکوم می‌شود.	لازم‌الاجرا شدن قانون	قوه قضائیه	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۱۹۵		تبصره ۳ - دستورالعمل ارزیابی دستگاه‌های اجرایی و مسئولان آنها براساس تعداد بسته‌های سرمایه‌گذاری بدون نام صادرشده و نیز حداقل تعداد بسته‌های سرمایه‌گذاری بدون نام الزامی برای هر دستگاه ظرف سه ماه توسط شورا اعلام می‌گردد.	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	شورای ملی تأمین مالی	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۱۹۶	(۲۸)	الف - به وزارت امور اقتصادی و دارایی اجازه داده می‌شود برای حمایت از تأمین منابع مالی خارجی مورد نیاز طرح‌های اقتصادی بخش غیردولتی که توجیه فنی اقتصادی آن به تصویب شورا رسیده با اخذ تضامین لازم و معتبر نسبت به صدور ضمانت‌نامه دولتی اقدام نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت امور اقتصادی و دارایی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۱۹۷		ب - به وزارت امور اقتصادی و دارایی اجازه داده می‌شود تا در قبال اخذ تضامین لازم و معتبر، برای صادرکنندگان کالاها و خدمات یا پیمانکاران ایرانی خارج از کشور یا سرمایه‌گذاران ایرانی که برای افزایش ارزش افزوده مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای ایرانی یا جذب و انتقال فناوری به داخل کشور، در خارج از کشور سرمایه‌گذاری می‌کنند، با تصویب شورا نسبت به صدور ضمانت‌نامه دولتی اقدام نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت امور اقتصادی و دارایی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۱۹۸		پ - به شرکت‌های دولتی اجازه داده می‌شود تا در قبال اخذ تضامین لازم و معتبر، برای تولیدکنندگان و صادرکنندگان کالاها و خدمات ایرانی و پالایش و فراوری‌کنندگان محصولات خام ایرانی در داخل و خارج از کشور با تصویب هیئت‌مدیره شرکت و اخذ تأییدیه شورا، ضمانت‌نامه شرکتی صادر نمایند.	لازم‌الاجرا شدن قانون	شرکت‌های دولتی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۱۹۹	(۲۹)	ب - دولت مکلف است شرایطی فراهم نماید که هر سال تا سقفی که به پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب شورا می‌رسد، اشخاص حقوقی دولتی و غیردولتی (اعم از خصوصی، تعاونی و عمومی) که دارای توان بازپرداخت ارزی در بخش‌های دولتی و غیردولتی هستند، بتوانند از طریق انتشار اوراق بهادار ارزی، طرح‌های دارای محصول صادراتی خود را تأمین مالی نمایند. حکم این بند موجد ضمان بازپرداخت برای دولت نیست.	لازم‌الاجرا شدن قانون	دولت	حمایت ارزی	کلیه بخش‌ها
۲۰۰		تبصره - ایجاد محدودیت صادراتی برای اشخاص حقوقی موضوع این بند ممنوع است مگر اینکه با رعایت ماده (۹۰) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی منابع مالی لازم برای جبران هزینه سرمایه‌گذار در بودجه همان سال پیش‌بینی شده باشد یا از طریق اعتبار مالیاتی با سرمایه‌گذار تسویه شود.	لازم‌الاجرا شدن قانون	دولت	تشویق صادرات	کلیه بخش‌ها
۲۰۱		پ - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است از طریق بانک‌ها یا صرافی‌های مجاز ترتیبی اتخاذ نماید تا گردشگران، سرمایه‌گذاران، بازرگانان و اشخاص خارجی که	لازم‌الاجرا شدن قانون	بانک مرکزی	حمایت ارزی	گردشگری و صنایع دستی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		به کشور وارد می‌شوند، بتوانند متناسب با ارز تحویلی به شعب بانکی یا صرافی‌های بانکی داخل و یا خارج از کشور، نرخ روز توافقی، کارت بانکی ریالی مدت‌دار و قابل تمدید دریافت نمایند و ارز مصرف نشده در پایان مدت کارت به آنها با نرخ روز توافقی مسترد گردد.				
۲۰۲		ت - بانک مرکزی موظف است... از طریق ورود اسکناس ارز، واردات کالاها و خدمات و یا فروش ارز به سایر اشخاص، شعب بانکی و یا صرافی‌های مجاز و همچنین ایجاد سازوکار تهاثر برای سرمایه‌گذاران خارجی، امکان ورود سرمایه خارجی را فراهم و برای افتتاح حساب آنها مجوز لازم را صادر نماید. ^۱	لازم‌الاجرا شدن قانون	بانک مرکزی	بهبود محیط کسب و کار	کلیه بخش‌ها
۲۰۳		ث - به‌منظور استفاده از ظرفیت‌ها و سازوکارهای جدید تبادلات مالی، وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت صنعت، معدن و تجارت و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلفند آیین‌نامه اجرایی مربوط به تأمین مالی خارجی (فاینانس) و سرمایه‌گذاری خارجی از طریق رمپول‌ها را تدوین کنند و حداکثر ظرف دو ماه از تصویب این قانون به تصویب هیئت وزیران برسانند.	دو ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	- وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت صنعت، معدن و تجارت - بانک مرکزی	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۲۰۴	(۳۰)	به‌منظور معرفی و جذب سرمایه خارجی و تأمین مالی خارجی طرح‌های تولیدی، زیربنایی و طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های فنی و اقتصادی ایران مکلف است در چارچوب قوانین نسبت به صدور مجوز تأسیس کارگزاری (آژانس) های جذب سرمایه‌گذاری برای اشخاص حقوقی اقدام نماید.	دو ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های فنی و اقتصادی ایران	تأمین مالی	خدمات مالی
۲۰۵		دستورالعمل تشکیل کارگزاری‌های مذکور و حق‌الزحمه دریافتی از سرمایه‌گذاران توسط این کارگزاری‌ها، حداکثر سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی ابلاغ می‌گردد.	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	وزیر امور اقتصادی و دارایی	مقرراتی	خدمات مالی

۱. در ادامه ماده مقرر شده است: «آیین‌نامه اجرایی این بند حداکثر سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت امور خارجه تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد».

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۲۰۶	(۳۱)	ب - به منظور توسعه زیربنای و ارتقای سطح بهره‌وری در بخش‌های اقتصادی کشور، دستگاه‌های اجرایی با رعایت قوانین و مقررات مربوط، مجاز به مولدسازی اموال منقول و غیرمنقول خود از طریق شرکت‌ها و سازمان‌های تابعه و همچنین تغییر کاربری و فروش زمین‌های مازاد در اختیار خود می‌باشند. تهاثر اموال مذکور با دیون و تعهدات مربوط به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مندرج در پیوست قانون بودجه سنواتی و یا به عنوان تأمین سهم مشارکت دولت در طرح‌های مزبور، مشروط به اجرای طرح‌های متناسب با کاربری‌های مصوب با رعایت شرایط رقابتی (از طریق مناقصه یا مزایده) توسط دریافت کنندگان اراضی، مجاز است.	لازم‌الاجرا شدن قانون	دستگاه‌های اجرایی	تأمین زمین	کلیه بخش‌ها
۲۰۷	(۳۲)	در اجرای ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، با پیشنهاد دستگاه اجرایی ذی‌ربط و تصویب شورای اقتصاد، وزارت نفت از طریق شرکت‌های تابعه ذی‌ربط مکلف است در تأمین مالی اجرا یا احداث طرح‌هایی که موجب صرفه‌جویی در مصرف سوخت یا انرژی می‌شود، مشارکت نماید. میزان مشارکت شرکت‌های تابعه ذی‌ربط وزارت نفت به عنوان سهم، کمک بلاعوض دولت و یا جبران صرفه‌جویی انجام شده در انرژی، محاسبه و منظور می‌شود.	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت نفت	تأمین مالی	- انرژی - صنعت
۲۰۸	(۳۳)	به منظور تکمیل زنجیره نفت و گاز، به وزارت نفت اجازه داده می‌شود... با لحاظ سهم صندوق توسعه ملی از طریق شرکت‌های دولتی ذی‌ربط نسبت به سرمایه‌گذاری مشترک با بخش غیردولتی در پالایشگاه‌ها و پتروپالایشگاه‌ها از محل منابع داخلی این شرکت‌ها، تأمین مالی خارجی (فاینانس) و یا تحویل نفت خام صادراتی به قیمت روز صادراتی به پیمانکاران جهت تولید مواد پایه پتروشیمی و سوخت در چارچوب بودجه سنواتی تا سقفی که توسط شورا تعیین می‌شود، اقدام نماید. در راستای اجرای قانون اجرای	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت نفت	تأمین مالی	- انرژی - صنعت

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی وزارت نفت موظف به واگذاری سهم خود در پالایشگاه‌ها و پتروپالایشگاه‌های مذکور در بازه زمانی مصوب شورا است.				
۲۰۹	(۳۵)	الف - به دستگاه‌های اجرایی اجازه داده می‌شود در راستای تأمین مالی طرح‌های تولیدی، زیربنایی و تملک دارایی سرمایه‌ای، استفاده از هوش مصنوعی و هوشمندسازی سازوکارهای اجرایی و ارائه خدمات به زیرمجموعه‌های خود در قالب سرمایه‌گذاری و مشارکت با رعایت شرایط رقابتی به انعقاد قرارداد با بخش‌های غیردولتی (اعم از خصوصی، تعاونی و عمومی) و پرداخت اصل و سود به سرمایه‌گذار از محل عواید حاصل از اجرای طرح (پروژه) اقدام کنند. ^۱	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت نفت	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۲۱۰	(۳۸)	توقف عملیات اجرایی طرح‌های تولیدی و زیربنایی که با مالکیت یا مشارکت بخش‌های غیردولتی داخلی و خارجی انجام می‌شود، به جز مواردی که تداوم عملیات اجرایی ضرر غیرقابل جبران ایجاد می‌کند و فوریت در توقف آن ضروری است، صرفاً با حکم قطعی محاکم قضایی امکان‌پذیر می‌باشد. در هر صورت توقف عملیات اجرایی بیش از دو ماه، مستلزم صدور حکم قطعی قضایی است.	لازم‌الاجرا شدن قانون	-	حمایت حقوقی قضایی	کلیه بخش‌ها
۲۱۱	(۴۴)	به‌منظور حمایت از تأمین مالی اشخاص حقیقی و حقوقی در طرح‌های سرمایه‌گذاری تولیدی و زیربنایی حوزه انرژی، وزارت نیرو مکلف است: الف - زیرساخت‌ها و هزینه‌های مربوط به انتقال برق تولیدی اعم از برق حاصل از منابع تجدیدپذیر را تا محل مصرف تأمین کند.	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت نیرو	حمایت زیرساختی	صنعت
۲۱۲		ت - [وزارت نیرو مکلف است] در نواحی و شهرک‌های صنعتی، مناطق ویژه اقتصادی و مناطق آزاد تجاری صنعتی نسبت به صدور جواز فروش یا انتقال موقت یا دائم تمام	لازم‌الاجرا شدن قانون	وزارت نیرو	حمایت زیرساختی	صنعت

۱. در ادامه ماده مقرر شده است: «آیین‌نامه اجرایی این ماده ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون با پیشنهاد شورا به تصویب هیئت وزیران می‌رسد».

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		یا بخشی از مجوز قدرت برق خریداری شده (دیمانند) صاحب امتیاز واحدهای تعطیل اعم از موقت یا دائم به متقاضیان اقدام نماید.				
۲۱۳	(۴۵)	تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی جهت ارتقای ضمانت اجرای قراردادهای خود می توانند ایفای تعهدات طرفین قرارداد را به صورت موردی، ثبت کنند. بدین منظور اشخاص مزبور می توانند با رجوع به شعب بانک های عامل یا به صورت غیر حضوری از طریق نرم افزارهای اینترنت بانک و احراز هویت الکترونیکی نسبت به ثبت قرارداد و اقساط مربوط به آن نزد بانک اقدام نمایند. در این زمینه شعب بانک های عامل مکلف به افتتاح حساب جهت واریز و برداشت وجوه طرفین قرارداد می باشند. در صورت تأخیر در پرداخت اقساط قرارداد، بانک مکلف است نسبت به ارائه گزارش اعتباری به پایگاه داده اعتباری کشور اقدام نماید.	لازم الاجرا شدن قانون	-	حمایت قضایی حقوقی	کلیه بخش ها
۲۱۴		↪ نرخ کارمزد این خدمت و همچنین نحوه اجرای این حکم توسط شورا تعیین می شود.	لازم الاجرا شدن قانون	شورای ملی تأمین مالی	مقرراتی	کلیه بخش ها
۲۱۵		الف - دستورالعمل های این قانون سه ماه پس از لازم الاجرا شدن آن به تصویب شورا رسیده و توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی ابلاغ می شود. ^۱	سه ماه از لازم الاجرا شدن قانون	شورای ملی تأمین مالی	مقرراتی	کلیه بخش ها
قانون حمایت از مالکیت صنعتی (مصوب ۱۴۰۳/۳/۱)						
۲۱۶	(۲)	گواهینامه اختراع، سندی است که مرجع ثبت مالکیت صنعتی که در این قانون «مرجع ثبت» نامیده می شود، برای اختراع صادر می کند و نشان دهنده حقوق انحصاری مندرج در این قانون برای دارنده آن است.	لازم الاجرا شدن قانون	-	حمایت از حقوق مالکیت	کلیه بخش ها

۱. در بند «ب» این ماده مقرر شده است: «آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن آن با پیشنهاد شورا به تصویب هیئت وزیران می‌رسد».

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۲۱۷	(۱۰)	چنانچه شخصی براساس «قانون اجازه الحاق دولت ایران به اتحادیه عمومی بین‌المللی معروف به پاریس برای حمایت مالکیت صنعتی و تجارتي و کشاورزی» مصوب ۱۳۳۷/۱۲/۱۰ برای ثبت اختراع، اظهارنامه‌ای را به مرجع ثبت یکی از کشورهایی که در زمان تسلیم اظهارنامه، عضو معاهده (کنوانسیون) بوده است تسلیم کند، با رعایت مفاد این قانون و معاهده (کنوانسیون) مذکور که از این پس در این قانون «معاهده (کنوانسیون) پاریس» نامیده می‌شود، به مدت دوازده ماه از تاریخ تسلیم این اظهارنامه بر اشخاص دیگر حق تقدم دارد.	لازم‌الاجرا شدن قانون	-	حمایت از حقوق مالکیت	کلیه بخش‌ها
۲۱۸	(۳۳)	جنبه‌های مادی حقوق ناشی از اختراع یا حق بهره‌برداری انحصاری از آن، متعلق به دارنده گواهینامه اختراع (مالک اختراع) است.	لازم‌الاجرا شدن قانون	-	حمایت از حقوق مالکیت	کلیه بخش‌ها
۲۱۹	(۳۵)	بهره‌برداری از اختراع ثبت شده در ایران، از سوی اشخاصی غیر از مالک اختراع، مشروط به موافقت مالک آن یا نماینده یا قائم مقام وی است.	لازم‌الاجرا شدن قانون	-	حمایت از حقوق مالکیت	کلیه بخش‌ها
۲۲۰		مالک اختراع ثبت شده یا نماینده یا قائم مقام او می‌تواند با رعایت مواد (۳۸) و (۵۸) این قانون علیه هر شخصی که بدون اجازه وی یا نماینده یا قائم مقام او، مبادرت به انجام یکی از اعمال مندرج در مواد (۳۶) و (۳۷) این قانون نموده و مرتکب نقض حقوق وی شده است، حسب مورد، دعوا یا شکایت خود را در مرجع صالح قضایی اقامه کند.	لازم‌الاجرا شدن قانون	قوه قضائیه	حمایت حقوقی قضایی	کلیه بخش‌ها
۲۲۱	(۱۱۷)	نام تجاری حتی بدون ثبت، مشمول حمایت‌های این قانون می‌باشد، ولو اینکه طبق سایر قوانین و مقررات، ثبت نام تجاری اجباری باشد.	لازم‌الاجرا شدن قانون	قوه قضائیه	حمایت حقوقی قضایی	کلیه بخش‌ها
۲۲۲	(۱۲۳)	دستیابی به اسرار تجاری یا افشای آنها، بدون اذن مالک، نقض اسرار تجاری ^۱ محسوب می‌شود.	لازم‌الاجرا شدن قانون	قوه قضائیه	حمایت حقوقی قضایی	کلیه بخش‌ها

۱. براساس ماده (۱۲۳) «قانون حمایت از مالکیت صنعتی»: «اسرار تجاری عبارت است از هر نوع اطلاعات تجاری که دارای ارزش اقتصادی مستقل بالقوه یا بالفعل یا ارزش رقابتی باشد و به سبب آنکه عموماً ناشناخته است و به سادگی و از طرق قانونی قابل دستیابی یا احراز نیست، دارنده قانونی، تدابیر معارفی را برای حفظ محرمانگی آنها ترتیب داده باشد. اطلاعاتی از قبیل تمام اشکال و انواع اطلاعات مهندسی، اقتصادی، فنی، علمی، تجاری یا مالی از جمله الگوها، نقشه‌ها، مجموعه‌ها، برنامه‌ها و قواعد (فرمول‌ها)، طرح‌ها و روش‌ها، ابزارها، فنون (تکنیک‌ها)، فرایندها، نرم‌افزارها، شناسه‌ها، فهرست‌های مشتریان، روش‌های انجام کار تجارت، اسرار تولید، اختراعات و طرح‌های صنعتی ثبت نشده و هر نوع اطلاعات دیگر با داشتن شرایط مذکور می‌توانند سرّ تجاری تلقی شوند».

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۲۲۳	(۱۲۷)	مراجع ذی صلاح موظفند از اسرار تجاری که برای انجام اموری مانند آزمایش یا اعطای مجوز از اشخاص یا مؤسسات دریافت می‌کنند محافظت نمایند؛ در غیر این صورت، آن مراجع و عامل افشا مطابق قواعد ضمان حسب مورد مکلف به جبران خسارت می‌باشند. این حکم، مانع از اجرای مجازات عامل افشا نمی‌گردد.	لازم‌الاجرا شدن قانون	مراجع ذی‌صلاح	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۲۲۴	(۱۲۹)	موارد زیر رقابت غیرمنصفانه محسوب می‌شود: ۱. اظهار خلاف واقع علیه رقیب که موجب سلب یا کاهش یا آسیب به اعتماد نسبت به بنگاه اقتصادی، کالاها یا فعالیت‌های صنعتی و تجاری او شود. ۲. اقدامی که منجر به ایجاد تشابه کالاها و خدمات خود با کالاها و خدمات رقیب شود، به شرطی که نوعاً موجب گمراهی مصرف‌کنندگان گردد. ۳. تبلیغات نادرست یا گمراه‌کننده و هرگونه ارائه اطلاعات یا ایجاد تصور نادرستی که موجب گمراهی عموم در مورد ماهیت محصولات و کیفیت آنها از قبیل مواد تشکیل‌دهنده کالا، مدت اعتبار و منشأ آنها، روش ساخت، میزان یا مقدار و دسترسی برای استفاده از محصولات شود. ۴. تبلیغات مقایسه‌ای گمراه‌کننده از سوی رقیب که باعث وارد کردن خدشه به شهرت و اعتبار کالاها، خدمات یا فعالیت‌های اقتصادی رقیب گردد. ۵. تبلیغاتی که کالای اصلی و کالای تحت مجوز بهره‌برداری که کیفیت کالای اصلی را نداشته باشد را از هم متمایز ننماید. ۶. هرگونه تبانی برای افزایش یا کاهش قیمت کالا و خدمات که به منظور حذف رقیب، صورت گیرد.	لازم‌الاجرا شدن قانون	-	حمایت از رقابت	کلیه بخش‌ها
۲۲۵	(۱۳۱)	ارتکاب هریک از رفتارهای زیر جرم محسوب و مرتکب علاوه بر جبران خسارت و ضبط اموال و عواید حاصل از جرم به پرداخت جزای نقدی درجه پنج یا جزای نقدی معادل	لازم‌الاجرا شدن قانون	قوه قضائیه	حمایت حقوقی قضایی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		دو برابر خسارات وارد شده، هر کدام که بیشتر باشد محکوم می شود: ۱. هر گونه بهره برداری غیر مجاز که حسب مورد پس از ثبت اختراع، طرح صنعتی یا نمونه شیء مصرفی مطابق مقررات این قانون نقض حقوق مادی محسوب شود. ۲. هر گونه بهره برداری و استفاده غیر مجاز از نام تجاری، علامت تجاری، علامت جمعی و یا علامت تأییدی برخلاف مقررات مندرج در این قانون به نحوی که نوعاً باعث فریب عموم شود. ۳. تحصیل یا افشای اسرار تجاری متعلق به غیر بدون رضایت او یا برخلاف مواد (۱۲۳) و (۱۲۶) این قانون. ۴. ارتکاب اقداماتی که به موجب این قانون رقابت غیر منصفانه محسوب می گردد. تبصره ۱- ارتکاب رفتاری که طبق مقررات این قانون، نقض حقوق معنوی محسوب شود، مستوجب جزای نقدی درجه شش می باشد. تبصره ۲- ارتکاب جرم موضوع بند (۲) این ماده در فضای مجازی علاوه بر مجازات مقرر در این ماده مستوجب حبس درجه شش می باشد. تبصره ۳- جرائم موضوع این ماده به جز بند (۲) از جرائم قابل گذشت است و در صورت گذشت شاکی یا تقاضای ترک تعقیب او، از اموال توقیفی رفع توقیف می شود، مگر در مواردی که طرفین به گونه دیگری مصالحه کرده باشند. تبصره ۴- در صورت احراز عدم توانایی مرتکب به پرداخت جزای نقدی، مواد (۵۲۹)، (۵۳۰)، (۵۳۱) و (۵۳۳) قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴ مجری است. تبصره ۵- در کلیه جرائم موضوع این ماده به جز بند (۲) در صورت وجود سایر شرایط مقرر قانونی جهت صدور قرار تعلیق تعقیب، قرار تعویق صدور حکم یا تعلیق مجازات، مقام قضایی می تواند علاوه بر دستورهای پیش بینی شده در مواد قانونی مربوط، مرتکب				

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		را به اجرای یک تا سه مورد از دستورهای زیر محکوم نماید: الف - شرکت در کلاس‌ها، همایش‌ها یا دوره‌های آموزشی مالکیت فکری حداکثر به مدت دویست ساعت ظرف دو سال، ب - استخدام یک ساله حداکثر سه نفر که نام آنها به عنوان مخترع یا طراح صنعتی در گواهینامه ثبت اختراع یا طرح صنعتی درج شده است ظرف شش ماه، پ - تهیه یا تأمین مالی تدوین نماهنگ یا برنامه تصویری آموزشی در جهت فرهنگ سازی رعایت حقوق مالکیت فکری و فراهم آوردن زمینه پخش آن از طریق رسانه ملی ظرف یک سال، ت - فراهم کردن موجبات صادرات یکی از محصولات تولید داخل شرکت‌های دانش‌بنیان ثبت شده ظرف شش ماه تا یک سال، ث - درج مراتب عذرخواهی از شاکی در جرائد صنف مربوط، جرائد محلی یا کثیرالانتشار به هزینه خود به‌ویژه در موارد نقض حقوق معنوی موضوع این قانون، ظرف سه ماه، ج - توقف ساخت، واردات، عرضه یا تبلیغ اقلام حاوی نقض علامت شاکی و مورد حمایت این قانون و تحویل داوطلبانه قالب تولیدی و اقلام مذکور به شاکی یا معدوم سازی آنها در صورت ضرورت و عدم صدق اسراف حرام در حضور وی ظرف یک ماه، چ - جمع آوری کلیه فراورده‌های عرضه شده خود که حاوی نقض حقوق مورد حمایت این قانون است، از بازار و تحویل داوطلبانه فراورده‌های مذکور به شاکی و یا مرجوع نمودن یا محو موارد مغایر با حقوق و در صورت عدم امکان، معدوم سازی آنها در صورت ضرورت و عدم صدق اسراف حرام به هزینه خود ظرف دو ماه، تبصره ۶- اگر مدعی نقض، طی اظهارنامه رسمی به شخص ناقض، اخطار دهد که				

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		فعالیت او مصداق نقض حقوق وی بوده و توقف فوری فعالیت نقض کننده را خواستار شود و باین وجود، شخص ناقض همچنان به فعالیت خود ادامه دهد، در صورت اثبات نقض، وی به پرداخت جریمه‌ای معادل سه برابر خسارات وارد شده از تاریخ ابلاغ اظهارنامه رسمی تا صدور حکم، محکوم می‌شود. حکم این تبصره در مواردی که موضوع اختراع فرایند می‌باشد و یا دارنده اختراع موضوع اختراع را تولید نکرده و به فروش نرسانده باشد، جاری نمی‌باشد.				
۲۲۶	(۱۳۲)	هرگاه شخص حقوقی مرتکب جرائم موضوع این قانون شود، مطابق مواد (۲۰) و (۲۱) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ مجازات می‌شود.	لازم‌الاجرا شدن قانون	قوه قضائیه	حمایت حقوقی قضایی	کلیه بخش‌ها
۲۲۷		تبصره - در مواردی که مطابق قانون، علاوه بر شخص حقیقی، ارتکاب جرم متوجه شخص حقوقی نیز باشد، شاکی یا مدعی خصوصی می‌تواند خسارات وارد شده را مطابق قواعد ضمان از شخص حقوقی مطالبه نماید یا به هر کدام به نسبت تقصیر رجوع کند. شخص حقوقی می‌تواند جهت مطالبه خسارتی که برای تقصیر شخص حقیقی پرداخت کرده است به وی رجوع نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون	قوه قضائیه	حمایت حقوقی قضایی	کلیه بخش‌ها
۲۲۸	(۱۳۵)	به منظور انجام پشتیبانی و مانع‌زدایی در مسیر تجاری‌سازی اختراعات ثبت شده مطابق این قانون، دولت موظف است ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون کارگروه پشتیبانی و مانع‌زدایی تجاری‌سازی اختراعات را با ریاست و مسئولیت وزیر صنعت، معدن و تجارت و عضویت وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ارتباطات و فناوری اطلاعات، جهاد کشاورزی، دادگستری، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، نفت، نیرو، امور خارجه و علوم، تحقیقات و فناوری و معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور، دادستان کل کشور، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، رئیس سازمان صدا و سیما، رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، رئیس اتاق تعاون، رئیس اتاق اصناف، رئیس سازمان	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون	دولت	مقرراتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		ثبت اسناد و املاک کشور تشکیل دهد. آیین‌نامه این ماده که متضمن امور اجرایی است ظرف سه ماه پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط کارگروه مذکور تدوین می‌شود و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد.				
۲۲۹	(۱۳۶)	مرجع ثبت باید تمام مراحل و فرایندهای ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی، علائم تجاری، نمونه اشیاء مصرفی، علائم جمعی، علائم تأییدی و نام‌های تجاری و تغییرات مربوط به آنها را در قالب سامانه الکترونیکی طراحی و اجرا کند. همچنین این مرجع باید تمام اطلاعات، آگهی‌ها و مواردی را که به‌موجب این قانون، قابل‌انتشار است، به‌صورت روزآمد در «سامانه الکترونیک مالکیت صنعتی» که صحت، تمامیت و اعتبار آنها را تأمین می‌کند، نگهداری نماید و در زمانی که به‌موجب این قانون، مقرر شده است، در دسترس عموم قرار دهد...	لازم‌الاجرا شدن قانون	مرجع ثبت	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۲۳۰		تمام اطلاعات موضوع این ماده، به‌جز مواردی که به‌موجب قوانین و مقررات، محرمانه محسوب می‌شود باید از طریق جویشگر (موتور جستجوگر) برای همگان قابل دسترسی باشد. نشانی اعلام شده به مرجع ثبت یا نشانی موجود در سامانه الکترونیکی مرجع ثبت به‌عنوان سابقه ابلاغ در تمام مراحل اداری و قضایی محسوب می‌شود.	لازم‌الاجرا شدن قانون	مرجع ثبت	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۲۳۱		تبصره ۲- مرجع ثبت مکلف است با رعایت ضوابط «اعداد توافق شده بین‌المللی برای شناسایی داده‌های فهرست شده» (آی. ان. آی. دی گُذس) و «استانداردهای وایپو» نمایه اختراعات ثبت شده را منتشر کند.	لازم‌الاجرا شدن قانون	مرجع ثبت	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۲۳۲		تبصره ۳- مرجع ثبت مکلف است امکان جستجوی بین‌المللی اختراعات ثبت شده در ایران را با هدف حفظ دستاوردهای مخترعان ایرانی، فراهم کند.	لازم‌الاجرا شدن قانون	مرجع ثبت	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۲۳۳	(۱۳۷)	مرجع ثبت، دفاتر جداگانه‌ای را برای ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی، علائم تجاری، علائم جمعی، نمونه شیء مصرفی، علائم تأییدی و نام‌های تجاری در نظر می‌گیرد. تمام	لازم‌الاجرا شدن قانون	مرجع ثبت	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		اموری که باید مطابق مواد این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن ثبت شود، در این دفاتر به ثبت می‌رسد. اطلاعات موجود در این دفاتر از طریق سامانه الکترونیک برای همگان قابل دسترسی است.				
قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران						
۲۳۴	(۲)	تبصره - به‌منظور بهره‌وری کل عوامل تولید، سازمان مکلف است با همکاری دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط نسبت به تهیه برنامه‌های لازم برای ارتقای بهره‌وری به تفکیک بخش‌های مختلف از طریق واحدهای فناور، شرکت‌های خصوصی و دانش‌بنیان متضمن زمان‌بندی عملیاتی سالیانه، تأمین منابع و تمهید مقدمات، تقسیم و توزیع وظایف و اختیارات، تعیین مسئول تحقق برنامه‌ها در هر بخش، نظارت مؤثر و پاسخ‌گویی و مسئولیت تحقق بهره‌وری کل عوامل تولید مطابق برنامه زمان‌بندی در همه بخش‌ها با سهم سی‌وپنج درصد (۳۵٪) از هشت درصد (۸٪) رشد اقتصادی تا پایان سال اول برنامه اقدام قانونی به عمل آورد و به‌صورت سالیانه نسبت به پایش و گزارشگری بهره‌وری کل عوامل تولید و تحقق برنامه‌ها اقدام نماید. .	پایان سال اول برنامه	سازمان برنامه و بودجه	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۲۳۵		⇒ سازمان اداری و استخدامی کشور مکلف است گزارش پایش بهره‌وری کارکنان در بخش دولتی و تحقق آن را هر شش ماه یک‌بار به سازمان و مجلس ارائه کند. سازمان مکلف است سنجه‌های عملکرد رشد اقتصادی را سالیانه به مجلس ارسال نماید.	شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	سازمان اداری و استخدامی کشور	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۲۳۶	(۳)	بند «الف» - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری سازمان، بانک مرکزی و سایر دستگاه‌های اجرایی تا پایان هر سال، برنامه تأمین مالی رشد اقتصادی هدف در سال بعد، ازجمله میزان منابع مالی مورد نیاز و نحوه تأمین آن از بازار سرمایه، منابع بانکی، سرمایه‌گذاری و تأمین مالی خارجی با رعایت اصل هشتم (۸۰) قانون	پایان هر سال اعتبار برنامه	وزارت امور اقتصادی و دارایی	مقرراتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		اساسی، بیمه، مولدسازی و فروش اموال و دارایی‌ها، منابع صندوق توسعه ملی و سایر منابع را در چارچوب قوانین تهیه نموده و به تصویب هیئت وزیران برسانند.				
۲۳۷		↳ وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است... تا پایان هر سال، برنامه تأمین مالی رشد اقتصادی هدف در سال بعد... را در چارچوب قوانین تهیه نموده و به تصویب هیئت وزیران برساند و گزارش آن را هر سه ماه یکبار به مجلس ارائه کند.	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت امور اقتصادی و دارایی	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۲۳۸		بند «ب» - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، بستر مناسب برای سرمایه‌گذاری عموم مردم در طرح (پروژه) های دارای بازدهی یا ارزآوری بالا را در قالب عرضه عمومی سهام شرکت سهامی عام طرح (پروژه) و همچنین انتشار اوراق بدهی (ارزی-ریالی) فراهم آورد و نسبت به رفع موانع تأمین مالی بخش خصوصی و تعاونی از جمله از طریق انتشار اوراق بدهی (ارزی-ریالی) اقدام نماید.	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت امور اقتصادی و دارایی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۲۳۹		بند «پ» - بانک مرکزی مجاز است ضمن اعطای مجوز به بانک‌ها برای انتشار اوراق گواهی سپرده مدت‌دار خاص به منظور تأمین مالی طرح (پروژه) ها و ابلاغ دستورالعمل انتشار اوراق مذکور به شبکه بانکی، سقف مبلغ ریالی قابل انتشار این اوراق را تا پایان فروردین ماه هر سال تعیین و اعلام نماید.	پایان فروردین ماه هر سال در مدت اعتبار قانون برنامه	بانک مرکزی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۲۴۰	(۴)	بند «الف» - دولت مکلف است ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، حمایت‌های تعرفه‌ای را مقید به زمان نموده و نرخ سود بازرگانی واردات را متناسب با سیاست‌های تجاری و صنعتی کشور بازنگری کند.	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	دولت	حمایت تعرفه‌ای	کلیه بخش‌ها
۲۴۱		بند «ب» - وزارت صنعت، معدن و تجارت (سازمان توسعه تجارت ایران) مکلف است تا پایان سال اول برنامه، بسترهای لازم را برای ایجاد، توسعه و حمایت از شرکت‌های	پایان سال اول برنامه	وزارت صنعت، معدن و تجارت (سازمان)	مقرراتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		خصوصی، تعاونی و شرکت‌های وابسته به مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی واسطه صادراتی ازجمله شرکت‌های مدیریت صادرات، مشارکت (کنرسیوم)ها و شتاب‌دهنده‌های صادراتی فراهم نمایند. .		توسعه تجارت ایران)		
۲۴۲		➔ وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است گزارش عملکرد این بند را هر شش ماه یکبار به مجلس ارسال نماید.	شش ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت صنعت، معدن و تجارت	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۲۴۳		جزء «۲» بند «پ» - وزارت امور اقتصادی و دارایی (گمرک جمهوری اسلامی ایران) مکلف است نسبت به اصلاح سازوکارهای گمرکی اقدام نماید، به‌نحوی که از سال اول برنامه، سالیانه حداقل برای ۱۰ قلم از کالاهای وارداتی «شناسه بین‌المللی کالا (اچ. اس)» دارای بالاترین مأخذ تعرفه گمرکی و ۱۰ قلم کالای صادراتی با بیشترین میزان ارزش صادرات در سال قبل، «شناسه اختصاصی تعرفه (تی. اس. سی)» صادر و ارزش‌گذاری نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت امور اقتصادی و دارایی (گمرک جمهوری اسلامی ایران)	تعرفه‌ای	کلیه بخش‌ها
۲۴۴		بند «ت» - وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان امور مالیاتی کشور) و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی (سازمان‌های بیمه‌گر) مکلفند به‌منظور تسریع و تسهیل در فرایندهای پرداخت و وصول مالیات و کسور بیمه از طرف واحدهای کسب‌وکار حداکثر تا پایان سال اول برنامه، فرایند وصول حق بیمه توسط سازمان امور مالیاتی کشور را ایجاد نمایند.	پایان سال اول برنامه	- وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان امور مالیاتی کشور) - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	بهبود محیط کسب‌وکار	کلیه بخش‌ها
۲۴۵		➔ وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و مراجع یا هیئت‌های امنای ذی‌صلاح مکلف است آیین‌نامه اجرایی مربوط شامل سازوکار اجرایی و تلفیق فهرست افرادی که صورت مزد و حقوق آنها توسط کارفرمایان اظهار شده را تهیه نموده و به تصویب هیئت‌وزیران برساند. سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است	پایان سال اول برنامه	- وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان امور مالیاتی کشور) - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	مقرراتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		به گونه‌ای عمل نماید که حق بیمه توسط کارفرمایان مستقیماً به حساب سازمان‌های بیمه‌گر واریز شود.		رفاه اجتماعی		
۲۴۶		تبصره بند «ت» - ... سازمان تأمین اجتماعی مکلف است تا پایان سال اول برنامه، نسبت به الکترونیکی نمودن فرایند صدور مفاصاحساب به نحوی اقدام کند که در تمامی قراردادهای پیمان، تشخیص نوع قرارداد، محاسبه نرخ حق بیمه و تعهدات طرفین، به صورت سامانه‌ای (سیستمی)، در زمان صدور ردیف پیمان تعیین شود...	پایان سال اول برنامه	سازمان تأمین اجتماعی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۲۴۷		⇒ وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی (سازمان امور مالیاتی کشور) و تعاون، کار و رفاه اجتماعی (سازمان تأمین اجتماعی) مکلفند گزارش عملکرد این بند را هر سه ماه یکبار به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات، اقتصادی و اجتماعی مجلس ارسال نمایند.	۳ ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	- وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان امور مالیاتی کشور) - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی (سازمان تأمین اجتماعی)	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۲۴۸		بند «ث» - قوه قضائیه مکلف است به منظور شفاف‌سازی محیط کسب و کار و تسهیل محاسبه خطر (ریسک) انجام معاملات و تعاملات مالی بین اشخاص از جنبه سوابق قضایی... ظرف شش ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، امکان استعلام برخط سوابق محکومیت‌های مالی قطعی و اعسار اشخاص در محاکم حقوقی و کیفری از قبیل تعدد و تکرار محکومیت‌ها، نوع عمل ارتكابی، نوع و میزان محکومیت، میزان محکومیت‌های مالی پرداخت شده و پرداخت نشده، وضعیت اعسار از پرداخت محکوم‌به و هزینه دادرسی و وضعیت ایفای تعهدات اشخاص در دوائر اجرای ثبت را به صورت ساختاریافته از طریق مرکز ملی تبادل اطلاعات پس از تقاضای استعلام‌کننده و تأیید استعلام‌شونده	شش ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	قوه قضائیه	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		ابتدا به شخص استعمال‌شونده اعلام نموده و پس از تأیید نهایی استعمال‌شونده برای استعمال‌کننده ارسال نماید.				
۲۴۹		بند «ج» - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی از ابتدای سال دوم برنامه، با راه‌اندازی سامانه دفاتر تجاری به‌جای مهر و موم (پلمب) دفاتر تجاری موضوع مواد (۶) تا (۱۴) قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱/۲/۱۳ به‌صورت الکترونیکی اقدام نماید.	پایان سال اول برنامه	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۲۵۰		بند «ج» - به‌منظور صیانت از حقوق شهروندی، قوه قضائیه مکلف است ممنوعیت خروج از کشور افرادی را که توسط محاکم قضایی صادر شده است ظرف ۲۴ ساعت از طریق سامانه ابلاغ الکترونیک قضایی (ثنا) با ذکر علت به اطلاع آنان برساند. همچنین فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است با رعایت بند «۳» ماده (۱۶) قانون گذرنامه مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی، ممنوعیت خروج از کشور افرادی را که توسط محاکم یا سایر مراجع قانونی صورت گرفته است به آنان ابلاغ نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	قوه قضائیه	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۲۵۱	(۵)	جزء «۱» بند «الف» - دستگاه‌های اجرایی مکلفند در چارچوب سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی... تمامی سهام خود در شرکت‌ها اعم از شرکت‌های تولیدی، خدماتی و بازرگانی به‌استثنای مواردی که منع واگذاری آنها در سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی، تصریح شده است را به‌صورت تدریجی، حداکثر تا پایان سال دوم این قانون واگذار نمایند...	پایان سال دوم قانون برنامه	دستگاه‌های اجرایی	خصوصی‌سازی	کلیه بخش‌ها
۲۵۲		⇒ وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است گزارش عملکرد این جزء را هر سه ماه یکبار به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات و اقتصادی مجلس ارسال نماید.	۳ ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت امور اقتصادی و دارایی	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۲۵۳		جزء «۲» بند «الف» - مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و کلیه صندوق‌های بازنشستگی مکلفند با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی نسبت به واگذاری سهام مدیریتی یا کنترلی خود و شرکت‌های تحت مالکیت حداکثر تا پایان سال دوم برنامه اقدام نمایند...	پایان سال دوم برنامه	- مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی - کلیه صندوق‌های بازنشستگی	خصوصی‌سازی	خدمات مالی
۲۵۴		جزء «۱» بند «ب» - به منظور تقویت جایگاه سهام‌داران خرد، سازوکارهای مناسب برای ارائه پیشنهاد سهام‌داران خرد برای طرح در هیئت‌مدیره و مجامع شرکت‌ها و افزایش شفافیت معاملات با اشخاص وابسته براساس ماده (۱۲۹) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷/۱۲/۲۴ از طریق اقداماتی مانند افشای جزئیات موضوع معامله، قیمت معامله، فرایند تعیین قیمت، دلایل عدم انجام معامله با اشخاص غیروابسته و گزارش کارشناسی در مورد قیمت‌گذاری دارایی مذکور را فراهم نماید.	پایان سال دوم برنامه	وزارت امور اقتصادی و دارایی	مقرراتی	خدمات مالی
۲۵۵		جزء «۲» بند «ب» - به منظور جلوگیری از ایجاد ساختارهای غیرشفاف از طریق تملک سهام شرکت‌های اصلی توسط شرکت‌های فرعی و وابسته به آنها، ذی‌نفعان واحد شرکت‌های اصلی یاد شده را مشخص و سهام قابل واگذاری را تعیین نموده و مطابق با فهرست اعلامی این وزارت سهام مورد نظر را با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و قانون اجرای آن واگذار کنند.	پایان سال دوم برنامه	وزارت امور اقتصادی و دارایی	حمایت از رقابت	کلیه بخش‌ها
۲۵۶		بند «ج» - در راستای مردمی‌سازی اقتصاد، دولت مکلف است... امکان مشارکت مردم را در فعالیت‌های اقتصادی و عمرانی از جمله توسعه روستایی، آبخیزداری و آبخوان‌داری، ساخت، بهره‌برداری و مدیریت مراکز بهداشتی-درمانی و اماکن ورزشی، فرهنگی و هنری، ساخت و بهره‌برداری طرح‌های خطوط آهن (پروژه‌های ریلی) و جاده‌ای، ساخت و تولید مسکن، طرح (پروژه)‌های شهری، خدمات بازرگانی داخلی و خارجی، خدمت اجتماعی، خدمات فنی، مهندسی و فناوری ارتباطات و اطلاعات و نظایر آن با روش‌های	پایان سال دوم برنامه	دولت	حمایت از رقابت	کلیه بخش‌ها

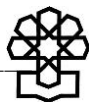
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		خرید خدمات، واگذاری مدیریت، مشارکت عمومی - خصوصی، اجاره، بهره‌برداری و نیز سایر روش‌های مندرج در قوانین دائمی فراهم نماید به‌نحوی که سالیانه بخشی از تصدی‌های دستگاه‌های مسئول انجام وظایف فوق‌الذکر کاهش یابد...				
۲۵۷	(۶)	جزء «۱» بند «الف» - [وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است برای ایجاد یا توسعه کسب‌وکارهای خُرد خانگی و کارگاه‌های خُرد و کوچک] نسبت به تهیه برنامه کمی سالیانه به تفکیک سهمیه وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، صنعت، معدن و تجارت، میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، آموزش و پرورش، ارتباطات و فناوری اطلاعات، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، فرهنگ و ارشاد اسلامی و معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری، بنیاد شهید و امور ایثارگران، کمیته‌امداد امام‌خمینی (ره)، سازمان بهزیستی کشور، سازمان بسیج سازندگی، سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمین و تربیتی کشور و همچنین مؤسسات، نهادها و شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات توسعه کسب‌وکار با توزیع استانی برای اشتغال‌زایی از محل ایجاد و توسعه کسب‌وکارها اقدام نماید.	پایان سال اول برنامه	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	برنامه‌ریزی	سایر خدمات
۲۵۸		جزء «۲» بند «الف» - [وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است] نسبت به انتخاب مؤسسات، نهادها و شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات توسعه کسب‌وکار برخوردار از الگو (مدل)، تجربه و شبکه تسهیلمگری و دارای ماهیت غیردولتی، از جمله «مؤسست و نهادهای عمومی غیردولتی، کمیته‌امداد امام‌خمینی (ره)، بنیاد برکت ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره)، بنیاد علوی، بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی، سازمان بسیج سازندگی...» به‌عنوان رابط میان دولت و مردم و تعیین سهمیه برای هریک از آنها با وظایف شناسایی ظرفیت‌های محیط کسب‌وکار، شناسایی و اهلیت‌سنجی متقاضیان، تسهیلمگری و ارتقای کسب‌وکارها اقدام نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		سهمیه ایجاد کسب و کارهای نهادهای موضوع این جزء به نحوی تعیین می‌گردد که هر سال نسبت به عملکرد آنها در سال قبل حداقل ۱۰ درصد ... افزایش یابد.				
۲۵۹		جزء «۳» بند «الف» - نهادهای و دستگاه‌های متولی اشتغال با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلفند مشوق‌های لازم را برای توسعه و تقویت نهادهای پشتیبان کسب و کارهای خرد خانگی نظیر شرکت‌های فعال در توسعه بازار، تأمین نهاده و خدمات کسب و کار ایجاد کنند...	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	نهادهای و دستگاه‌های متولی اشتغال	مقرراتی	سایر خدمات
۲۶۰		جزء «۳» بند «ب» - تسهیلات بانکی اعطایی به کسب و کارهای خرد خانگی و کارگاه‌های خرد به صورت قرض الحسنه و در مورد کارگاه‌های کوچک به صورت تسهیلات ارزان قیمت است.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	- سازمان برنامه و بودجه - بانک مرکزی	تأمین مالی	سایر خدمات
۲۶۱		تبصره «۵» بند «ب» - ... بانک مرکزی مکلف است گزارش عملکرد تبصره‌های (۱)، (۳) و (۴) این بند را هر شش ماه یکبار به مجلس ارسال نماید.	شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	بانک مرکزی	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۲۶۲		جزء «۳» بند «پ» - به منظور توسعه پایگاه‌های آمار و اطلاعات بازار کار و سامانه‌های کاربرایی برای استفاده همه بخش‌ها... وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری مرکز آمار ایران و سایر مراجع اطلاعاتی مکلف است حداکثر ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون نسبت به طراحی و استقرار «سامانه ملی اطلاعات بازار کار» مشتمل بر توصیف و تحلیل سالیانه وضعیت بازار کار، برآورد وضعیت آتی بازار کار در دوره‌های کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت به تفکیک مهارت‌ها، تخصص‌ها و توزیع جغرافیایی، برآورد تقاضای بازار کار به تفکیک سطوح تحصیلی، جنسیت و توزیع منطقه‌ای (تا سطح شهرستان) و اعلام استانداردهای مشاغل... اقدام کند.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۲۶۳		جزء «۳» بند «ت» - وزارت جهاد کشاورزی مکلف است در چارچوب قوانین و در راستای کارآمدسازی ظرفیت‌ها و توانمندسازی زنان روستایی و عشایر نسبت به تدوین برنامه توسعه کسب و کارهای خُرد روستایی براساس مزیت رقابتی مناطق و تکمیل زنجیره ارزش، ایجاد شبکه ملی تعاونی‌های زنان با هدف آموزش چرخه تولید و بازاریابی، خودتنظیم‌گری و رتبه‌بندی تعاونی‌ها، ارائه تسهیلات اشتغال‌زایی و حمایت‌های مالیاتی از تعاونی‌ها براساس نظام رتبه‌بندی و راه‌اندازی بازارهای محلی اقدام نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت جهاد کشاورزی	حمایت از تعاونی‌ها	سایر خدمات
۲۶۴	(۸)	بند «ج» - به‌منظور ایجاد رونق در بخش‌های مولد اقتصاد کشور از طریق تأمین مالی پایدار طرح‌های کلان توسعه‌ای و طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی، دولت مکلف است تا پایان سال اول برنامه یکی از بانک‌های تخصصی را با اصلاح اساسنامه آن با سرمایه و امکانات موجود به «بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران» تبدیل کند و اساسنامه آن را به تصویب مجلس برساند. .	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۲۶۵		همچنین دولت مجاز است با استفاده از ظرفیت، سرمایه، امکانات و نیروی انسانی سایر بانک‌های دولتی، نسبت به ایجاد «بانک‌های توسعه‌ای بخشی» اقدام قانونی به عمل آورده و اساسنامه این بانک‌ها را به تصویب هیئت‌وزیران برساند. .	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۲۶۶	(۹)	جزء «۱» بند «ج» - [بانک مرکزی مکلف است] نظام اعتبارسنجی و الگوی وثیقه‌گیری کالایی را تسهیل و تسریع نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	بانک مرکزی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۲۶۷		جزء «۲» بند «ج» - [بانک مرکزی مکلف است] دستورالعمل اجرایی تأسیس و فعالیت صندوق‌های قرض‌الحسنه را به‌منظور توسعه قانونمند این صندوق‌ها تهیه نموده و به تصویب هیئت‌عالی بانک مرکزی برساند. بانک مرکزی می‌تواند در امر نظارت بر صندوق‌های قرض‌الحسنه در چارچوب مصوب هیئت عالی بانک مرکزی از ظرفیت	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	بانک مرکزی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		بانک‌های قرض‌الحسنه یا سازمان اقتصاد اسلامی ایران یا کانون‌های صندوق‌های قرض‌الحسنه با مسئولیت خود استفاده کند.				
۲۶۸		تبصره بند «ج» - کانون‌های صندوق‌های قرض‌الحسنه در چارچوب قانون نحوه تشکیل و فعالیت تشکلات صنفی - تخصصی مصوب ۱۴۰۱/۱۱/۱۷ تشکیل می‌شوند. درخصوص کانون‌های صندوق‌های قرض‌الحسنه، معاون تنظیم‌گری و نظارت بانک مرکزی در کارگروه موضوع بند «الف» ماده (۲) قانون یاد شده با حق رأی شرکت می‌کند. صلاحیت حرفه‌ای اعضای هیئت‌مدیره کانون‌های موضوع این تبصره باید به تأیید بانک مرکزی برسد.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	بانک مرکزی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۲۶۹		جزء «۱» بند «پ» - [بانک مرکزی به منظور اصلاح فرایندهای اعطای تسهیلات مکلف است] ... اعطای تسهیلات را به گونه‌ای مدیریت کند که نسبت تسهیلات به سپرده برای استان‌ها و مناطق محروم و کم‌برخوردار در طول سال‌های اجرای برنامه حداقل بیست درصد (۲۰٪) نسبت به ابتدای برنامه افزایش یابد. .	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	بانک مرکزی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۲۷۰	(۱۰)	⇒ [بانک مرکزی مکلف است] گزارش عملکرد این جزء را سالیانه به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات، اقتصادی و اجتماعی مجلس ارسال نماید.	یک سال پس از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	بانک مرکزی	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۲۷۱		جزء «۲» بند «پ» - [بانک مرکزی به منظور اصلاح فرایندهای اعطای تسهیلات مکلف است] با استفاده از روش‌های مختلف از جمله گشایش اعتبار اسنادی (ال. سی) داخلی و تأمین مالی مبتنی بر قرارداد (فاکتورینگ) و ترویج اوراق گواهی اعتبار مولد (گام)، منابع بانکی را به سمت تولید هدایت کند.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	بانک مرکزی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۲۷۲	(۱۱)	جزء «۲» بند «الف» - صادرکنندگان خُرد ازجمله صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی، محصولات صنعتی دانش‌بنیان و خلاق، محصولات باغی و کشاورزی و صنایع دستی می‌توانند ارز حاصل از صادرات خود را در مرکز مبادله ارز و طلای ایران عرضه نموده یا پس از اعلام به بانک مرکزی، برای واردات کالاهای مجاز که بانک مرکزی با تأمین ارز آنها موافقت کرده است، توسط خود یا دیگر واردکنندگان مورد استفاده قرار دهند. صادرکنندگان خُرد موضوع این جزء با توجه به نوع و حجم کالا یا خدمت صادرشده، به پیشنهاد وزیر صنعت، معدن و تجارت... توسط هیئت‌وزیران تعیین می‌شوند.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	بانک مرکزی	تشویق صادرات	کلیه بخش‌ها
۲۷۳		جزء «۲» بند «پ» - مسئولیت ثبات‌بخشی به نرخ ارز و تکریمی کردن تورم و جهت‌دهی به نقدینگی و اعتبارات بانک‌ها به سمت فعالیت‌های مولد در چارچوب وظایف و اختیارات قانونی برعهده بانک مرکزی است.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	بانک مرکزی	بهبود محیط کسب و کار	کلیه بخش‌ها
۲۷۴	(۱۵)	بند «ب» - وزارت نفت مکلف است در مورد سایر میادین نفت و گاز با اولویت میادین مشترک و میادین گازی، با استفاده از ظرفیت‌های قانونی شرکت ملی نفت ایران و سازوکارهای رقابتی ازجمله صدور پروانه مندرج در قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت مصوب ۱۳۹۱/۲/۱۹، بدون واگذاری مالکیت و حاکمیت، نسبت به واگذاری فعالیت‌های توسعه، اکتشاف و بهره‌برداری از میادین به شرکت ملی نفت ایران و سایر شرکت‌های متقاضی صاحب صلاحیت اکتشاف و تولید (به تشخیص وزارت نفت)، اقدام کند به‌نحوی که در پایان سال سوم اجرای این قانون حداقل دو درصد ... و در پایان برنامه حداقل پنج درصد ... از توان تولید نفت کشور به شرکت‌های متقاضی غیردولتی ذی‌صلاح عرضه شده باشد. این نصاب برای افزایش تولید گاز کشور، دو برابر نفت تعیین می‌شود.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت نفت	خصوصی‌سازی	انرژی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۲۷۵		تبصره «۲» بند «ب» - به منظور افزایش جذابیت سرمایه‌گذاری در میادین گازی جهت کاهش ناترازی گاز طبیعی در کشور، وزارت نفت از طریق شرکت‌های تابعه خود مجاز است با هماهنگی دبیرخانه هیئت عالی نظارت بر منابع نفتی (سازمان) با مشارکت بخش خصوصی، نسبت به سرمایه‌گذاری برای توسعه میادین گازی جدید در چارچوب سیاست‌های تخصیص گاز تعیین شده توسط وزارت نفت، اقدام و تولیدات حاصل را صادر کند. با رعایت اصل پنجاه و سوم (۵۳) قانون اساسی حداقل شصت درصد (۶۰٪) از درآمد حاصل از صادرات گاز طبیعی از این میادین، پس از کسر سهم صندوق توسعه ملی و سهم مناطق نفت‌خیز، گازخیز و توسعه‌نیافته، تا زمان بازگشت سرمایه‌گذاری انجام شده متعلق به شرکت تابعه ذی‌ربط وزارت نفت است و باقی‌مانده درآمد به حساب درآمد عمومی دولت نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌گردد.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت نفت	حمایت زیرساختی	کلیه بخش‌ها
۲۷۶		بند «ب» - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است به منظور شفافیت حمایت‌های مالیاتی، به صورت سالیانه فهرست تمامی تخفیفات، اعتبار مالیاتی، نرخ صفر، معافیت یا بخشودگی و ترجیحات مالیاتی و گمرکی را تهیه و میزان درآمد ازدست‌رفته دولت، ناشی از موارد مذکور را با توجه به استنادات قانونی مربوط به تفکیک محاسبه نماید. سازمان نیز مکلف به انتشار آن در قالب پیوست بودجه سنواتی است.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت امور اقتصادی و دارایی	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۲۷۷	(۲۷)	بند «ت» - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تا پایان سال اول برنامه تمهیدات قانونی انتزاع فرایندهای دادرسی مالیاتی از سازمان امور مالیاتی کشور و دادرسی بیمه از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و ایجاد مراکز دادرسی مستقل مالیاتی و بیمه را فراهم نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت امور اقتصادی و دارایی	مالیاتی	کلیه بخش‌ها
۲۷۸		بند «ج» - معافیت بند «ب» ماده (۱۵۹) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران صرفاً برای فعالیت‌های تولیدی و معدنی واحدهای صنعتی و معدنی که	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	- صنعت - معدن

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		پروانه بهره‌برداری یا قرارداد استخراج آنها طی دوره اجرای قانون مذکور صادر شده باشد، جاری است.				
۲۷۹	(۲۸)	بند «ت» - صندوق‌های بازنشستگی اعم از کشوری و لشکری و تأمین اجتماعی مکلفند کلیه سهام متعلق به خود و شرکت‌های تابع و وابسته را که سهم صندوق‌های بازنشستگی و شرکت‌های تابعه و وابسته در آنها بیش از بیست درصد (۲۰٪) و ارزش آن از سیصد برابر سقف نصاب معاملات متوسط (موضوع قانون برگزاری مناقصات) کمتر است حداکثر ظرف دو سال اول برنامه واگذار نمایند... وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است ترتیبات قانونی را به‌نحوی ساماندهی نماید تا به میزانی که دولت در هر سال تعیین می‌کند، واگذاری‌ها به‌نحو کامل، صحیح و قانونمند انجام شود.	پایان سال دوم قانون برنامه	- صندوق‌های بازنشستگی دولت - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	خصوصی‌سازی	کلیه بخش‌ها
۲۸۰		⇒ دولت مکلف است حداکثر ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، برنامه زمان‌بندی واگذاری را تهیه نموده و به تصویب هیئت‌وزیران برساند و گزارش آن را تقدیم مجلس نمایند...	۳ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	دولت	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۲۸۱		⇒ [دولت مکلف است] هر شش ماه یک‌بار گزارش واگذاری‌ها را به مجلس ارائه دهد...	شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	دولت	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۲۸۲	(۳۳)	بند «الف» - [وزارت جهاد کشاورزی مکلف است با همکاری سازمان و سایر دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط] برنامه تولید بهینه (الگوی کشت) محصولات موضوع ماده (۳۱) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مصوب ۱۳۸۹/۴/۲۳ را براساس یک برنامه پنج‌ساله تهیه و هر ساله تا سه ماه قبل از شروع سال زراعی در هر حوضه آبخیز و دشت، تعیین و کلیه حمایت‌های قیمتی و غیرقیمتی خویش را براساس این برنامه اجرا نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت جهاد کشاورزی	برنامه‌ریزی	کشاورزی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		برنامه تولید بهینه (الگوی کشت) براساس شرایط اقلیمی و آب‌وخاک، محدودیت‌های کشت محصولات غیرراهبردی در اراضی مستعد محصولات راهبردی، کشت متراکم محصولات راهبردی در دشت‌های حاصلخیز و مستعد، مزیت‌های نسبی، ارزش‌افزوده شرایط اقتصادی و شرایط آب‌وهوایی و حد بهینه آن در کشور تعیین می‌شود.				
۲۸۳		تبصره بند «ب» - به‌منظور جبران هزینه تحمیلی ناشی از مداخلات دولت در بازار از طریق قیمت‌گذاری تکلیفی، دولت مکلف است مابه‌التفاوت قیمت تکلیفی و قیمت بازار که توسط وزارت جهاد کشاورزی تعیین می‌شود را در سقف منابع پیش‌بینی شده در بودجه سنواتی پرداخت نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	کشاورزی
۲۸۴		بند «پ» - [وزارت جهاد کشاورزی مکلف است] تا سال پایانی اجرای این قانون نسبت به برنامه انتقال تدریجی حمایت‌های قیمتی و غیر قیمتی، فنی، مالی و تسهیلاتی بخش تولید محصولات کشاورزی و غذایی به انتهای زنجیره تولید (تولیدکننده) براساس کیفیت و کمیت محصول تولیدی و متناسب با برنامه بهینه تولید (الگوی کشت) اقدام قانونی به عمل آورد...	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت جهاد کشاورزی	برنامه‌ریزی	کشاورزی
۲۸۵		⇒ وزارت جهاد کشاورزی مکلف است گزارش عملکرد بندهای «الف»، «ب» و «پ» این ماده را سالیانه به مجلس ارسال نماید.	پایان سال اول قانون برنامه	وزارت جهاد کشاورزی	تقویت ضمانت اجرای قانون	کشاورزی
۲۸۶		جزء «۱» بند «ت» - وزارت جهاد کشاورزی حداکثر ظرف شش ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون نسبت به تولید و صادرات محصولات گلخانه‌ای بزرگ‌مقیاس در قالب شهرک‌های کشاورزی و قطب‌های کشاورزی مطابق با ضوابط قانونی و مقررات حاکم بر آنها و مناطق مربوط اقدام قانونی به عمل آورد.	شش ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت جهاد کشاورزی	مقرراتی	کشاورزی
۲۸۷		جزء «۲» بند «ت» - [وزارت جهاد کشاورزی مکلف است] نسبت به تکمیل و اجرای طرح‌های پیشران کشاورزی به‌ویژه در حوزه آب‌وخاک از جمله اجرای گام (فاز) دوم طرح	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت جهاد کشاورزی	تأمین آب	کشاورزی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		احیا و بهبود اراضی کشاورزی (۵۵۰ هزار هکتاری خوزستان و ایلام)، طرح جامع احداث و ساماندهی زیرساخت‌های منابع آب‌و خاک کشاورزی در استان‌های شمالی در سطح یک میلیون هکتار و تکمیل و توسعه و بهره‌برداری از طرح‌های گرمسیری و سردسیری با هماهنگی وزارت نیرو در قالب بودجه سنواتی و به میزان اختصاص منابع اقدام نماید.				
۲۸۸		جزء «۳» بند «ت» - [وزارت جهاد کشاورزی مکلف است] نسبت به بهره‌برداری از سامانه کشاورزی هوشمند پیشرفته آبیاری زیرسطحی (طرح نهاد پیشران)، مبتنی بر رطوبت‌رسانی، تغذیه خاک و هوارسانی زیرسطحی در اراضی کشت و صنعت کارون و اراضی کشاورزی بالای ۱۰ هکتار کل کشور در قالب بودجه سنواتی و به میزان اختصاص منابع به‌نحو اقدام نماید که در اراضی مذکور، به‌صورت تدریجی، رأساً یا از طریق بخش‌های دیگر از جمله خصوصی، تعاونی و غیردولتی مصرف آب کشاورزی حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) کاهش یابد و بهره‌وری تولید حداقل یک و نیم برابر ارتقا یابد و راه‌اندازی خطوط تولید خوراک دام (سیلاژ یونجه) به‌نحو صورت پذیرد که وابستگی به واردات خوراک دام کاهش یابد.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت جهاد کشاورزی	تأمین آب	کشاورزی
۲۸۹		جزء «۴» بند «ت» - تعرفه آب مصرفی کشت‌های گلخانه‌ای در نواحی و شهرک‌های کشاورزی، نهالستان‌ها و ایستگاه‌های تولید بذر و نهال و بوستان‌های جنگلی سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور فارغ از هر منبع تأمین به نرخ مصوب فعالیت‌های کشاورزی محاسبه می‌گردد و مجتمع‌ها و شهرک‌های کشاورزی از مزایای مندرج در ماده (۸۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) بهره‌مند می‌شوند.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت جهاد کشاورزی	حمایت تعرفه‌ای	کشاورزی
۲۹۰		بند «ث» - [وزارت جهاد کشاورزی مکلف است] برای کوچک‌سازی و افزایش اثربخشی نظام آموزش، پژوهش و فناوری بخش کشاورزی و بازتعریف نقش دولت و افزایش نقش	پایان سال اول برنامه	وزارت جهاد کشاورزی	فنی و آموزشی	کشاورزی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		بخش غیردولتی، ساختار سازمانی، وظایف و اختیارات سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی (تات) و مؤسسات تحقیقاتی و پژوهشی وزارت جهاد کشاورزی را برای ایفای کارکردهای مدیریت خلاق، توسعه و انتشار فناوری و نوآوری... بازطراحی نموده و تا پایان سال اول برنامه به تصویب شورای عالی اداری برساند.				
۲۹۱		بند «ج» - برای افزایش بهره‌وری صندوق‌های غیردولتی حمایت از توسعه بخش کشاورزی، با رعایت ضوابط و مقررات مربوط نسبت به ادغام، اصلاح ساختار و کاهش تعداد و تنوع صندوق‌های غیردولتی حمایت از توسعه بخش کشاورزی موضوع ماده (۱۷) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی اقدام نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت جهاد کشاورزی	مقرراتی	کشاورزی
۲۹۲		بند «چ» - دولت مجاز است با هدف رساندن نسبت کفایت سرمایه بانک کشاورزی به حداقل هشت درصد (۸٪)، اعتبار لازم جهت افزایش سرمایه نقدی بانک مزبور را در لایحه بودجه سنواتی پیش‌بینی نماید. در صورت افزایش سرمایه دولت در بانک کشاورزی این بانک مکلف است حداقل معادل پنج برابر افزایش سرمایه مزبور را به بخش کشاورزی تسهیلات پرداخت نماید...	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	کشاورزی
۲۹۳		جزء «۱» بند «ح» - به‌منظور اختصاص کمک‌های فنی- اعتباری به تعاونی‌های تولیدی و ایجاد بازارچه‌های هفتگی و ایستگاه‌های عرضه مستقیم محصولات کشاورزی (با هدف کاهش قیمت کالا) شهرداری‌ها مکلفند براساس درخواست وزارت جهاد کشاورزی، فضاهای مناسب با قیمت کارشناسی جهت انجام امور فوق را در اختیار تولیدکنندگان روستایی و عشایر قرار دهند.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	شهرداری‌ها	دسترسی به بازار داخلی	کشاورزی
۲۹۴		جزء «۲» بند «ح» - بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است با همکاری وزارت جهاد کشاورزی و معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری، اقدامات مقتضی را به‌منظور تسهیل ورود بیمه‌های تجاری به فرایند بیمه مسئولیت	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	بیمه مرکزی	حمایت بیمه‌ای	کشاورزی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		مدنی شرکت‌ها و مؤسسات ارائه‌دهنده خدمات فنی و مهندسی کشاورزی فناورانه و شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان به عمل آورد.				
۲۹۵		جزء «۳» بند «ح» - صندوق بیمه کشاورزی مکلف است از طریق کارگزاری شرکت‌های بیمه محصولات اساسی (گندم، جو، برنج، حبوبات، گوشت قرمز و سفید، شکر، ذرت و دانه‌های روغنی) را در مقابل خسارت‌های ناشی از سوانح طبیعی و حوادث، بیمه اجباری تمام خطر نماید. حق بیمه سهم کشاورز از محل مطالبات کشاورز و از محل اعتبار ردیف خرید تضمینی پرداخت می‌شود.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	صندوق بیمه کشاورزی	حمایت بیمه‌ای	کشاورزی
۲۹۶		جزء «۴» بند «ح» - وزارت جهاد کشاورزی مکلف است... نسبت به استقرار سامانه یکپارچه اطلاعات مکانی، توصیفی و بازار و ایجاد ساختار مناسب برای اشتراک‌گذاری داده‌های مختلف، در پیوند با سامانه جامع تجارت ایران تا پایان سال اول برنامه اقدام نماید.	پایان سال اول برنامه	وزارت جهاد کشاورزی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کشاورزی
۲۹۷		بند «الف» - شناسنامه‌دار کردن محصولات کشاورزی به منظور ایجاد قابلیت رهگیری و شناسایی مبدأ محصولات تولیدی و بهینه‌سازی مصرف نهاده‌ها در مبدأ توسط وزارت جهاد کشاورزی با مشارکت اتاق اصناف کشاورزی و منابع طبیعی ایران و سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی جمهوری اسلامی ایران انجام می‌گیرد.	پایان سال اول برنامه	وزارت جهاد کشاورزی	فنی و آموزشی	کشاورزی
۲۹۸	(۳۵)	جزء «۴» بند «ب» -... وزارت جهاد کشاورزی مجاز است جهت کاهش وابستگی کشور به نهاده‌های دامی و استفاده از ظرفیت کارخانجات خوراک دام تا پایان برنامه و به صورت تدریجی و با همکاری تشکلات و سازمان‌های مربوط، خام‌فروشی نهاده‌های دام، طیور و آبزیان را تا پنجاه درصد (۵۰٪) کاهش دهد. واحدهای مرغداری، دامداری و آبزی‌پروری می‌توانند پس از اخذ مجوزهای قانونی از وزارت جهاد کشاورزی نسبت به تولید خوراک آماده در واحد تولیدی خود اقدام نمایند.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت جهاد کشاورزی	محدودیت واردات	کشاورزی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۲۹۹		→ وزارت جهاد کشاورزی مکلف است گزارش عملکرد این ماده را هر شش ماه یکبار به کمیسیون کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط زیست مجلس ارسال نماید.	شش ماه پس از اعتبار قانون برنامه	وزارت جهاد کشاورزی	تقویت ضمانت اجرای قانون	کشاورزی
۳۰۰	(۳۶)	تبصره «۲» - سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور مکلف است از طریق فراخوان و تعیین برنده با انعقاد قراردادهای دوره‌ای و مدت‌دار اقتصادی (بدون انتقال مالکیت) طرح‌های زراعت چوب را در اراضی مناسب و عرصه‌های جنگلی فاقد پوشش و مخروطه (در مقیاس اقتصادی) و همچنین بهره‌برداری از درختکاری‌ها و جنگل‌های دست کاشت سنواتی با هدف زراعت چوب براساس طرح مصوب از طریق سرمایه‌گذاری بخش خصوصی اجرا نماید.	پایان سال اول برنامه	سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور	حمایت از رقابت	- صنعت - کشاورزی
۳۰۱	(۳۸)	بند «الف» - وزارت نیرو مکلف است با هدف مدیریت بخش آب، براساس مرزهای حوضه‌های آبریز کشور و نظام عادلانه توزیع آب، کاهش ساختارهای موازی و هزینه‌های بالاسری، تفکیک وظایف حاکمیتی و تصدیگری و رفع هرگونه تعارض منافع شرکتی تا پایان سال دوم برنامه، نسبت به تهیه برنامه اصلاح ساختار و اساسنامه‌های شرکت‌های زیرمجموعه خود از طریق ادغام یا انحلال، اقدام نماید و پس از تأیید سازمان اداری و استخدامی کشور آن را به تصویب هیئت‌وزیران برساند.	پایان سال دوم برنامه	وزارت نیرو	مقرراتی	- کشاورزی - صنعت
۳۰۲		بند «پ» - طی سال‌های اجرای این قانون به‌منظور تقویت و حفظ منابع آبی کشور وزارت امور اقتصادی و دارایی (گمرک جمهوری اسلامی ایران) مکلف است، سالیانه نیم درصد ... از ارزش محصولات کشاورزی و غذایی پر آب‌بر صادراتی خلاف الگوی کشت را به‌عنوان عوارض، اخذ و هر سال نیم درصد ... به این عوارض اضافه نماید تا در پایان سال پنجم میزان آن به دو و نیم درصد ... برسد و درآمد حاصل از عوارض فوق را به ردیف مربوط درآمدی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نماید. هفتاد درصد (۷۰٪) درآمد	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت امور اقتصادی و دارایی (گمرک جمهوری اسلامی ایران)	تشویق بهره‌وری	کشاورزی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		حاصل از اجرای این بند به منظور احیای قنوت، افزایش بهره‌وری آب و محصولات کشاورزی، اجرای طرح (پروژه) های آبخیزداری و الگوی کشت در اختیار وزارت جهاد کشاورزی و سی درصد ... مابقی به منظور نصب شمارشگر (کنتور) های هوشمند چاه‌های آب کشاورزی در اختیار وزارت نیرو قرار می‌گیرد. فهرست محصولات کشاورزی و غذایی مشمول این بند، به صورت سالیانه توسط وزیر جهاد کشاورزی در ابتدای هر سال تهیه، تصویب و ابلاغ می‌گردد...				
۳۰۳		➔ وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و امور اقتصادی و دارایی مکلفند گزارش عملکرد این بند را سالیانه به مجلس ارسال نمایند.	یک سال پس از اعتبار قانون برنامه	وزارت جهاد کشاورزی	تقویت ضمانت اجرای قانون	کشاورزی
۳۰۴		بند «ت» - وزارت نیرو مکلف است در سال اول اجرای این قانون با رعایت مباحث مربوط به ترازنامه منابع آب و در راستای تعادل بخشی به سفره‌های آب زیرزمینی، بازار مبادله آب‌های نامتعارف را با حفظ کاربری آب و جلوگیری از آلودگی و تخریب خاک ایجاد نموده و برای تشویق سرمایه‌گذاران، حمایت‌های لازم را از طریق اعطای مجوزها... کمک‌های فنی و اعتباری و استفاده از تسهیلات بانکی صورت دهد...	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت نیرو	تأمین آب	- کشاورزی - صنعت
۳۰۵		بند «ح» - وزارت نیرو مکلف است با همکاری وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و کشور و با بهره‌گیری از مشارکت‌های مردمی که سهم دولت از محل پیش‌فروش آب استحصالی در بودجه سنواتی درج می‌شود اقدامات لازم را به منظور افزایش حجم آب استحصالی کشور، حداقل به میزان پانزده درصد ... متوسط بلندمدت نزولات آسمانی سالیانه (پنج درصد ... از محل مدیریت (کنترل) آب‌های سطحی، پنج درصد ... از طریق آبخیزداری و آبخوان‌داری و پنج درصد ... از طریق استحصال آب‌های جوی و سامانه‌های استحصال آب باران و کاهش تبخیر از سامانه‌های ذخیره، انتقال و توزیع آب) به عمل آورد...	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت نیرو	تأمین آب	کشاورزی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۰۶	(۳۹)	بند «پ» - به وزارتخانه‌های نیرو و جهاد کشاورزی اجازه داده می‌شود به‌منظور هماهنگی و تسریع در تکمیل و بهره‌برداری از طرح‌های شبکه‌های اصلی و فرعی آبیاری و زهکشی اصلی و فرعی، اعتبارات مصوب طرح‌های مربوط و منابع داخلی را به‌صورت کمک‌های فنی و اعتباری، بابت حمایت از سرمایه‌گذاران در طرح‌های مشارکت منافع شبکه‌های آبیاری و زهکشی مطابق الگویی که ظرف ۶ ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون با پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های مذکور به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد، هزینه نمایند.	۶ ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	- وزارت نیرو - وزارت جهاد کشاورزی	تأمین آب	کشاورزی
۳۰۷		تبصره «۲» بند «ت» - دولت مکلف است نسبت به افزایش بهره‌وری آب کشاورزی موضوع سیاست‌های کلی برنامه هفتم از طریق سایر روش‌ها، غیر از موارد موضوع این بند اقدام قانونی به عمل آورد.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	دولت	مقرراتی	کشاورزی
۳۰۸	(۴۰)	جزء «۱» بند «ت» - [وزارت نیرو با هماهنگی وزارت جهاد کشاورزی مکلف است] ظرف یک سال از لازم‌الاجرا شدن این قانون، نسبت به استقرار مدیریت مشارکتی آب با ایجاد یا تقویت تشکلهای بهره‌برداران موضوع ماده (۵) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مصوب ۱۳۸۹/۴/۲۳ در هریک از آبخوان‌های کشور اقدام نماید.	یک سال از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت نیرو	حمایت از تشکلهای	کشاورزی
۳۰۹		جزء «۲» بند «ت» - [وزارت نیرو مکلف است] وظایف تصدی‌گری خود در حفاظت و بهره‌برداری از منابع آب زیرزمینی و سطحی نظیر گشت و بازرسی و تأمین حقابه بوم‌شناختی زیست‌بوم (اکوسیستم اکولوژیک)های آبی، جلوگیری از برداشت غیرمجاز از منابع آب‌های سطحی، جلوگیری از اضافه برداشت از چاه‌های مجاز، اقدامات مربوط به انسداد چاه‌های غیرمجاز، جمع‌آوری آب‌بها و تعمیر و نگهداری شبکه‌های آبیاری را در صورت وجود تشکلهای مذکور در جزء «۱» این بند، با عقد قرارداد به آنها واگذار نماید. نظارت بر عملکرد این تشکلهای برعهده وزارت نیرو است... .	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت نیرو	حمایت از تشکلهای	کشاورزی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۱۰		⇒ وزارت نیرو مکلف است گزارش عملکرد این بند را هر شش ماه یکبار به کمیسیون کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط زیست و معاونت نظارت مجلس ارسال نماید.	شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت نیرو	تقویت ضمانت اجرای قانون	کشاورزی
۳۱۱		بند «ج» - وزارت نیرو مجاز است از طریق بخش خصوصی تا پایان اجرای برنامه، تمهیدات لازم جهت تأمین، طراحی و ساخت حداقل هشتاد درصد (۸۰٪) از آب شیرین کن‌های مورد نیاز استان‌های واقع در سواحل خلیج فارس و دریای عمان و دریای خزر را از طریق خرید تضمینی آب شیرین شده و نیز مدیریت هوشمند و تجمیع خرید آب شیرین کن‌ها از طریق انتقال فناوری به داخل از جمله توسط جهاد دانشگاهی، دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی و شرکت‌های دانش‌بنیان و بخش خصوصی به انجام برساند.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت نیرو	تأمین آب	کلیه بخش‌ها
۳۱۲	(۴۳)	بند «ب» - وزارت نیرو مکلف است با بهبود محیط کسب و کار صنعت برق و افزایش رقابت‌پذیری در این صنعت و افزایش سهم معاملات برق در بهابازار (بورس) انرژی به گونه‌ای عمل نماید که با عرضه برق تولیدی نیروگاه‌های کشور تا پایان سال دوم برنامه، سهم معاملات مذکور را به حداقل سی درصد (۳۰٪) و در انتهای برنامه به حداقل شصت درصد (۶۰٪) از کل معاملات برساند.	پایان سال دوم برنامه	وزارت نیرو	حمایت از رقابت	انرژی
۳۱۳	(۴۴)	جزء «۱» بند «پ» - [وزارت نفت مکلف است] از طریق شرکت تابعه ذی‌ربط در امور گاز و از محل منابع داخلی شرکت مذکور و نیز منابع حساب «سرمایه‌گذاری نفت و گاز» و با جلب مشارکت بخش خصوصی نسبت به ایجاد و توسعه زیرساخت‌های لازم برای ذخیره‌سازی گاز طبیعی از جمله مخازن زیرزمینی و روزمینی به‌نحو اقدام نماید که در پایان برنامه، میزان تولید از محل ذخیره‌سازی گاز طبیعی در دوره دوم‌ماهه اوج مصرف به حداقل یکصد و بیست میلیون مترمکعب گاز طبیعی در روز افزایش یابد.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت نفت	حمایت زیرساختی	انرژی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۱۴	۳۱۵	بند «ت» - ... به منظور تبدیل ایران به مرکز مبادلات (هاب) انرژی منطقه، با هدف دستیابی به حجم صادرات و واردات گاز کشور به ترتیب به میزان چهار میلیارد مترمکعب و بیست میلیارد مترمکعب در سال، خدمات معاوضه (سوآپ) فراورده‌های نفتی و نفت خام از کشورهای مستقل مشترک‌المنافع به میزان دویست هزار بشکه در روز و تبادل برق کشور به میزان حداقل بیست میلیارد کیلووات‌ساعت در سال، ظرف شش ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، ستاد راهبری تجارت منطقه‌ای انرژی تشکیل می‌شود. این ستاد به ریاست رئیس‌جمهور (در غیاب وی معاون اول رئیس‌جمهور) و با عضویت وزرای امور خارجه، نفت و نیرو و یکی از اعضای کمیسیون انرژی با انتخاب مجلس به عنوان عضو ناظر تشکیل می‌شود و ضمن تدوین سند و نقشه راه سیاست (دیپلماسی) منطقه‌ای انرژی شامل فهرست کشورهای هدف... نسبت به تصمیم‌گیری در مورد امور مربوط به قراردادهای صادرات، واردات، خدمات معاوضه (سوآپ) و گذر (ترانزیت) انرژی (گاز، برق، نفت و فراورده‌های نفتی) اقدام می‌نماید.	شش ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	دولت	حمایت زیرساختی	انرژی
۳۱۵		حزب وزارت نفت مکلف است گزارش عملکرد این ماده را هر شش ماه یکبار به مجلس ارسال نماید.	شش ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت نفت	تقویت ضمانت اجرای قانون	انرژی
۳۱۶	(۴۶)	جزء «۱» بند «الف» - وزارتخانه‌های نفت، نیرو، صنعت، معدن و تجارت و کشور مکلفند به منظور رفع ناترازی‌های انرژی و افزایش سهم انرژی‌های تجدیدپذیر در تأمین برق کشور، در قالب ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، نسبت به اتخاذ تمهیدات لازم جهت توسعه احداث نیروگاه‌های خورشیدی و بادی، نیروگاه‌های خودتأمین در بخش‌های صنایع کوچک و متوسط، کشاورزی، تجاری، عمومی، اداری و خانگی، برقی‌سازی خودروها با اولویت اتوبوس‌های شهری، تاکسی‌ها،	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	- وزارت نفت - وزارت نیرو وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت کشور	حمایت زیرساختی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		موتورسیکلت‌ها و تأمین سرمایه‌ش و گرمایش ساختمان‌ها در استان‌های ساحلی جنوب کشور با استفاده از مکنده (پمپ) های حرارتی زمین‌گرمایی اقدام نمایند.				
۳۱۷		جزء ۲» بند «الف» - دولت مکلف است به منظور ایجاد هماهنگی فرابخشی و مدیریت کلان و متمرکز در حوزه بهینه‌سازی مصرف انرژی، مدیریت بهینه ناترازی انرژی در بخش‌های مختلف با رعایت ملاحظات کاهش شدت انرژی و پیگیری اجرای طرح‌های بهینه‌سازی انرژی در بخش‌های عرضه و مصرف انرژی و تعیین میزان و نحوه تخصیص کلیه یارانه‌های انرژی در هر بخش با اجرای کامل قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، «سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی» را زیر نظر رئیس‌جمهور منوط به موافقت وی از تجمیع و ادغام ظرفیت‌های سازمانی موجود در شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت، سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا) و ستاد مدیریت حمل‌ونقل و سوخت تأسیس نماید و اساسنامه آن را ظرف سه ماه به تصویب هیئت وزیران برساند و به منظور تسهیل در شکل‌گیری «بازار بهینه‌سازی انرژی»، تضمین تسویه «گواهی‌های صرفه‌جویی انرژی» و کاهش نکول‌پذیری آنها، حداکثر ظرف ۶ ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، «حساب بهینه‌سازی مصرف انرژی» را نزد خزانه‌داری کل کشور... ایجاد کند...	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	دولت	حمایت زیرساختی	انرژی
۳۱۸	(۴۸)	بند «الف» - سازمان با همکاری وزارتخانه‌های ذی‌ربط مکلف است چند طرح بزرگ اقتصادی ملی و پیشران از جمله موارد زیر را تهیه نموده و ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیئت وزیران برساند: ۱. دالان‌های راهبردی گذر (ترانزیت) ریلی و دریایی، ۲. قطار سریع‌السیر در مسیرهای طولانی و پرمسافر از جمله تهران - مشهد،	سه ماه لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	سازمان برنامه و بودجه	برنامه‌ریزی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۱۹		۳. تحول رقومی (دیجیتال) به منظور به کارگیری قابلیت‌های فناوری رقومی (دیجیتال) برای تحول در رویه‌ها و فرایندهای عملیاتی، تحول در کسب‌وکار سطوح دیوان‌سالاری کشور، تحول در دامنه خدمات‌رسانی و تحول فرهنگ‌سازمانی با تضمین دستیابی به سرعت عملکرد بیشتر، امنیت بالاتر و بهبود خدمات با استفاده از راه‌حل‌های رقومی (دیجیتال) یکپارچه، ۴. توسعه منطقه مکران و اروند با رویکرد درون‌زایی و برون‌گرایی با هدف تبدیل شدن به مرکز مبادلات بین‌المللی تولیدی، تجاری و گردشگری، ۵. مهار و انتقال آب‌های مشترک و مرزی و لای‌روبی اروندرود و توسعه شهرها و روستاهای ساحلی با رعایت اصول آمایش و توسعه پسرکانه، ۶. توسعه خوشه‌های تولیدی و کسب‌وکار با هدف‌گیری جذب سرمایه خارجی و توسعه بازارهای صادراتی، ۷. توسعه زنجیره اکتشاف و استخراج نفت و گاز و پتروپالایشگاه‌ها و صنایع پایین‌دستی پتروشیمی، ۸. هوشمندسازی و دستیابی به توانمندی تزریق ماهواره به مدارهای زمین‌آهنگ.				
		جزء «۱» بند «ب» - [دولت مکلف است اقدامات زیر را در طول اجرای برنامه انجام دهد]: ۱-۱. امکان‌سنجی و شناسایی کشورهای هدف صادرات دانش فنی و خدمات فنی، طراحی و مهندسی و پیمانکاری و مبادله موافقت‌نامه توسعه همکاری در بخش معدن و صنایع معدنی اعم از اکتشاف، بهره‌برداری و فراوری،	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	فنی و آموزشی	معدن

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		۱-۲. صدور بیمه نامه و تضامین به نام صادرکننده خدمات انتقال دانش فنی، طراحی، مهندسی و پیمانکاری توسط شرکت های بیمه، صندوق های ضمانت و صندوق ضمانت صادرات ایران برای صادرکنندگان به کشورهای هدف صادراتی، ۱-۳. تعریف و ارائه خدمات کنسولی ویژه به شرکت های مذکور توسط وزارت امور خارجه و همچنین امضا و مبادله موافقت نامه های همکاری با کشورهای هدف صادراتی، ۱-۴. شناسایی و حمایت از شرکت های ایرانی واجد توانمندی های خاص برای ایفای نقش مبتکرانه در عرصه بین المللی و فراهم نمودن زمینه حضور شرکت های ایرانی دارای توانمندی لازم جهت صادرات دانش فنی و خدمات فنی، طراحی و مهندسی و پیمانکاری و تولیدکننده تجهیزات و ماشین آلات معدنی در عرصه بین المللی از جمله نمایشگاه های بین المللی و بازارهای جهانی.				
۳۲۰		جزء «۲» بند «ب» - وزارت صنعت، معدن و تجارت، (سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور) مکلف است تمام اطلاعات پایه زمین شناسی (اعم از نقشه های زمین شناسی، زمین شیمی و زمین فیزیک و هوایی) و با رعایت مواد (۱۳) و (۱۷) فصل چهارم قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات مصوب ۱۳۸۷/۱۱/۶ مفاد گزارش های اکتشاف محدوده ها و پهنه ها را در پایان سال اول برنامه منتشر نموده و به صورت برخط در اختیار عموم قرار دهد. همچنین تمامی وزارتخانه ها، نهادها، سازمان ها و دستگاه های که نسبت به تولید اطلاعات پایه زمین شناسی اقدام می نمایند، مکلفند در مدت تعیین شده، تمامی اطلاعات تولید شده خود را مطابق استانداردهای سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور به این سازمان تحویل دهند. .	سال اول برنامه	وزارت صنعت، معدن و تجارت، (سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور)	فنی و آموزشی	معدن
۳۲۱		⇒ وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است گزارش روند پیشرفت این جزء و میزان همکاری کلیه وزارتخانه ها، نهادها، سازمان ها و دستگاه های مرتبط مانند وزارت نفت و	شش ماه پس از لازم الاجرا شدن	وزارت صنعت، معدن و تجارت	تقویت ضمانت اجرای قانون	معدن

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		سازمان انرژی اتمی ایران را هر شش ماه یکبار به کمیسیون صنایع و معادن مجلس ارائه کند.	قانون برنامه			
۳۲۲		جزء «۳» بند «ب» - وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است جهت اعمال حاکمیت و نقش نظارتی خود بر اکتشاف، استخراج و فراوری مواد معدنی کشور، قطب‌های معدن‌کاری کشور را تعیین نموده و نسبت به برنامه‌ریزی آمایش معدنی در این قطب‌ها پس از تصویب در شورای عالی آمایش سرزمینی با رعایت قوانین و مقررات، نیازسنجی و نحوه انجام عملیات اکتشافی، طراحی و برنامه‌ریزی تولید و عملیات معدن‌کاری، نیازسنجی و طراحی خدمات آموزشی، پژوهشی، فناوری و مشاوره مهندسی اقدام کند.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت صنعت، معدن و تجارت	برنامه‌ریزی	معدن
۳۲۳		جزء «۴» بند «ب» - به سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و شرکت‌های تابعه اجازه داده می‌شود نسبت به «مشارکت اعم از مالی و فنی در محدوده‌های دارای پروانه اکتشاف از جمله پروانه‌های اکتشاف حاصل از محدوده‌های امیدبخش» با بخش خصوصی واجد صلاحیت‌های مالی و فنی مطابق با ضوابط و مقررات اقدام نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)	حمایت از رقابت	معدن
۳۲۴		جزء «۵» بند «ب» - وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با اقدامات و راهکارهای لازم و با رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی و همچنین از طریق انتقال دانش فنی و فناوری (تکنولوژی)، عمق متوسط اکتشاف ذخایر معدنی را به میزان متوسط عمق اکتشاف جهانی برساند.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت صنعت، معدن و تجارت	فنی و آموزشی	معدن
۳۲۵		جزء «۶» بند «ب» - دولت مکلف است در راستای توسعه متوازن و اشتغال پایدار و بهره‌مندی مردم منطقه و جلوگیری از مهاجرت در محدوده معادن، اقدامات لازم را برای اولویت‌دهی استفاده از نیروهای انسانی بومی و شرکت‌های بومی انجام دهد و در طول اجرای برنامه، در طرح‌ها و زیر طرح (پروژه)‌های معدنی خود و در شرایط برابر، اولویت	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	حمایت از رقابت	معدن

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		را به پیمانکاران بومی واجد شرایط شهرستانی و استانی داده و نیروهای مورد نیاز خود را از افراد بومی شهرستان محل فعالیت به ترتیب از نزدیک ترین محل و در صورت عدم وجود نیروی کار در شهرستان محل فعالیت از نزدیک ترین شهرستان های استان محل فعالیت به کارگیری کند.				
۳۲۶		⇒ وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است گزارش عملکرد این جزء را هر شش ماه یکبار به کمیسیون اجتماعی مجلس ارسال نماید.	شش ماه پس از لازم الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت صنعت، معدن و تجارت	تقویت ضمانت اجرای قانون	معدن
۳۲۷		جزء «۸» بند «ب» - وزارت راه و شهرسازی مکلف است با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت نسبت به تدوین برنامه سرمایه گذاری توسعه زیرساخت های راه آهن کشور توسط سازمان های توسعه ای و بخش خصوصی با اولویت بخشی به حمل بار مواد معدنی از طریق راه آهن متناسب با برنامه های تولید بخش معدن و صنایع معدنی در طول اجرای برنامه مبادرت ورزد...	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت راه و شهرسازی	برنامه ریزی	- حمل و نقل - معدن - صنعت
۳۲۸		جزء «۹» بند «ب» - دولت مکلف است جهت تحقق زنجیره ارزش صنایع معدنی و پتروشیمی و به منظور حفظ محیط زیست و در راستای کاهش مصرف مواد بسپاری (پلیمری) در صنایع پایین دستی پتروشیمی و صنایع تکمیلی و بسته بندی، اقدامات، حمایت ها و مشوق های لازم در چارچوب قوانین و مقررات مربوط جهت شناسایی، اکتشاف، فراوری، بهره برداری و تولید مواد اولیه معدنی جایگزین مواد بسپاری (پلیمری) را در طول اجرای برنامه انجام دهد.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	بهبود محیط کسب و کار	- معدن - صنعت
۳۲۹		جزء «۱۰» بند «ب» - وزارتخانه ها و سازمان های زیرمجموعه آنها، نهادها، مؤسسات دولتی و مؤسسات عمومی غیردولتی و شرکت های دولتی از جمله شرکت های مستلزم ذکر یا تصریح نام که پهنه ها و محدوده های معدنی در اختیار دارند مکلفند	یک سال پس از لازم الاجرا شدن قانون برنامه	وزارتخانه ها، نهادها، مؤسسات دولتی و مؤسسات و نهادهای	حمایت از رقابت	معدن

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		حداکثر ظرف یک سال از لازم‌الاجرا شدن این قانون نسبت به تعیین تکلیف اعم از واگذاری طی اخذ مجوزهای لازم و رعایت تشریفات قانونی یا مشارکت یا ارائه برنامه مدون با تعهد به اجرا مطابق برنامه ارائه شده، اقدام نمایند، در غیر این صورت وزارت صنعت، معدن و تجارت پس از اتمام مهلت مذکور مکلف به ابطال مجوزهای مربوط می‌باشد. در مورد صندوق‌های بازنشستگی اولویت با ارائه برنامه مدون با تعهد به اقدام مطابق برنامه خواهد بود. حکم این بند شامل قراردادهای قانونی و صحیح و معتبر و لازم‌الاجرا تعیین تکلیف شده‌ای که خلاف تعهدات مندرج در آن از سوی متعهد عمل نشده، نمی‌گردد.		عمومی غیردولتی و شرکت‌های دولتی		
۳۳۰		جزء «۱۲» بند «ب» - وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با همکاری وزارت امور خارجه و اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، در طول اجرای برنامه اقدامات لازم در زمینه شناسایی ذخایر معدنی فراسرزمینی و دریایی و برنامه‌ریزی جهت بهره‌مندی از این معادن را انجام دهد. .	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت صنعت، معدن و تجارت	فنی و آموزشی	معدن
۳۳۱		⇒ وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است گزارش عملکرد این جزء را هر شش ماه یکبار به کمیسیون‌های صنایع و معادن و امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس ارسال نماید.	شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت صنعت، معدن و تجارت	تقویت ضمانت اجرای قانون	معدن
۳۳۲		جزء «۱۳» بند «ب» - سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور مکلفند نسبت به ارائه پاسخ استعلام‌های مربوط به طرح‌های عمرانی و طرح‌های سرمایه‌گذاران طرح (پروژه) های صنعتی، معدنی و اکتشافی حداکثر ظرف دو ماه اقدام نمایند و در صورت رد گزارش‌ها و درخواست‌های مذکور، دلایل آن را به‌صورت کتبی، شفاف و مستند به قوانین و ضوابط فنی مربوط با ارائه راهکارهای	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	- سازمان حفاظت محیط زیست - سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور	حمایت از رقابت	- صنعت - معدن

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		عملیاتی برای رفع آن به ذی‌نفعان اعلام کنند. عدم پاسخ سازمان‌های یاد شده در مهلت مقرر، به‌منزله تأیید می‌باشد.				
۳۳۳		جزء «۱۴» بند «ب» - وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است به‌منظور احقاق حقوق دولت در بهره‌برداری از معادن به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی نماید که تا پایان سال اول برنامه، امکان محاسبه دقیق میزان برداشت از معادن توسط سامانه‌های هوشمند فراهم گردد.	پایان سال اول برنامه	وزارت صنعت، معدن و تجارت	فنی و آموزشی	معدن
۳۳۴		جزء «۱» بند «پ» - واحدهای صنعتی، معدنی و کشاورزی مجازند نسبت به طراحی و اجرای طرح‌های تولید یا ارتقای بهره‌وری برق اقدام نمایند. وزارتخانه‌های نیرو، نفت و جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت مکلفند با استفاده از زیرساخت‌های موجود در اختیار خود، در قبال دریافت هزینه مربوط (پس از واریز به خزانه‌داری کل کشور) نسبت به اجرای این حکم اقدام نمایند؛ به‌طوری‌که برق تولید یا صرفه‌جویی شده را بدون اعمال محدودیت وفق قراردادی که با وزارت نیرو منعقد می‌نماید در اختیار واحدهای مذکور یا واحدهای طرف قرارداد آنها قرار دهند. قطع برق این واحدها متناسب با مقادیر تولید یا صرفه‌جویی شده آنها و تعیین سقف برای این واحدها در تأمین برق از این محل، ممنوع است. در اجرای این جزء رعایت ماده (۴) قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق، ضروری است...	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	- وزارت نیرو - وزارت نفت - وزارت جهاد کشاورزی - وزارت صنعت، معدن و تجارت	حمایت زیرساختی	- صنعت - معدن - کشاورزی
۳۳۵		جزء «۲» بند «پ» - احداث و توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر توسط بهره‌برداران معادن و یا طرف‌های قرارداد آنها در داخل محدوده معدنی یا در جوار آن به میزان بیست درصد (۲۰٪) سرمایه‌گذاری در نیروگاه (به تأیید وزارت نیرو) مشمول معافیت موضوع تبصره «۵» ماده (۱۴) قانون معادن مصوب ۱۳۷۷/۲/۲۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی در دوره اجرا می‌شود.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	سازمان امور مالیاتی کشور	حمایت زیرساختی	- معدن - انرژی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۳۶		بند «ت» - وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط مکلف است نسبت به تهیه سند «راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور» بر مبنای معیارهای آمایش سرزمین و توسعه متوازن، نفی خام‌فروشی و تکمیل زنجیره‌ها، تحرک بخشی به صادرات و انتشار فناوری‌های نوین و با تکیه بر مزیت‌ها و اولویت‌های کشور از جمله صنایع برق و ریز (میکرو) الکترونیک، خودروسازی با اولویت خودروهای برقی و برقی-بنزینی (هیبریدی)، ماشین‌سازی و ساخت تجهیزات، صنایع پایین‌دستی نفت و گاز و پتروشیمی، معدن با اولویت مس و عناصر نادر خاکی، خدمات فنی مهندسی، نساجی و پوشاک و بازیافت، همراه با اخذ نظرات اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، تعاون ایران و اصناف ایران، در چارچوب الزامات و طی تشریفات قانونی اقدام نموده و ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، آن را به تصویب هیئت وزیران برساند. این سند در طول اجرای برنامه، مبنای کلیه تصمیم‌گیری‌ها، مصوبات، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های دولتی بوده و وضع هر نوع مقررات مغایر با آن ممنوع است. همچنین کلیه حمایت‌های مالیاتی، تعرفه‌ای، تسهیلات بانکی و واگذاری زمین در این سند در چارچوب قوانین مقرر می‌شود. حکم این بند شامل اصلاحات سند یاد شده توسط مرجع وضع آن است، مگر اصلاح آن سند در چارچوب قوانین و حداکثر سالی یکبار در هیئت وزیران.	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت صنعت، معدن و تجارت	مقرراتی	- صنعت - معدن
۳۳۷		تبصره «۱» بند «ت» - وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با هماهنگی و موافقت وزارت نفت براساس سند فوق‌الذکر، کلیه مجوزهای صادر شده در حوزه صنعت پتروشیمی (به‌ویژه تولید متانول، اوره و پلی‌اتیلن) و صنایع معدنی (به‌ویژه فولاد) که تا پایان سال ۱۴۰۳ بنا به دلایل خارج از اراده به بهره‌برداری نرسیده باشند، در چارچوب	پایان شهریور سال ۱۴۰۴	وزارت صنعت، معدن و تجارت	حمایت زیرساختی	- صنعت - معدن - انرژی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		این قانون و منطبق با ظرفیت‌های تأمین خوراک، تأمین زیرساخت‌ها، ملاحظات سند ملی آمایش سرزمین، صرفه و صلاح اقتصادی، حداکثر تا پایان شهریور سال ۱۴۰۴ مورد بازنگری قرار داده و اجرا نماید. همچنین وزارتخانه‌های نفت و نیرو مکلفند مجوزهای تأمین خوراک، انرژی و تخصیص آب به بنگاه‌های اقتصادی در دوره اجرا تا آغاز بهره‌برداری را به‌صورت زمان‌مند و مشروط به بهره‌برداری در زمان‌بندی تعیین شده، صادر کنند. تمدید این مجوزها صرفاً براساس قانون و مقررات مجاز خواهد بود.				
۳۳۸		تبصره «۲» بند «ت» - وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با هماهنگی وزارت کشور، وزارت جهاد کشاورزی و همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی متولی طرح‌های تولید و اشتغال و اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، اتاق تعاون ایران و اتاق اصناف ایران بر مبنای سند فوق‌الذکر، نقشه راه زنجیره‌های اقتصادی مزیت‌دار استان‌ها را متناسب با ظرفیت‌ها و مزیت‌های بومی و نقش استان‌ها در زنجیره‌های ارزش ملی، ظرف دو سال از لازم‌الاجرا شدن این قانون، تدوین و در شورای عالی آمایش سرزمین به تصویب برساند. دبیرخانه ملی راهبری زنجیره‌های اقتصادی مزیت‌دار استانی با استفاده از امکانات و نیروهای موجود به تشخیص رئیس‌جمهور در یکی از وزارتخانه‌های ذی‌ربط و دبیرخانه‌های استانی آن در استانداری‌ها مستقر می‌شود.	دو سال از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت صنعت، معدن و تجارت	مقرراتی	- صنعت - معدن - انرژی
۳۳۹		سازمان و وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلفند گزارش عملکرد این تبصره را هر شش ماه یک‌بار به کمیسیون صنایع و معادن مجلس ارسال نمایند.	شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت صنعت، معدن و تجارت	تقویت ضمانت اجرای قانون	معدن
۳۴۰		جزء «۱» بند «ث» - ... شورای رقابت مکلف است تا پایان سال دوم برنامه، اقدام لازم برای ایجاد حداقل سه نهاد تنظیم‌گر در حوزه‌های اولویت‌دار قانون مذکور به عمل آورد دولت مکلف است بلافاصله پس از اخذ پیشنهاد شورای رقابت نسبت به انجام تشریفات	پایان سال دوم برنامه	- شورای رقابت - دولت	مقرراتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		قانونی لازم اقدام نماید. چنانچه اجرای این حکم مستلزم تغییر در اساسنامه و سایر قوانین مرتبط با دستگاه‌های اجرایی باشد، دولت مکلف است نسبت به انجام ترتیبات قانونی شامل تعیین تکلیف برای تمام دستگاه‌های ذی‌ربط ظرف مدت مذکور اقدام نماید.				
۳۴۱		جزء «۲» بند «ث» - به‌منظور توسعه اشتغال و رشد اقتصادی از طریق سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و تعاونی: ۱-۲. قیمت‌گذاری دولتی به‌استثنای کالاهای اساسی یارانه‌ای و کالاهای و خدمات انحصاری و خدمات دولتی ممنوع است. این حکم در طول اجرای برنامه بر ماده (۲۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، حاکم است. . ۲-۲. به‌منظور بهبود عملکرد و تمرکز شورای رقابت بر استفاده از ابزارهای گوناگون و با هدف افزایش رقابت‌پذیری کسب‌وکارها در ایران، شورای رقابت مکلف است نسبت به تعیین مصادیق و تصویب دستورالعمل تنظیم قیمت صرفاً در مورد بازارهای مصادق انحصار طبیعی، مقدار و شرایط دسترسی به بازار کالاهای و خدمات انحصاری در هر مورد اقدام نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	- شورای رقابت - دولت	حمایت از رقابت	کلیه بخش‌ها
۳۴۲		جزء «۳» بند «ث» - در طول اجرای برنامه در مورد آن دسته از طرح‌های سرمایه‌گذاری که در طی سال‌های برنامه، عملیات اجرایی آنها آغاز می‌شود و یا به بهره‌برداری می‌رسند، تحمیل هرگونه مالیات یا وضع عوارض جدید یا احکام جدیدی که محدودیتی در فعالیت طرح‌های سرمایه‌گذاری موضوع این قانون ایجاد می‌کند، مگر با رأی دوسوم نمایندگان حاضر مجلس ممنوع است. دولت مکلف است با انعقاد قراردادهای حداقل پنج‌ساله، روش قیمت‌گذاری انرژی یا نرخ خوراک و سایر نهاده‌های	پایان اعتبار قانون برنامه	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		در اختیار دولت را که در این طرح‌ها استفاده می‌شوند، تعیین کند. تغییر این نرخ‌ها ضمن قوانین بودجه سنواتی یا دیگر قوانین ممنوع است.				
۳۴۳		بند «ج» - به وزارت نفت اجازه داده می‌شود تخفیف‌های پلکانی نرخ خوراک موضوع جزء «۳» تبصره بند «ب» ماده (۱) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها اصلاحی ۱۳۹۳/۱۲/۴ را با استفاده از «اوراق تسویه» مبتنی بر خوراک، در طول زنجیره ارزش صنایع پایین‌دستی نفت و گاز به سرمایه‌گذاران دارای قراردادهای بلندمدت تخصیص دهد. این اوراق صرفاً با ارزش اسمی و بدون قابلیت مبادله برای تسویه هزینه خوراک قابل استفاده خواهد بود. .	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت نفت	تأمین مالی	- صنعت - انرژی
۳۴۴		جزء «۱» بند «ج» - [به منظور حمایت و تقویت سازمان‌های توسعه‌ای، اقدامات زیر انجام می‌شود] وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است... هفتاد درصد (۷۰٪) وجوه حاصل از هر نوع واگذاری سهام و سهم‌الشرکه شرکت‌های وابسته و تابعه سازمان‌های توسعه‌ای را، برای مشارکت با بخش غیردولتی به منظور توسعه اقتصادی مناطق کمتر توسعه‌یافته، توسعه زیرساخت‌ها، تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام، ایفای وظایف حاکمیتی در حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته و پرخطر و آماده‌سازی بنگاه‌ها برای واگذاری با رعایت گردش خزانه به حساب این سازمان‌ها واریز نماید. وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است منابع حاصل از واگذاری‌های موضوع این جزء را که تاکنون به حساب سازمان‌های توسعه‌ای واریز نگردیده به‌عنوان طلب این سازمان‌ها منظور نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت امور اقتصادی و دارایی	تأمین مالی	کلیه بخش‌ها
۳۴۵		جزء «۱» بند «ح» - [به منظور ارتقای جایگاه صنایع کوچک و خوشه‌های صنعتی در رشد اقتصادی، اقدامات زیر انجام می‌شود] وزارت صنعت، معدن و تجارت (شرکت مادر تخصصی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران) مجاز است حسب مورد با همکاری وزارتخانه‌های میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، ارتباطات و	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت صنعت، معدن و تجارت (شرکت سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی	حمایت زیرساختی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		فناوری اطلاعات و جهاد کشاورزی، سازمان حفاظت محیط زیست و شهرداری‌ها و دهیاری‌ها، در چارچوب طرح جامع شهری و هادی روستایی، نسبت به ایجاد شهرک‌ها، نواحی و مجتمع‌های تخصصی در داخل حریم و محدوده شهری و روستایی در حوزه‌های فناوری اطلاعات (آی. تی)، صنایع خلاق، صنایع دستی و صنفی تولیدی و خدماتی، صنایع پاک و پسماندهای صنعتی اقدام نماید.		ایران		
۳۴۶		جزء «۲» بند «ح» - برنامه ملی توسعه خوشه‌های صنعتی متناسب با راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور و مشتمل بر اصول، فرایند، ساختار، اهداف، منابع، تقسیم‌کار نهادی و احصا و رفع موانع توسعه خوشه‌های صنعتی و کسب‌وکار، ظرف سال اول برنامه به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت تهیه می‌شود و در چارچوب قوانین به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد.	سال اول برنامه	وزارت صنعت، معدن و تجارت	مقرراتی	صنعت
۳۴۷		جزء «۳» بند «ح» - صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک» به «صندوق حمایت از سرمایه‌گذاری صنایع کوچک» با وظایف اعطای تسهیلات از طریق مؤسست اعتباری و صدور ضمانت‌نامه و بیمه‌نامه تغییر می‌یابد. اساسنامه این صندوق به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت ظرف سه ماه از زمان لازم‌الاجرا شدن این قانون، تهیه می‌شود و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد. منابع این صندوق از طریق بخشی از درآمدهای حاصل از اجرای ماده (۳۷) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در قالب لوايح بودجه‌های سنواتی و افزایش سرمایه تأمین می‌شود.	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	صنعت
۳۴۸		جزء «۱» بند «د» - در مورد پرونده‌های حقوقی غیر کیفری مربوط به واحدهای تولیدی و همچنین در رابطه با مطالبات موضوع ماده (۵۰) قانون تأمین اجتماعی، هرگونه توقیف و ضبط ماشین‌آلات، ابزار تولید، تجهیزات و مواد اولیه واحدهای تولیدی، بازداشت و	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	قوه قضائیه	حمایت حقوقی قضایی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		حبس مدیرعامل یا اعضای هیئت مدیره که با تشخیص کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید استان منجر به توقف تولید شود، تا زمان قطعی شدن حکم، ممنوع است.				
۳۴۹		جزء «۲» بند «د» - واردات ماشین آلات با فناوری روز دنیا جهت جایگزینی با ماشین آلات فرسوده مشروط به عدم ساخت داخل یا کمبود ظرفیت های تولید داخل پس از تأیید شورای راهبری فناوری های دانش بنیان موضوع قانون جهش تولید دانش بنیان مجاز است. همچنین واحدهای دارای جواز نوسازی و بازسازی از معافیت حقوق گمرکی بابت واردات ماشین آلات مذکور معادل ارزش حامل های انرژی صرفه جویی شده توسط این واحدها برخوردار هستند.	لازم الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت امور اقتصادی و دارایی (گمرک)	حمایت زیرساختی	- صنعت - معدن
۳۵۰		جزء «۳» بند «د» - یک سوم از سهم بخش تعاون از منابع اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی در قالب بودجه های سنواتی به منظور افزایش سرمایه بانک توسعه تعاون و صندوق ضمانت سرمایه گذاری تعاون اختصاص می یابد تا صرفاً برای اعطای تسهیلات و پوشش خطرپذیری (ریسک) به تعاونی های فراگیر ملی با اولویت تعاونی های فعال در حوزه کشاورزی یا تأمین انرژی و تعاونی های مرزنشین مناطق محروم و تحرک بخشی به صادرات مرزی تخصیص یابد. وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است منابع مربوط به بخش تعاون حاصل از واگذاری شرکت های دولتی را در حسابی مختص به بخش تعاون در خزانه واریز نماید.	لازم الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت امور اقتصادی و دارایی	حمایت از تعاونی ها	- کشاورزی - انرژی
۳۵۱		جزء «۴» بند «د» - وزارت نیرو مکلف است به گونه ای اقدام کند که امکان صادرات برق به میزان حداقل ۱۰ درصد (۱۰٪) از تولید برق نیروگاه های تجدیدپذیر جدیدالاحداث بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی و سه درصد (۳٪) از تولید برق نیروگاه های حرارتی جدیدالاحداث بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی با تأمین	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت نیرو	تشویق صادرات	- صنعت - انرژی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		زیرساخت مورد نیاز (با پرداخت هزینه توسط بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی) فراهم شود. در صورت ممانعت از صادرات برق توسط وزارت نیرو مطابق شرایط مذکور در ماده (۱۷) قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق، این وزارتخانه مکلف است در پایان هر سال به‌ازای هر کیلووات‌ساعت کاهش سهم صادرات برق بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی، معادل متوسط نرخ وارداتی و صادراتی برق را از محل منابع داخلی خود به نیروگاه‌های مشمول فوق‌الذکر پرداخت کند...				
۳۵۲		⇨ سازمان مکلف است گزارش عملکرد دستگاه‌های مشمول این جزء را هر شش ماه یک‌بار به مجلس ارسال نماید.	شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	سازمان برنامه و بودجه	تقویت ضمانت اجرای قانون	صنعت - انرژی
۳۵۳		جزء «۵» بند «د» - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مجاز است با تأمین زیرساخت‌های لازم برای ارتقای امنیت خدمات پستی و انجام عملیات و فرایندهای پست آماد و پشتیبانی (لجستیک) و با مشارکت کارور (اپراتور) های پستی و سایر فعالان حوزه حمل و توزیع کالا، نسبت به ایجاد سکوی ملی شبکه توزیع کالا و محصولات (اعم از صنعتی، کشاورزی و تجارت الکترونیک) اقدام نموده و ساماندهی لازم برای مردمی‌سازی توزیع را مشروط به عدم تصدی‌گری با عاملیت کامل بخش خصوصی و مردمی به انجام برساند.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	حمایت زیرساختی	حمل‌ونقل - سایر خدمات
۳۵۴		⇨ در همین راستا وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران) مکلف است نسبت به ایجاد درگاه صدور شناسه یکتای پستی مبتنی بر شناسه (کد) پستی فرستنده و گیرنده و مشخصات ارسال در بستر سکوی فوق با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی اقدام نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	حمل‌ونقل - سایر خدمات

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۵۵		جزء «۶» بند «۵» - دولت مکلف است نسبت به اختصاص خط اعتباری برای خریداران محصولات دانش‌بنیان ایرانی در کشورهای هدف... در تنظیم لوایح بودجه سنواتی اقدام قانونی لازم را انجام دهد.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	دولت	تأمین مالی	حوزه‌های دانش‌بنیان
۳۵۶		جزء «۷» بند «۵» - محصولات شرکت‌های پتروشیمی که پیش‌فروش نشده‌اند و تعهدی نسبت به صادرات آنها وجود ندارد، با رضایت مالکین آنها و نظارت سازمان توسعه‌ای مربوط در وزارت نفت، به‌عنوان ماده اولیه به مجتمع‌ها یا واحدهای پایین‌دستی در طول زنجیره ارزش پتروشیمی، در قالب قراردادهای بلندمدت اختصاص یابد... .	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	دولت	تأمین مواد اولیه	انرژی
۳۵۷	(۵۲)	بند «پ» - جهت تشویق سرمایه‌گذاران بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی‌ها در طرح‌های احداث جدید صنایع محلی، گردشگری، فرهنگی، آموزشی و ورزشی در محدوده‌های مصوب بازآفرینی شهری (بافت‌های فرسوده و ناکارآمد)، نسبت به اعمال معافیت‌ها و امتیازات قانونی سرمایه‌گذاری در مناطق محروم و کمتر توسعه‌یافته اقدام قانونی به عمل آید.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	دولت	حمایت زیرساختی	ساختمان و مسکن
۳۵۸	(۵۳)	بند «الف» - وزارت راه و شهرسازی مکلف است تا پایان سال اول برنامه، نسبت به تولید و ذخیره‌سازی اطلاعات تمامی طرح‌های جامع و تفصیلی کلان‌شهرها به‌صورت رقومی (دیجیتال‌سازی) با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی در سامانه طرح‌های جامع و تفصیلی و همچنین الکترونیکی نمودن فرایند اخذ مجوزهای مربوط به شورای عالی معماری و شهرسازی ایران و کمیسیون‌های استانی ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران اصلاحی ۱۳۹۰/۳/۳۱ اقدام نماید. در مورد سایر شهرها نیز تا پایان سال سوم برنامه باید اقدام شود. از زمان راه‌اندازی این سامانه، کلیه مصوبات شورا و کمیسیون‌های فوق‌الذکر به‌صورت برخط و آنی در سامانه مزبور بارگذاری و اعلام عمومی می‌شود و صرفاً پس از بارگذاری در سامانه مذکور قابل	پایان سال اول برنامه	وزارت راه و شهرسازی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	ساختمان و مسکن

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		اجراست. نحوه اجرای طرح‌های جامع و تفصیلی از طریق این سامانه به صورت دوره‌ای رصد و پایش می‌شود و گزارش عملکرد آن با اولویت کلان‌شهرها به صورت عمومی منتشر می‌گردد.				
۳۵۹		بند «ت» - به شرکت مادر تخصصی عمران شهرهای جدید اجازه داده می‌شود از محل منابع داخلی خود نسبت به مشارکت در تأمین منابع مورد نیاز برای ساخت آزادراه‌ها، بزرگراه‌ها و خطوط راه‌آهن (ریل) شهری- حومه‌ای در داخل و خارج از حریم شهرهای جدید (بدون ایجاد شرکت جدید و صرفاً برای اتصال به شهر مادر خود) اقدام نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت راه و شهرسازی (شرکت عمران شهرهای جدید)	تأمین مالی	ساختمان و مسکن
۳۶۰	(۵۴)	جزء «۱» بند «الف» - وزارت راه و شهرسازی مجاز است بخشی از اراضی تحت تملک و در اختیار خود را مطابق طرح توجیهی فنی و اقتصادی مصوب شامل مشخصات فنی ضروری اعم از تعداد واحدهای مسکونی و سرانه‌های شهری مورد نیاز؛ از طریق مزایده با رعایت تشریفات قانونی به سرمایه‌گذاران، توسعه‌گران، انبوه‌سازان و نهادهای عمومی غیردولتی جهت ساخت مسکن، به صورت فروش یا اجاره یا انتقال مالکیت پس از دوره اجاره زمین، واگذار نماید. منابع حاصل از آن پس از واریز به خزانه به حساب صندوق ملی مسکن واریز می‌شود و یا به صورت واحدهای مسکونی آماده در همان اراضی در اختیار این وزارتخانه قرار می‌گیرد. انتقال قطعی مالکیت زمین مشروط به ساخت‌وساز در زمان‌بندی معین بوده و زیرساخت‌ها و سرانه‌های شهری شهرک در چارچوب مصوبات شورای عالی معماری و شهرسازی ایران تأمین می‌گردد... .	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت راه و شهرسازی	حمایت از رقابت	ساختمان و مسکن
۳۶۱		جزء «۲» بند «الف» - به منظور تحقق اهداف این قانون و قانون جهش تولید مسکن و تأمین بخشی از منابع مالی طرح‌های توسعه مسکن، وزارت راه و شهرسازی مجاز است در چارچوب بودجه‌های سالیانه برای طرح (پروژه) های مسکن محرومین، نسبت به	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت راه و شهرسازی	پرداخت مطالبات دولتی	ساختمان و مسکن

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		تهاثر اراضی و املاک تحت مالکیت خود پس از اعمال ارزش افزایی، با مطالبات قطعی پیمانکاران طرف قرارداد موضوعات یاد شده اقدام نماید.				
۳۶۲	(۵۷)	بند «الف» - «ستاد ملی گذر مرز به مرز (ترانزیت)» به عنوان هماهنگ کننده و مسئول حوزه گذر (ترانزیت) و آماد و پشتیبانی (لجستیک) به ریاست رئیس جمهور (و در غیاب وی معاون اول رئیس جمهور) و عضویت وزرای امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، کشور، نفت، امور خارجه، راه و شهرسازی، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، رئیس سازمان و یک نفر عضو ناظر از کمیسیون عمران با انتخاب مجلس تشکیل می شود. دبیرخانه این ستاد در وزارت راه و شهرسازی تشکیل شده و وزیر راه و شهرسازی دبیر ستاد خواهد بود. آن دسته از وظایف شورای عالی هماهنگی ترابری کشور که به امر گذر (ترانزیت) و آماد و پشتیبانی (لجستیک) بین الملل پرداخته است، از این شورای عالی منتزع و به ستاد ملی گذر مرز به مرز (ترانزیت) منتقل می گردد.	لازم الاجرا شدن قانون برنامه	دولت	مقرراتی	حمل و نقل
۳۶۳		بند «ب» - وزارت راه و شهرسازی به عنوان متولی پنجره واحد خدمات یکپارچه گذر (ترانزیت) در مبادی ورودی و خروجی کشور تعیین می شود. دستگاه های اجرایی مستقر در مبادی ورودی و خروجی اعم از نهادهای نظامی، انتظامی، امنیتی و اقتصادی مکلفند وظایف قانونی خود را به طور مؤثر و به موقع در قالب پنجره واحد با رعایت قانون مدیریت داده ها و اطلاعات ملی به متقاضیان خدمات مزبور ارائه نمایند.	لازم الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت راه و شهرسازی	تقویت ضمانت اجرای قانون	حمل و نقل
۳۶۴		بند «پ» - وزارت راه و شهرسازی به عنوان مسئول آماد و پشتیبانی (لجستیک) غیرنظامی در کشور تعیین می گردد. دولت مکلف است نسبت به تعیین نحوه صدور مجوز فعالیت شرکت های ارائه دهنده این گونه خدمات و مراکز مربوط، ضوابط و نحوه تقسیم کار دستگاه های اجرایی، اقدام قانونی به عمل آورد.	لازم الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت راه و شهرسازی	مقرراتی	حمل و نقل

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۶۵		جزء «۱» بند «ت» - [وزارت راه و شهرسازی مجاز است] به منظور افزایش کارایی و بهبود خدمت‌رسانی و ارتقای بهره‌وری و کاهش هزینه‌های دولت و منطقی‌سازی و چابک‌سازی، نسبت به واگذاری مدیریت بهره‌برداری فرودگاه‌های کشور (از جمله فرودگاه‌های وابسته به دستگاه‌های اجرایی به استثنای فرودگاه‌های متعلق به نیروهای مسلح) به بخش خصوصی و عمومی و یا شرکت‌های داخلی و خارجی در قالب واگذاری مدیریت مذکور با اولویت شرکت‌های هواپیمایی داخلی با حفظ مالکیت دولت و استمرار ارائه خدمات ناوبری هوایی توسط دولت و رعایت حقوق قانونی کارکنان اقدام کند...	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت راه و شهرسازی	خصوصی‌سازی	حمل و نقل
۳۶۶		جزء «۲» بند «ت» - [وزارت راه و شهرسازی مجاز است] به منظور تأمین مالی و نیز توسعه زیرساخت‌ها و ارتقای سطح خدمات و افزایش شدآمد (ترافیک) مسافر و بار و مدیریت بهینه فرودگاهی نسبت به پذیرش سرمایه‌گذاری توسط بخش خصوصی و یا با مشارکت سرمایه‌گذار خارجی در قبال واگذاری حق بهره‌برداری متناسب با میزان سرمایه‌گذاری... در قالب قرارداد قانونی اقدام نماید.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت راه و شهرسازی	خصوصی‌سازی	حمل و نقل
۳۶۷		جزء «۴» بند «ت» - [وزارت راه و شهرسازی مجاز است] نسبت به تأمین مالی خرید و اجاره به شرط تملیک هواپیما و بالگرد از محل منابع داخلی و خارجی در قالب تسهیلات با رعایت اصل هشتم (۸۰) قانون اساسی برای شرکت‌های هواپیمایی ایرانی از طرق مختلف از جمله صندوق توسعه حمل و نقل و صندوق توسعه ملی اقدام کند. همچنین اعطای کمک‌های فنی - اعتباری توسط دولت در قالب بودجه سنواتی در این خصوص مجاز می‌باشد.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت راه و شهرسازی	تأمین مالی	حمل و نقل
۳۶۸		جزء «۱» بند «ث» - شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران مکلف است کشنده‌های متوقف بیش از پنج سال را که بازسازی آنها دارای صرفه اقتصادی است، تا پایان سال دوم برنامه با استفاده از روش‌های مشارکت عمومی - خصوصی راه‌اندازی یا واگذار نماید.	پایان سال دوم برنامه	شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران	حمایت زیرساختی	حمل و نقل

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۶۹		جزء «۳» بند «ث» - شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران مکلف است قطارهای باری را به صورت برنامه ای مبداء- مقصد سیر دهد و مجوز تشکیل و سیر قطار (قطار کامل) را به بخش خصوصی، غیردولتی و تعاونی اعطا کند، به نحوی که تا پایان سال دوم برنامه، سیر تمامی قطارهای باری کشور به صورت منظم و برنامه ای انجام شود.	پایان سال دوم برنامه	شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران	حمایت از رقابت	حمل و نقل
۳۷۰		➔ وزارت راه و شهرسازی مکلف است گزارش عملکرد این جزء را هر شش ماه یکبار به کمیسیون عمران مجلس ارسال نماید.	شش ماه پس از لازم الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت راه و شهرسازی	تقویت ضمانت اجرای قانون	حمل و نقل
۳۷۱		بند «ج» - به منظور افزایش ظرفیت فرودگاه بین المللی امام خمینی (ره) با مشارکت سرمایه گذاران داخلی و خارجی و تبدیل شدن این فرودگاه به یکی از قطب های منطقه در حمل و نقل و گذر (ترانزیت) مسافر و بار هوایی بین المللی، دولت مکلف است اقدامات تسهیلگرانه نظیر اعطای آزادی پرواز را برای شرکت های هواپیمایی خارجی در مسیرهای خارجی همراه با تعیین نرخ رقابتی سوخت و خدمات فرودگاهی و ناوبری به عمل آورد.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	حمایت زیرساختی	حمل و نقل
۳۷۲		بند «خ» - دولت مکلف است حداکثر ظرف شش ماه از لازم الاجرا شدن این قانون، با هدف همسوسازی و ارتقای اثربخشی سیاست های اقتصادی در امور صنعتی، ترابری، تجاری و آمایش سرزمین و ارتقای جایگاه کشور در بازار تولید و تجارت جهانی و افزایش سهم باری از زنجیره های ارزش منطقه ای و جهانی، براساس مزیت نسبی مناطق مختلف کشور، نسبت به سیاست گذاری لازم جهت مدیریت یکپارچه زنجیره های ارزش آفرین اقتصادی و توسعه سامانه پشتیبان تصمیم این زنجیره ها و تشویق و حمایت از بخش خصوصی در راه اندازی زنجیره های ارزش و مراکز فراوری و آماد و پشتیبانی (لجستیک) با اولویت مناطق محروم با رعایت موازین شرعی و ملاحظات امنیتی اقدام قانونی به عمل آورد.	شش ماه از لازم الاجرا شدن قانون برنامه	دولت	برنامه ریزی	کلیه بخش ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۷۳	(۵۸)	بند «الف» - مشوق‌ها و حمایت‌های موضوع قانون توسعه و حمایت از صنایع دریایی مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۵ تا پایان برنامه احیا و تجویز می‌شود.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	-	تأمین مالی	حمل و نقل
۳۷۴		بند «ب» - وزارتخانه‌های نفت و راه و شهرسازی حسب مورد مکلفند با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و امور خارجه، بانک مرکزی و شورای عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی نسبت به ایجاد و توسعه زیرساخت‌های صادراتی نظیر تأسیسات برون‌ساحلی (آب‌شور)، مراکز بارانداز و فضاهای مسقف برای تسهیل صدور کالاهای ایرانی و تأمین امنیت صادرکنندگان اقدام نمایند...	پایان اعتبار قانون برنامه	- وزارت نفت - وزارت راه و شهرسازی	حمایت زیرساختی	- حمل و نقل - بازرگانی
۳۷۵		→ سازمان مکلف است گزارش عملکرد بندهای «الف» و «ب» این ماده مشتمل بر عملکرد هریک از دستگاه‌های مسئول را سالیانه به مجلس ارسال نماید.	پایان سال اول لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	سازمان برنامه و بودجه	تقویت ضمانت اجرای قانون	- حمل و نقل - بازرگانی
۳۷۶		بند «پ» - وزارت راه و شهرسازی مکلف است به‌منظور افزایش رقابت‌پذیری گذر (ترانزیت) از مسیر ایران نسبت به مسیرهای رقیب با کاهش زمان و هزینه برای تحقق هدف مذکور در ماده (۵۶) این قانون، سایر مشوق‌ها و حمایت‌ها را پس از تأیید ستاد ملی گذر مرز به مرز (ترانزیت) با رعایت قوانین به تصویب هیئت‌وزیران رسانده و به مرحله اجرا گذارد.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت راه و شهرسازی	مقرراتی	حمل و نقل
۳۷۷		بند «ت» - به سازمان بنادر و دریانوردی، اجازه داده می‌شود... نسبت به مشارکت با شرکت‌های معتبر بین‌المللی (داخلی و خارجی) برای تشکیل شرکتی جهت سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری از بنادر اصلی با کارکرد بین‌المللی اقدام نماید. سهم سازمان بنادر و دریانوردی و بخش خصوصی داخلی حداقل پنجاه و یک درصد (۵۱٪) است.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	سازمان بنادر و دریانوردی	حمایت زیرساختی	حمل و نقل

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۷۸		بند «ب» - وزارت نیرو مکلف است آب مصرفی صنایع مستقر در استان‌های ساحلی جنوب کشور را از طریق احداث تأسیسات آب شیرین کن رأساً یا با مشارکت بخش خصوصی تأمین نماید.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت نیرو	تأمین آب	کلیه بخش‌ها
۳۷۹		بند «پ» - وزارتخانه‌های نفت و نیرو مکلفند برق و گاز مورد نیاز شهرک‌های صنعتی، پالایشگاه‌ها، پتروپالایشگاه‌ها، مجتمع‌های فولادی و شهرک‌های شیلاتی و آبی‌پروری در این مناطق را به‌صورت پایدار تأمین نمایند.	پایان اعتبار قانون برنامه	- وزارت نفت - وزارت نیرو	حمایت زیرساختی	کلیه بخش‌ها
۳۸۰		بند «ث» - دولت مکلف است در راستای واگذاری حق بهره‌برداری از عرصه و ایجاد زیرساخت، اعطای تسهیلات، اعمال معافیت‌ها و مشوق‌های لازم در سواحل جنوبی و شمالی و پس‌کرانه‌های سواحل به استان‌ها برای توسعه فعالیت‌های اقتصاد دریامحور ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون اقدام قانونی لازم را به عمل آورد.	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	دولت	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۳۸۱		⇒ سازمان مکلف است گزارش عملکرد این ماده مشتمل بر عملکرد هریک از دستگاه‌های مسئول را سالیانه به مجلس ارسال نماید.	یک سال پس از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	سازمان برنامه و بودجه	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۳۸۲	(۶۱) (۶۲)	بند «الف» - دولت مکلف است نسبت به فعال‌سازی حداکثری ظرفیت‌های متنوع شهرستان ابوموسی در استان هرمزگان با محوریت جزایر مربوط، با تأکید بر استقرار و ارائه خدمات برتر در سطوح فراملی، ملی و محلی و با در نظر گرفتن نظام حمل‌ونقل، آماذ و پشتیبانی (لجستیک) و خدمات بازرگانی و توسعه مؤثر زیرساخت‌های انرژی و ارتباطات، صنعت و معدن و ایجاد و توزیع خدمات اجتماعی شامل آموزش عالی، درمانی، فرهنگی، ورزشی و شناسایی و گسترش ظرفیت قلمروهای گردشگری و اقامتی و اقتصاد دریامحور اقدام نماید. .	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	حمایت زیرساختی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۸۳		→ سازمان و وزارت کشور مکلفند گزارش عملکرد این بند را هر شش ماه یکبار به مجلس ارسال نمایند.	شش ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	- سازمان برنامه و بودجه - وزارت کشور	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۳۸۴		بند «ب» - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری وزارت راه و شهرسازی، ظرف شش ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون نسبت به شبانه‌روزی کردن فعالیت گمرکت در مرزهای زمینی و بنادر بزرگ و پرتردد کشور اقدام نماید.	شش ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت امور اقتصادی و دارایی	حمایت زیرساختی	کلیه بخش‌ها
۳۸۵		بند «پ» - وزارت راه و شهرسازی مکلف است با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت، ظرف شش ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون نسبت به اصلاح نظام تعرفه‌گذاری خدمات بندری و ایجاد سازوکارهای لازم برای رقابتی نمودن آن در مقایسه با بنادر منطقه در چارچوب قوانین اقدام نماید.	شش ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت راه و شهرسازی	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۳۸۶		بند «الف» - وزارت نفت مکلف است نسبت به تولید و تحویل نفت کوره کم سولفور نیم‌درصدی (۰/۵٪) با رشد سالیانه بیست‌وپنج درصد (۲۵٪) به شرکت‌های ارائه‌کننده خدمات جانبی به کشتی‌ها (بنکرینگ) و تسهیل فرایندهای واردات و تهیه سوخت براساس استانداردهای سوخت‌رسانی دریایی اقدام نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت نفت	حمایت زیرساختی	- حمل‌ونقل - انرژی
۳۸۷		تبصره بند «الف» - به‌منظور تأمین پایدار خوراک متقاضیان تولید نفت کوره کم سولفور نیم‌درصدی (۰/۵٪)، اولویت‌بخشی اختصاص نفت کوره صادراتی به شرکت‌های ارائه‌کننده خدمات جانبی به کشتی‌ها (بنکرینگ)، تسهیل فرایندهای واردات و تهیه سوخت برای کاربردهای سوخت‌رسانی دریایی و تنظیم مقررات مربوط به عملیات شرکت‌های سوخت‌رسان، وزارت نفت مکلف است با همکاری وزارت راه و شهرسازی، آیین‌نامه اجرایی مورد نیاز را تهیه نموده و به تصویب هیئت‌وزیران برساند.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت نفت	حمایت زیرساختی	- حمل‌ونقل - انرژی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۸۸	۳۸۹	بند «ب» - وزارت راه و شهرسازی مکلف است نسبت به واگذاری حق بهره‌برداری زمین به بخش خصوصی و غیردولتی با رعایت قوانین و مقررات برای عملیات احداث زیرساخت خدمات جانبی به کشتی‌ها (بنکرینگ) اقدام کند.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت راه و شهرسازی	حمایت زیرساختی	- حمل‌ونقل - انرژی
۳۸۹		⇒ وزارتخانه‌های نفت و راه و شهرسازی مکلفند گزارش عملکرد این ماده را هر شش ماه یکبار به کمیسیون انرژی مجلس ارسال نمایند.	شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	- وزارت نفت - وزارت راه و شهرسازی	تقویت ضمانت اجرای قانون	- حمل‌ونقل - انرژی
۳۹۰	(۶۳)	بند «الف» - وزارتخانه‌های نیرو و نفت مکلفند آب، برق و گاز مجتمع‌های شیلاتی تا ورودی آنها و سوخت مورد نیاز برای توسعه ناوگان صید فراساحلی را فراهم کنند.	پایان اعتبار قانون برنامه	- وزارت نیرو - وزارت نفت	حمایت زیرساختی	- صنعت - انرژی
۳۹۱		بند «ب» - وزارت جهاد کشاورزی مکلف است با همکاری معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری نسبت به بومی‌سازی تجهیزات مورد نیاز پرورش ماهی در قفس و تسهیل شرایط لازم برای ایجاد مراکز خوراک ماهی و میگو و تکثیر ماهیان اقدام کند.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت جهاد کشاورزی	حمایت زیرساختی	کشاورزی
۳۹۲	(۶۵)	بند «الف» - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است با استفاده از ظرفیت سرمایه‌گذاری و مشارکت بخش خصوصی، تعاونی و نهادهای عمومی و با ارتقای الگوی (مدل) اقتصادی، امکان اتصال اماکن اداری، تجاری و مسکونی شهرهای هر استان به شبکه ملی اطلاعات را از طریق شبکه دسترسی مبتنی بر تار (فیبر) نوری و دسترسی پرسرعت روستاهای بالای بیست خانوار فراهم کنند.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	فناوری اطلاعات
۳۹۳		⇒ وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است گزارش عملکرد این بند را هر شش ماه یکبار به مجلس ارسال نماید.	شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	تقویت ضمانت اجرای قانون	فناوری اطلاعات

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۹۴	(۶۶)	بند «پ» - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است با مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی از طریق سازمان توسعه‌ای زیرمجموعه خود نسبت به تأمین زیرساخت‌های لازم برای توسعه اقتصاد رقومی (دیجیتال)، اعم از ارتباطی و اطلاعاتی (ابری) و ذخیره‌سازی و پردازش سریع برای حضور و رقابت در بازارهای داخلی و بین‌المللی، اقدام نماید.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	حمایت زیرساختی	فناوری اطلاعات
۳۹۵		بند «ج» - به‌منظور تأمین منابع مالی برای توسعه اقتصاد رقومی و دانش‌بنیان و امکان مشارکت تمامی مردم، وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نسبت به فراهم آوردن امکان پذیرش شرکت‌های فعال این حوزه در بازار اوراق‌بهادار با ایجاد بهابازار (بورس) تخصصی، استقرار شاخص‌های بهابازار (بورسی) ویژه، ایجاد ابزارهای مالی جدید و پذیرش دارایی‌های رقومی و نیز پذیرش کلیه اموال و دارایی‌ها اعم از عین، منفعت، طلب و حقوق مالی، اموال منقول و غیرمنقول، سرقتی، حق اکتشاف، اموال مادی و غیرمادی نظیر واحدهای مسکونی یا تجاری شهری یا روستایی، زمین‌های کشاورزی، ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدی، فلزات گران‌بها، اوراق‌بهادار، عواید قابل تصرف از سهام، عواید قابل تصرف از قراردادهای اجرای طرح (پروژه) ها، مانده پاداش پایان خدمت و ذخیره مطالبات کارکنان، حقوق و مزایای مستمر دریافتی، مطالبات قراردادی، نشان تجاری (برند)، مالکیت‌های فکری، پاران‌های نقدی و موجودی انبار (مواد اولیه یا محصول) واحدهای تولیدی از سوی مؤسسات اعتباری، صندوق‌های مالی و سازمان بورس و اوراق‌بهادار با قابلیت تبادل در بازار در فرایندهای اعتبارسنجی، وثیقه‌گذاری، ضمانت و پذیره‌نویسی با رعایت قوانین و مقررات مربوط از جمله قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار اقدام نماید...	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت امور اقتصادی و دارایی	تأمین مالی	حوزه‌های دانش‌بنیان

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۳۹۶		تبصره بند «الف» - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است نیاز دستگاه‌های اجرایی، بخش خصوصی و بخش تعاونی به تصاویر و داده‌های ماهواره‌ای را مبتنی بر رقابت‌پذیری با اولویت کارورها و شرکت‌های دانش‌بنیان تأمین نماید. تعرفه این خدمت به پیشنهاد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به تصویب کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات می‌رسد. داده‌های نهادهای نظامی، امنیتی و مراکز حساس از شمول حکم این تبصره مستثنا بوده و مسئولیت آن با ستاد کل نیروهای مسلح است...	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	شفاف‌سازی اطلاعات	فناوری اطلاعات
۳۹۷	(۶۹)	جزء «۴» بند «الف» - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است ظرف ۶ ماه اول اجرای برنامه، مقررات لازم برای ارائه خدمات یکپارچه سلامت الکترونیکی مبتنی بر نظام تنظیم‌گری (رگولاتوری) و کاروری (اپراتوری) سلامت الکترونیکی را با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی و در چارچوب قوانین و مقررات، تهیه، تصویب و ابلاغ نماید. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است... حداکثر از ابتدای سال دوم برنامه از طریق فراخوان و ارزیابی به شرکت‌های دارای صلاحیت، مجوز کاروری (اپراتوری) سلامت الکترونیکی اعطا نماید. جریان داده‌های سلامت در نظام تنظیم‌گری - کاروری براساس قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی خواهد بود...	شش ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	فناوری اطلاعات
۳۹۸	(۷۱)	بند «ج» - دولت مکلف است حداکثر ظرف ۶ ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون نسبت به تدوین برنامه نوسازی و بازسازی صنایع دارو، فراورده‌های سلامت، تجهیزات و ملزومات پزشکی و ایمن‌ساز (واکسن) که توسط وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و جهاد کشاورزی با هدف افزایش بازدهی و ارتقای کیفیت تولیدات داخلی و رقابت‌پذیری آنها و نیز تقویت توان تولید داخل و صادرات کشور و خوداتکایی ۹۰ درصدی (۹۰٪) و افزایش سهم از بازار	شش ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	دولت	مقرراتی	صنعت

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		منطقه و تأمین تسهیلات مورد نیاز انجام می‌گیرد، اقدام قانونی به عمل آورد و گزارش عملکرد خود را سالیانه به مجلس ارسال نماید.				
۳۹۹		بند «خ» - وزارت جهاد کشاورزی مکلف است با هماهنگی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان ملی استاندارد ایران پس از ایجاد نظام رهگیری، ردیابی، بسته‌بندی و شناسنامه‌دار کردن و نشان (برند) سازی برای محصولات خام کشاورزی، دامی، طیور و آبی از سطح مزرعه و دامداری، این محصولات را از نظر باقی‌مانده سموم کشاورزی، شوره (نیتрат)، فلزات سنگین و باقی‌مانده داروهای دامی در زنجیره تأمین، جهت انجام اقدام قانونی لازم، ارزیابی و اعلام نماید.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت جهاد کشاورزی	مقرراتی	کشاورزی
۴۰۰		→ وزارت جهاد کشاورزی و سازمان ملی استاندارد ایران مکلفند گزارش عملکرد این بند را هر شش ماه یکبار به کمیسیون‌های بهداشت و درمان و کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط زیست مجلس ارسال نمایند.	شش ماه پس از اعتبار قانون برنامه	- وزارت جهاد کشاورزی - سازمان ملی استاندارد ایران	تقویت ضمانت اجرای قانون	کشاورزی
۴۰۱	(۷۲)	بند «الف» - [وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است] جهت افزایش ضریب خودکفایی در تأمین مواد اولیه دارو، فرآورده‌های دارویی و محصولات کشاورزی، ملزومات مصرفی و تجهیزات پزشکی تا پایان سال اول اجرای برنامه با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی نسبت به ایجاد سازوکار مناسب برای رعایت معیارهای لازم جهت صادرات محصولات کشاورزی و دارو و راه‌اندازی سامانه ثبت قراردادهای صادراتی و تضمین حقوق و امنیت این قراردادها اقدام نماید. وزارت جهاد کشاورزی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (از طریق سازمان تابعه ذی‌ربط) مکلفند جز در موارد ضرورت نسبت به اعلام ممنوعیت‌های صادراتی حداقل یک سال پیش از اعمال آنها اقدام نمایند. در صورت اتخاذ ممنوعیت‌های صادراتی،	پایان سال اول اجرای برنامه	- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت جهاد کشاورزی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	- کشاورزی - صنعتی - بازرگانی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		قراردادهایی که در چارچوب سازوکارها و معیارهای مذکور انجام شده باشد، مشمول این ممنوعیت‌ها نیستند. موارد ضرورت در هر مورد با تشخیص وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و جهاد کشاورزی تعیین می‌گردد.				
۴۰۲		بند «ب» - [وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است] تا پایان سال دوم برنامه، با انجام مذاکرات دوجانبه و چندجانبه با اولویت کشورهای منطقه، حوزه تمدنی و اعضای اتحادیه اقتصادی اوراسیا، اقدامات لازم را جهت پذیرش مواد اولیه دارو و فرآورده‌های دارویی، ملزومات مصرفی و تجهیزات پزشکی ثبت شده در ایران توسط این کشورها و همچنین صدور گواهی ثبت و مجوز ورود به بازار و گواهینامه‌های مشترک کیفیت تولید انجام دهد.	پایان سال دوم برنامه	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	دسترسی به بازار	صنعت
۴۰۳		جزء «۲» بند «ح» - [وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است] نسبت به شناسایی کلیه واحدهای تولیدی و عرضه‌کننده محصولات دخانی که به‌صورت غیرقانونی تولید و عرضه می‌شود، اقدام و ضمن جلوگیری از فعالیت آنان متخلفین را به مراجع ذی‌صلاح قانونی معرفی نماید.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت صنعت، معدن و تجارت	مبارزه با قاچاق	صنعت
۴۰۴	(۷۳)	جزء «۳» بند «ح» - ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت صنعت، معدن و تجارت نسبت به جمع‌آوری کلیه محصولات دخانی قاچاق و تقلبی فاقد شناسه (کد) رهگیری اقدام و متخلف را به مراجع ذی‌صلاح قانونی معرفی نماید.	پایان اعتبار قانون برنامه	ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز	مبارزه با قاچاق	صنعت
۴۰۵		جزء «۴» بند «ح» - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف است چاپخانه‌هایی را که بدون مجوز قانونی نسبت به چاپ اقلام مورد نیاز تولیدکنندگان مواد دخانی خصوصاً تنباکوی معسل با نشان‌های مختلف خارجی و داخلی اقدام می‌کنند، شناسایی و متخلف را به مراجع ذی‌صلاح قانونی معرفی نماید.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	مبارزه با قاچاق	صنعت

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۴۰۶	(۷۵)	بند «ذ» - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مکلفند در راستای حمایت از اصحاب فرهنگ، هنر و رسانه به منظور پوشش بیمه تأمین اجتماعی اعم از خدمات درمانی و بازنشستگی با رعایت بند «خ» ماده (۲۸) این قانون اقدام قانونی لازم را انجام دهند.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران	مقرراتی	سایر خدمات
۴۰۷	(۷۶)	جزء «۱» بند «پ» - [وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط مکلف است جهت افزایش میزان تولید پویانمایی (انیمیشن) به میزان هفت هزار و سیصد ساعت تا پایان برنامه، اقدامات و حمایت‌های ذیل را از بخش غیردولتی به عمل آورد] وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است اقدامات قانونی لازم برای حمایت گمرکی و نیز ارائه تسهیلات برای ورود تجهیزات و فناوری‌های سخت و نرم مربوط به تولید پویانمایی را به عمل آورد.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت امور اقتصادی و دارایی	حمایت تعرفه‌ای	سایر خدمات
۴۰۸		جزء «۲» بند «پ» - معاونت علمی و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری مکلف به حمایت از توسعه شرکت‌های بزرگ تولید پویانمایی از طریق ارائه تسهیلات بلندمدت صندوق نوآوری و شکوفایی می‌باشد به‌طوری‌که حداقل سهم آن سالیانه از سه درصد (۳٪) کمتر نباشد.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	معاونت علمی و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری	تأمین مالی	حوزه‌های دانش‌بنیان
۴۰۹		جزء «۳» بند «پ» - معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری به‌منظور توسعه و تجهیز زیرساخت‌های فنی مورد نیاز برای افزایش میزان تولید پویانمایی داخلی مکلف است حداقل دو پارک علم و فناوری ویژه تولید پویانمایی ایجاد نماید و مجاز است با توجه به استعداد و نیاز هر استان حداقل یک کارخانه نوآوری تولید پویانمایی در هر استان ایجاد نماید. پارک‌ها و کارخانه‌های مذکور	پایان اعتبار قانون برنامه	معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری	حمایت زیرساختی	سایر خدمات

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		مشمول معافیت‌های مالیاتی و تسهیلات موضوع قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب ۱۴۰۱/۲/۱۱ می‌باشند...				
۴۱۰	(۸۳)	جزء «۱» بند «الف» - تمامی تأسیسات و فعالیت‌های گردشگری و حوزه صنایع دستی از هر نظر دارای معافیت‌های مالیاتی قبلی و قوانین و مقررات بخش صنعت خود بوده و از شمول قوانین نظام صنفی مستثنا هستند...	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	سازمان امور مالیاتی کشور	مالیاتی	گردشگری و صنایع دستی
۴۱۱		جزء «۲» بند «الف» - یارانه و تسهیلات مالی در چارچوب بودجه سنواتی و معافیت‌های مالیاتی و عوارضی به تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی در چارچوب قوانین مربوط و با رعایت ماده (۲۷) این قانون اختصاص می‌یابد.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	-	تأمین مالی	گردشگری و صنایع دستی
۴۱۲		جزء «۳» بند «الف» - زیرساخت‌های مورد نیاز مناطق گردشگری از قبیل راه خدمات رفاهی و اقامتی، با استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در سرمایه‌گذاری، واگذاری تسهیلات ارزان‌قیمت و سایر اقدامات حمایتی در قالب بودجه سنواتی ایجاد می‌شود.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	-	حمایت زیرساختی	گردشگری و صنایع دستی
۴۱۳		جزء «۴» بند «الف» - کلیه اشخاص فعال در حوزه گردشگری و صنایع دستی نسبت به اخذ مجوز لازم با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار از طریق پنجره ملی خدمات هوشمند دولت اقدام می‌نمایند.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	--	تسهیل صدور مجوزها	گردشگری و صنایع دستی
۴۱۴		جزء «۵» بند «الف» - فرش دستبافت و صنایع وابسته به آن نیز مشمول حکم این بند است و انجام امور مربوط به آن کماکان برعهده وزارت صنعت، معدن و تجارت می‌باشد.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت صنعت، معدن و تجارت	تسهیل صدور مجوزها	گردشگری و صنایع دستی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۴۱۵		بند «ب» - مجوز لازم برای واردات کشتی‌های گردشگری، شناورهای تفریحی، وسایل نقلیه و تجهیزات ویژه گردشگری برای سرمایه‌گذاران بخش‌های خصوصی و تعاونی متقاضی با معافیت حقوق ورودی توسط وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با رعایت اختیارات قانونی وزارت راه و شهرسازی با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار صادر می‌گردد. فهرست مصادیق موضوع این بند توسط وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن، تجارت و راه و شهرسازی ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تعیین می‌گردد. مصادیق مذکور از سوی فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران یا مرجع قانونی ذی‌ربط با پلاک یا نشان ویژه متمایز شده و حداقل ۱۰ سال صرفاً در حوزه خدمات گردشگری باید به کار گرفته شوند. نظارت بر نحوه استفاده از خودروها و اخذ تضامین لازم با همکاری فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و دستگاه‌های نظارتی ذی‌ربط برعهده وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی است...	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	تسهیل صدور مجوزها	گردشگری و صنایع دستی
۴۱۶		بند «ت» - در راستای تسهیل فرایندهای سرمایه‌گذاری و تأمین نیازهای مشاوره‌ای و اجرایی طرح‌ها و فعالیت‌های گردشگری و صنایع دستی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی می‌تواند برای مؤسسات واجد صلاحیت با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار؛ مجوزهای «توسعه‌دهنده»، «تسهیلگر سرمایه‌گذاری» و «بهره‌برداری در حوزه‌های گردشگری و صنایع دستی» صادر نماید. این مؤسسات مجازند با رعایت مقررات، ضوابط و شیوه‌نامه‌های ابلاغی در امور مربوط به فرایند سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری و مدیریت تأسیسات و مؤسسات گردشگری و توسعه کمی و کیفی تولید و عرضه صنایع دستی فعالیت کنند.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	تسهیل صدور مجوزها	گردشگری و صنایع دستی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۴۱۷		بند «ث» - وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مکلف است با همکاری وزارت راه و شهرسازی و سایر دستگاه‌های مربوط با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار نسبت به ساماندهی صدور مجوز ایجاد طرح (پروژه) های گردشگری با کاربری ترکیبی (تجاری یا اداری یا مسکونی یا گردشگری) و فراهم نمودن امکان فروش و پیش‌فروش تأسیسات و واحدها براساس طرح مصوب، در محدوده و حریم شهرها و روستاها با اخذ مجوز از دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط صرفاً در اراضی با کاربری گردشگری مندرج در طرح‌های جامع و تفصیلی شهر یا طرح هادی روستا با لحاظ برقراری مشوق‌های لازم در چارچوب قوانین در تعیین تعرفه برای کلیه کاربری‌های یک طرح (پروژه) ترکیبی اقدام نماید...	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	تسهیل صدور مجوزها	گردشگری و صنایع دستی
۴۱۸		بند «ج» - به‌منظور تسهیل، تشویق و ایجاد مدیریت یکپارچه و متمرکز و تسريع در توسعه سرمایه‌گذاری بخش گردشگری ساحلی و دریایی توسط بخش‌های خصوصی و تعاونی، با رعایت قوانین و مقررات، تمامی تصمیم‌گیری‌ها برای اجرای طرح‌های گردشگری اعم از صدور مجوز از طریق درگاه ملی مجوزهای کسب‌وکار، پاسخ استعلامات، نحوه فرایند و قراردادهای واگذاری عرصه ساحلی و پهنه دریایی، استفاده از اسکله‌های موجود برای کاربری ترکیبی گردشگری یا مسافری با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار، به شورایی در هر استان ساحلی با ریاست وزیر کشور یا نماینده وی که دارای شرایط شرعی لازم از جمله وثاقت و امانت است و عضویت رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست یا نماینده وی که دارای شرایط شرعی لازم از جمله وثاقت و امانت است و عضویت استانداران، مدیران کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی (دبیر)، منابع طبیعی و آب‌خیزداری، بنادر و دریانوردی و حفاظت محیط زیست	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	-	تسهیل صدور مجوزها	گردشگری و صنایع دستی

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		استان و رئیس فدراسیون نجات‌غریق و غواصی جمهوری اسلامی ایران بدون حق رأی تفویض می‌گردد.				
۴۱۹		بند «د» - وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مکلف است با رعایت مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی به‌منظور تأمین زنجیره ارزش و بهبود شرایط تولید و عرضه محصولات صنایع دستی و با رعایت ملاحظات بومی، سازگاری با اصالت هویتی، ترویج سبک زندگی ایرانی- اسلامی و رویکرد فناورانه، «سند جامع مدیریت زنجیره تولید، توزیع، عرضه و صادرات صنایع دستی» را حداکثر ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه نموده و آن را به تصویب هیئت‌وزیران برساند.	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	مقرراتی	گردشگری و صنایع دستی
۴۲۰	(۸۵)	بند «ح» - ... قوه قضائیه و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلفند حداکثر ظرف شش ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی علاوه بر تبادل برخط اطلاعات، امکان استعلام برخط کلیه سوابق محکومیت‌های قطعی و نیز اطلاعات متهمان قاچاق و اعسار محکومان قاچاق در محاکم حقوقی و کیفری و نیز کلیه اجراییه‌های ثبتی و قضایی با ذکر موضوع پرونده و نوع و میزان محکومیت، اطلاعات اجرای احکام این پرونده‌ها، شامل میزان محکومیت پرداخت شده و پرداخت‌نشده، وضعیت اعسار و احکام مربوط، قرارهای تأمین کیفری و تأمین خواسته صادر شده و اموال توقیف شده در اجرای تأمین، کلیه اطلاعات توقیف اموال و اسناد متهمان و محکومان قاچاق در محاکم قضایی و دوائر اجرای ثبت و وضعیت ایفای تعهدات اشخاص در دوائر اجرای ثبت را به‌صورت ساختاریافته و قابل بهره‌برداری، از طریق مرکز ملی تبادل اطلاعات برای سامانه مذکور فراهم آورد...	شش ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	قوه قضائیه (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور)	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۴۲۱		بند «خ» - ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز مکلف است ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، برنامه جامع پنج‌ساله مبارزه با قاچاق کالا و ارز را با هدف کاهش سالیانه حداقل پانزده درصد (۱۵٪) قاچاق کالا به تفکیک دستگاه‌های اجرایی ابلاغ نماید. .	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز (ریاست جمهوری)	برنامه‌ریزی	کلیه بخش‌ها
۴۲۲	(۸۹)	بند «ث» - [وزارت آموزش و پرورش مکلف است] رشته‌های آموزش‌های فنی، حرفه‌ای و مهارتی و کار و دانش در دوره متوسطه دوم مبتنی بر آمایش و آینده‌پژوهی و توسعه زیرساخت‌های کمی و کیفی هنرستان‌ها را براساس بسته‌های حمایتی مصوب دولت با مشارکت سازمان‌ها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، شهرک‌های صنعتی، صاحبان صنایع و مشاغل اتحادیه‌های حرفه‌ای اصناف و بنگاه‌های اقتصادی برای راه‌اندازی هنرستان‌های جوار کارخانه، شهرک‌های صنعتی و پارک‌های علم و فناوری و هنرستان‌های وابسته به دستگاه‌ها بازطراحی نموده و توسعه دهد.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت آموزش و پرورش	فنی و آموزشی	کلیه بخش‌ها
۴۲۳	(۹۴)	بند «ب» - مؤسسات آموزشی و پژوهشی و فناوری مکلفند حداقل بیست درصد (۲۰٪) از پژوهشگران دوره پسادکترای خود را به دوره‌های پسادکترای «کاربردی»، «صنعتی» و «فناورانه» تقاضا محور طبق آیین‌نامه جذب و به‌کارگیری محققان پسادکترای مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری اختصاص دهند.	پایان اعتبار قانون برنامه	مؤسسات آموزشی و پژوهشی و فناوری	فنی و آموزشی	کلیه بخش‌ها
۴۲۴	(۹۵)	تبصره «۲» - وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در رشته‌های غیربالینی، مکلفند در هریک از مقاطع تحصیلی در رشته‌های ممکن در کنار دروس نظری، دروس عملی و مهارتی را نیز در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی، دانشگاه آزاد اسلامی، پیش‌بینی و ارائه نمایند به‌گونه‌ای که پس از فراغت از تحصیل در رشته مذکور، دانش‌آموخته دانشگاهی حداقل در یک حوزه تخصصی دارای مهارت‌های کاربردی مورد نیاز کشور باشد. دستگاه‌های اجرایی	پایان اعتبار قانون برنامه	- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	فنی و آموزشی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		مکلفند مشارکت لازم را برای اجرای دروس عملی در دستگاه اجرایی خود به عمل آورند.				
۴۲۵	(۹۶)	وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان مکلفند به منظور تحقق اهداف آمایش آموزش عالی، تنظیم ارتباط تحصیل و اشتغال، ارتقای پاسخ‌گویی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهش و فناوری به نیازهای بازار کار و تقاضای اجتماعی، افزایش جذابیت تحصیل در رشته‌های دارای اولویت کشور و حذف رشته‌های غیرضرور، اقدامات قانونی لازم را برای اصلاح نظام تأمین مالی هزینه‌های تحصیلات عالی براساس پایش (کنترل) کیفی و کمی خدمات آموزشی، با رعایت اصل سی‌ام (۳۰) قانون اساسی از محل منابع عمومی به عمل آورند.	پایان اعتبار قانون برنامه	- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	فنی و آموزشی	کلیه بخش‌ها
۴۲۶		تبصره بند «الف» - سازمان تأمین اجتماعی مکلف است مفاد حساب قراردادهای پژوهشی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی دولتی و غیردولتی مورد تأیید وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و قراردادهای مرتبط با تولید محصولات دانش‌بنیان مورد تأیید معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری را صرفاً براساس ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی، بدون اعمال ضرایب حق بیمه موضوع ماده (۲۸) قانون مزبور و مستقل از سایر قراردادهای مؤسسه بدون هیچ‌گونه قید و شرط بررسی و صادر نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	سازمان تأمین اجتماعی	فنی و آموزشی	کلیه بخش‌ها
۴۲۷	(۹۹)	بند «ت» - دولت (معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری) مکلف است با همکاری دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط و سازمان و با هدف تأمین زیرساخت یکپارچه مورد نیاز در جهت بهبود زیست‌بوم فناوری در حوزه‌های پیشران و اقتدار آفرین، جذب و توانمندسازی نخبگان و تسهیل دسترسی به زیرساخت‌ها با مشارکت	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	دولت (معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری)	حمایت زیرساختی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		بخش خصوصی و استفاده از ظرفیت‌های قانون جهش تولید دانش‌بنیان، در حوزه‌های زیر در سقف بودجه مصوب اقدامات لازم را انجام دهد: ۱. هوش مصنوعی، ۲. بار الکتریکی (کوانتوم)، ۳. زیست مهندسی، ۴. مواد و ساخت پیشرفته، ۵. ریز فناوری و ریز الکترونیک (میکروالکترونیک)، ۶. فناوری‌های عصبی، مغز و علوم شناختی...				
۴۲۸		بند «ث» - در راستای رفع چالش‌ها و گلوگاه‌های فناورانه دستگاه‌های اجرایی و داخلی‌سازی اقلام راهبردی موضوع ماده (۱) قانون جهش تولید دانش‌بنیان و اجرای طرح‌های پیشران، وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با همکاری معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری و با استفاده از ظرفیت‌های صندوق نوآوری و شکوفایی و سایر ظرفیت‌های قانونی، اقدامات لازم جهت داخلی‌سازی حداقل هر سال ۱۰ درصد (۱۰٪) از اقلام راهبردی مورد نیاز بخش خود موضوع ماده (۱) قانون مذکور را با بهره‌گیری از ظرفیت شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و جهاد دانشگاهی در صورت احراز توانمندی این شرکت‌ها و مؤسسات در تأمین کالا و خدمات موصوف توسط وزارتخانه ذی‌ربط به عمل آورد...	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت صنعت، معدن و تجارت	اولویت خرید محصولات داخلی	کلیه بخش‌ها
۴۲۹	(۱۰۱)	بند «الف» - [وزارت امور خارجه مکلف است اقدام زیر را انجام دهد] تهیه طرح جامع ارتقای کارآمدی و اثربخشی سیاست (دیپلماسی) اقتصادی به‌ویژه در زمینه اقتصاد دانش‌بنیان با تمرکز بر پیوندهای اقتصادی با همسایگان، کشورهای آسیایی، آفریقایی، آمریکای لاتین، قدرت‌های نوظهور و سازمان‌های بین‌المللی از جمله	سه ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت امور خارجه	برنامه‌ریزی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		سازمان همکاری شانگهای ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون با همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط و در قالب ستاد هماهنگی روابط اقتصادی خارجی. بند «پ» - [وزارت امور خارجه مکلف است اقدام زیر را انجام دهد] فراهم آوردن زمینه استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی و تعاونی در جهت توسعه هرچه بیشتر روابط اقتصادی و تجاری خارجی با همکاری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون ایران.				
۴۳۰		بند «ب» - [وزارت امور خارجه مکلف است اقدام زیر را انجام دهد] انعقاد و تعمیق موافقت‌نامه‌های تجارت ترجیحی و آزاد با اولویت انعقاد موافقت‌نامه تجارت ترجیحی با کشورهای هدف در میان‌مدت و تجارت آزاد در بلندمدت (ازجمله اوراسیا) و تعمیق موافقت‌نامه تجارت ترجیحی با کشورهای همسایه با توجه به قرابت‌های فرهنگی با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت امور خارجه	حمایت دیپلماتیک	کلیه بخش‌ها
۴۳۱		بند «پ» - [وزارت امور خارجه مکلف است اقدام زیر را انجام دهد] فراهم آوردن زمینه استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی و تعاونی در جهت توسعه هرچه بیشتر روابط اقتصادی و تجاری خارجی با همکاری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون ایران.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت امور خارجه	حمایت دیپلماتیک	کلیه بخش‌ها
۴۳۲		بند «ت» - [وزارت امور خارجه مکلف است اقدام زیر را انجام دهد] مساعدت و معاضدت در تأسیس شرکت‌های مشترک با کشورهای هدف به‌منظور بهره‌گیری از تسهیلات ارائه شده به پیمانکاران بین‌المللی در سند سیاست تجاری متبادله با کشورهای مذکور.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت امور خارجه	حمایت دیپلماتیک	کلیه بخش‌ها
۴۳۳		بند «ث» - [وزارت امور خارجه مکلف است اقدام زیر را انجام دهد]	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت امور خارجه	حمایت دیپلماتیک	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		انجام توافقات لازم با کشورهای طرف تجاری ایران در مورد رعایت استانداردهای مورد قبول طرفین با همکاری سازمان ملی استاندارد ایران و دیگر دستگاه‌های ذی‌ربط.				
۴۳۴		بند «ج» - [وزارت امور خارجه مکلف است اقدام زیر را انجام دهد] تسهیل مقررات قرنطینه‌های دامی با همکاری دفتر قرنطینه و امنیت زیستی سازمان دامپزشکی کشور.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت امور خارجه	رفع موانع قانونی مقرراتی	کشاورزی
۴۳۵		بند «ح» - [وزارت امور خارجه مکلف است اقدام زیر را انجام دهد] افزایش تسهیلات روادید تجاری و کثیرالمسافری الکترونیکی برای تجار خارجی با سابقه تجارت با ایران و مورد تأیید اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت امور خارجه	حمایت دیپلماتیک	بازرگانی
۴۳۶		بند «خ» - [وزارت امور خارجه مکلف است اقدام زیر را انجام دهد] کمک به ارتقای جایگاه جمهوری اسلامی ایران در سطوح منطقه‌ای و بین‌المللی با تأکید بر استفاده از ظرفیت سازمان‌های شائکهای، بریکس، اکو و اتحادیه اقتصادی اوراسیا از طریق تقویت ابعاد مختلف گذر (ترانزیت) (انرژی، کالا، مسافر و گردشگری)، توسعه سواحل مکران با اولویت تکمیل بندر چابهار، تکمیل و متصل نمودن کلیه بنادر گذری (ترانزیتی) سواحل شمالی و جنوبی کشور با تأکید بر منطقه آزاد اروند و منطقه ویژه اقتصادی امیرآباد، تنوع‌بخشی هر چه بیشتر به بازارهای صادراتی و وارداتی کشور، جذب سرمایه‌گذاری خارجی، یافتن سازوکارهای مقابله با تحریم‌های بانکی و بیمه‌ای به‌ویژه از طریق گسترش پیام‌رسان‌های بانکی جایگزین سوئیفت، کمک به جذب سرمایه و فناوری خارجی و بهره‌گیری از کشت فراسرزمینی در راستای ارتقای امنیت غذایی کشور، پیگیری امور حقایقه‌ها از کشورهای همسایه و بهره‌مندی کشور از دستاوردهای علمی و فناورانه دیگر کشورها در امر مصرف و توزیع آب، اتصال شبکه‌های انرژی کشورهای همسایه به شبکه داخلی کشور، ارتقای صنعت گردشگری اعم از گردشگری	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت امور خارجه	حمایت دیپلماتیک	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		سلامت، سیاحتی، علمی و زیارتی، ارتقای جایگاه کشور در زمینه تجارت با تأکید بر تجارت فناوری و دانش‌بنیان و صدور خدمات فنی و مهندسی، انتقال و خدمات معاوضه (سوپ) انرژی اتم از گاز، نفت و برق با همکاری کلیه دستگاه‌های ذی‌ربط...				
۴۳۷		→ وزارت امور خارجه مکلف است گزارش عملکرد این ماده را هر شش ماه یکبار به مجلس ارسال نماید.	شش ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت امور خارجه	تقویت ضمانت اجرای قانون برنامه	کلیه بخش‌ها
۴۳۸	(۱۰۲)	بند «ب» - به‌منظور هم‌افزایی بین قابلیت‌ها و ظرفیت‌های صنایع دفاعی با سایر حوزه‌های صنعتی و استفاده حداکثری از سرریز فناوری‌های بخش دفاع به بنگاه‌های اقتصادی و فناوری کشور و بهره‌گیری از ظرفیت‌های ملی در نظام نوآوری و زنجیره تأمین دفاعی و دومنظوره‌سازی آنها، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح مکلف است ضمن استفاده از توان علمی مراکز علمی و مراکز رشد پارک‌های علم و فناوری نسبت به انتقال سرریز دانش فنی و دستاوردهای بخش دفاعی و مشارکت با بخش خصوصی، تعاونی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی در صناعی نظیر صنعت هوایی، دریایی، انرژی، خودرو، ریز (میکرو) الکترونیک، معدن، کشاورزی و خدمات اقدام نماید. همچنین وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح با همکاری مبادی ذی‌ربط در دولت و بخش‌های غیردولتی نسبت به شناسایی و تعیین الزامات دومنظوره‌سازی ظرفیت‌های این بخش‌ها برای تولیدات دفاعی و امنیتی از طریق ایجاد کارگروه تخصصی مشترک با دستگاه‌های مرتبط و نیز راه‌اندازی شرکت‌های سرمایه‌گذاری مشترک با بخش خصوصی و تعاونی با رعایت اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی اقدام نماید.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح	فنی و آموزشی	- صنعت - فنی و مهندسی
۴۳۹	(۱۰۵)	جزء «۳» بند «الف» - [دستگاه‌های اجرایی در سال اول برنامه پس از تصویب شورای عالی اداری مکلفند]	پایان سال اول قانون برنامه	دستگاه‌های اجرایی	حمایت از رقابت	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		۳-۱. نسبت به انتقال امور حاکمیتی از شرکت‌های دولتی به دستگاه ذی‌ربط با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی اقدام نمایند. ۳-۲. نسبت به انتقال امور تصدی‌گری غیرحاکمیتی که امکان خرید خدمات آن وجود دارد به بخش خصوصی اقدام نمایند. ۳-۳. نسبت به انتقال آن دسته از تصدی‌های قابل واگذاری به استان‌ها و شهرستان‌ها با رویکرد امکان اتخاذ تصمیمات بهینه محلی اقدام نمایند.				
۴۴۰		تبصره جزء «۴» بند «الف» - دستگاه‌های اجرایی مکلفند نسبت به توانمندسازی بخش خصوصی و تعاونی برای مشارکت در ارائه خدمات اقدام نمایند.	پایان اعتبار قانون برنامه	دستگاه‌های اجرایی	حمایت از رقابت	کلیه بخش‌ها
۴۴۱		تبصره «۱» بند «الف» - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است تا پایان سال اول برنامه با اولویت استفاده از الگوی مشارکت عمومی - خصوصی نسبت به ایجاد، تقویت و استقرار زیرساخت یکپارچه ابری دولت هوشمند اقدام نماید.	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۴۴۲	(۱۰۷) (۱۰۸)	تبصره بند «ت» - به‌منظور پرهیز از موازی‌کاری و صرفه‌جویی در هزینه‌های دولت در طول سال‌های برنامه، راه‌اندازی هرگونه سامانه جدید با گستره ملی و فرابخشی صرفاً پس از کسب مجوز از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی امکان‌پذیر است. وزارت مزبور مکلف است ظرف یک‌ماه از تاریخ وصول درخواست نسبت به‌ضرورت راه‌اندازی و عدم موازی‌کاری آنها تعیین تکلیف نموده و نتیجه را ابلاغ کند. در صورتی که وزارت مزبور به تشخیص خود مهلت یاد شده را کافی نداند مهلت مزبور برای یک‌ماه دیگر تمدید می‌شود و این امر به اطلاع متقاضی می‌رسد. پس از مهلت استمهال شده، متقاضی می‌تواند بدون تأیید وزارت مزبور نسبت به راه‌اندازی سامانه اقدام نماید. عدم پاسخ وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	دستگاه‌های اجرایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		مهلت‌های یاد شده تخلف، محسوب شده و قابل رسیدگی در مراجع ذیصلاح قانونی است. دستگاه‌های اجرایی مکلف به همکاری و اجرای مفاد این ابلاغ هستند.				
۴۴۳		بند «ث» - [دستگاه‌های اجرایی مکلفند] اقدامات لازم را برای توسعه دولت هوشمند به‌منظور ارتقای شاخص‌های ملی و بین‌المللی از جمله شاخص بین‌المللی توسعه دولت الکترونیک با رعایت ملاحظات و معیارهای بومی و داخلی و قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی اجرا نمایند. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات با همکاری سازمان اداری و استخدامی کشور مکلف است، دستورالعمل و ضوابط مربوط را تهیه و ابلاغ نماید.	پایان اعتبار قانون برنامه	دستگاه‌های اجرایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۴۴۴		بند «ج» - [دستگاه‌های اجرایی مکلفند] خدمات خود را تا پایان سال اول اجرای برنامه به‌صورت برخط و امن ارائه نموده و حداقل سالیانه بیست درصد (۲۰٪) از خدمت الکترونیکی خود را برای کلیه اشخاص حقوقی و اشخاص حقیقی بالای هجده سال از طریق «پنجره ملی خدمات دولت هوشمند» به‌صورت هوشمند و بدون مراجعه حضوری و دخالت عامل انسانی یا اخذ مدارک و مستندات به‌صورت دستی ارائه نمایند.	پایان سال اول قانون برنامه	دستگاه‌های اجرایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۴۴۵		بند «چ» - کلیه دستگاه‌های اجرایی متولی پایگاه‌های اطلاعاتی پایه موضوع قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی مکلفند حداکثر تا پایان سال اول برنامه، پایگاه اطلاعاتی خود را تکمیل نمایند و از ابتدای سال دوم برنامه، تبادل داده و اطلاعات و هرگونه پاسخ‌گویی به استعلام‌های مورد نیاز سایر دستگاه‌های اجرایی و کسب‌وکارها را براساس قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی به‌صورت کاملاً آنی و برخط انجام دهند. .	پایان سال اول قانون برنامه	دستگاه‌های اجرایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۴۴۶		⇒ کارگروه تعامل‌پذیری دولت الکترونیکی، گزارش تحقق این بند را سالیانه به مجلس ارائه می‌نماید.	پایان سال اول قانون برنامه	کارگروه تعامل‌پذیری دولت الکترونیکی	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها

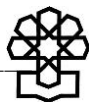
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۴۴۷		بند «ح» - ظرف یک سال از لازم‌الاجرا شدن این قانون از دریافت هرگونه مدرک یا مستند مرتبط با پایگاه‌های داده و اطلاعات پایه موضوع ماده (۱۰) قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی به‌صورت دستی یا الزام به بارگذاری توسط کاربران خودداری نمایند.	پایان سال اول قانون برنامه	دستگاه‌های اجرایی	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۴۴۸		بند «خ» - به‌منظور ارتقای بهره‌وری و افزایش سهم اقتصاد رقومی (دیجیتال)، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان، سازمان اداری و استخدامی کشور، سازمان حفاظت محیط زیست، بانک مرکزی و معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری... مکلفند تا پایان سال اول اجرای برنامه، نسبت به تهیه برنامه تحول رقومی (دیجیتال) بخش خود و طرح (پروژه)‌های پیشران به‌همراه سازوکارهای تأمین مالی آن منطبق با پیشنهادهای و توانمندی‌های اجرایی بخش غیردولتی اقدام نموده و آنها را به تصویب هیئت‌وزیران برسانند...	پایان سال اول قانون برنامه	دستگاه‌های اجرایی	برنامه‌ریزی	کلیه بخش‌ها
۴۴۹		⇒ گزارش پیشرفت این بند باید به‌صورت سالیانه به شورای عالی فضای مجازی و مجلس ارسال گردد.	پایان سال اول قانون برنامه	دستگاه‌های اجرایی	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۴۵۰		بند «الف» - [قوه قضائیه مکلف است] مزایده‌های شعب اجرای احکام، دواير اجرای ثبت و تصفیه امور ورشکستگی را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) برگزار کند. وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است امکان برگزاری این مزایده‌ها را در این سامانه فراهم سازد. مزایده کلیه اموال به‌جز اموال فاسد شدنی موضوع ماده (۶۶) قانون اجرای احکام مدنی مصوب ۱۳۵۶/۸/۱ باید از طریق این سامانه انجام شود و نیازی به فروش مال در محل موضوع مواد (۱۱۵) و (۱۱۶) قانون مذکور نیست. اشخاص برای شرکت در مزایده و ارائه پیشنهاد قیمت باید ۱۰ درصد (۱۰٪) قیمت مقرر در مواد (۷۳) تا (۷۵) قانون مذکور را به‌عنوان تضمین نقدی شرکت در مزایده به حسابی که از طریق سامانه مشخص شده تسلیم نمایند. در این‌صورت نیازی به پرداخت ۱۰ درصد (۱۰٪)	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	- قوه قضائیه - وزارت صنعت معدن و تجارت	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		بهای موضوع ماده (۱۲۹) قانون مذکور نیست و در صورتی که برنده مزایده در موعد مقرر بقیه بهای اموال را نپردازد، تضمین او به نفع دولت ضبط و به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود. دستورالعمل نحوه استفاده از تضامین بدل از تضمین نقدی و همچنین میزان و چگونگی اخذ و آزادسازی این تضامین ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد. ستاد مبارزه با مواد مخدر نیز مکلف است مزایده‌های اموال موضوع ماده (۳۰) قانون مبارزه با مواد مخدر اصلاحی ۱۳۸۹/۵/۹ را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) برگزار کند...				
۴۵۱		➔ وزارت دادگستری مکلف است گزارش عملکرد این بند را هر شش ماه یکبار به مجلس ارائه نماید.	شش ماه از لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت دادگستری	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش‌ها
۴۵۲		بند «ب» - [قوه قضائیه مکلف است] با ایجاد زیرساخت‌های لازم در طول سال‌های برنامه نسبت به صدور کلیه اسناد مالکیت (به‌استثنای وسایل نقلیه موتوری) به‌صورت الکترونیکی در پایگاه ملی اسناد و املاک و حدنگاری (کاداستر) کشور با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی اقدام نماید. مفاد سند مالکیت صادر شده در سامانه ابلاغ قوه قضائیه به مالک ارسال و مراتب با ارسال شناسه یکتای سند مالکیت به مالک پیامک می‌گردد.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	قوه قضائیه	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۴۵۳	(۱۰۹)	مراجع غیرقضایی که نتیجه تصمیمات، آراء و دستورالشان مطابق قوانین یا مقررات باید به ذی‌نفع ابلاغ شود، از قبیل شعب سازمان تعزیرات حکومتی، هیئت‌های حل اختلاف مالیاتی، هیئت‌های تشخیص مطالبات سازمان تأمین اجتماعی، هیئت‌های تشخیص و حل اختلاف کارگر و کارفرما، کمیسیون‌های موضوع مواد (۹۹) و (۱۰۰) قانون شهرداری و کمیسیون ماده (۱۲) قانون زمین شهری مکلفند از ابتدای سال دوم برنامه، ابلاغ‌های	پایان سال اول برنامه	- مراجع غیرقضایی - قوه قضائیه	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		خود را در صورتی که شخص ذی نفع در سامانه ابلاغ الکترونیک قضایی (ثنا) دارای حساب کاربری باشد، از طریق سامانه مذکور و در صورتی که دارای حساب کاربری نباشد، به طرق سابق به ذی نفع ارسال نمایند. مراجع مزبور مکلف به رعایت احکام این ماده و ابلاغ از طرق مذکور، می باشند. همچنین قوه قضائیه مکلف است امکان ابلاغ موضوع این ماده را از طریق سامانه ابلاغ الکترونیک قضایی (ثنا) برای مراجع مذکور نسبت به افرادی که دارای حساب کاربری (ثنا) هستند، فراهم نماید... .				
۴۵۴		وزارت دادگستری مکلف است گزارش عملکرد این ماده را هر شش ماه یکبار به مجلس ارائه نماید.	شش ماه از لازم الاجرا شدن قانون برنامه	وزارت دادگستری	تقویت ضمانت اجرای قانون	کلیه بخش ها
۴۵۵	(۱۱۳)	بند «الف» - [قوه قضائیه و وزارت دادگستری مکلفند] تا پایان سال دوم برنامه، امکان انجام اموری از قبیل ارجاع پرونده، تعیین وقت و انتخاب کارشناس را با استفاده از فناوری های نوین از جمله هوش مصنوعی برای کمک به قاضی با حفظ مسئولیت شخص قاضی فراهم نمایند... .	پایان سال دوم برنامه	- قوه قضائیه - وزارت دادگستری	ایجاد و توسعه سامانه های اطلاعاتی	کلیه بخش ها
۴۵۶		بند «ب» - [قوه قضائیه و وزارت دادگستری مکلفند] تا پایان برنامه، پرونده های قضایی را الکترونیکی و جایگزین پرونده های کاغذی نمایند.	پایان اعتبار قانون برنامه	- قوه قضائیه - وزارت دادگستری	ایجاد و توسعه سامانه های اطلاعاتی	کلیه بخش ها
۴۵۷		بند «پ» - [قوه قضائیه و وزارت دادگستری مکلفند] امکان استعلام برخط و آنی را از طریق سامانه هوشمند استعلامات مالی قوه قضائیه (سهم) در خصوص وضعیت مالی مدعیان اعسار یا ورشکستگی و محکوم علیه و بدهکار در دوائر اجرای احکام و دوائر اجرای ثبت ایجاد نمایند و در صورت لزوم، امکان توقیف محکوم به و بدهی پرونده های اجرای ثبت را برای مقام قضایی صالح و دوائر اجرای ثبت فراهم کنند. دستگاه های	پایان اعتبار قانون برنامه	- قوه قضائیه - وزارت دادگستری	ایجاد و توسعه سامانه های اطلاعاتی	کلیه بخش ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		اجرای در صورت استعلام چنانچه اطلاعاتی در مورد اموال اشخاص دارند مکلفند در اجرای این حکم اطلاعات مذکور را به صورت برخط در اختیار قوه قضائیه قرار دهند.				
۴۵۸		بند «ت» - [قوه قضائیه و وزارت دادگستری مکلفند] سامانه «شفافیت عملکرد وکلا و کارشناسان رسمی» را در خصوص وکلای کانون وکلای دادگستری، وکلا و کارشناسان مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه و کارشناسان کانون کارشناسان رسمی دادگستری تا پایان سال اول برنامه راه اندازی نمایند و ضمن پیش‌بینی امکان شکایت از وکیل یا کارشناس و امکان اعلام و گزارش تخلفات آنها و نیز پیش‌بینی فرایندی جهت اخذ نظرات موکلان و ذی‌نفعان در پایان هر پرونده، اطلاعات عملکردی منحصراً شامل تعداد پرونده‌ها و موضوعات آنها بدون درج محتوای محرمانه پرونده‌ها، میزان حضور در جلسات دادگاه‌ها و پرداخت مالیات و حقوق دولتی را در دسترس مردم قرار دهند. در صورتی که تعداد گزارش تخلفات در یک موضوع از پنج مورد بیشتر شود دادستان کانون یا مرکز مربوط به عنوان مدعی‌العموم مکلف است در صورت وجود قرائن و ادله کافی رأساً نسبت به اقامه دعوی، اقدام و موضوع را تا صدور رأی قطعی پیگیری کند.	پایان سال اول برنامه	- قوه قضائیه - وزارت دادگستری	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۴۵۹		جزء «۱» بند «ج» - [قوه قضائیه مکلف است تا پایان سال اول برنامه جهت ساماندهی وکالت‌نامه‌ها و قراردادهای صلح نسبت به موارد زیر اقدام قانونی نماید]. ارائه متون نمونه قراردادی پیشنهادی برای استفاده اشخاص طرف قرارداد مبتنی بر رضایت یا عدم رضایت آنان در هر مورد از جمله موضوع، نوع قرارداد، تعهدات و شروط قراردادی در دفاتر اسناد رسمی و طبقه‌بندی آنها با اولویت وکالت‌نامه‌ها یا قراردادهای صلح با موضوع اموال غیرمنقول، خودرو و سهام شرکت‌ها.	پایان سال اول قانون برنامه	قوه قضائیه	حمایت حقوقی قضایی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۴۶۰	۴۶۱	جزء «۲» بند «ج» - [قوه قضائیه مکلف است تا پایان سال اول برنامه جهت ساماندهی وکالت‌نامه‌ها و قراردادهای صلح نسبت به موارد زیر اقدام قانونی نماید] ایجاد پایگاه جامع وکالت‌نامه‌ها و قراردادهای صلح براساس شناسه یکتا و با قابلیت استعلام براساس قوانین.	پایان سال اول قانون برنامه	قوه قضائیه	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۴۶۱		جزء «۱» بند «ج» - [قوه قضائیه مکلف است برای استفاده از ظرفیت‌های مردمی و توسعه روش‌های مشارکتی و غیرقضایی در حل و فصل دعاوی بدون تحمیل هرگونه بارمالی از محل منابع عمومی و اختصاصی در اختیار خود و نیز بدون توسعه تشکیلات] به‌منظور توسعه شیوه‌های جایگزین رسیدگی قضایی از قبیل داوری، میانجیگری، صلح و سازش و مذاکره، قوه قضائیه از طریق مرکز حل اختلاف تمهیدات قانونی لازم را به عمل آورد.	پایان اعتبار قانون برنامه	قوه قضائیه	مقرراتی	کلیه بخش‌ها
۴۶۲		بند «خ» - به‌منظور تسهیل دسترسی مردم به خدمات قضایی از قبیل ارائه و پیگیری دادخواست یا شکوائیه به‌صورت الکترونیکی، قوه قضائیه مکلف است تا پایان سال اول برنامه، سامانه خود کاربری برای تمامی اشخاص ایجاد نماید تا کلیه درخواست‌های مورد نیاز به‌صورت غیرحضوری و از طریق درگاه خدمات قضایی ارسال گردد.	پایان سال اول اعتبار قانون برنامه	قوه قضائیه	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۴۶۳	(۱۱۴)	بند «الف» - [سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است] تا پایان سال اول برنامه، «سامانه خود کاربری اجرای مفاد اسناد رسمی لازم‌الاجرا» را با قابلیت‌هایی از قبیل امکان ثبت کلیه درخواست‌های موردنیاز در فرایند اجرا به‌صورت غیرحضوری و بدون مداخله عامل انسانی، فراخوانی اطلاعات و داده‌های لازم برای صدور اجراییه الکترونیکی از مراجع دارای اطلاعات مرتبط با اسناد لازم‌الاجرا، رؤیت کلیه اطلاعات و مستندات مرتبط با پرونده اجرا برای طرفین پرونده و بازداشت و رفع بازداشت برخط و آنی کلیه املاک دارای سند حد نگار (کاداستر) با شماره دفتر املاک الکترونیکی و با رعایت اصل	پایان سال اول اعتبار قانون برنامه	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		محرماتگی برای محاکم دادگستری و دوایر اجرای ثبت و سایر مراجع دارای مجوز قانونی راه اندازی کند.				
۴۶۴		تبصره بند «الف» - کلیه دستگاه‌های اجرایی و کلیه مراجع دارنده اطلاعات و داده‌های لازم برای صدور اجراییه الکترونیکی مکلفند پس از استعلام سامانه موضوع این بند اطلاعات مذکور را به‌صورت برخط و آنی ارائه کنند.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	دستگاه‌های اجرایی	شفاف‌سازی اطلاعات	کلیه بخش‌ها
۴۶۵		بند «ب» - [سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است] سامانه جامع املاک و اسناد را به‌نحوی اصلاح کند که امکان ثبت تمام حقوق راجع به املاک از قبیل مالکیت عین، مالکیت منافع، حق انتفاع، حق ارتفاق، حقوق رهنی، سرقفلی، حق کسب و پیشه و تجارت و همچنین امکان ثبت برخط و آنی اعمال حقوقی (از قبیل تعهدات و قراردادهای)، وقایع حقوقی، آرای قطعی و دستورات قضایی راجع به این اموال و نیز امکان پاسخ برخط و آنی به استعلامات انجام‌شده در مورد اطلاعات مندرج در این سامانه فراهم شود. دادگستری مکلف است آرا و دستورات قضایی موضوع این بند را به‌صورت برخط و آنی به‌منظور ثبت در سامانه مذکور در اختیار سازمان ثبت اسناد و املاک کشور قرار دهد.	پایان اعتبار قانون برنامه	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها
۴۶۶		بند «پ» - [سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است] به‌منظور تسهیل در ارائه خدمات ثبتی و تسریع در اجرای قانون جامع حد نگار (کاداستر) کشور مصوب ۱۳۹۳/۱۱/۱۲، نسبت به صدور پروانه کارگزاری فنی، مهندسی و حقوقی برای اشخاص حقوقی دارای صلاحیت اقدام قانونی نماید.	لازم‌الاجرا شدن قانون برنامه	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	تسهیل صدور مجوزها	کلیه بخش‌ها
۴۶۷		بند «ت» - در اجرای قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی و به‌منظور پیشگیری از جرائم و ارتقای سلامت معاملات وسایل‌نقلیه موتوری، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است با همکاری نهادها و سازمان‌های دارای اطلاعات راجع به	پایان اعتبار قانون برنامه	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		وسایل نقلیه موتوری از جمله فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، امکان استعلام برخط اطلاعات و سوابق مربوط به اموال مورد معامله و همچنین صلاحیت و اهلیت معاملاتی اشخاص را مشروط به رضایت طرفین معامله با رعایت ملاحظات محرمانگی و حفظ حریم خصوصی، برای سکو (پلتفرم) های بخش خصوصی فراهم نماید. در این راستا فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است امکان ثبت معاملات وسایل نقلیه موتوری پیش از تعویض پلاک را از طریق سکوهای مذکور فراهم نماید.				
۴۶۸	(۱۱۹)	بند «۱» - [دولت مکلف است نسبت به موارد زیر اقدام لازم را در چارچوب قوانین به عمل آورد] برنامه رفع ناترازی های اقتصادی کلان	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	برنامه ریزی	کلیه بخش ها
۴۶۹		بند «۳» - [دولت مکلف است نسبت به موارد زیر اقدام لازم را در چارچوب قوانین به عمل آورد] تعیین سهم بخش خصوصی و تعاونی در رشد اقتصادی	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	برنامه ریزی	کلیه بخش ها
۴۷۰		بند «۴» - [دولت مکلف است نسبت به موارد زیر اقدام لازم را در چارچوب قوانین به عمل آورد] الزامات رشد بیش از بیست و پنج درصدی صادرات غیرنفتی	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	برنامه ریزی	صادرات غیرنفتی
۴۷۱		بند «۶» - [دولت مکلف است نسبت به موارد زیر اقدام لازم را در چارچوب قوانین به عمل آورد] برنامه تقویت سهم و الزامات پیشتازی اقتصاد دانش بنیان و افزایش سهم صادرات محصولات و خدمات با فناوری بالا	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	برنامه ریزی	کلیه بخش ها

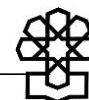
ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۴۷۲		بند «۸» - [دولت مکلف است نسبت به موارد زیر اقدام لازم را در چارچوب قوانین به عمل آورد] برنامه سهم‌بری عادلانه عوامل در زنجیره تولید تا مصرف، متناسب با نقش آنها در ایجاد ارزش، به‌ویژه در مرحله توزیع.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	برنامه‌ریزی	کلیه بخش‌ها
۴۷۳		بند «۹» - [دولت مکلف است نسبت به موارد زیر اقدام لازم را در چارچوب قوانین به عمل آورد] برنامه برای رفع تبعیض ناروا در بهره‌مندی از منابع عمومی.	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	برنامه‌ریزی	کلیه بخش‌ها
۴۷۴		بند «۱۰» - [دولت مکلف است نسبت به موارد زیر اقدام لازم را در چارچوب قوانین به عمل آورد] برنامه تحقق عدالت مالیاتی	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	برنامه‌ریزی	کلیه بخش‌ها
۴۷۵		بند «۱۱» - [دولت مکلف است نسبت به موارد زیر اقدام لازم را در چارچوب قوانین به عمل آورد] برنامه نظام تأمین مالی خرد	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	برنامه‌ریزی	کلیه بخش‌ها
۴۷۶		بند «۱۳» - [دولت مکلف است نسبت به موارد زیر اقدام لازم را در چارچوب قوانین به عمل آورد] برنامه کاهش ناترازی تجاری غیرنفتی	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	برنامه‌ریزی	کلیه بخش‌ها
۴۷۷		بند «۱۴» - [دولت مکلف است نسبت به موارد زیر اقدام لازم را در چارچوب قوانین به عمل آورد] برنامه کاهش ناترازی حساب سرمایه	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	برنامه‌ریزی	کلیه بخش‌ها
۴۷۸		بند «۱۵» - [دولت مکلف است نسبت به موارد زیر اقدام لازم را در چارچوب قوانین به عمل آورد]	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	برنامه‌ریزی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
		برنامه تقویت حکمرانی و مدیریت ریال				
۴۷۹		بند «۱۶» - [دولت مکلف است نسبت به موارد زیر اقدام لازم را در چارچوب قوانین به عمل آورد] برنامه کاهش سوداگری در بازار ارز و مدیریت انتظارات	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	برنامه ریزی	کلیه بخش‌ها
۴۸۰		بند «۱۷» - [دولت مکلف است نسبت به موارد زیر اقدام لازم را در چارچوب قوانین به عمل آورد] برنامه تعیین تکلیف بدهی‌های دولت به سازمان تأمین اجتماعی، شهرداری‌ها، قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیا و موارد مشابه	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	برنامه ریزی	کلیه بخش‌ها
۴۸۱		بند «۱۹» - [دولت مکلف است نسبت به موارد زیر اقدام لازم را در چارچوب قوانین به عمل آورد] برنامه جامع رسوخ فناوری‌های چهارگانه «اطلاعات و ارتباطات»، «زیست‌فناوری»، «ریزفناوری» و «انرژی‌های نو تجدیدپذیر»	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	برنامه ریزی	کلیه بخش‌ها
۴۸۲		بند «۲۱» - [دولت مکلف است نسبت به موارد زیر اقدام لازم را در چارچوب قوانین به عمل آورد] تدوین برنامه تحقق سیاست‌های کلی توسعه دریامحور و افزایش سهم کشور در حمل‌ونقل دریایی گذر (ترانزیت) و تقویت شبکه حمل‌ونقل ترکیبی	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	برنامه ریزی	حمل‌ونقل
۴۸۳		بند «۲۲» - [دولت مکلف است نسبت به موارد زیر اقدام لازم را در چارچوب قوانین به عمل آورد] تدوین سند جامع پیشرفت و تحول آموزش‌های غیررسمی و مهارتی فنی و حرفه‌ای بر مبنای آمایش سرزمین، تقاضای بازار کار، تغییرات فناوری‌های نوین و مشاغل آینده	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	برنامه ریزی	کلیه بخش‌ها

ردیف	شماره ماده	خلاصه حکم	مهلت اجرا	مجری	نوع حمایت	بخش مورد حمایت
۴۸۴		بند «۲۵» - [دولت مکلف است نسبت به موارد زیر اقدام لازم را در چارچوب قوانین به عمل آورد] تعیین طرح‌های پیشران زیر: ۱-۲۵. حمل‌ونقل هوایی، ۲-۲۵. طراحی، ساخت و تولید هواپیماهای مسافربری و ترابری، ۳-۲۵. دالان‌های راهبردی گذر (ترانزیت) و حمل‌ونقل دریایی شمال جنوب و راه‌آهنی (ریلی) و جاده‌ای شمال جنوب و شرق غرب. ۴-۲۵. طرح‌های هم‌افزایی بخش‌های صنعت و معدن و مسکن	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	برنامه‌ریزی	کلیه بخش‌ها
۴۸۵		بند «۲۶» - [دولت مکلف است نسبت به موارد زیر اقدام لازم را در چارچوب قوانین به عمل آورد] تهیه برنامه ثبات در سطح عمومی قیمت‌ها و نرخ ارز و تکریمی کردن تورم	پایان اعتبار قانون برنامه	دولت	برنامه‌ریزی	کلیه بخش‌ها

مأخذ: یافته‌های گزارش.

۶. تحلیل کمی

این بخش، بر تحلیل کمی داده‌های مندرج در جدول ۲ متمرکز است؛ به‌این ترتیب که با ترسیم جداول و اشکال متعدد، تلاش شده نتایج کمی از جدول ۲ درباره احکام قانونی مصوب دوره یازدهم ناظر بر حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار استخراج شود.

از میان قوانین مصوب مجلس یازدهم که کلیدواژه‌های مرتبط با حمایت از تولید، کسب‌وکار و سرمایه‌گذاری در عنوان آنها به‌کار رفته است (به‌جز قوانین مربوط به کنوانسیون‌ها و اسناد بین‌المللی و بین‌کشوری)، ۲۶ قانون حاوی موادی بودند که به‌طور مستقیم و در مواردی غیرمستقیم، ناظر به حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار بوده‌اند و در مجموع، ۴۸۵ تکلیف برای دولت و دستگاه‌های اجرایی در آنها مقرر شده است (عناوین قوانین مربوط و تعداد احکام ناظر بر حمایت از کسب‌وکارها در جدول ۱ آمده است).

از میان قوانینی که دارای حکم یا احکام حمایتی بوده‌اند، سه قانون «برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت»، «تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها» و «اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن»، حاوی بیشترین احکام حمایت از تولید، کسب‌وکار و سرمایه‌گذاری بوده‌اند. به‌طوری‌که حدود ۵۲ درصد (۲۵۲ حکم) از احکام موضوع گزارش حاضر، در «قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت...» مقرر شده است. این امر، نشانگر اهمیت قانون برنامه و ضرورت نظارت بر اجرای احکام آن برای بهبود محیط کسب‌وکار است. همچنین ۳۶ درصد احکام حمایت از تولید و کسب‌وکار نیز در ۹ قانون به این شرح درج شده است: ۱. «قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها»؛ ۲. «قانون اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن»؛ ۳. «قانون جهش تولید دانش‌بنیان»؛ ۴. «قانون حمایت از مالکیت صنعتی»؛ ۵. «قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران»؛ ۶. «قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار»؛ ۷. «قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق»؛ ۸. «قانون جهش تولید مسکن»؛ و ۹. «قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز».

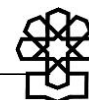
جدول ۳. دسته‌بندی موضوعی احکام حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار در مجلس یازدهم

ردیف	نوع حمایت	تعداد حکم	درصد
۱	خرید تضمینی	۲	۰/۴۱
۲	مقرراتی	۵۲	۱۰/۷۲
۳	تسهیل صدور مجوزها	۲۹	۵/۹۸
۴	تقویت ضمانت اجرای قانون	۶۰	۱۲/۳۷
۵	شفاف‌سازی اطلاعات	۲۶	۵/۳۶
۶	رفع موانع قانونی مقرراتی	۴	۰/۸۲
۷	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	۶۰	۱۲/۳۷
۸	بهبود محیط کسب‌وکار	۷	۱/۴۴
۹	حمایت زیرساختی	۳۶	۷/۴۲

ردیف	نوع حمایت	تعداد حکم	درصد
۱۰	تأمین مالی	۴۴	۹/۰۷
۱۱	دسترسی به بازار داخلی	۳	۰/۶۲
۱۲	مبارزه با قاچاق	۵	۱/۰۳
۱۳	حمایت تعرفه‌ای	۴	۰/۸۲
۱۴	تشویق صادرات	۷	۱/۴۴
۱۵	تأمین مواد اولیه	۴	۰/۸۲
۱۶	حمایت از رقابت	۱۵	۳/۰۹
۱۷	فنی و آموزشی	۱۷	۳/۵۱
۱۸	ارتقای استاندارد	۲	۰/۴۱
۱۹	حمایت ارزی	۲	۰/۴۱
۲۰	خصوصی‌سازی	۶	۱/۲۴
۲۱	برنامه‌ریزی	۳۲	۶/۶۰
۲۲	تأمین آب	۷	۱/۴۴
۲۳	محدودیت واردات	۵	۱/۰۳
۲۴	مالیاتی	۹	۱/۸۶
۲۵	حمایت دیپلماتیک	۷	۱/۴۴
۲۶	اولویت خرید محصولات داخلی	۲	۰/۴۱
۲۷	آمایش سرزمین	۰	۰/۰۰
۲۸	پرداخت مطالبات دولتی	۴	۰/۸۲
۲۹	تأمین زمین	۲	۰/۴۱
۳۰	تشویق بهره‌وری	۲	۰/۴۱
۳۱	حمایت از تشکله‌ها	۳	۰/۶۲
۳۲	حمایت از حقوق مالکیت	۴	۰/۸۲
۳۳	حمایت از تعاونی‌ها	۲	۰/۴۱
۳۴	حمایت بیمه‌ای	۴	۰/۸۲
۳۵	حمایت حقوقی قضایی	۱۴	۲/۸۹
۳۶	مشاوره بخش خصوصی در مقررات‌گذاری	۳	۰/۶۲
۳۷	حمایت یارانه‌ای	۰	۰/۰۰
	مجموع	۴۸۵	۱۰۰

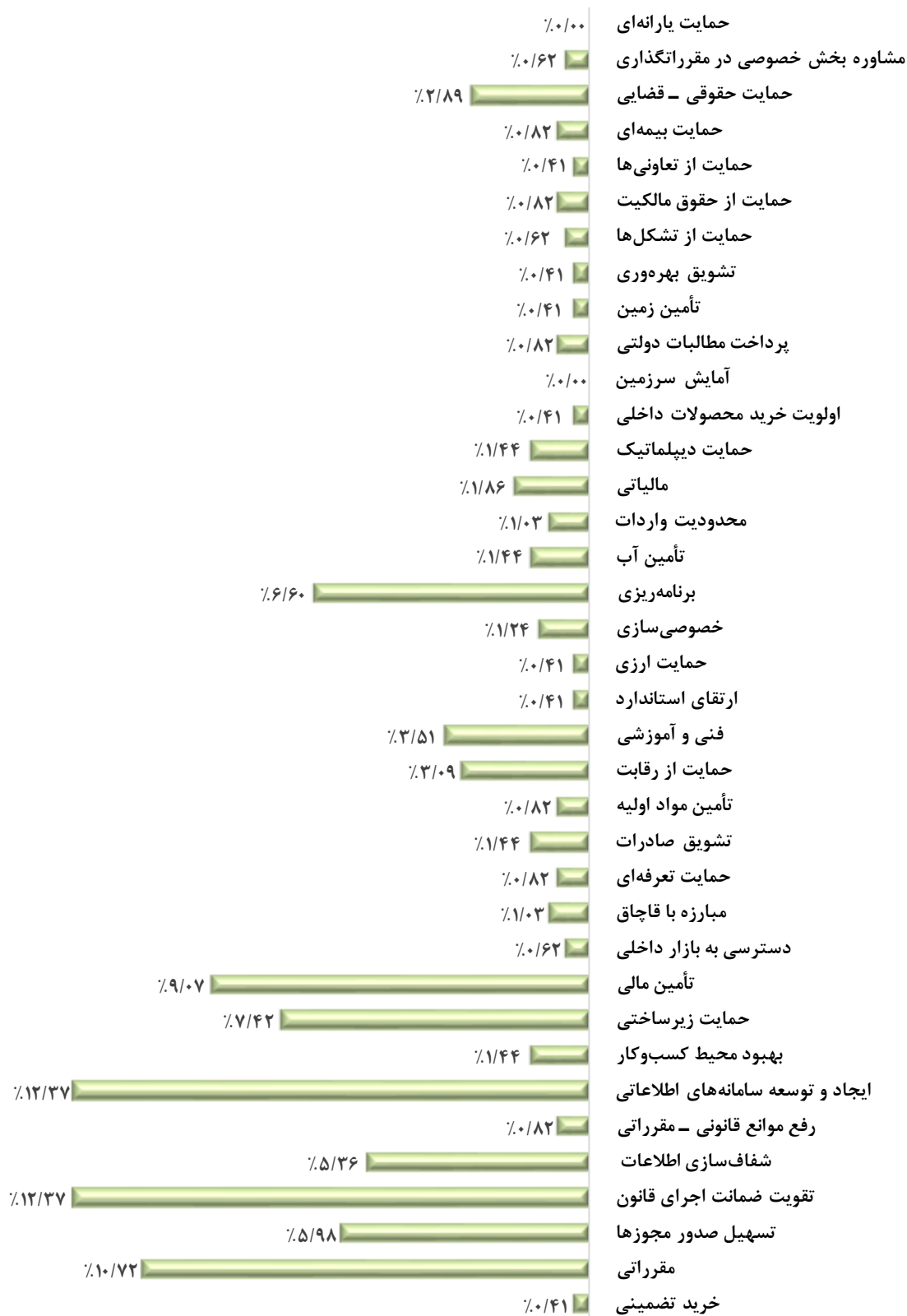
مأخذ: همان.

نتایج حاصل از دسته‌بندی انواع حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار در مجلس یازدهم در جدول ۳ خلاصه شده است؛ براساس ارزیابی انجام شده، از میان ۳۷ نوع حمایت معرفی شده در این گزارش، ۶ نوع حمایت‌های «تقویت

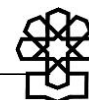
ضمانت اجرای قانون»، «ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی»، «مقرراتی»، «تأمین مالی»، «زیرساختی» و «برنامه‌ریزی» دارای بیشترین فراوانی هستند؛ به گونه‌ای که بیشترین حمایت با ۶۰ مورد (۱۲.۵ درصد) به صورت مشترک حمایت‌های «تقویت ضمانت اجرای قانون» و «ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی» است. پس از آن نیز سهم حمایت «مقرراتی» بیش از ۱۰ درصد و شامل ۵۲ مورد است. در ادامه بیشترین سهم به ترتیب با ۳۶، ۴۴ و ۳۲ مورد متعلق به حمایت‌های «تأمین مالی»، «زیرساختی» و «برنامه‌ریزی» است.

در میانه این جدول نیز انواع حمایت‌های «تسهیل صدور مجوزها»، «شفاف‌سازی اطلاعات»، «فنی و آموزشی»، «حمایت از رقابت» و «حمایت حقوقی قضایی» قرار دارند که بین ۱۰ تا ۳۰ بار تکرار شدند. گفتنی است؛ در بررسی احکام موضوع پژوهش مشخص شد که دو حمایت «آمایش سرزمین» و «حمایت یارانه‌ای» هیچ سهمی ندارند. همچنین ۶ حمایت «خرید تضمینی»، «ارتقای استاندارد»، «حمایت ارزی»، «اولویت خرید محصولات داخلی»، «تأمین زمین» و «تشویق بهره‌وری» هر کدام دو بار تکرار شده و کمترین فراوانی را دارند. در ادامه، نتایج حاصل از بررسی سهم هر کدام از انواع حمایت‌ها در شکل ۱ قابل مشاهده است.

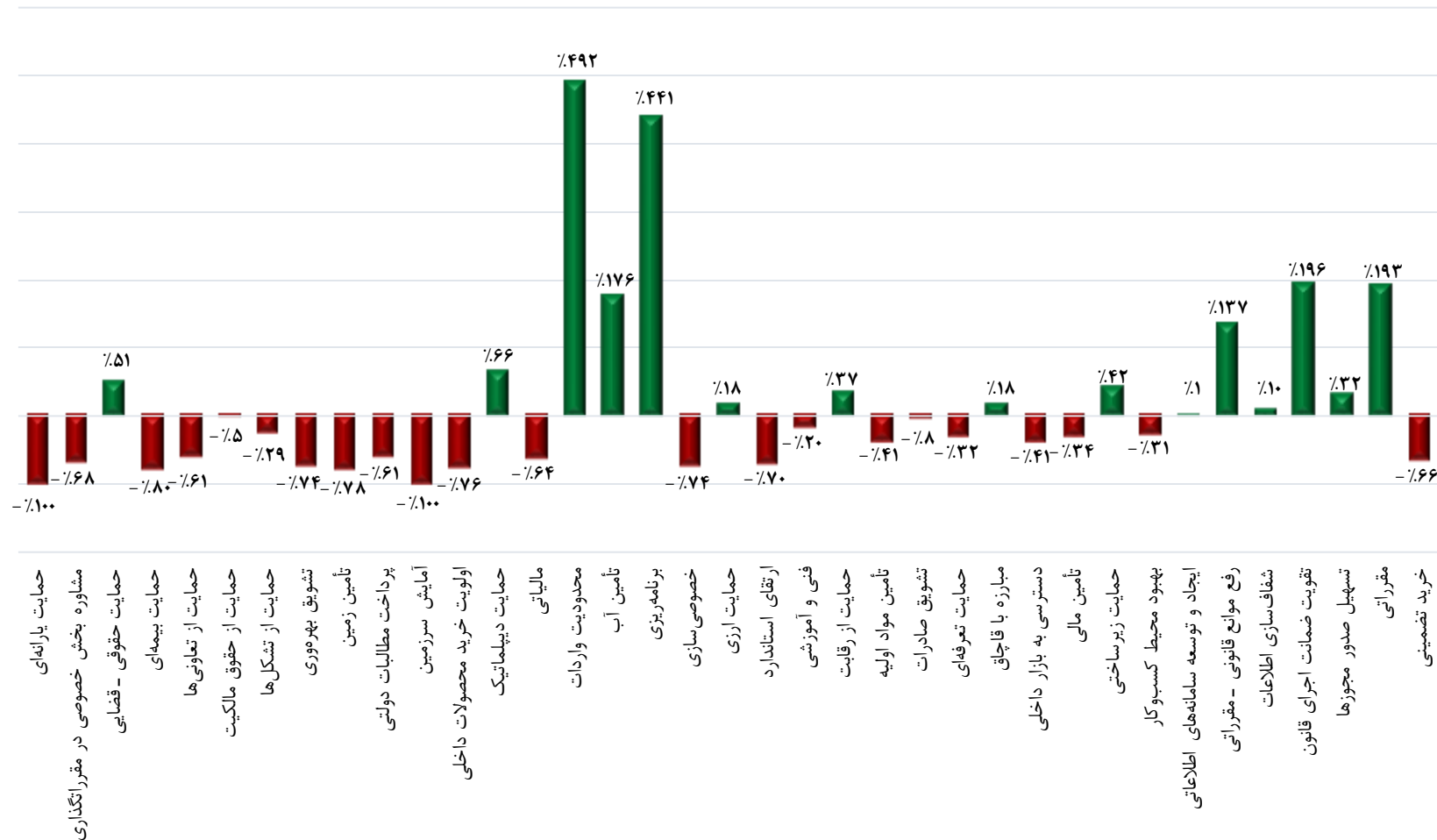
شکل ۱. نمودار دسته‌بندی موضوعی احکام حمایت از تولید و کسب‌وکار در مجلس یازدهم

مأخذ: محاسبات گزارش.

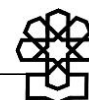
همان‌طور که پیشتر گفته شد، در «بررسی احکام قانونی حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار مصوب چهار دوره تقنینی هفتم تا پایان دهم» (گزارش پیشین)، سهم پنج حمایت «تأمین مالی»، «ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی»، «زیرساختی»، «مالیاتی» و «شفاف‌سازی اطلاعات» بیشتر از باقی انواع حمایت‌های مصوب مجالس هفتم تا دهم است. کمترین سهم نیز به حمایت‌های «حمایت یارانه‌ای»، «تأمین آب»، «رفع موانع قانونی مقرراتی»، «حمایت ارزی» و «محدودیت واردات» تعلق دارد.

مقایسه عملکرد مجلس یازدهم با مجالس هفتم تا دهم از لحاظ میزان فراوانی انواع مختلف حمایت از تولید و کسب‌وکار بیانگر آن است که سهم احکام حمایت «محدودیت واردات» از یک مورد به پنج مورد افزایش یافته است. پس از آن فراوانی حمایت «برنامه‌ریزی» حدود ۵.۴ برابر افزایش یافته است (از ۱.۲۲ درصد به ۶.۶ درصد افزایش یافته است). در جایگاه سوم نیز حمایت «تقویت ضمانت اجرای قانون» قرار دارد که سهم آن حدود دو برابر شده است. چنان‌که نتایج این بررسی در شکل ۲ مشاهده می‌شود، سهم ۱۲ حمایت دیگر در مجلس یازدهم به نسبت مجالس هفتم تا دهم افزایش یافته است، این حمایت‌ها شامل «مقرراتی»، «تأمین آب»، «رفع موانع قانونی مقرراتی»، «حمایت دیپلماتیک»، «حمایت حقوقی قضایی»، «حمایت زیرساختی»، «حمایت از رقابت»، «تسهیل صدور مجوزها»، «مبارزه با قاچاق»، «حمایت ارزی»، «شفاف‌سازی اطلاعات» و «ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی» است. در باقی موارد که شامل ۲۲ مورد از انواع حمایت‌هاست، سهم احکام حمایتی کاهش یافته است.

شکل ۲. نمودار میزان تغییرات انواع احکام حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب و کار در مجلس یازدهم در مقایسه با مجالس هفتم تا دهم

مأخذ: همان.

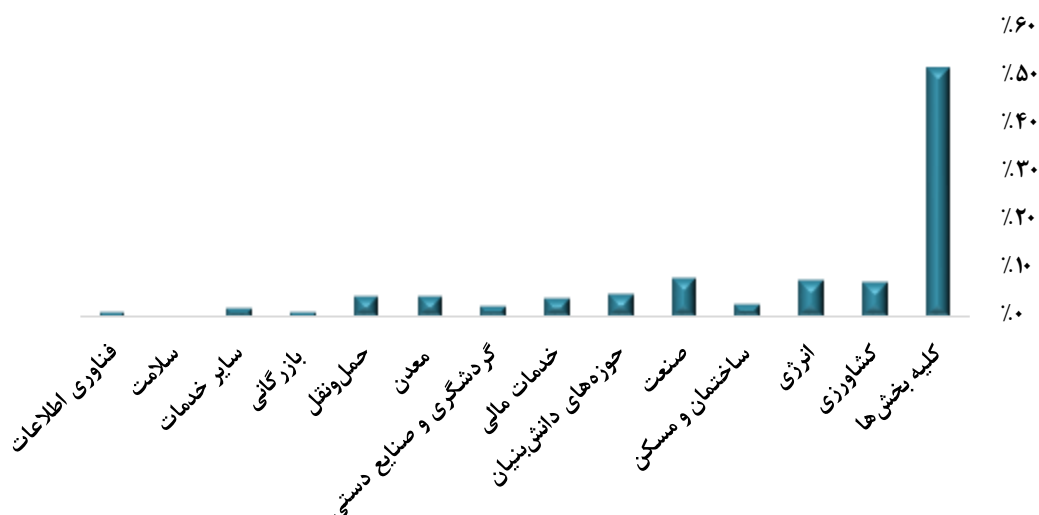
در شکل ۲، درصد تغییرات انواع حمایت مصوب دوره یازدهم در مقایسه با مجالس هفتم تا دهم قابل مشاهده است. بدین صورت که سهم یک نوع حمایت، مانند حمایت برنامه ریزی از ۱.۲۲ درصد از کل احکام (متوسط ۴ دوره قبلی) به ۶.۶ درصد افزایش یافته است. در جدول ۴، بخش های مورد حمایت در احکام قانونی مجلس یازدهم مورد بررسی قرار گرفته است. همان طور که مشاهده می شود، ۲۷۲ مورد از احکام حمایتی به کلیه بخش های اقتصادی اختصاص دارد. پس از آن به ترتیب بخش های صنعت با ۴۲ مورد، انرژی با ۴۰ مورد و کشاورزی با ۳۹ مورد قرار دارند. کسب و کارهای فعال در بخش های فناوری اطلاعات، بازرگانی و سلامت نیز به ترتیب با ۵، ۴ و صفر، حکم کمترین سهم را داشتند.

جدول ۴. دسته بندی بخش های مورد حمایت در احکام قانونی مصوب مجلس یازدهم

ردیف	بخش مورد حمایت	مجلس یازدهم	
		تعداد	درصد
۱	کلیه بخش ها	۲۷۲	۵۱/۵۲
۲	کشاورزی	۳۹	۷/۳۹
۳	انرژی	۴۰	۷/۵۸
۴	ساختمان و مسکن	۱۴	۲/۶۵
۵	صنعت	۴۲	۷/۹۵
۶	حوزه های دانش بنیان	۲۵	۴/۷۳
۷	خدمات مالی	۲۰	۳/۷۹
۸	گردشگری و صنایع دستی	۱۱	۲/۰۸
۹	معدن	۲۳	۴/۳۶
۱۰	حمل و نقل	۲۳	۴/۳۶
۱۱	بازرگانی	۴	۰/۷۶
۱۲	سایر خدمات	۱۰	۱/۸۹
۱۳	سلامت	۰	۰/۰۰
۱۴	فناوری اطلاعات	۵	۰/۹۵
مجموع		۵۲۸	۱۰۰

مأخذ: محاسبات گزارش.

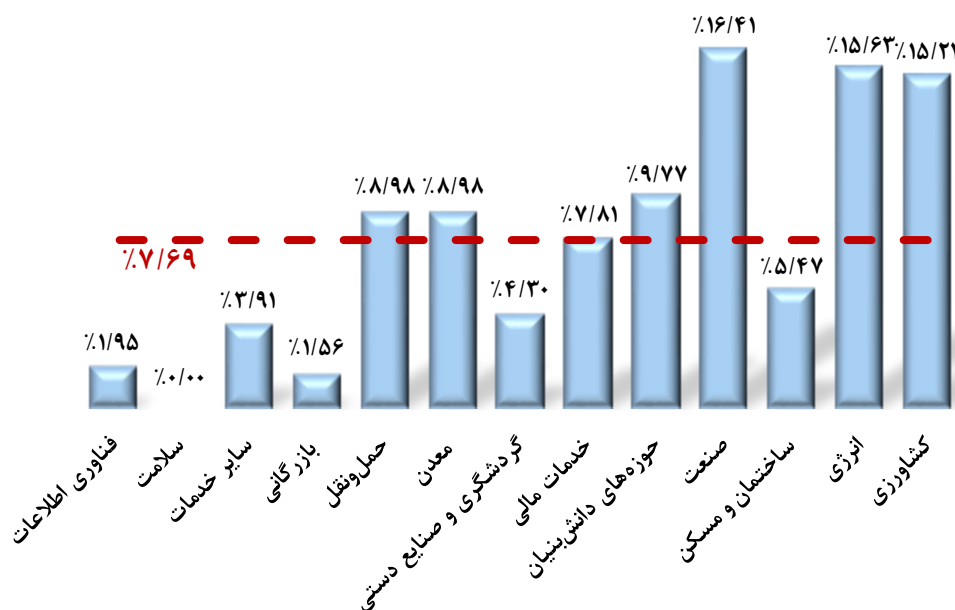
بدین ترتیب، بیش از ۵۱ درصد احکام حمایتی موضوع پژوهش، مربوط به بخش های متعدد یا همان کلیه بخش هاست. از این رو، همان طور که در شکل ۳ قابل مشاهده است، با در نظر گرفتن احکام حمایت از کلیه بخش ها امکان مقایسه سهم هریک از بخش ها در احکام حمایت از تولید و کسب و کار به صورت جداگانه با چالش مواجه است، به همین سبب احکام حمایت از کلیه بخش ها در شکل ۴ حذف شده است تا سهم هر بخش به صورت منحصربه فرد مقایسه شود.

شکل ۳. نمودار بخش‌های مورد حمایت در احکام قانونی مصوب مجلس یازدهم (۱)

مأخذ: محاسبات گزارش.

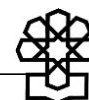
اطلاعات حاصل از شکل ۴ نشانگر این است که احکام حمایتی ناظر به بخش‌های «صنعت»، «انرژی»، «کشاورزی»، «حوزه‌های دانش‌بنیان»، «حمل و نقل» و «معادن»، بالاتر میانگین کل است.

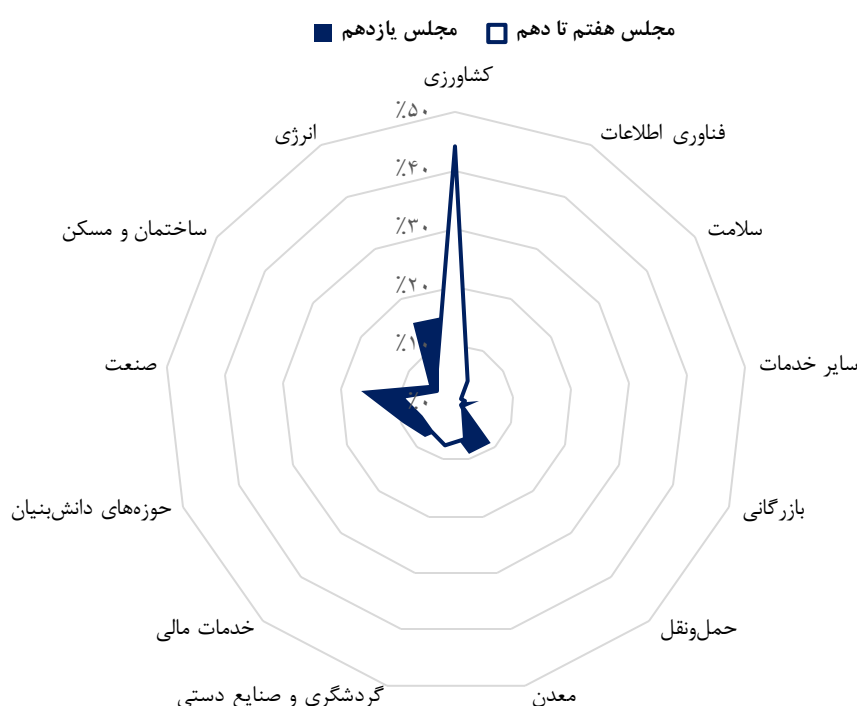
شکل ۴. نمودار بخش‌های مورد حمایت در احکام قانونی مصوب مجلس یازدهم (۲)

مأخذ: همان.

یافته‌های «گزارش پیشین» بیانگر آن بود که در ادوار هفتم تا دهم نیز سهم احکام حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار در کلیه بخش‌ها بیش از نیمی از کل احکام بوده است. پس از آن نیز سهم بخش کشاورزی با فاصله زیادی بیشتر از سایرین بوده است و صنعت و گردشگری و صنایع دستی در جایگاه بعدی قرار داشتند. برای مقایسه سهم هر بخش از احکام حمایتی در مقایسه عملکرد مجلس یازدهم با ادوار هفتم تا دهم، شکل ۵ پس از

حذف متغیر «کلیه بخش‌ها» ترسیم شده است (چنان‌که پیشتر تصریح شد، روش و منطق انتخاب قوانین و احکام و دسته‌بندی آنها، دقیقاً مشابه با گزارش پیشین راجع به مجالس هفتم تا دهم است). همان‌طور که مشاهده می‌شود، در مجلس یازدهم سهم بخش کشاورزی بیش از ۴ واحد درصد کاهش یافته و به جایگاه دوم تنزل کرده است. جایگاه نخست به بخش صنعت رسیده و سهم آن از احکام حمایتی، حدود ۷ واحد درصد افزایش یافته است. بخش انرژی نیز با افزایشی در حدود ۹ واحد درصد به جایگاه سوم رسیده است. جالب است که سهم بخش حمل‌ونقل بیش از ۷ واحد درصد افزایش یافته و سهم بخش گردشگری و صنایع دستی نیز بیش از ۳ واحد درصد کاهش یافته است.

شکل ۵. تغییرات بخش‌های مورد حمایت در احکام قانونی مجلس یازدهم در مقایسه با مجالس هفتم تا دهم. مأخذ: همان.

در جدول ۵ می‌توان مشاهده کرد که در هر بخش کدام‌یک از انواع حمایت‌ها صورت گرفته است؛ برای مثال بیشترین حمایت از بخش «خدمات مالی» با ۷ مورد حمایت «مقرراتی» است. همچنین بیشترین حمایت از بخش «گردشگری و صنایع دستی» با ۶ مورد حمایت «تسهیل صدور مجوزها» است. گفتنی است؛ که حمایت «زیرساختی» برای کلیه بخش‌ها ۸ مورد است، اما «بخش انرژی» به‌تنهایی ۱۳ حکم حمایت زیرساختی دارد. بیشترین میزان حمایت «تأمین مالی» با ۹ مورد در بخش «حوزه‌های دانش‌بنیان» صورت گرفته است. همچنین از مجموع ۱۴ حمایت «حقوقی-قضایی»، ۱۰ مورد برای کلیه بخش‌ها و ۴ مورد برای بخش «حوزه‌های دانش‌بنیان» است. اگرچه به‌صورت کلی ۶۳ مورد حمایت «ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی» وجود دارد، اما ۴۷ مورد آن مربوط به کلیه بخش‌هاست؛ لذا پراکندگی بخش‌های این حمایت، قابل‌توجه است.

جدول ۵. نقشه جامع انواع حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار، در بخش‌های مختلف در مصوبات دوره یازدهم مجلس شورای اسلامی

ردیف	انواع حمایت‌ها	کلیه بخش‌ها	کشاورزی	انرژی	ساختمان و مسکن	صنعت	حوزه‌های دانش‌بنیان	خدمات مالی	گردشگری و صنایع دستی	معادن	حمل و نقل	بازرگانی	سایر خدمات	سلامت	فناوری اطلاعات	جمع نهایی
۱	خرید تضمینی	۰	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲
۲	مقرراتی	۲۵	۶	۲	۱	۶	۲	۷	۱	۲	۳	۰	۲	۰	۰	۵۷
۳	تسهیل صدور مجوزها	۲۲	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۹
۴	تقویت ضمانت اجرای قانون	۴۱	۵	۴	۱	۲	۰	۱	۰	۴	۴	۱	۰	۰	۱	۶۴
۵	شفاف‌سازی اطلاعات	۲۱	۰	۱	۰	۰	۱	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۲۶
۶	رفع موانع قانونی مقرراتی	۲	۱	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴
۷	ایجاد و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی	۴۷	۲	۰	۳	۱	۱	۴	۰	۰	۱	۱	۱	۰	۲	۶۳
۸	بهبود محیط کسب‌وکار	۴	۰	۰	۰	۱	۲	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۸
۹	حمایت زیرساختی	۸	۲	۱۳	۱	۶	۰	۱	۱	۴	۸	۱	۲	۰	۱	۴۸
۱۰	تأمین مالی	۱۷	۲	۵	۳	۵	۹	۳	۱	۰	۲	۰	۱	۰	۰	۴۸

[illegible]

[illegible]

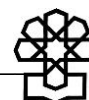

ردیف	انواع حمایت‌ها	کلیه بخش‌ها	کشاورزی	انرژی	ساختمان و مسکن	صنعت	حوزه‌های دانش‌بنیان	خدمات مالی	گردشگری و صنایع دستی	معادن	حمل و نقل	بازرگانی	سایر خدمات	سلامت	فناوری اطلاعات	جمع نهایی
۳۵	حمایت حقوقی قضایی	۱۰	۰	۰	۰	۰	۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۴
۳۶	مشاوره بخش خصوصی در مقررات‌گذاری	۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳
۳۷	حمایت یارانه‌ای	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۳۸	جمع نهایی	۲۷۲	۳۹	۴۰	۱۴	۴۲	۲۵	۲۰	۱۱	۲۳	۲۳	۴	۱۰	۰	۵	۵۲۸

مأخذ: محاسبات گزارش.

جدول ۶. نهادها و دستگاه‌های مجری قوانین حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار

ردیف	نهاد / دستگاه	متوسط مجالس هفتم تا دهم		مجلس یازدهم	
		تعداد	درصد	تعداد	درصد
۱	دولت	۱۸۸	٪۳۴/۳۱	۵۸	٪ ۱۱/۹۶
۲	دستگاه‌های اجرایی	۵۷	٪۱۰/۴۰	۳۱	٪ ۶/۳۹
۳	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور	۳۷	٪۶/۷۵	۱۱	٪ ۲/۲۷
۴	سازمان امور مالیاتی کشور	۳۲	٪۵/۸۴	۱۲	٪ ۲/۴۷
۵	وزارت صنعت، معدن و تجارت	۲۴	٪۴/۳۸	۳۲	٪ ۶/۱۶
۶	بانک‌ها و مؤسسات اعتباری	۲۰	٪۳/۶۵	۵	٪ ۱/۳
۷	وزارت جهاد کشاورزی	۱۷	٪۳/۱۰	۲۳	٪ ۴/۷۴
۸	قوه قضائیه	۱۶	٪۲/۹۲	۲۸	٪ ۵/۷۷
۹	بانک مرکزی	۱۵	٪۲/۷۴	۳۵	٪ ۷/۲۲
۱۰	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۱۴	٪۲/۵۵	۴	٪ ۰/۸۲
۱۱	شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی	۱۱	٪۲/۰۱	۰	٪ ۰
۱۲	وزارت امور اقتصادی و دارایی	۱۱	٪۲/۰۱	۲۹	٪ ۵/۹۸
۱۳	مراجع صادرکننده مجوز	۱۰	٪۱/۸۲	۱۶	٪ ۳/۳
۱۴	شورای عالی بورس و اوراق‌پهادار ایران	۷	٪۱/۲۸	۰	٪ ۰
۱۵	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	۷	٪۱/۲۸	۶	٪ ۱/۲۴
۱۶	سازمان تأمین اجتماعی	۶	٪۱/۰۹	۸	٪ ۱/۶۵
۱۷	شورای رقابت	۵	٪۰/۹۱	۳	٪ ۰/۶۲
۱۸	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	۵	٪۰/۹۱	۹	٪ ۱/۸۶
۱۹	وزارت امور خارجه	۵	٪۰/۹۱	۹	٪ ۱/۸۶
۲۰	وزارت نفت	۵	٪۰/۹۱	۱۹	٪ ۳/۹۲
۲۱	وزارت نیرو	۵	٪۰/۹۱	۲۳	٪ ۴/۷۴
۲۲	اتاق‌ها	۴	٪۰/۷۳	۲	٪ ۰/۴۱
۲۳	بیمه مرکزی ایران	۴	٪۰/۷۳	۱	٪ ۰/۲۱
۲۴	سازمان برنامه و بودجه کشور	۴	٪۰/۷۳	۱۱	٪ ۲/۲۷
۲۵	هیئت‌وزیران	۴	٪۰/۷۳	۲	٪ ۰/۴۱
۲۶	سازمان خصوصی‌سازی	۳	٪۰/۵۵	۰	٪ ۰
۲۷	سازمان ملی استاندارد ایران	۳	٪۰/۵۵	۲	٪ ۰/۴۱
۲۸	صندوق توسعه ملی	۳	٪۰/۵۵	۰	٪ ۰
۲۹	گمرک	۳	٪۰/۵۵	۴	٪ ۰/۸۲
۳۰	هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب‌وکار	۳	٪۰/۵۵	۷	٪ ۱/۴۴
۳۱	سازمان انرژی اتمی ایران	۲	٪۰/۳۶	۰	٪ ۰
۳۲	سازمان بورس و اوراق‌پهادار	۲	٪۰/۳۶	۱	٪ ۰/۲۱

ردیف	نهاد / دستگاه	متوسط مجالس هفتم تا دهم		مجلس یازدهم	
		تعداد	درصد	تعداد	درصد
۳۳	سازمان حفاظت محیط زیست	۲	۰/۳۶٪	۱	۰/۲۱٪
۳۴	شورای اقتصاد	۲	۰/۳۶٪	۰	۰٪
۳۵	مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران	۲	۰/۳۶٪	۰	۰٪
۳۶	سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای	۱	۰/۱۸٪	۵	۱/۳٪
۳۷	سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح	۱	۰/۱۸٪	۰	۰٪
۳۸	سازمان ملی زمین و مسکن	۱	۰/۱۸٪	۰	۰٪
۳۹	شرکت ملی پست	۱	۰/۱۸٪	۰	۰٪
۴۰	سازمان نقشه‌برداری کشور	۱	۰/۱۸٪	۰	۰٪
۴۱	شهرداری‌ها	۱	۰/۱۸٪	۲	۰/۴۱٪
۴۲	مرکز آمار ایران	۱	۰/۱۸٪	۰	۰٪
۴۳	وزارت راه و شهرسازی	۱	۰/۱۸٪	۱۸	۳/۷۱٪
۴۴	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱	۰/۱۸٪	۲	۰/۴۱٪
۴۵	وزارت کشور	۱	۰/۱۸٪	۴	۰/۸۲٪
۴۶	معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان	*	*	۳	۰/۶۲٪
۴۷	سازمان اداری و استخدامی کشور	*	*	۱	۰/۲۱٪
۴۸	ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز	*	*	۲	۰/۴۱٪
۴۹	مناطق آزاد و ویژه اقتصادی	*	*	۶	۱/۲۴٪
۵۰	شورای ملی تأمین مالی	*	*	۵	۱/۳٪
۵۱	سازمان بازرسی کل کشور	*	*	۱	۰/۲۱٪
۵۲	سایر	*	*	۴۴	۹/۰۷٪
مجموع		۵۴۸	۱۰۰	۴۸۵	۱۰۰

مأخذ: همان.

از مجموع ۴۸۵ حکم حمایتی مصوب مجلس یازدهم، در ۴۵۷ حکم، نهاد یا دستگاه مشخصی به‌عنوان مجری تعیین شده است. در ۲۸ حکم باقی‌مانده، نهاد مشخصی به‌عنوان مجری مقرر نشده است. در ۳۸ مورد از کل احکام مورد بحث، دو یا چند دستگاه، به‌طور مشترک مسئول اجرای حکم، تعیین شده‌اند. در ۱۶ مورد نیز نهادهای مختلفی مانند شرکت‌های برق منطقه‌ای یا استانداری‌ها یا حتی شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان، مکلف به اجرای احکام شده‌اند که در محاسبات تحقیق لحاظ نشده است. اما جزئیات مربوط به مجری ۴۴۱ حکم حمایتی مصوب مجلس یازدهم در جدول ۶ ارزیابی شده است. سهم مجموعه دولت که با عبارت‌هایی مانند «دولت»، «هیئت‌وزیران» و «دستگاه‌های اجرایی»^۱ مشخص شده با ۱۸/۷۶ درصد، بیش از دیگر موارد است. سهم دستگاه قضایی نیز که با عبارت «قوه قضائیه»،

۱. طبق ماده (۵) «قانون مدیریت خدمات کشوری» (مصوب ۱۳۸۶/۷/۸): «کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکت‌های دولتی و کلیه دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران،

و نهادهای زیرمجموعه آن (سازمان بازرسی کل کشور و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور) مشخص شده، برابر با ۸/۲۵ درصد احکام است. همچنین از بین دیگر دستگاه‌ها بانک مرکزی، وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت امور اقتصادی و دارایی بیش از سایر دستگاه‌ها، مکلف به اجرای احکام حمایت از تولید و کسب‌وکار شده‌اند؛ به‌طوری که سهم هریک به‌ترتیب ۳۵، ۳۲ و ۲۹ حکم بوده که این میزان معادل ۷/۲۳ درصد، ۶/۶ درصد و ۵/۹۸ درصد کل احکام مورد بررسی گزارش حاضر است.

۷. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

در گزارش حاضر، به بررسی احکام حمایتی مصوب مجلس یازدهم (از خرداد ۱۳۹۹ تا خرداد ۱۴۰۳) در حوزه حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار پرداخته شد و با احصای ۴۸۵ حکم قانونی، انواع حمایت‌ها، مجریان، مهلت‌های اجرایی و بخش‌های مورد حمایت، استخراج شد. در پژوهش صورت گرفته، تلاش شد با مقایسه عملکرد مجلس یازدهم با مجالس هفتم تا دهم (در گزارش پیشین مرکز پژوهش‌های مجلس)، زمینه‌ای برای نظارت مؤثرتر مجلس، به‌ویژه کمیسیون‌های تخصصی، فراهم شود. نتایج کمی این تحقیق، می‌تواند زمینه‌ساز ارزیابی کیفیت و کارایی این احکام در بهبود محیط کسب‌وکار باشد؛ جایی که به‌رغم افزایش کمی حمایت‌ها، مشکلات کیفی مانند عدم پیش‌بینی لوازم اجرایی، تکرار قوانین بدون ارزیابی تأثیرات پسینی (ارزیابی اجرا)، نقض اصل سازگاری نظام حقوقی، و تورم قوانین (اصلاح مکرر و زود هنگام احکام قانونی و قوانین)، مانع تحقق اهداف قانونگذار و سیاستگذار می‌شود. این مسئله در شرایط اقتصادی ایران با چالش‌هایی مانند تحریم‌ها، تورم بالا، مشکلات و نارسایی‌های زیرساخت‌ها و نیاز به جذب سرمایه، اهمیت دوچندان دارد. حمایت‌های قانونی نظام‌مند و هدفمند، می‌تواند به جذب سرمایه، ایجاد اشتغال پایدار و تقویت رقابت‌پذیری کمک کند.

اهمیت پرداختن به این مسئله در نقش محوری قوانین حمایتی برای دستیابی به اهداف برنامه‌های توسعه مانند برنامه هفتم پیشرفت نهفته است، که بیش از نیمی از احکام حمایتی (۲۵۲ مورد) در آن گنجانده شده است. یکی از یافته‌های تحقیق آن است که ۸۸ درصد احکام حمایتی در قانون برنامه هفتم و ۹ قانون به این شرح مقرر شده است: (۱) «قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها»؛ (۲) «قانون اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن»؛ (۳) «قانون جهش تولید دانش‌بنیان»؛ (۴) «قانون حمایت از مالکیت صنعتی»؛ (۵) «قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران»؛ (۶) «قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار»؛ (۷) «قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق»؛ (۸) «قانون جهش تولید مسکن»؛ و (۹) «قانون اصلاح قانون مبارزه با

سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک‌ها و بیمه‌های دولتی، دستگاه اجرایی نامیده می‌شوند». با وجود این، شمول «دستگاه اجرایی» در صدر ماده (۲۹) «قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه...» (مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۱۴) به این شرح مقرر شده است: «دولت مکلف است طی سال اول اجرای قانون برنامه نسبت به راه‌اندازی سامانه ثبت حقوق و مزایا اقدام کند و امکان تجمیع کلیه پرداخت‌ها به مقامات، رؤسا، مدیران کلیه دستگاه‌های اجرایی شامل قوای سه‌گانه جمهوری اسلامی ایران اعم از وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات و دانشگاه‌ها، شرکت‌های دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری دولتی، شرکت‌های بیمه دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی (در مواردی که آن بنیادها و نهادهای از بودجه کل کشور استفاده می‌نمایند)، مؤسسات عمومی، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی، مجلس شورای اسلامی، شورای نگهبان قانون اساسی، بنیادها و مؤسساتی که زیر نظر ولی فقیه اداره می‌شوند و همچنین دستگاه‌ها و واحدهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است اعم از اینکه قانون خاص خود را داشته و یا از قوانین و مقررات عام تبعیت نمایند نظیر وزارت جهاد کشاورزی، شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان بنادر و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران و شرکت‌های تابعه آنها، ستاد اجرایی و قرارگاه‌های سازندگی و اشخاص حقوقی وابسته به آنها را فراهم نماید...».

قاچاق کالا و ارز». از این رو، با توجه به محوری بودن قانون برنامه هفتم و همچنین ۹ قانون برشمرده شده برای اعمال حمایت‌های مختلف از کسب و کارها، مجلس شورای اسلامی باید با توسل به ابزارهای نظارتی پیش‌بینی شده در قانون اساسی، اجرای احکام مربوط را به‌طور بایسته و کامل تحقق بخشد.

گزارش با احصای ۳۷ نوع حمایت، نشان می‌دهد که ۶ نوع حمایت بیشترین فراوانی را دارند: تقویت ضمانت اجرای قانون (به معنای الزام دستگاه‌های مجری به گزارش‌دهی، به‌ویژه به کمیسیون‌های تخصصی) و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی (هرکدام ۶۰ مورد، ۱۲.۵ درصد)، حمایت مقرراتی (مکلف کردن دولت یا دستگاه‌های اجرایی به تدوین لایحه یا دیگر مقررات) (۵۲ مورد، بیش از ۱۰ درصد)، تأمین مالی (۴۴ مورد)، زیرساختی (۳۶ مورد) و برنامه‌ریزی (۳۲ مورد). یافته‌های مذکور، بیانگر اولویت مجلس یازدهم بر تقویت اجرا، دیجیتال‌سازی و تأمین پایدار زیرساخت‌هاست. در مقایسه با مجالس هفتم تا دهم، در مجلس یازدهم، سهم حمایت‌های «محدودیت واردات»، «برنامه‌ریزی» و «تقویت ضمانت اجرا» دو برابر افزایش یافته، که این تغییر اولویت‌ها به سمت حفاظت از تولید داخلی و کارآمدسازی کارکرد نظارتی را برجسته می‌کند.

از مجموع ۴۸۵ حکم حمایتی احصا شده، ۲۷۲ مورد به کلیه بخش‌های اقتصادی اختصاص دارد، با بیشترین تمرکز بر صنعت (۴۲ مورد)، انرژی (۴۰ مورد) و کشاورزی (۳۹ مورد)، در حالی که فناوری اطلاعات (۵ مورد)، بازرگانی (۴ مورد) و سلامت (صفر مورد) کمترین سهم را دارند. این توزیع مشابه مجالس پیشین است، با این تفاوت که در مجالس هفتم تا دهم، بیشترین حمایت بر بخش کشاورزی متمرکز بود.

در تعیین مجریان، ۴۵۷ حکم مجری مشخص دارند، با سهم دولت (۷۶.۱۸ درصد) بیشترین، قوه قضائیه (۲۵.۸ درصد)، بانک مرکزی (۳۵ حکم)، وزارت صنعت (۳۲ حکم) و وزارت اقتصاد (۲۹ حکم). با این حال، ۲۸ حکم بدون مجری و ۳۸ مورد مشترک هستند. این یافته با تمرکز بر قوانین مانند برنامه هفتم و جهش تولید دانش‌بنیان همخوانی دارد، اما نشان‌دهنده نیاز به تقویت نظارت است. چنانکه گفته شد، داده‌های گزارش نشان می‌دهد از میان ۴۸۵ حکم، در ۴۵۷ حکم «مجری» ذکر شده است؛ اما در بخش بزرگی از این موارد، عنوان‌های کلی مانند «دولت» و «دستگاه‌های اجرایی» به‌عنوان مجری تصریح شده است. این کلی‌گویی نقطه قوت نیست؛ چراکه سبب پراکندگی و ابهام مسئولیت تضعیف پاسخ‌گویی می‌شود. لازم است در احکام قانونی، مجری به‌طور دقیق و مصداقی تعیین شود (وزارت / سازمان مشخص، واحد مسئول در ساختار، ردیف بودجه‌ای و مرجع گزارش‌دهی). همچنین لازم است که نقش دستگاه‌های همکار با سازوکار هماهنگی مشخص شود. به‌طور کلی می‌توان گفت؛ وقتی عناوین کلی مانند «دولت» و «دستگاه‌های اجرایی» به‌عنوان مجری احکام قانونی ذکر می‌شود، خطر تعلل در تدوین آیین‌نامه‌ها و بروز اختلافات تفسیری و صلاحیتی، افزایش می‌یابد؛ بنابراین مناسب است برای هر حکم باید یک مجری مشخص تعیین شده و همکاران آن نیز مشخص و در صورت لزوم، دبیرخانه‌ای برای ایجاد هماهنگی معرفی شود. همچنین مرجع مکلف به گزارش‌دهی به کمیسیون تخصصی نیز تصریح گردد.

در نهایت باید گفت؛ طراحی، تصویب و اجرای سیاست‌ها، قوانین و مقررات ناظر به حمایت از تولید، کسب و کار و سرمایه‌گذاری، مستلزم توجه به ملاحظات و الزامات متعدد است؛ از جمله اینکه این نوع حمایت‌ها باید در چارچوب سند یا اسنادی صورت گیرد که رویکردها، جهت‌گیری‌ها و اولویت‌های صنعتی را مشخص کرده‌اند و سازوکارهای هماهنگی

میان نهادهای متعدد، به‌منظور اولویت‌بندی و پیاده‌سازی سیاست‌ها در آن تصریح شده باشد. همچنین در این اسناد، ابزارها (به‌ویژه انواع یارانه‌ها) و صنایع برگزیده و اولویت‌دار مشخص شده‌اند و در چارچوب سند یا اسناد راهبردی قانونگذاری یا به‌طورکلی مقررات‌گذاری حمایتی صورت می‌گیرد.

آنچه توضیح داده شد، در ادبیات اقتصادی، با عنوان کلی «سیاست صنعتی»^۱ یا سیاست‌های توسعه‌ای از آن یاد می‌شود. پس از دهه‌ها کنار گذاشته شدن و نقد شدید سیاست صنعتی، این‌گونه از سیاست‌ها اکنون به مرکز گفتمان سیاستگذاری اقتصادی بازگشته است. حتی کشورهایی که زمانی از سیاست‌های صنعتی اجتناب می‌کردند، اکنون دوباره به‌دنبال سیاست‌هایی برای حمایت هدفمند از صنایع خاص، نوآوری، و مزیت رقابتی ملی هستند. «سیاست صنعتی» یا سیاست‌های توسعه‌ای به‌عنوان «تلاش هماهنگ دولت برای تغییر ساختار اقتصادی از طریق پشتیبانی از فعالیتهای خاص» تعریف شده است. این فعالیتهای می‌توانند شامل توسعه صنایع با فناوری پیشرفته، ارتقای بهره‌وری یا ایجاد زنجیره‌های ارزش ملی باشند. سیاست صنعتی نیز مانند دیگر انواع سیاست‌ها، در طول زمان تطوریافته و با نیازهای دنیای امروز هماهنگ شده است؛ بدین‌ترتیب که تغییر رویکردی را می‌توان در سیاست‌های صنعتی سنتی و مدرن مشاهده کرد. سیاست‌های صنعتی سنتی، معمولاً شامل حمایت‌های تعرفه‌ای، یارانه‌ها و مالکیت دولتی بودند. اما نسخه‌های امروزی آن که با عنوان سیاست صنعتی مدرن نیز شناخته می‌شوند، بر توسعه نوآوری، همکاری‌های بخش خصوصی - دولتی و زیرساخت‌های دیجیتال متمرکز هستند. مهم‌ترین و معمول‌ترین اشکال مختلف سیاست صنعتی عبارتند از: یارانه به تحقیق و توسعه، حمایت تعرفه‌ای موقتی، مقررات‌گذاری درخصوص استانداردهای کیفیت، ایجاد نهادهای واسط برای سرمایه‌گذاری در بخش‌های اولویت‌دار، و تأمین مالی با تسهیلات ترجیحی [۴]. بدین‌ترتیب، چنان‌که از عناوین مهم‌ترین مضامین سیاست صنعتی برمی‌آید، انواع حمایت‌ها از کسب‌وکار، از جمله مهم‌ترین مؤلفه‌های سیاست صنعتی محسوب می‌شود.

در ایران، با وجود مکلف شدن دولت به تهیه، تدوین و تصویب راهبرد (استراتژی توسعه صنعتی) در قوانین برنامه‌های چهارم، پنجم، ششم و هفتم توسعه با عناوین مختلف، این تکلیف تاکنون به انجام نرسیده است.^۲ توضیح اینکه در سه قانون برنامه‌های توسعه چهارم، پنجم و ششم، حکمی مبنی بر تهیه و تدوین استراتژی توسعه صنعتی مقرر شده بود؛ طبق ماده (۲۱) «قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» (مصوب ۱۳۸۳/۶/۱۱) دولت موظف شد: «سند ملی توسعه بخش‌های صنعت و معدن را با توجه به مطالعات استراتژی توسعه صنعتی کشور ظرف مدت ۶ ماه از تاریخ تصویب این قانون با محوریت توسعه رقابت‌پذیری مبتنی بر توسعه فناوری و در جهت تحقق هدف رشد تولید صنعتی و معدنی...» تهیه کند.

1. Industrial Policy

۲. طبق ماده (۲۱) «قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» (مصوب ۱۳۸۳/۶/۱۱) دولت موظف شد: «سند ملی توسعه بخش‌های صنعت و معدن را با توجه به مطالعات استراتژی توسعه صنعتی کشور ظرف مدت ۶ ماه از تاریخ تصویب این قانون با محوریت توسعه رقابت‌پذیری مبتنی بر توسعه فناوری و در جهت تحقق هدف رشد تولید صنعتی و معدنی...» تهیه کند. براساس ماده (۱۵) «قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰)» (مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵)، وزارت صنایع و معادن موظف شد: «به‌منظور تحقق اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله جمهوری اسلامی ایران در قالب تدوین راهبرد (استراتژی) توسعه صنعتی و معدنی با هماهنگی معاونت در زیربخش‌های برگزیده صنعت و معدن، در جهت تحقق هدف رشد تولید صنعتی و معدنی با رعایت محورهای راهبردی ذیل به‌گونه‌ای اقدام کند که نرخ رشد ارزش افزوده بخش صنعت و معدن افزایش یابد». در بند «الف» ماده (۴۶) «قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۰-۱۳۹۶)» (مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۱۴) نیز مقرر شد: «وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است حداکثر ظرف مدت ۶ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، فهرست اولویت‌های صنعتی (با اولویت صنایع معدنی) را با رعایت ملاحظات آمایش سرزمینی و تعادل بخشی منطقه‌ای به تصویب هیئت وزیران برساند».

در «قانون برنامه هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران» (مصوب ۱۴۰۳/۳/۱)، وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف شده با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط، نسبت به تهیه سند «راهدرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور»، «بر مبنای معیارهای آمایش سرزمین و توسعه متوازن، نفی خام‌فروشی و تکمیل زنجیره‌ها، تحرک بخشی به صادرات و انتشار فناوری‌های نوین و با تکیه بر مزیت‌ها و اولویت‌های کشور از جمله صنایع برق و ریز (میکرو) الکترونیک، خودروسازی با اولویت خودروهای برقی و برقی-بنزینی (هیبریدی)، ماشین‌سازی و ساخت تجهیزات، صنایع پایین دستی نفت و گاز و پتروشیمی، معدن با اولویت مس و عناصر نادر خاکی، خدمات فنی مهندسی، نساجی و پوشاک و بازیافت، همراه با اخذ نظرات اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، تعاون ایران و اصناف ایران، در چارچوب الزامات و طی تشریفات قانونی» اقدام کند (بند «ت» ماده (۴۸)) [۵].

در راستای اجرای حکم مذکور، «سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور» در تاریخ ۱۴۰۴/۶/۲۷ به تصویب هیئت وزیران رسید.^۱ علاوه بر این، «برنامه ملی توسعه خوشه‌های صنعتی» نیز براساس حکم مندرج در جزء ۲ بند «ح» ماده (۴۸) قانون برنامه هفتم، در تاریخ ۱۴۰۴/۶/۲۷ توسط هیئت وزیران به تصویب رسید.^۲ چنان‌که در گزارش راجع به احکام قانون برنامه هفتم تصریح شده است: «این امیدواری وجود دارد که با تدوین و تصویب اسناد راهبردی مورد نظر قانونگذار، سیاست‌ها، قوانین و مقررات و به‌طور کلی مقررات‌گذاری، در چارچوب این اسناد تدوین شده و به تصویب مراجع ذی‌صلاح برسد. علاوه بر این، این احتمال وجود دارد که محتوای راهبردهای تصویب شده به‌گونه‌ای باشد که اصلاح برخی از احکام قانون برنامه را الزامی سازد. باین‌حال، چنان‌که قانونگذار و سیاستگذار، راهبردهای پیشرفت (توسعه) صنعتی را به‌عنوان ملاک هرگونه قانونگذاری و سیاستگذاری در نظر بگیرد، هرگونه اقدام برای تدوین و تصویب اسناد لازم‌الاجرا در هر قالب، باید در چارچوب راهبردهای مصوب انجام شود» [۲].

علاوه بر این، نتایج بررسی برخی احکام حمایت از تولید نشان‌دهنده نقض‌هایی مانند اصلاح زود هنگام و مکرر قوانین بدون دقت و کافی ارزیابی مقتضیات اجرایی و نقض اصل سازگاری قوانین و نظام حقوقی است. چنان‌که اصل سازگاری نظام حقوقی رعایت نشود، تناقضاتی ایجاد خواهد شد که به احتمال بسیار، به موازی‌کاری، اختلافات صلاحیتی و هدررفت منابع می‌انجامد. این موارد نه تنها کارایی قوانین را کاهش می‌دهد، بلکه به تورم قانونی و پیچیدگی نظام حقوقی دامن می‌زند. از جمله این موارد، تکالیف مندرج در قانون برنامه هفتم برای دستگاه‌های متعدد راجع به تهیه و تصویب مجموعه‌ای از اسناد در ارتباط با «اقتصاد رقومی» و «برنامه تحول رقومی» است که به نظر می‌رسد اجرای مفاد قانون اصلی در این موضوع، یعنی «قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی»، را با موانع و چالش‌هایی مواجه می‌کند. چرا که دستگاه‌های اجرایی برای اجرای تکالیف مندرج در قانون برنامه هفتم مبتنی بر تدوین اسنادی مانند «برنامه تحول رقومی»، و معرفی «طرح‌های پیشران» و «نظام اقتصاد رقومی»، باید توان کارشناسی و ظرفیت‌های اجرایی خود را متمرکز کنند؛ در حالی که در «قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی»، «شورای عالی مجازی» به‌عنوان نهاد و سیاستگذار و تصویب‌کننده «راهدردهای کلان» در این حوزه، تعیین شده است [۱۰-۶].

۱. ابلاغی مورخ ۱۴۰۴/۷/۱۳، به شماره ۱۱۱۱۸۴/ت/۶۴۷۰۶ هـ.
۲. ابلاغی مورخ ۱۴۰۴/۷/۱۳، به شماره ۱۱۱۱۹۱/ت/۶۴۷۰۷ هـ.

منابع و مآخذ

- [۱] مرکزالمیری، احمد و سید امیر سیاح، «الگوی راهبردی حمایت از تولید؛ ۳. رویکردها و روش‌های حمایت از تولید در ۶ قانون برنامه توسعه»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات اقتصادی، شماره مسلسل ۱۵۴۷۴، مرداد ۱۳۹۶.
- [۲] مرکزالمیری، احمد و رضا بختیاری‌نژاد، «بررسی نحوه حمایت از تولید و کسب‌وکار در قانون برنامه هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران و مقایسه آن با قوانین برنامه پیشین»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات اقتصادی، شماره مسلسل ۲۰۶۰۳، فروردین ۱۴۰۴.
- [۳] مرکزالمیری، احمد و مریم احمدیان، «بررسی احکام قانونی حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار مصوب چهار دوره تقنینی هفتم تا پایان دهم (۱۳۸۳/۳/۷ تا ۱۳۹۹/۳/۶)»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات اقتصادی، شماره مسلسل ۱۸۳۵۳، مرداد ۱۴۰۱.
- [4] Arkebe Oqubay and et al. "Introduction to Industrial Policy and Development", in Arkebe Oqubay, Christopher Cramer, Ha-Joon Chang and Richard Kozul-Wright (eds.) The Oxford Handbook of Industrial Policy, New York, Oxford University Press, 2020.
- [۵] بختیاری‌نژاد، رضا و سیدمحمد علوی‌منش، «درباره قانون برنامه هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران: از ویژگی‌های احکام و اهم تکالیف»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات اقتصادی، شماره مسلسل ۲۰۰۰۱، شهریور ۱۴۰۳.
- [۶] توری، کارلو، «قانونگذاری: امری میان سیاست و حقوق»، در: وکیلان، حسن (تألیف و ترجمه)، گفتارهایی در قانون و قانونگذاری، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۰.
- [۷] عامری‌شهرابی، محمدهادی [و دیگران]، «سلسله‌گزارش‌های نظارتی منظومه قوانین و مقررات صنعت خودرو (۲): ارزیابی اجرای قانون ساماندهی صنعت خودرو با تمرکز بر مواد مربوط به بهبود وضعیت تولید و اسقاط (مواد ۲، ۳، ۵، ۶، ۷، ۹ و ۱۰)»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات انرژی، معدن و صنعت، شماره مسلسل ۲۰۰۹۰، تیر ۱۴۰۳.
- [۸] مرادی‌برلیان، مهدی و محمدقاسم تنگستانی، «مفهوم و پایگاه سند در سلسله‌مراتب هنجارهای حقوقی و امکان‌سنجی استناد حقوقی قضایی به آن»، فصلنامه مجلس و راهبرد، سال بیست‌ونهم، شماره یکصدویازدهم، پاییز ۱۴۰۱.
- [۹] مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران (مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی و پایش اصل ۴۴)، «گزارش پایش احکام قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار ۱۴۰۱؛ گزارش شماره (۳)»، آذرماه ۱۴۰۲.
- [۱۰] مرکزالمیری، احمد، فاطمه عزیزخانی، سعید حاتمی‌زاده، و موسی شهبازی‌غیائی، «تصویری از هشت دوره قانونگذاری مجلس شورای اسلامی در حوزه اقتصاد (۷ خرداد ۱۳۵۹ تا ۶ خرداد ۱۳۹۱)» (گزارش اول ویرایش دوم)، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات اقتصادی، شماره مسلسل ۱۴۳۵۸، اردیبهشت ۱۳۹۵.

گزیده سیاستی

در دوره یازدهم قانونگذاری، درمجموع ۱۵۴ قانون به تصویب رسید. از میان ۱۵۴ قانون مصوب، ۲۶ قانون (حاوی ۴۸۵ حکم) ناظر به حمایت از تولید، سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار است؛ قانون برنامه هفتم با ۲۵۲ حکم، حدود ۵۲ درصد از احکام حمایتی را در خود جای داده است.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir